

ACADEMY COLLECTION
OF
SWEDENBORG DOCUMENTS

Volume VIII = 1130- 1399
Dec. 1769- Dec. 1770

1130

BISHOP E. LAMBERG'S DICTAMEN TO MINUTES OF ROYAL COUNCIL

1769 Dec. 9 Phot in Ph.File 467 = 2 pp. See L.III:1129
above

In Stockholm, State Archives Concept Protocoll vid Riksdagen
1769-70:"A.28". "Dictamen ad Procollum af Bishop Er. Lamberg
angående det Swedenborgska målet."

Transcript:

[ph.p.1] Dictamen ad Protocollum.

Jag hafwer länge lägtat efter den Stund, på hwilken Hogwördiga
Standets til förordnade Ecclesiastique Deputation finge träda
tilsamman, och företaga den sa
kallade Swedenborgianismen, som utgjör et af mit Consistorii Riksdags
desiderier denne gång. Men namnde min langten kan nu mer icke stadna
innom hemliga önskningar, sedan jag i denna wecka kommit öfwer något
så kalladt utdrag af et Herr Assessor Em. Swedenborgs bref, dateradt

Stockolm, d 30 October, 1769, och tryckt hos Immanuel Smitt, Kongl. Gymnasii Bokstryckaren i Götheborg. At förtiga myckit annat, som i nämnda bref kanläsas, bjuder dess författare inset mindre til, än, at efter en Socini, och dess anhängares sätt, omstörta fidem imputatinam meriti Christi, och aldeles til inter gjöra, Æternitatem Filii Dei. Sedan, som nu berättadt är, jag detta Herr Swedenborgs bref denna wecka genomläsit, hafwer jag postdagen därpå, eller d 30 Nov. mit Consistorium tilskrifwit, och utbett mig dess skyndesamma swar på följande frågor: 1°- Til hwilken i Götheborg, detta Herr [ph.2] Swedenborgs bref är skrifwit. 2do, Hwem det lämnat til trycket.

3tio Huru Gymnasii Boktryckaren, Smitt, twärt emot Skrif- och Tryckfrihets-förordningens 1.§, utan Consistorii censum wågat det trycka. Utom dessa frågor, hwilkas swar, så snart det hunnit komma mig tilhanda, skal uti Högwördige Ståndet blifue opläst, hafwer jag nämnde mit bref äfwen gjort den anstalt, at Consistorium i Gjötheborg opkallar bägge den stadens Boktryckare, och wid answar til gjörnade, befaller dem icke hädan efter trycka det minsta Theologicum utan föregången wederbörlig Censur. Men som Boktryckaren, Smitt, mot skrif- och tryckfrihets-förordningens 1.§, sig redan förgripit, måtte den anstalt fogas, at han sig själfren til rälförjant näpst, och androm til warnagot, därför med gjörligaste första lagligen blifwer ansedd. Consistorii gemensamma wård halwer jag likaledes uti mit d 30 Nov. afgångne bref sluteligen updragit, det hwarken i de publique, eller private Theologiske föreläsningarne, eller de i denna wettenskapen in gratiam exercitii pubis Gymnasioe utgifwande thesibus, det minsta sig får inssyge, som på något sätt [ph.p.2] wiker itrån typo nostræ doctriæ. Desse hafwa hit in til warit mine anstalter i anledning af det uti Götheborg tryckta Herr Assessor Swedenborgs rätt förföriska bref; men hwilke winna fördubblad styrka, om Högwördige Ståndet befaller oss sina deputerade uti den tilförordnade Ecclesiastique Deputationen, at alt det i hela sin widd med första där företaga, som jag kan communicera, och rörer den på min, och flere orter emot al förmadan ju längre ju mer såsom Kräfwetan kring sig frätande Herr Swedenborgs ej mindre högst fördärfweliga, än besynnerlige lära.

E. Lamberg.

1131 ----- 1131.11

1131 = 1128

1131.11

EXTRACT FROM MINUTES OF THE HOUSE OF CLERGY

1769 Dec. 9

2 pp. 4:o L.III: 1188a

In Stockholm, in Riksdags-Krönika, för Åren 1769 och 1770;
Författad af Johan Simming. Stockholm , Tryckt i Grefinska
Tryckeriet, 1770. "Stycket 33. Stockholm, d.31 Januarii 1770."
[Chapter entitled:] "Journal, Hållen wid Riksdagen år 1769" and
"Stycket 34, dito." p.150.

Transcript:

[p.150] Den 9 Dec. Kl. 9 f.m. i nytt Pleno hos Präste Ståndet; . . .
. .Sedan Protocollerne af den 2 och 5 nästledne woro justerade, och
Herr Biskopen Doct. Lamberg inlämnade et Dictamen ad Prot. rörande
Swedenborgiske bullren i Götheborg, foretogs åter Cammar-Oeconomie-
Deputationens Betänkande.. . . .

Den 16 Dec. kl. 9 f.m. sedan Präste-Ståndet war samledt in Pleno. .
Et Bref ifrån Götheborg om Swedenborgianismen remitterades til
Ecclesiastique Deputationen. . . .

Translation by C.L.O, as follows:
(See also below - 1138.11)

On December 9th at 9 o'clock a.m., another full meeting of the

House of Clergy. . . .After the Minutes for the 2nd and 5th of last month had been adjusted, and the Bishop, Doctor Lamberg, had submitted to the meeting his Dictamina concerning the Swedenborgian disturbances at Gothenburg, the Reports of the Deputation on Exchequer and Oeconomy were again resumed.

ANDERS J. Von HÖPKENS TO SAMUEL ÄLF

1769 Dec. 10, Ulfåsa

2 pp.8:0

Printed in: Riksrådet Grefve Anders Johan von Höpkens Skrifter samlade och i urval utgifna af Carl Silfverstolpe, Förra Bandet. Minnes-Anteckningar, Tal, Bref, Stockholm, 1890, (vol.1): pp.446-47.

Transcript:

X. [Ulfåsa, 10 Dec. 1769.] Jag återsänder med fullkomblig tacksamhet de mig meddehlte skrifter. Swedenborgs bref roade mig mäst.* Uti samma mening som det tryckta har han skrivit mig till, hvaraf jag bifogar en afskrift, som Hr. Professorn kan, om så behagas, förvara ibland de öfriga denna extraordinaire mannens skrifter. Jag ar ibland dem, som mast försvarat och skyddat honom emot förförljelser, ty jag har varit öfvertygad, at han varit uprictig uti sin tancka och ägt dervid en ren afsickt och ingen ährelystnad. Jag har ock trodt, at hans theologie skulle finna anhängare, men aldrig sa snart som nu spörjes. Dertill är mycket orsaken, dehle mindre lärdom, dehls den politiska fanatismen, som lätteligens, när ämnet gifves, kan vända sig till religions-väsendet med än större hefftighet och hvilcket så mycket mehra synes vara at befara, som sinnena äro nu til] alla rya uptåg mogna, beredde och upeldade och icke kunna styras till sedighet uti den anarchien, hvaruti vi förfallit. Sluthmeningen af altsammans består uti der frucktan jag hyser, at gubben Swedenborg emot dess villja och uppsåth kunde gifva anledning till en eld, som Gud veth när och huru den kan dämpas och släckias. Presterskapet uti Giötheborg och Westergiöthland äro mehra än man tror smittade; H. E. gref Ekeblad nämde derom åthskilligit, och pernonerne, dem jag icke kan erindra mig.†

Har Hr Professorn last hans "Expositio Doctrine Novæ Hyerosolymæ"?‡ Den skriften gynnar egenteligen catholiquerne och är stält emot de reformerta, nemligen lutheraner och calvinister. Allesammans vederläggas in puncto trinitatis; men de sednare in articulo justificationis per solam fidem. Skulle Hr Professorn villja läsa denna tractaten, skall jag taga den med mig, när jag uti helgen reser till Lindkiöping och derifrån till Stafsätter. Den är äfven på engelska öfversatt.

Hans lilla Tractat de commercio animæ et de influxu etc. är, i mit tycke, minst vähl uterbetat, ehuru hypotesen kan synas plausible.** De sidsta orden, dem hen uti det tryckta brefvet yrckar uppå, lyda, at charitas et fides giöra hela religion. En annan man frågar honom: Quis hoc negat? Swedenborg svarar: Theologia hodierna interius lustrata.

Bref till S. Älf, Ups. vol. III.

*"Responsum ad epistolam ab amico ad me scriptam." Tryckt i London

1769 på latin och engelska.

† Se vidare nästa bref.

‡ "Summaria expositio doctrinæ novæ ecclesiæ, que per Novam Hierosolymam in Apocalypse intelligitur." Tr. i Amsterdam 1769.
**"De commercio animæ et corporis, quod creditur fieri vel per influxum physicum vel per influxum spiritualem, vel per harmoniam præstabilitam," Tr. I London 1769.

Translation in NCL 1898: p.107, as follows:

LETTERS OF COUNT VON HÖPKEN.

I.

TO PROFESSOR SAMUEL ÄLF.¹

Ulfåsa, December 10th, 1769.

"I gratefully return the documents which you kindly sent me. Swedenborg's letter interested me the most.² He has written to me in the same way, of which I enclose a copy,³ which, if you care, you may preserve among the other writings of this extraordinary man. I am one of those who have especially defended and protected him against persecutions,⁴ for I have been convinced that he has been sincere in his views and has written from a pure motive, without any lust for fame. I have also been of the opinion that his theology would gain adherents, though not as quickly as now seems to be the case. The causes of this are various: Partly defective learning, partly the political fanaticism, which easily, when occasion is provided, may turn to religious subjects with still greater heat,

4

and which now seems to be the case so much the more, as the minds are ripe, prepared and excited for all sorts of novelties. In short, I fear that the old gentleman, Swedenborg, contrary to his own desire and intention, may have kindled a fire which will be dampened and extinguished, God knows when! The clergy of Gottenburg and Westgothland are more infected than is generally believed. His Excellence Count Ekeblad, has told me some particulars as to this, and he also mentioned the persons, but I do not now recollect the names.

"Have you read Swedenborg's *Expositio Doctrinæ Novæ Hierosolimæ*? This work in reality favors the Catholics, and is directed against the Reformed—that is, Calvinists and Lutherans. All of them are opposed as to the doctrine of the Trinity, but the Calvinists especially in the article on Justification by Faith alone. If you would like to read this treatise will bring it with me when Next time I visit Linköping. It has also been translated into English.

" His little tract, *De Commercio Animæ et Corporis et de Influxa*, is to my mind the one least well developed, although the hypothesis may seem plausible. The last words, which he also insists upon in the printed letter, state that Charity

and Faith make the whole of Religion. Another person is represented as asking, "*Quis hoc negat?*" Swedenborg answers, "*Theologia hodierna interius lustrata.*" (*Skrifter*, p.446.)

1133-----1134.11

1133 = 1115

1134

COURT OF JUSTICE TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dee. 12, Göteborg

4 pp.folio

In Goteborg, Landsarkivett: 1769 Ink. Handl. III.E
"Exhib. d.13 Dec. 1769." See above - 990.

"Högwördige Herr Doctor och Biskop samt Hög- och wäl
ärewördige Herrar Consistoriales."
(Concerning the warrant for Dr. G. A. Beyer.)

Text in Gothenbur Documents: p.404, referred to on
p.418.
See Berg, vol.4 Supple-t: p.117.

1134.11

IMMANUEL SMITT TO GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 13, Göteborg

2pp.folio

Source = 1134 above

L.III: 1138, 1140

Text in Gothenburg Documents: pp. 402, 411, 419.

See Berg, *ibid* p.118.

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 13 16pp.

For source, see above - 990.

Text in Gothenburg Documents: pp.406, 414.

See Berg vol.4 Supple-t: p.116.

Mentioned in NCL 1910: p.237, as follows:

16 pp.

1769. Dec. 13. Lamberg's letter of December 4th is read in the Consistory. Rosén, protesting against the charge of Socinianism, starts to read APOCALYPSE REVEALED, n. 571, but is interrupted by Ekebom who forbids him to give "Swedenborgian lectures in the Consistory." The local civil court presents information that Aurell has sued Dr. Beyer for having illegally published Swedenborg's letter, and asks that the Consistory be represented by an authorized attorney. Ekebom suggests Kullin, but the Consistory appoints Rosén as its attorney. Smitt, the printer, according to orders, delivers to the Consistory the remaining copies of Swedenborg's letter,—four in number,—all the rest having been sold!
(B, II: 116-120.)

GOTHENBURG CONSISTORY TO JOHAN ROSÉN

1769 Dec 13, Göteborg 2pp.

For source, see above - 990.

Text in Gothenburg Documents : p.424

1137

GOTHENBURG CONSISTORY TO E. LAMBERG

1769 Dec. 13, Göteborg 3 pp. L.III: 1142

For source, see above - 990.

Text in Gothenburg Documents: p.422

1138=1134.11

1138 11----- 1142

1138.11

EXTRACT FROM MINUTES OF THE HOUSE OF CLERGY

1769 Dec. 16

L.III:1188a

See above - 1131.11

In Stockholm, in Riksdags-Krönika, för Åren 1769 och 1770;

see above - 1131.11.

Transcript:

Den 16 Dec. kl. 9 f.m. sedan Präste-Stindet war samledt in Pleno. . . .

Et Bref ifrån Gøtheborg om Swedenborgianismen remitterades til Ecolesiastique Deputationen. .

Translation:

On December 16th, at 9 o'clock a.m., after the House of Clergy was assembled in Pleno a letter from Gothenburg concerning Swedenborgianism was remitted to the Ecclesiastical Deputation. . . .

1139 = 1135 (in Minutes)

1140 = 1134.11

1141

CONCERNING DR. G. A. Warrant

1769 Dec. 13

For source. see above - 990.

See Gothenburg Documents: pp.402, 404.

"Berg, vol.4: p.103, Supplet: p.117.

1142 = 1135 (in Minutes)

JOHAN GOTHENIUS TO C. C. GIÖRWELL

[1769] Dec. 16, Göteborg

L.III: 900

4 pp. 4:o

In Stockholm, Royal Library: Giörwell, Brefväxling. Bref till
Giörwell, 1763-75. No.99.

Printed in Berg, vol.4: p.76.

Transcript:

Gb. d.16 December.
Lycka til godt slut
på året!

Högädle Herre,
Wärdaste Wän.

Tro ej om Gothenius, at han är Svedenborgian eller Fantasters lärjunge. Men det ar emot hans sinnelag, at göra Mannen orätt, och bullra emot honom, utan at verkligen bevisa, hvaruti den Herren felat emot vår Tros bekännelse. Det är inge konst at skrika: Svedenborg ar en Socinian, men det torde falla mången ratt olägligt, at vederlägga honom, ty man bör då åtminstone lära känna hans meningar. Jag finner honom helt olik emot Socinus i viktiga ämnen: han säger ofta, at Christus efter in uppståndelse från grafven blifvit förhärligad, och bör såsom Gud dyrkas och tilbedjas: eller at bruka närmare hans språk: Humanum Christi Jesu Domini fuit vel factum est Divinum, cum ad vitam e sepulon rediret. Han är så litet indifferentist, at han ock utesluter Socinianer från avig salighet, då han säger: Qui naganerunt Divinum Domini, et agnouerunt solum Humanum Ipsius, ut Sociniani, illi similiter extra Coelum sunt, - ac in profundum demittuntur. De Coelo et Inferno pag. 5. Man bör ej göra Mannen orätt, och ej påbörda honom flera eller andra fel, an dem han gjort sig skyldig til, och de kunna vara många nog, at göra honom med rätta til fanaticus äfven til kättare. Han gör i sin tour Lutheraner orätt, då han så ofta beskyller oss, liksom satte vi Fides uti en blott kundskap och gjorde den til blott minnesverk, men föragt karlek, goda gerningar och christeliga dygder. Jag ärnar helt visst at genom trycket förklara vår Lära i opposition emot den Svedenborgianska, styckewis; jag vil då anföra Ss egna ord, och jämföra dem med Bibeln på et philologiskt sätt, såsom jag funnit at brist på philologie mycket bidragit med Mannen at afvika. Men härom en annan gång.

Härjemte sändas nu MH. til handa det l2 arket: det l3 lär utkomma inom få dagar, och i det samma fördömes sjelfva brefvet. D-r Beyer var uppe i går kl. 10 för KämnersRätten uppå stamning af Ass. Aurell genom sin Bror, emedan det ej anstår Assessorn, at i

egen person komma tilstådes vid Underrätterne. Dr Rosén var där tillika, såsom Consistorii fullmåtig. Jag har icke hört, hvad denna gången där blifvit afgjort. Kan tro, det allenast bestått i preliminairer. Hela världen här hos oss är förbittrad på Beyer, exceptis någre få som förlusta sig i dessa uppenbarelser. Dr Roempke är en solid mann, och det är visst, at han icke läst Svedenborg, då han höll på med sin Synodal. Om han genom Dr Beyers trägna discourser och fortplantnings ande gått af vägen: är en annan fråga. Dr Rosén gör sig ännu mistänkt och tyckes med upsåt vilja taga någon del i Ss systeme, men han retiretat sig ändå under tiden. Prosten Kyllins heliga nit består däruti at han vil hafva

page 2

Beyer undan och ur fältet, på det han sedan såsom äldste Philosophiae Lector må få probende pastoral, som åtföljer en Theologe Lection.

Se nu huru öppenhjertig jag är mellan 4 ögon. Af Sska brefvet sändas 4 Expl. Alla oförsålda exemplar åro slagne i sequester, sedan Cons-ii antydan skedt til Boktryckaren - I följande 13de Ark förekommer ock: huru Cons-ii Pedellen, som afskrifvit utdraget, tilstått i Consistorio, det hen gjort det Dr Beyers anmodan: D-Beyer nekade däremot ex tempore med förbeholl at reconuention, til des han beviser sin talan: Beyer förklarades ena dagen för jäfvig, och dagen [därpå] (efte nogare besinnande) för jäfvig: Utdraget af brefvet imporberades: et par ankomne skrifvelser från Hr Biskop Lamberg uplästes - Huru skal jag få Mich-s Hjob? Ifrån Hamburg väntade jag förgäfves. Ernesti Predigten på hvad ställe at låta afhemta? Och hvad kostar Expl-ret?

Min värdsamsta helsning recommenderas til Hans Högvördighet H. Doct. Huswolff.
Jag är beständigt

M H-rs

"före 1773."

lydigste tjenare
Joh. Gothenius

Translation in NCL 1916: pp.296 and 361, as follows:

[I769], Dec. 16,

Gothenburg. Do not believe of Gothenius that he is a Swedenborgian or the pupil of a dreamer. But it is against his nature to do the man injustice, by storming at him without actually showing wherein she gentleman has erred against our confession of Faith. It does

of take a great deal of cleverness to shout "Swedenborg is a Socinian," but it would probably be quite an embarrassing proposition for many a one to refute him, for in order to do this, one must at least be acquainted with his opinions. I find him entirely different from Socinius on important points. He repeatedly says that Christ was glorified after His resurrection from the grave, alla that He alone ought to be worshipped as God, and addressed in prayers. To quote his words more exactly: "*Humanum Christi Jests Domini fuit vel factum est Divinum, cum ad vitam e sepulchro rediret.*" [The Human of the Lord Jesus Christ was or has been made Divine, when He returned to life from the sepulchre.] He is so little an indifferentist that he even excludes the Socinians from eternal blessedness, in saying: "*Qui negaverunt Divinum Domini, et agnoverunt solum Humanum Ipsius, ut Sociniani, illi similiter extra Coelum sunt, - ac in profundum demittuntur.*" *De Coelo et Inferno* pag. 5. [Those who have denied the Divinity of the Lord, and have acknowledged only His Human, as have the Socinians, are likewise excluded from out of heaven, and are let down into the depths. HEAVEN AND HELL, page 5.] One ought not to do the Man an injustice, and charge him with more or other faults than those of

which he has made himself guilty, which are numerous enough to convict him as a fanatic and even a heretic. He, on his part, does the Lutherans an injustice in so often accusing us of putting Faith in mere knowledge and of making it only a work of the memory, and of despising love, good works, and Christian virtues. I most

certainly intend to explain our doctrine, through the press, section by section, in opposition to the Swedenborgian. In doing so I shall quote Swedenborg's own words, - comparing them with the Bible in a philological manner, since I find that a deficiency in philology has contributed greatly to his having been led astray. Put more of this another time.

I am sending you herewith the 12th sheet [of the PROCEEDINGS]: the 13th is to appear within a few days, and in it the letter itself is condemned.* Dr. Beyer was up before the Inn of Court yesterday at 10 o'clock, on the summons of Assessor Aurell through his Brother, since it is not fitting that the Assessor be present in person at a lower court. Dr. Rosen was there alive, in the capacity of the Consistory's attorney. I have not heard what took place this time. I suppose it consisted mostly of preliminaries. All the world at home here is bitter against Beyer, with the exception of a few who are entertained by these revelations. Dr. Roempke is a reliable man and it is certain that he never read Swedenborg while he was engaged on his Synodal Disputation. Whether or not he was side-tracked by Dr. Beyer's sedulous discourses and spirit of (propaganda) is another question. Dr. Rosen is still making himself an object of suspicion and seems to be purposely intent upon participating somewhat in Swedenborg's system; nevertheless he draws hack from time to time. The Rev. Kullin's holy zeal consists in a desire to get Beyer out of the way and off the field so that afterwards he himself, being the oldest Lector of Philosophy, may secure the prebendial pastorage which is the perquisite of a chair in Theology.

See now, how open-hearted I am between four eyes! I am sending 4 copies of the Swedenborg letter. All unsold copies have been sequestered, at the Consistory's suggestion to the Printer. In the following 13 sheets, is

related how the Consistory's Beadle, who had copied the extract, admitted in Consistory that he had done so at Dr. Beyer's instigation. Dr. Beyer denied this orally, with the restriction that [he be granted] reconvention, until he proved his case: Beyer was declared incompetent one day, and, after further reflection, was declared competent the next day. The extract from the letter was disallowed: a couple of letters received from Bishop Lamberg were read.....

I remain, continually,

Jon Gothenius.

*Swedenborg's letter to Dr. Beyer, Oct. 30, 1769, which Beyer printed in Gothenburg.

1142.12 ----- 1143

1142.12

DRAFT MINUTES OF THE HOUSE OF CLERGY

1769 Dec. 16, 9 a.m.

1 page fol.

See above - 1119

"" below - 1206.11

In Stockholm, State Archives: Concept Protocoll vid Riksdagen
1769-70: A.28.

Transcript:

1769 d.16 Decemb.

Kl. 9 för midd.

---:-----:---

§.13. Herr Biskopen och TaleMan
lät upläsa ett bref
ifrå Assess. Aurell i Götheborg

rörande Svedenborgs
willfarelser, hwilcket

Ståndet remitterade
till Eccles. Deputation.

1143 = 1145

1144-----1145

1144

MINUTES OF THE ECCLESIASTICAL COMMITTEE

1769 Dec. 18

Phot. in Ph.File 468 = 2 pp. + ½p.
(Document = 11 pp. fol.)

In Stockholm, State Archives : Präste Ståndets arkiv F 92.
Enskildte Handlingar vid Riksdag 1769 no.124 + 124i.

Transcript in ANC = C.T.O. MSS. 29-30.

See Sundelin, Svedenborgianismens Historia i Sverige, Upsala 1886:
p.79 - (in ANC Lib. = S9/Su7)

Mentioned in NCL 1910: pp.237-38, as follows :

1769. Dec. 18. The Ecclesiastical Committee of the Houses of the Clergy considers the Swedenborgian case in Gothenburg. Lamberg reports that certain ladies had been persuaded by the enthusiastic notions, visions, etc. The Committee again refers the case to the Chancellor of Justice. (Copy of original in A. A.) According to SUNDELIN, P. 79, Bishop Benzelstjerna urged that no further action be taken, as the subject had already been referred to the proper authority.

1145

BISHOP E. LAMBERG TO GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 18

L.III: 1143, 1145
3 pp.

For source, see above - 990. Read in Consistory January 10.

Text in Gothenburg Documents: pp.428, 495 (see below - 1151)

" " Berg vol.4 Supple-t : p.135

DRAFT MINUTES OF THE HOUSE OF CLERGY.

1769 Dec. 19, 9 a.m.

2 pp.dol.

In Stockholm, State Archives: Concept Protocoll vid Riksdagen
1769-70: A.28.

(See above - 1119; below - 1206.11)

Transcript:

1769 D.19 Decemb.

Kl.9 för midd.

§.1. Justerades Protocollet.

§.2. Discuterades åtskilligt öfwer Svedenborgiska rörelserna i Götheborg och gårdagz deliberationerne i Ecclesiastique Deputation, hwarwid slutel.

Herr Biskopen Benzelstierna erinrade, att sedan Herr Justitiae Cancelleren blifwit anmodad att med ömhet handtera denna sak, wore den i så goda händer, att Ståndet icke behöfde el. borde gifwa Honom någon föreskrifft utan måtte åtminståne först afgifwa hwad utantwifwel wisligen anstaltat, och nu imedlertid företaga de Allmänna Riksdagsärender.

Herr Doct. Celsius war alldeles af samma tanka och trodde att widlyfflighet herom endast borttog Ståndets tid, men skulle nogot ytterligare widgjöras, utom det Ståndet redan till Justitiae Cancelleren låtit afgå, wore bäst, om Högwördigste Herr Biskopen och Taleman wille på Ståndets wägnar tala med Herr Justitiae Cancelleren.

Herr Biskopen Lamberg sade sig ock hafwa kundskap derom, att Herr Justitiae Cancelleren redan fogat god anstalt och gjort allt det som Högwördiga Ståndet med des discourser nu intenderat.

§. 3.

1146.11

AND. JOH. AURELL TO BISHOP FILENIUS

[1769 Dec. 20]

For source, see above - 990.

Text in Gothenburg Documents: p.513; Berg v.4 Supple-t p.143

Referred to in Doc. 2¹: p.313.

1147

AND.JON. AURELL TO [LAMBERG]

1769 Dec. 20

3 pp. 4:o

In Jönköping, in the Archives of Gotha Hof Rätt: Handlingar p.30.

(See above - 1043.12.)

Text in Jönköping Documents: p.43. Translation by Björn A.H.Boyesen, as follows:

Right Rev. Mr. Doctor and Bishop:

I herewith take the liberty of sending over two recently published sheets of the Minutes of the Consistory; from which may be seen how concerned some of its members have shown themselves for Beyer, who has had Swedenborg's fanatical, criminal and injurious letter to himself printed and distributed.

This Enthusiast's Commercium anima & corporis, sic dictum, has already been translated into Swedish, and if it is not soon forbidden under pain of fine, this work of a madman will also be published here; the public is more captivated (influenced) by absurdity than any one can imagine, and the false prophets campaign [most] imputently. One can expect neither support nor any salvation from the Consistory when most of its members are contaminated and always arrange matters so that the main issue is lost in formalities and absurd procedures.

Et cetera quis nescit?

I hope that you, Mr. Doctor and Bishop, have received my last letter with the 12 sheets of the Minutes of the Consistory that were enclosed, to which I now wish to add those enclosed herewith.

I remain respectfully,
the Right Reverend, the Bishop's
obedient servant,
AYRELL.

G: borg, festinenti
ut apparet crena,

Dec.20,1769.

1147.11-----1148.11

1147.11

DEAN EKEBOM ON MINUTES OF GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 20

For source, see above - 990.

Dean Ekebom complaining of disturbance in his congregation at Swedenborg's attack on religion, etc. Read to Consistory Dec. 20.

Text in Gothenburg Documents : p.4.40.

Printed in Berg, v.4 Supple-t: p.123.

1148

ZACH. AURELL TO GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 20, Göteborg

4 pp.fol.

For source, see above - 990.

Aurell's Memorial - demands removal of Rosén. Read in Consistory Dec. 20.

Text in Göthenburg Documents: pp.425, 438.

Printed in Berg, v.4 Supple-t: p.121.

1148.11

J.FALKMAN TO DOCTOR ROSÉN

1769 Dec. [20]

L.III:1150

For source, see above - 990 (Handlingar III E)

Enclosed in Aurell's Memorial = 1148. Read in Consistory Dec. 20.

Text in Gothenburg Documents: pp.427, 439.

Printed in Berg, v.4 Supple-t: p.122.

1149-----1152

1149 = 1153² (L.III: 1149,1156)

1150 = 1148, 1148.11

1151

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 20 11pp.

For source. see above - 990.

Text in Gothenburg Documents: pp. 431, 437.

Printed in Berg, v.4 Supple-t: p.121

Mentioned in NCL 1910: p.238, as follows:

1769. Dec. 20. Zach. Aurell, in a memorial, demands that Rosen be removed as the Consistory's attorney in the civil suit, because he has tried to shield and protect Beyer. Moreover, Aurell has called Rosén and his wife as witnesses in the case. Another attorney must therefore be appointed.

Ekebom reads a statement describing how his "simple-minded congregation in the city has been disturbed, troubled, offended and dismayed" at Swedenborg's letter which "attacks God, religion, charity, and the royal ordinances." He therefore urges prosecution against Beyer as having broken his priestly oath, and in this demand Ekebom does not intend to let himself be intimidated by futile reminders about the Spanish inquisition." He is particularly indignant at the reference, in Swedenborg's letter, to "the two clergymen at the death bed" [of whom Ekebom is said to have been one], and demands that Beyer be forced to mention these two by name. He also wants

Rosen removed as attorney. After a long discussion, no decision is reached
(B.II: 121-27)

1152 = 1163

1153----- 1158

1153

STATEMENTS TO GOTHENBURG CONSISTORY ON ZACH. AURELL'S MEMORIAL

1769 Dec. 21

For source see above - 990.

Pages:

L.III:

1-1. By G.A.Beyer - Text = Goth. Docs. Pp.446,465; Berg v.4 S.p.127 -1157

2-2. " Joh.Rosén - " = " " " 447, 466; " " p.128-1149,1156

2-3. " G.Z.Kullin - " = " " " 450, 471 " " p.132 - 1153

2-4. " [Wallenstrale]" = " " " 452, 469 " " p.131 - 1154

2-5. " J.Gothenius - " = " " " 454, 468 " " p.130 - 1155

1154 - as above = 1153/4

1155- " " = 1153/5

1156- " " = 1153/2

1157- " " = 1153/1

1158

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 21, Göteborg

13pp.

For source see above - 990.

Text in Göthenburg Documents: pp.456, 465.

Printed in Berg, v.4 Supple-t p.127

Mentioned in NCL 1910: p.238, as follows:

1769. Dec. 21. Beyer protests against further proceedings in the case before commands have been received from the king. Rosén protests against Aurell's absurd and illegal tricks. Gothenius and Wallenstråle, in written statements, support Rosén; Kullin and Hempe support Ekebom, who quite approves of Aurell's tactics. Decision is delayed until Roempke shall be present (B.II:127-34).

STATEMENTS BY MEMBERS OF GOTHENBURG CONSISTORY ON BEYER'S SERMONS

1769 Dec. 23, Göteborg 2pp. 4:0

For source, see above - 990.

By O. Ekebom	Text in Göthenborg Documents:	p.475 = 2 pp.
" J. Rosen	" " "	"
" L.F.Kullin	" " "	"
" J. Gothenius	" " "	476
" M.G.Wallenstråle	" " "	"
" C.A.Hempe	" " "	"
" Ekebom to Not. Brag	" " "	"

1159.11

GIÖRWELL TO PROFESSOR LIDEN

1769 Dec. 26, Stockholm 2pp.4:0 (=Extract)

In Upsala, University Library: Bref til J.H.Liden, vol.IV,
no.70: pp.3-4 (G.151.c.). (Whole letter = 8 pp.)

Transcript:

Stockh. d.26 Dec. 1769.
Ankom till Paris, d.l. Febr, 1770.

Min Egen Vårdaste Vän -

. , . . . Swedenborg är hitkommen, och tänder nu eld på det Svenska Zion. Tänk hela Götheborg är rasande, och tror på hoo. Tre Theol. Doc-tt äro där hans uppenbara anhängare. D. Beyer är offentel. anklagad at Twisten ligger trykt, til en Scandal för vår renlärighet.

försäkra dig, at jag lefver och dör
Din Gjörwell

1160-----1161

1160

GOTHENBURG CONSISTORY TO BISHOP E. LAMBERG

1769 Dec. 27, Goteborg

2 pp.fol.

For source, see above - 990.
Dec.18.

Draft of answer to a letter of

Text in Gothenburg Documents : p.477.

BISHOP FILENIUS TO A.J.AURELL

1769 Dec. 28, Stockholm

In Handlingar rörande Swedenborgianismen, Göteborg 1769, 1770: pp.130-33.
(Unbound photostat sheets in Room 15 in ANC Lib. -
see above - 990.)

Copy in London, Swedenborg Society (Inc.)

First part of text published in Kahl's Nya Kyrkan, etc., Lund
1847-64: p.25.

Mentioned in Berg, vol.4: p.102.

Translation in Doc. 2¹: pp.313-16 (= Doc.245K)

1162

SWEDENBORG TO DOCTOR BEYER

1769 Dec. 29, Stockholm

Phot. in Ph. File 469 = (Draft, 3 pp.
also film. (Copy, 2 pp. + address

L. II: 472

In Stockholm, Royal Academy of Sciences : Codex 52: 10a-11b.

Transcript in ANC in Tafel MSS: 441-43;

Printed in Samlingar för Philantropen, Stockholm 1787

(in ANC Lib. = S5/Sa4 in Room 15)

"Letter XI."

Translation in Doc. 2¹: p.316 (= Doc. 245 L);

LM (v.2): p.701.

1162.11

DRAFT OF ROSIR'S LETTER TO GOTHENBURG CONSISTORY

1769 Dec. 29

Phot. in File 470 = 4 sheets

In Stockholm, State Archives. Justitie Cancellarens
Concepter, 1769, Protocoll.

1163----- 1164

1163

CHANCELLOR OF JUSTICE ROSIR TO THE KING

1769 Dec. 29 3 copies - 7 pp. + 15 + 15

L.III: 1152, 1163, 1164, 1170.

For source, see above - 990.

Text in Gothenburg Documents: p.479 (= L.III: 1163);
Jönköping Documents: p.4 (= " 1164).

Part of Text printed in Berg, vol.4: p.105.

" " translated in Doc. 2¹: p.318.

Mentioned in NCL 1910: p.239, as follows:

1769. Dec. 29. The Chancellor of Justice reports to the king respecting the "case of the Gothenburg Consistory against the so called Swedenborgianism." Having reviewed the history of the case, he wishes

that the Erroneous and absurd doctrine" could be passed by in silence, but since there had been so much publicity in the case, he recommends certain measures for royal approval (Berg II: 105).

1164 = item above - 1163

1164.11

ARTICLE ON SWEDENBORG IN SWEDISH NEWSPAPER

1769

4 pp.

In Lärda Tidningar 1769 (C.C.Gjörwell) is contained an account of Swedenborg and his works by Joh. H. Lidén who knew Swedenborg.

This has never been reproduced (Note from Cambridge MSS.)

UPSALA CONSISTORY TO THE HOUSE OF CLERGY - ON
SWEDENBORGIANISM

1769 Dec. 30, Upsala 4 pp. fol.

In Upsala, Provincial Archives (Landsarkivet): Expeditioner

1769 och 1770, B.I. 40: pp.700-4.

Copy in Stockholm, State Archives: Prästesståndets Enskildte
Handlingar vid Riksdag 1769-1770: no.97.

Transcript in ANC = C.T.O. MSS: 32-33.

Mentioned in NCL 1895: p.182 no.25, and
1910: p.618, as follows:

1769. Dec. 30. Upsala. Letter from Upsala Consistory to
the House of the Clergy. Referring to Swedenborg's letter of
Oct. 30, the Consistory expresses concern lest students of
the Gottenburg College be infected by the Swedenborgian

notions. Having noticed that Swedenborg's writings have been advertised in the catalogue of a bookseller in Stockholm, the Consistory suggests that these writings be examined by the theological faculties of the Swedish Universities. Professor Kinmarck, of Upsala, had declared himself ready to take this task upon himself.

(See next item - 1166)

MINUTES OF UPSALA CONSISTORY

1769 Dec. 30, Upsala

3 pp.fol

In Upsala, Landsarkivet (Provincial Archives). Upsala Consistorii
 Protocoller 1769.A. I.61. pp.886-88. [See above - 1165]

Transcript:

År 1769. den 30. December, Consistorium Ecclesiasticum
Extraordinarium, närwarande Herr ArchiBiskopen, samt
Consistoriales, DomProbsten Doct. Hydren, Theologiae
Professorerne, Amnell och Kinmark.

Anledning till detta sammanträde förmälte Herr ArchiBiskopen wara, det Memorial, Theologiae Professoren Kinmark, dagarne näst för Julhelgen inlemnad, tillika med ett uti Göteborg tryckt Bref, skrifwet af Assessoren H. Emanuel Swedenborg, hwilket bref innehåller Lärosatzer stridande emot rena Lutherska läran, om vår Frälsares Medlare Embete, Tron och rättfärdiggörelsen; förmäländes Professoren tillika, anledning skola wara att tänka, det bem-te Assessors willosetzer torde i Göteborgs stift fådt något fäste; hwilket däraf kan slutas, att af trycket i Göteborg skrifter äro i samma smak utgifne och ibland dem ett Assessorens Swedenborgs bref, uti hwilka skal påstås, att Theologiska Faculteten i Upsala tager med honom lika i läran om Rättfärdiggörelsen.

Consistorium tog denna sak uti behörigt ömt öfwerwägande. Och som Consistorium fådt säker underrättelse om, att hwad angår den i Göteborg sig yppade Swedenborgianismus, det Högwördiga Presta Ståndet wid nu warande Riksdag, i anledning af Consistorii Gothoburgensis, och detta Stiftets Riksdags Fullmäktigas andragande, redan tagit saken sig an; samt a derwid lagt allwarsam hand; ty finner Consistorium ingen vidare åtgärd i den delen för sig wara nödig. Men som Consistorium bör hafwa ett synnerligen ömt afseende på den här wid Kongl. Academien upwäxande Ungdom, hwaraf äfwen wäl årl-n någon del anländer ifrån det wällofl. Göteborgs Stift, och dess Gymnasio; så kan dock Consistorium icke underlåta, att öfwerlemna till Höga Ståndets Högtuplysta och fullmogna öfwerläggning ett mål, hwarå ej mindre Renelärihetens än lugns och stillhets bibehållande i vår Swenska Församling i allmänhet, och hos den studerande Swenska Ungdomen i synnerhet torde mera bero, än som hit intills har synts wara fog att sig föreställa. Och som Consistorium äfwen förmärkt att Herr Assessoren Swedenborgs Skrifter antecknas i en tryckt Bok Catalogue såsom till sal, befintel. på öpen Boklåda i Stockholm, så hemställes till Ståndetn närmare bepröfwande, huruwida icke de Theologiska Faculteterna wid Academierna i Riket borde sig åtaga det Swedenborgska Willo-Systemets granskande och wederläggning; till hwiken ända nödigt wara wille, att alle Assessor Swedenborgs Theologiska Skrifter [:äfwen de nyligare hwilka i Upsala nu saknas:] kommo samtel. Theologiska Faculteterne tillhanda; hwilket om det af Ståndet anses för nyttigt och nödigt; så förklarar Kalsenienska

Theologiae Professoren Kinmark såsom Theologiska Facultetens i Unsala Ledamot, sig i anledning af Instructionen för dess profession, sig willig, som skyldig, att lägga härwid handen, och därå använda all den tid, som de hans syssla åtföljande öfriga giöromål kunna medgifwa.

GOTHENBURG CONTROVERSY NOTICED IN SWEDISH NEWSPAPERS

1769 Dec. 31, Göteborg L.III: 1195a 1 page 4:o

In Tidningar om Lärda Saker. Andra Delen (II) Stycket 42, 43.

"Stockholm, d.31 Dec. 1769," p.271.

Transcript:

Lärda Nyheter.

. . .Göteborg. Swedenborgianismen fräter alt mere omkring sig här i Staden, til at döma efter tryckta papper. Således läser man, ej utan största häpenhet för det människliga förnuftet, et härstädes på 4 s. i 4:o tryckt Utdrag af et Välb. Hr. Assessor Swedenborgs Bref, dat. Stockh. d.30 Oct. 1769, fulls at öfverjordiska ting; man lärer däraf, at Hr. S. Compendium Theol. Kallat: Summaria Expositio Doctrinae N. Eccleseiae än förelöpare til sielfva det nya store Systemet, at det är kringspirdt i hela Christenheten, förutan här i Sverige, at orsak, at Theologien är nu uti sin vinter, och här i Norden är då längre natt, än uti de södra orterne m.m. Samtalet här i Stockholm med en afl. Fru i Göteborg, gås förbi; men af P.S. vil man anmärka, at Hr. Ass. S. står i beråd, at nästa vår åter resa ut til London, dit tvänne hederlige Män honom inviterat."

Translation by C.L.O:

Learned News

. . . .Gothenburg. Swedenborgianism is spreading more and more here in the city, to judge from printed papers. Thus one reads, not without the greatest amazement at human intelligence, the Extract of a letter from well-born Herr Assessor Swedenborg, dated Stockholm, Oct. 30, 1769, and here printed on 4 pp. in 2:o., full of super-terrestrial things. One is hereby informed that Herr Swedenborg's Compendium of Theology, called: Summaria Expositio Doctrinae N. Ecclesiae is the precursor of the great new System itself, that this book has been distributed around the whole Christian world, except in Sweden, for the reason that Theology is now in its winter, and here in the North the night is longer than in the southern countries, etc. The conversation here in Stockholm with a deceased lady in Gothenburg we pass over; but

it must be remarked in addition that Herr Assessor Swedenborg is preparing to travel next spring to London, "whither he has been invited by two honourable men."

[*See Doc. 2¹: p.305seq. (= Doc.245H).]

ANONYMOUS LETTER TO C.C.GIÖRWELL

[1769]

3 pp. 4:o
L.III: 1127b

In Stockholm, Royal Library: Giörwell, Brevväxling, Bref till Giörwell, 1763-75: no.137.

Transcript:

Min Härre!

Hela världen måste tilstå at I ären berömvärd. Er outtrötteliga möda at tjäna Lärdoms-älskare förbinder Eder dem på det högsta. Litande på denna Er stora egenskap, har jag tagit mig den frihet at anmoda om en ting som ej litet skulle öka den förbindelse jag som vettgirig redan hos Er står uti. Det är om Ivvelen rikta Er Boklåda med Assessor Svedenborgs Theologiska Arbeten. Jag känner flera med mig som längta at blifva ägare af dessa böcker. Tilgången och förteckningen på dem följer härjemte. Det är mig vel obekant, hvad I Min Härre tänken om denna Mannen och des skrifter: Dock ifall det icke vore til hans förmå, gör jag mig likvel det håpp, at I icke neken en tilgifven Landsman den tjänsten at skaffa honom dem. Jag vet at de allmänt hållas för fanatiska. Men ingen fara at de göra någon skada. Den som är ond blir aldrig värre af dem. Och den som är i det goda blir aldrig bedragen af dem. Ty en sådan älskar Sanning, och den som älskar Sanning söker efter sanningen, och den som söker efter sanning läsar både sant och osant utan fara. Ty han emottager icke något annat än det som kånner öfverens med hans kärlek, som är at älska det goda och sanna.

Min värde Härre! I mågen icke illa uptaga at jag ej utsätter mit namn. Om jag än gjorde det, känden I mig dock icke. Det kunnen I likvel vara försäkrad om, at jag lefver Eder okända Vänn.

Må väl.

[Follows a paper of 1 page 8:o: "Libri Theologici hactenus (1768) ab Eman: Svedenborg editi."]

Translation by C.L.O.:

Dear Sir!

The whole world must needs admit that you are worthy of admiration. Your untiring efforts to serve lovers of learning makes them indebted to you in the high degree. Relying upon this great quality of yours, I take the liberty of suggesting something which would increase not a little the obligation which I, as a lover of learning, already stand under toward you. That is, if you

would enrich your Bookstore with Assessor Swedenborg's Theological Works. I know several who, with me, long to possess these works, the list of which I herewith enclose.

Of course I am ignorant of what you, dear Sir, think of this man and his writings. Nevertheless, in case it should not be to his advantage, I live in the hope that you will not refuse an affectionate countryman the service of procuring them for him. I know that they are generally held to be fanatical. But there is no danger of their doing any harm. He who is wicked will never become the worse for them, and he who is good will never be led astray by them. For such a one loves Truth, and he who loves Truth seeks for the Truth, and he who seeks for Truth may read both what is true and false without danger. For he will not imbibe anything but what is in agreement with his love, which is to love the good and the true.

Worthy Sir! Take it not amiss that I do not put my name to this. Even if I did so, you would not know me. Of this, nevertheless, you may rest assured, that I remain,

Your unknown Friend.

Farewell

1167-----1170

1167 = 1114.11

1168 = 1043. 12

1169 = 1112

1170 = 1163

JOCULAR REFERENCE TO SWEDENBORG BY GUSTAF BONDE

1769

1 page 4:o

In Riksdags-Mål. Förra Delen. År 1769. På Auctorens eget Förlag. Upsala, Tryckte hos Johan Edman, Kongl. Acad. Boktr. [by Henric Lemström]: pp.80-90.

This reference by Count Gustaf Bonde is entitled: (Swedish, see below)

"17 An Address to the 'Cap' Party from the Kingdom of the Dead, by his Excellence Count Gustaf Bonde, held per influxum during the Author's visit in mundo Swedenborgiano, which the honorable Count requested should be included in the Parliament Speeches under the name of Advice to the 'Cap' party."

Or "17. Ett tal til Mössepartiet ifrån de dödas Riken af Hans Excellence Grefwe Gustaf Bonde, hållit Per influxum under Auctors wistande in munco Svedenborgiano, som wälbemälte Grefwe bad skulle få rum i Riksdagsmålen, under namn at Råd till Mössepartiet."

[Note by C.L.O: There seems to be no further reference to Swedenborg, excepting this jocular title, the paper being entirely of a political nature dealing with Freedom of the Press, the Council, Taxes, etc.

[The article is 11 pages long, and deals in a serious manner with the differences between the parties known as "the Caps" and "the Hats." It appears from the title to the article, that it is written by Bonde, but in the preface the author says all the ideas expressed in the book are his own. The following is a transcript of the preface:]

Läsare!

Här har Du början, af ett arbete, innehållande blots tanker; De äro, mine egna, oansedt andra, mig owetterligen torde haft dem förut. Drägten är ock Svensk fast icke den prydeligaste, ty jag är ingen Orator. Du skall finna, at jag ej spar sanning, men jag föreställer den ock utan zirlighet, utan gift och utan widlöftighet och konstlade omgångar, ty jag har nog dristighet at anteckna med Pkecisa ord, hwad i närwarande Conductur tjenar till Riksens båtnad, utan at frugta för Partiars Skrål, om det än stötte dem alla tillika.

Translation :

Reader!

Here you have a beginning of a work containing only thoughts: They

are my own, whether or not others, unknown to me, have had them before. The dress is Swedish too, although not the most elaborate, for I am no Orator. You will find that I do not spare truth, but I also present it without trimmings, without poison, and without circumlocution and artificial circumventions, for I have courage enough to note with Precise words, what in the present circumstances contributes to the advantage of the Kingdom, without fearing the Clamor of Parties, even if it offended them all alike.

1171.11-----1173

1171.11

BRANDER PORTRAIT OF SWEDENBORG - PRESENTED BY HIM TO
ACADEMY OF SCIENCES

1769

See above - 997.11.

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Presented by
Emanuel Swedenborg to the Academy, in whose Grand Hall
it now hangs (Hyde, n.3401).

See Hyde's Bibliography, Part VI: nos.3401-11.

1172 = 1206.11

1173 = 904.01

1174----- 1177

1174 = 1043.13

1175 = 1017.01

1176

J. C. CUNO'S TESTIMONY CONCERNING SWEDENBORG

1769 See above - 993.11

In Aufzeichnungen eines Amsterdamer Bürgers über
Swedenborg by Dr. Aug. Scheler, Hanover, 1858.
Copy in AND Lib. S8S/C91a.

From MS. in Brussels, State Library, entitled:
"Joh. Christian Cuno's eigenhändige
Lebensbeschreibung." [David Paulus at indagine.]

See list of translations in 993.11

1177

ABBÉ PERNÉTY MEETS SWEDENBORG IN PARIS

1769

In New Church Messenger, vol.47: p.205.
"Abbe Pernety met Swedenborg in Paris and
conversed with him there."

See also Annals of the New Church (C.T.O.), 1404:
p.88.

See above - 1034 (re Swedenborg's stay in Paris)

Visited by the Swedish traveller Jac. Joh.
Björnståhl,
see Resa til Frankrike, Italien, etc.,
(J.j.Björnståhl),
1780, vol.1:p.42. (In ANC Lib. = 910/B.)

1178 ----- 1179

1178

POEM AND ESSAY BY STEPHEN PENNY

1769 Bristol

31 pp.

In printed Pamphlet: Incentive to the Love of God
from a View of His Goodness in the Creation,
and Redemption of Man by Stephen Penny,
Bristol, 1769.

Mentioned in Doc. 2²:p.1166.

Re-printed in London, 1855 - a copy of this reprint being
in: Swedenborg Society, Inc., London, and ANC

Library (presented by Swed. Society through Mr.
Lennart Alfelt).

See above - 1173

1179 = 1649.11

1180-----1181

1180

SWEDENBORG AND THE ARTIST ELIE

1769

In Biographie Universelle, s.v. Swedenborg -
"wherein he is connected with an artist named
Elie, who supplied him with money and furthered
his designs" also
Beranger's Autobiography reviewed in "The
'Atheneum,' London 12th and 26th Dec. 1857
(Emanuel Swedenborg by W. White, vol. II: p.447
footnote).

1180.11 = 898.11 (L.III:893)

1180.12 = 1492.15

1181 = 1114.11

1181.11

JOCULAR REFERENCE TO THE GOTHENBURG CONTROVERSY IN A
CONTEMPORARY NOVEL

[1769 Dec.]

1 page 8:o

In Stockholm, Royal Library : in a copy of Min Son på
Galejan, Eller en Ostindisk Resa, Innehållande Allehanda
Bläckhornskram, Samlade på Skeppet Finland, Som
Afseglade ifrån Götheborg i Dec. 1769, och återkom
dersammastädes i Juni. 1771. Stockholm,
Tryckt hos Joh. Christ. Holmberg, 1781.* "Anonymous - by
Jacob Wallenberg.]

p.3: Transcript: [Opening Chapter:]

Första Finska Tåget,
ifrån

Götheborg til Norrige.

Cap.1

Parturient montes

I den tiden, då Swedenborgske andarne uppenbarades i tryckta Protocoller i Götheborg; I den tiden, då smutsen är diupast på Stockholms gator, och Fruntimren slamra som mäst i sina Kök och Skafferier; med et ord: I den gyllene Korftiden är 1769, fick jag, som nu skrifwer, befallning, at infinna mig på Svenska Ostindiska Companiets skepp Finland, hwilket låg segelfärdig til Canton, under Herr Capitaine C. G. Ekebergs befäl.

[The continuation of the book describes the Journey.
Nothing indicates further reference to Swedenborgianism.]

*This is rather odd. The title in English reads: "My Son upon the Galley, or an East Indian Journey, containing all kinds of ink-bottle junk, collected on the ship Finland, which sailed from Gothenburg in December 1769, and returned to the same port in June 1771." A literary reference to the Gothenburg Controversy.

1182----- 1183.11

1182 = 1411.11

1183

BRIEF EXPOSITION WITH "ADVENTUS DOMINI" INSCRIPTION

1769
1190

L. I:205: II:474; III:1183,

Phot. of title-page = Ph.File 438

In London, British Museum
Formerly in the possession of James Speirs.

Hyde n.2475.

See article in NCL 1895: pp.138-40; 1891 : p.105.

[Extract from a letter from Dr. R. L. Tafel to Mr. W. B. Benade, dated London, April 18, 1877 - in AND Archives:]

". . . .You desire to know the history how the volume containing 'Hic Liber,' etc., came into Mr. Speirs' hands. You know the name of the Rev. H. Wrightson who collected original editions of Swedenborg's works from all over the world. He arranged to let Mr. Speirs have 100 worth of books; and on the following day brought him one-additional work which he wished him to buy. Mr. Speirs did so rather against his own will, and on opening the volume saw the inscription in question [Ph.File 438]. As he had read the proofsheets of my 'Documents' containing a translation of the 'Ecclesiastical History' etc., but a few days before, he at once recognized

the meaning of it, and brought the book home to me"
(pp.1-2).

(See above - 1007, 1008.01)

1183.11 = 1091.13

1184-----1189

1184

CANONS OF THE NEW CHURCH

1769

93pp.folio Sw 187 = ANC Lib.

L.I: 207; II: 477

Doc. 2² p.1012 (= Doc.313:143)

The autograph MS. is now lost. Hyde n.2513

Copy in London, Swedenborg Society - made by C. Johansen
under superintendence of Aug. Nordenskjöld.
(Doc.2² :p.1012)

A second copy formerly owned by Major Gyllenhaal near
Skara was presented to Editor of the Documents by
Dr. A. Kahl (ibid.).

"Canones Novae Ecclesiae, seu integra Theologia Novae
Ecclesiae. De Deo uno et infinito. De Domino Redemptore
et de Redemptione. De Spiritu Sancto. De Divina
Trinitate."

See 1885 ed (Worcester = Sw 187) for a comparison by Dr.
A. Acton of the Nordenskiöld and Skara Copies.
(Pasted insight copy in ANC.)

1185 = 1062.11

$$1186 = \underline{1449.11}$$

$$1187 = \underline{1225.11}$$

$$1188 = \underline{1120.11}$$

$$1188.1 = \underline{1131.11}, \underline{1138.11}$$

$$1189 = 1057.11, 1062.01$$

1190----- 1194

1190 - 1183

1191 = Appendix (No direct reference
to Swedenborg)

1192 = 1057.11, 1062.01

1193 = 1072.11

1194

CONFIRMATORY PASSAGES

1769

L. I: 211; II: 481 28 pp.

Doc. 2²: p.1013 (= Doc.313:144)

Hyde n.2711

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Codex 49.
Dicta Probantia Veteris et Novi Testamenti, collecta et
breviter explicata.

In ANC Library, phototyped in Index Biblicus III: pp.481-508

(+ cover, 3 blank pages and 1 page by Sibley).

See article by A. Acton in NCL 1907: pp.22-26:
"Dicta Probantia."

Text published by Jo.Fr.Im.Tafel, Tubingae 1845: Same title
as above.8:o

MS Translation (written on imperial 16mo paper) by Rev. E.
Smith of Deal and deposited in Swedenborg Society of
London in 1860.

1195- - - - 1197

1195

INDEX TO THE FORMULA CONCORDIAE

1769 L.I:212; II:482
Hyde n.2714

Doc. 2²:p.849 (= Doc.310)

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Codex 47 (part of):
Index ad Formulam Concordie
5 unbound sets of photostats - 29 sheets in each set -
in ANC Library. Cat.n.Sw192/Pho1932. (Room 15)

(See below - 1197 =cont'n of Cod.47)

1196

MEMORABILIA IN THE "TRUE CHRISTIAN RELIGION"

1770 see 215
L. I:213, II:483
Hyde n.2715
Doc. 2²:pp.758-73 (=Doc.302)

In Stockholm, Royal Library. Adversaria in Veram Christianam
Religionem. Engeström Collection

Phototyped in Miscellanea Theologica . . .1916: pp.26-55
"Fragmenta Memorabilium in Vera Christiana Religione
imprimendorum." (ANC Lib. = Swc Pho1916)

Translations : In Posthumous Theoloical Works, vol.1: pp.149-64
(ed. 1914),

" Doc. 2² pp.758-73.

1197

ECCLESIASTICAL HISTORY OF THE NEW CHURCH

1770 L. I:214; II:484 = 1 page

Source the same as 1155 above - Codex 47.

"Historia Ecclesiastica Novae Ecclesiae."

Photolithographed in Miscellanea Theologica

... Holmiae 1870, vol.VIII, Sect.1. Hyde n.2720.

Doc. 2² p.1020

Translation in Doc.2²: p.756-57 (=Doc.301)

1198----- 1199, 1200

1198

A THEOSOPHIC LUCUBRATION ON THE NATURE OF INFLUX

1770 2 pp. + 1-24 pp.1-48 4:o
L. II: 459 I:208

De Commercio Animae et Corporis "now first translated from the original Latin. London: printed and sold by H. Lewis . . . 1770. Translated and annotated by the Rev. T. Hartley, with whom W. Cookworthy coöperated" (Hyde n.2540).

Described in Doc. 2² pp.1009-11 (Doc. 313)

(See above - 1062.11, 1179; below - 1402.16)

1199,1200

ROYAL LETTER TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Jan.2

Phot. in Ph.File 471 = 9 pp. (= 5 sheets)
L. III: 1199,1200

In Göteborg, Landsarkivet. 4 pp. fol. Konga-Bref. Ifrån Åhr 1760 til och Hed 1770: no.187. Read in Consistory Jan. 24.

Another copy in Stockholm, Riksarkivet: Kongl. Maj:ts Justitiae Revisions Registratur för år 1770 4 pp.

Text in Gothenburg Documents: pp.488, 509; Handlingar rör. Swed. p.163
Printed in Berg, vol.4 Supple-t p.139 (See above - 990)

Translation (faulty) in Doc. 2¹. pp.318-20 (= Doc.245M).

Mentioned in LM (v.2): p.703; NCL 1910 pp.618-19, as follows:
Royal letter commanding the Gothenburg Consistory to report
"concerning the nature of the doctrinal teachings of not only
the aforementioned Swedenborg,- and since they have been deemed
erroneus, what measures have been taken to prevent them from
spreading, and why We from the very beginning did not receive
an account of it,- but also of the so-called Household Sermons
which ye yourselves have not licensed." The Consistory is also
commanded to examine further into the *dictata*, and Dr.Beyer is
to send in a special explanation of the matters, which concern
him individually.

The Consistory is further commanded (I) " to
keep a watchful eye upon all theological works announced for
publication, so that, in case anything is published without
imprimatur, and is found to be contrary to the confession of
faith, the copies be at once withdrawn and the author fined;
(2) that reviews and translations of Swedenborg's writings, or
any such writings as contain anything contrary to our pure
doctrine, are not to be permitted without your most careful
examination, especially when not written in the Latin
language." Moreover, the Clergy is to be warned to keep watch
upon themselves and their hearers, and the Bishop or had vicar
is to inform himself frequently how theology is being taught at
the College. (B.II:141; faulty translation in Doc.II:318-320).

MINUTES OF THE ROYAL COUNCIL - MEMORIAL OF THE CHANCELLOR OF JUSTICE READ

1770 Jan. 2

In Stockholm, State Archives: Kongl: May:ts Justitiae RevisionsProtocoller För År 1770. Förra delen: pp.1-7 ½.

Transcript:

År 1770

Den 2 Januarii

Genomsedt

Närwarande i Kongl, Maijt Råd Kammare
 Deras Excellencer Herrar Riksens Råd.
 Grefwe Ekeblad
 Friherre Hierne
 Herr won Stockenström
 Friherre won Hermansson
 Herr Beckfriis
 Grefwe Barck
 Friherre Sinclair

Sedan Justitiae Expeditionen under Kammar Expeditionens företråde,
 blifwit inkallad.

Justitiæ Cancelleren Memorial angående Svedenborgianismen.

Föredrog Stats Secreteraren won Hegardt i underdånighet:
Justitiae Canselleren Rosirs underdåniga Memorial af den 29
December förl ledit år, hwarutinnan berättas, hurusom någre
 bifogade Handlingar, hwilka ifrån Giötheborg hit kommit och
 warit i Präste Ståndets Ecclesiastique Deputation upwiste,
 hafwa nyligen blifwit Justitiae Cancelleren tilstälte, jemte
 skrifwelse, hwaruti wården af Religionens Hälgd i thet som
 på Justitiae Cancelleren s ämbete ankommer, på thet Ömmaste
 anmäles; Hwarjemte Justitiae Cancelleren förmåler, hurusom i
Giöthebors Consistorio, i anledning af wederbörilig anmälan
 thet Assessoren Swedenborgs irrige Religions principer skola
 gynnas och följas af nog betydande män i Orten, samt någon
 del deraf med censur wara af trycket utkommit. Deliberation
 therom företagen blifwit, hwar wid Tre Ledamöter ansedt
Swedenborgs lära eller den så kallade Svedenborgianismen
 wara snöratt stridande emot Guds uppenbarade Ord, samt Öfwer
 ända kasta fundamentum fidei et totius religionis
Christianae; Men the Öfrige Ledamöterne hafwa icke
 ingått i något positivt yttrande härom, utan inwändt, dels
 at ey tid warit, a företaga sig rätt pröfning af Swedenborgs
 arbeten i sitt sammanhang, dels at förmågo felats til
Swedenborgs böckers köpande, som ey woro någon skyldighet,
 Hälst then de som åstundade uplysning borde sielfwa
 förskaffa sig dem, dels at auctor ohördan om hans arbete

icke kunde dömmas, och at Kongl Mayt icke Gifwit
befallning, at derom anställa undersökning.

J anledning här af, med thet mera, Justitiae Cancelleren
härutinnan anfördt, har han altså funnit sig föranlåten i
underdånighet hemställa, om icke Consistorium i Götheborg,
som Justitiae Cancelleren förmodar nu mera lärere wara
fullkomligen underrättad om Assessor Swedenborgs Theologiska
arbeten, må i Nåder anbefallas, at skyndsameligen /1°
inkomma med sitt uttryckeliga

underdåniga betänckande, huru Consistorium funnit Swedenborgs lärosatser och, tå the ansetts irrige, hwad mått omot theas utspridande tagne blifwit, samt hwarföre icke straxt i bördan underdånig berättelse derom til Kongl Mayt är afgifwen worden. /2° utlåta sig, huru Consistorium anser the så kallade predikoförsöken, som Consistorium sielf icke Censurerat, och om de äro aldeles Öfwerensstämmande med vår rena Evaneliska lära; eller huruwida deruti må wara upträckt något derifrån afwikande: och i det senare fallet: om Auctor til thesse försök än ey är Consistorio kunnog, eller kan af Consistorio upträckas? Och fast Justitiae Cancelleren ej annat finna kan, än at Consistorium rätteligen afslagit tryckningen af de så kallade Dictata, lärar dock /3° Consistorium icke kunna undgå, at närmare granska desse Dictata, samt gifwa wid handen, huru dermed sammanhänger och om ey står at utrönas, huru Discenten til hwad derutinnan kunde finnas irrigt eller anstöteligit, åtminstone i Ordasätten, må hafwa fådt anledning. Och torde Kongl Maijts äfwen finna nödigt, at Consistorii voterings protocoll öfwer alt thetta Äfwen warder insändt, samt at Lectoren Doctor Beijer särskilt sig förklarar, i det som emot honom enskyt inlupit.

Widare förmäler Justitiae Cancelleren, thet emedlertid synes blifwa, till följe af förra förordningen, oumgängeligt: 1° At Lagligen undersökt warder, hwilken, befordrat til trycket Assessor Svedenborgs bref af den 30 sistledne October, och at i fall Assessor Aurell, hwilken anmält sig såsom Kärande, sådant emot förmodan, skulle underlåta, wederbörande fiscal warder antydd, at härutinnan antaga sig Åklagare-sysslan. 2° At Consistorium hafwer et waksamt Öga på hwad som anmäles til tryckning i Theologiska ämnen, så at thet förut warder af Consistorio öfwersedt, enligt Kongl förordningen om tryck-friheton, och at i fall någon skriff, utan Consistorii censur, ut kommer, och finnes strida emot vår tros bekännelse, indragning af exemplaren då genast befordras och Auctoren til laga plikt: 3° At recensioner och Öfwersättningar af Swedenborgs eller sådane skriffter, som innehålla något emot vår rena Lära, icke måge utan Consistorii nogaste pröfning tillåtas, hälst då de ej skrifwas på Latinska språket och innebära tillika refutation, emedan de elljest och med det samma de recenseras kunna til skadeligt intryck hos de enfaldigare och mindre grundade fortplantas.

4° At Prästeskapet i Stiftet icke allenast åtwarnas, at taga sig sielfwe till wara för alla sig insmygande willosatser, utan ock förmanas, at hafwa gran ackt på sina åhörare, at de icke warda förde bakom Liuset, utan, när sådant sig yppar, straxt gifwa thet Consistorium tilkiänna, och 5° At Biskoppen i synnerhet, eller tå han ey är tilstådes, Hans Vicarius, tidt och offta giör sig underrättad, huru Theologien både publice och riuatim wid Gymnasium och Scholan läres; Hwilket alt dock Kongl Maijts Nådiga wälbehag i underdånighet hemställes.

Detta Underdåniga Memorial arhördes, och på sågs äfwen en och annan af the therwid bilagde Handlingar.

Efter någon Discours häröfwer, stadnade Deras Excellencer i det slut, at bifall tilstyrktes i Justitiae-Cancellerens underdåniga

Memorial, Hwarom Bref til Consistorium kommer at expedieras.

Dock skullr wid brefwets upsättande i ackttagas, at hwad Justitiae Cancelleren i 4de momentet, af des Memorial föreslagit, om warningen til Prästerskapet i Stifftet, thet ordalagen blifwa, så stälde, at icke något mistroende emot Dem må utwärlkas, at wara smittade med någre willosatser eller sorglöse om theras

förqwdfwande: utan at Kongl Maijt drager til dem det nådiga förtroende, det de i sådant afseende af egen drifft och nit för den sanna och oförfalskade Guda läran waka så wäl öfwer sig sielfwa som sine Åhörare.

Och Beträffande 1° Momentet af berörde Memorial och den der nämde undersökning, angående den som til trycket befordrat Assessor Swedenborgs bref af den 30 sistled October, så kommer Bref härom til Göta Hofrätt at afgå, at om verkställigheten theraf besörja; Dock så, at samma undersökning nu ey sträcket sig längre an Justi iae-Cancelleren nämt, nemligen til utgifwaren af berörde bref, och således på intet sätt, till sielfwa Merita af den så kallade Swedenborgianismen, huruwida den är mer eller mindre Öfwerens-stämmande med vår sanna tros Lära, emedan then upmärksamhet, som i orten theraf skulle kunna upväckas, snarare kunde lenda till en sådan fölgd, som med Kongl Mayts ömhet och nit för Religionens renhet och wård eij torde instämma.

[p.6 ½] Hwarom Bref til Hof Rätten afgår.

.

[p.71 ½] In fidem protocolli
Joh; Hesselius

Justerat i Rådkammaren d. 15. Januarii 1770.

Translation by Björn A.H.Boyesen;

Examined

1770

January 2

People present in his Royal Majesty's Council

Chamber: Their Excellencies, Messrs. the Councillors,

Count Ekeblad

Viscount Hierne [Gustaf Adolph]

Herr won Stockenström [Erik - Assessor after E.S.]

Viscount won Hermansson [Martin]

Herr Beckfriis

Count Barck [Ulrik]

Viscount Sinclair [Fred. Carl Col.]

The Chancellor of Justice's Memorial concerning Swedenborgianism.

When the Board of Justice, during the Audience of The Board of Chambers, had been summoned,

The Secretary of State, Mr. won Hegardt, humbly delivered:

The Chancellor of Justice Rosir's humble Memorial of December 29th last year in which it is stated how some documents enclosed, which have arrived here from Giötheborg and have been shown at the Ecclesiastical Deputation of the Ecclesiastical Estate, have recently been handed over to the Chancellor of Justice together with an address, in which the care of the sanctity of Religion, so far as it depends on the office of the Chancellor of Justice, is most tenderly recommended. Furthermore, the Chancellor of Justice reports that in the Consistorial Court in Giötheborg, because of a due report that the Assessor Swedenborg's heterodox religious principles are said to be favored and followed by very important persons in

the neighborhood, and also because some parts of them have been published under censorship. A deliberation concerning these things has been undertaken, in the course of which, three members considered Swedenborg's Doctrine or the so-called Swedenborgianism as diametrically opposed to the revealed Word of God and as overthrowing fundamentum fidei et totius religionis Christianiae; but the rest of the

members have not entered any positive declaration concerning the matter, having objected, firstly, that there has not been sufficient time to take Swedenborg's works into consideration correctly and in their due connection; secondly, that it has been beyond their means to buy Swedenborg's books, it not being their responsibility to do so, especially since those who want enlightenment concerning the matter must acquire it for themselves; thirdly, that the author could not be judged before he has been heard from concerning his works, and that his Royal Majesty had not ordered an examination to be undertaken concerning the matter.

In view of these and other matters recited by the Chancellor of Justice concerning this affair, he has in consequence felt himself obliged, in all humility, consider whether the Consistorial Court in Giötheborg - now supposed by the Chancellor of Justice to be more fully informed concerning Assessor Swedenborg's theological works - should not graciously be enjoined, in haste: 1° to enter its definite humble report on what they think concerning Swedenborg's doctrines; and if they have been considered as heterodox, as to what measures have been taken for the prevention of their spreading, and as to why a humble report has not already at the start, been referred to his Royal Majesty concerning the matter. 2° To deliver the opinion of the Consistorial Court concerning the so-called predikoförsöken (Sermon Attempts), which have not been censored by the Consistorial Court itself, as to whether they are fully in accord with our Evangelical doctrine, or whether there may be found in them anything that differs from it; and if such be the case - whether the author of these attempts is not yet known to the Consistorial Court, or can be found out by the Court. And though the Chancellor of Justice will find without question that the Consistorial Court has in Justice refused the print of the so-called Dictata, the Consistorial Court 3° will probably not be able avoid an examination of these Dictata, and at the same time to give an explanatiör as to how the case stands, and whether it would not be possible to determine how Discenten may have found a reason for those matters - at least as to the wording thereof - which are heterodox or offensive. Furthermore, his Royal Majesty will probably find it expedient for the return also of the Minutes on the Consistorial Court's voting concerning all these matters; and, furthermore, that Lector Dr. Beyer shall give a separate explanation Concerning those matters that, in particular, have been entered against him.

Furthermore, the Chancellor of Justice reports - which, in spite of the former ordinance, yet seems to be necessary - 1° that a lawful examination should be made as to who sent Assessor Swedenborg's letter of October 30th last to the press; and that, if Assessor Aurell - who has presented himself as plaintiff - should, contrary to expectation, withdrew, the proper fiscal should undertake the task of acting as prosecutor. 2° That the Consistorial Court should keep a watchful eye upon everthing on theological subjects that may come up, in order that examination thereof the Consistorial Court may first be made, as per the Royal

Statute concerning the freedom of the press; and, should any paper be published with out having been censured by the Consistorial Court, and which should be found to be in opposition to our confession of faith. that withdrawal of the copies shall then at once be undertaken and the author brought under penalty of the law. 3° That reviews and translation of the writings of Swedenborg and others which contain anything opposed

to our pure doctrine, should not be allowed to be made before they have been carefully examined by the Consistorial Court, especially if they are not written in the Latin language and contain, in addition, a refutation, as otherwise as soon as they are reviewed they will be sent out for harmful influence among the simple and among those less well grounded.

4° That the Clergy in the Diocese not only should be urged to be on their guard against any delusions creeping in, but they should be cautioned to look out carefully in regard to their hearers that they may not be deceived; as soon as such things are noticed, however, they should notify the Consistorial Court immediately; and, 58, that especially the Bishop or - when he is not present-his locum tenens, should every now and then keep himself informed as to how theology is taught at the Gymnasium and the School, both publicly and privately. All of which will in due course be humbly referred to his Royal Majesty's satisfaction.

This humble Memorial was heard, and at the same time some documents enclosed were inspected.

After some discussion, their Excellencies determined that acceptance of the Chancellor of Justice's Memorial should be expedited to the Consistorial Court.

It should be observed, however, that when the letter is drawn up concerning the Chancellor of Justice's proposal in regard to the 4th Point of his Memorial in re the warning to the Clergy in the diocese, that the wording should be such that no distrust of them can be obtained [må utwärkas - probably an error for utmärkas, which is no doubt an old word for the modern word märkas (can be perceived)], that they should be marked with any aberrations or that they be careless as to belittling them' but that his Royal Majesty graciously confides in their vigilance both in regard to themselves and to their listeners in this connection on account of their own agreement and zeal for the true and unadulterated Divine Doctrine.

And in regard to the first paragraph of the above-mentioned Memorial, and the investigation therein mentioned, to discover who forwarded Assessor Swedenborg's letter of October 30th last, a letter will be dispatched to Göta Hoträtt, that this body shall undertake the execution of this matter; in such a way, however, that the said investigation shall not extend beyond the limit set by the Chancellor of Justice, namely, in regard only to the publisher of the letter, and by no means therefore to the Merita themselves of the so-called Swedenborgianism - as to whether it is more or less in accord with our true Doctrine of Faith - since such might only result in attracting a kind of interest giving rise to a result not in accord with his Majesty's tenderness and zeal for the purity and care of Religion,

In regard to this, a letter will be dispatched to Hof Rätten.

.

In fidem Protocolli
Joh: Hesselius

Signed in the Chamber of Justice, January 15, 1770.

1200.12

ROYAL LETTER TO GÖTA COURT OF APPEALS

1770 Jan. 2

L.III:1202

In Stockholm, Riksarkivet. Kongl. Maj. Justitiae
Revisions: Registratur 1770. -

"Till Göta Hofrätts angående un dersökning om then
som till trycket befordrat Assessor
Swedenborgs Bref" (To the Göta Court of
Appeals regarding the investigation of him who
printed Swedenborg's letter).

In Jönköping, Götha Hofrätt: Kunagl. Bref I. Civila
Mål 1770, copy of this document.

Mentioned in Berg, vol. 4: p.106.

LM (vol.2): p.703.

SWEDENBORGIANISM BEFORE UPSALA CONSISTORY

1770 Jan. 3, Upsala

1 page fol.

In Upsala, Provincial Archives: Upsala Consistorii Protocoller
1770. A.I.62: p.2.

Transcript:

p.1

1770. d. Januarii Klåckan
 3. efter middagen, blef hållet
Consistorium Ecclesiasticum ,
 närvarande Herr ArchieBiskopen
Doctor Magnus Beronius,
 DomProbsten Doctor Lars
Hydrén, och Theologiae
Professores, Mag-r Johan
J. Amnell, samt Mag-r Erik
Kinmark. DomProbsten
Doctor Gabr. Mathesius
 wistades wid dess Lands
 Församling och Professoren
Doct. Christoph.
Clewberg ännu wid Riksdagen.

--- : --- : ---

p.2 §3. Häruppå upplästes och justerades äfwen det bref, som i anledning

af protokollet d. 30. nästwekna December blifwit författat, att afgå till det Högwördiga PrästeStåndet, ang-de Herr Assessoren Swedenbors tryckta bref, och den upmärksamhet, som detta Consistorium i anledning däraf funnit sig föranlåtet att göra, i anseende till den ifrån Götheborgs Stift wid denna Kongl, Academien studerande Ungdomen.

§.4

1201.11 = 1425

1202-----1205

1202 = 1200.12

1203 = 1125

1204

GOTHENBURG CONSISTORY TO CLERGY - CIRCULAR LETTER

1770 Jan. 10

In Göteborg, Domkapitlets Archives : Bref Boken
[Not- found]

See Doc. 2¹: p.320 (= Doc.245M): "A circular
letter was sent to the clergy of the Diocese,
containing the requisite warnings and
monitions."

1205

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 jan. 10 Göteborg

For source, see above - 990.

Text in Gothenburg Documents : pp.491, 495

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.135.

Mentioned in NCL 1910: p.619, as follows:

1770. Jan. 10th. Gothenburg. Lamberg's letter of Dec. 18th is read in the Consistory; the Ecclesiastical Committee desires all the documents relating to the Swedenborgian case; he mentions that letters received from Gothenburg by Filenius, Lamberg, and others, relate how many persons have begun to preach, dream, foretell the future, running about in the houses to make proselytes, etc. Swedenborg's work ON CONJUGIAL LOVE is said to have been translated, and is read in the houses, and is intended to be printed. The Bishop "can hardly express the commotion of his mind at all this."

The Consistory resolves not to agree to Aurell's demand to have Rosen removed as attorney, and denies the legality of calling Rosén as witness in the case (B.II:135-138.)

1205.11

E. LAMBERG TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Jan. 11 Phot. in Ph.File 472 = 1 page
folio

L. III: 1220

In Göteborg, Domkapitlets Arkivers Inkom Handlingar:
1770. I "Exhib. d. 17 Jan. 1770."

Transcript :

N-6 Exhib. d. 17 Jan: 1770.
Stockholm, d. 11 Jan. 1770.

Högärevördige och Höglärde Herrar
Consistoriales.

Bland det mere jag från V. Consistorium sedan mit senare afgeck, bekommit, är den vackra yttrada nyårs önskan. Jag reciprocerar den med al sällhets til - önskan igen så i andelig, som lekamlig måtto. Hvad eljäst kunde vara at skrifva, medhinner jag icke denna gång, som, kort för postens afgang, kommit utur BancoDeputationen. For Riksdagens nu snart inträffande slut, fortsättas gjöromalen från bittida om mornarna, til sent om aftnarna, utan relache. Angående Svedenborgiana, gjöres därvid denna korta erindran, at V. Consistorium därmed skyndar til slut: på det jag för min resa närfrån, måtte kunna det återstående til Herr Justitiae Cancelleren öfwerlämna. Wåre störste Jurister här å orten, tycka, at man til korthetens vinnande, borde gå mer directe på saken. Hwad från mig härutinnan kommit, beder jag måtte med i de tryckane protocoller blifwa införlifwadt. Förblifwer, V. Const. Hörsamste tjänare,

Er. Lamberg.

[Written vertically in the left-hand margin:]

Herr Doctor och DomProbsten behagade erindra Herrar Stipendii Hwitfeldiani Curatores om det jag längesedan förledit år gjort. Nembl: at de för min resa härfrån komma in til Kongl. Maj-t uti ansöknings målet om Boställe för stipendi i Fogden,

emedan, jag sedan förra poperet härom, i
Revisionenej i genfinnes, jag eljäst icke kan bringa
denna saken til slut.

Text of last 4 lines of letter in Gothenburg Documents:
pp.501, 502.

1206---1206.11

1206

DRAFT MINUTES OF THE HOUSE OF CLERGY CONCERNING
SWEDENBORGIANISM

1770 Jan. 12, 8 a.m. 1 page fol.

In Stockholm, State Archives: Concept Protocoll vid
Riksdagen 1769-70. A.28.

Transcript:

1770. d. 12. Jan.
Kl. 8 för middagen

§.25. Upl. Upsala Consistorii skrifwelse rörande
Swedenboriska willfarelserne.
Remitterades till
Ecclesiastique
Deputationen.

[See above - 1119, and just below, 1206.11]

1206.11

SWEDENBORGIANISM IN THE HOUSE OF CLERGY - REFERENCES TO

1769-1770 See above - 1119
L. III; 1172

In Stockholm, State Archives. Präste Ståndets,
Enskildte Handlingar vid Riksdag 1769-70.
As follows:

- 1) December 5 - 1 page fol. = p.1357 See above- 1118.
- 2) " 9 - 6 pages " = " 1384-88 " " -
1129.
- 3) " 16 - 1 page " = " 1354 " " - 1142.12
- 4) " 19 - 2 pages " = " 1464-65 " " - 1146
- 5) January 12 1 page " = " 1799 " " - 1206

1206.12

MINUTES OF THE ECCLESIASTICAL COMMITTEE

1770 Jan. 14

Phot. in Ph. File 473 = 2 pages
L.111:1206

In Stockholm, State Archives. Präste Ståndets: Enskildte Handlingar 1769-1770 "d. 14 Januari. 1770."

Text in ANC = C.T.O.MSS: 30.

Mentioned in NCL 1695: p.183, as follows:

"26. - 1770, Jan. 14th. - Extracts from the Minutes of the Ecclesiastical Committee. Resolution recommending that a refutation of Swedenborg's teachings be composed."

And in ibid. 1910: p.619, as follows:

Stockholm. The letter of the Consistory of Upsala (of Dec. 30), is read in the Ecclesiastical Committee. The proposed refutation of Swedenborgianism is approved."

1207

LETTER BY EKEBOM - ON SWEDENBORGIANISM

1770 Jan. 17

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver.

[Cannot be found- see below: 1223, 1224, 1225]

1208-----1209

1208

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Jan. 17 3pp.

For source, see above - 990.

Text in Gothenburg Documents: pp.500, 502.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.138.

Mentioned in NCL 1910: pp.619-20, as follows:

1770. Jan.17. Gothenburgurg. Lamberg's letter-of Jan. II, is, read in the Consistory; he wants the Consistory to hurry up with the prosecution against Swedenborgianism, so that he may be able to deliver the rest of the documents to the Chancellor of Justice before the closing of the Diet. He adds, that "our greatest lawyers here [in Stockholm] think that, for the sake of brevity, the Consistory should proceed more directly in the case." Beyer asks how this could be done, since the whole case has already been placed in the hands of the Chancellor of Justice. The Consistory agrees with Beyer, that nothing further can now be done.

(B.II: 138-139).

1209

SWEDENBORG TO COUNCILLOR WENNGREN

1770 Jan. 18, Stockholm L.II:485

Copy of original is printed in Samlingar för
Philantropen Stockholm, 1787 (1 vol. in 4 issues):
Letter XII. In ANC Library =S5/Sa4 in Room 15.

Translation: Doc. 2¹: p.321 (= Doc.245N); LM (vol.2):
pp.703-4.

Re Boy from Skara, see above - 1105, 1105.01.

HOUSE OF CLERGY TO UPSALA CONSISTORY

1770 Jan. 21, Stockholm Phot. in Ph .File 474 2 pp.

In Upsala, Landsarkiv. In bundle marked "Religions Mål
1641-1770 F II 2."

Draft copy in Stockholm, State Archives: Präste
Ståndets Enskildte Handlingar vid Riksdagen 1769-1770:
no.98.

Transcript in ANC = C.T.O.MSS. 34.

Mentioned in NCL 1910: p.620, as follows :

"1770 Jan. 21. Stockholm: Letter of the Ecclesiastical Committee to Upsala Consistory, reporting that measures have been taken for the suppression of Swedenborgianism."

MINUTES OF GÖTA COURT OF APPEALS ON SWEDENBORGIANISM

1770 Jan. 23, Jönköping 2pp. fol.

In Jönköping, in the archives of Göta Court of Appeals :

1770 Års Presidei och Pleni Protocol, vol.1mum: pp.159-60.

Transcript:

Den 23 Januarii 1770
Tisdag

Stora Rummet.

Herrar HofRättsRåd Gust: Cederstam,

Fr. Chr: Crusebiörn, And: Ebbeltofft.

Herrar Assessorer Ad. von Schéele,

Magnus Corin

Betjenter, som Förleden wecka äro anfördo.
Posten öppnades

[Kongl-t Bref.] Ankom Kongl. May-ts nådiga skrifwelse, af den 2 i thenna Månad, hwarigenom Kongl. HofRätten anbefalles, at antyda KämnersRätten i Göthebor, ofördröjeligen anställa laga undersökning, om then, som therstädes till trycket låtit befordra Assessoren Svedenborgs Bref, af d. 30 Octobr. 1769, innehållande åtskillige Theologiska, från then rena Ewangeliska läran

afwikande ämnen, och tecknadt med Doctoren och Lectoren Beyers imprimatur, samt samma ransakning sedermera till Kongl Majj-t i underdånighet insända; Till underdånig åttlydnad hwaraf, Bref kommer at afgå till RådstufwuRätten i Götheborg, at antyda Kåmners Rätten therstädes, ofördröjeligen företaga förenämde undersökning, och RådstufwuRätten thensamma sedan till Kongl. HofRätten skyndesammeligen insända.

1212-----1215

1212-1213

MINUTES OF THE GOTHENBURY CONSISTORY

1770 Jan, 24, Göteborg

III: 1212 = In Jönköping, in the archives of the Götha Hof
Rätt:

Handlingar: pp.102-111. 18 pp. folio

Text in Jönköping Documents: p.199 (See above - 1043.12)

III: 1213 = In Göteborg, in the archives of the Consistory:
Koncept Protocoll. 1770. 14 pp.

Text in Gothenburg Documents: pp.503, 505.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.139.

Mentioned in NCL 1910: p.620, as follows:

"1770. Jan. 24. Gothenburg. The Royal letter of Jan. 2d is read in the Consistory. It is resolved that each member write a statement expressing his opinions in regard to Swedenborgianis, and to issue a circular to the clergy containing the required warnings and instructions"
(B. II:139-44).

1214

A.J.AURELL TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Jan. 24, Göteborg

In Minutes of 2213 (above) - Gothenburg Documents: p.513.

1215

UNSIGNED STATEMENT TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Jan. 24, Göteborg

In Minutes of 1213 (above) - Gothenburg Documents : p.507.

MINUTES OF GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Jan. 31

For source, see above - 990, 1043.12Text in Jönköping Documents : p.201.Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.144Mentioned in NCL 1910: pp.620-21, as follows:

1770. Jan. 31. Beyer, in the Consistory, makes formal acknowledgment that he is the author of the HOUSEHOLD SERMONS, with the exception of the "applications," running through the volume, these being the work of Gothenius; he also acknowledges that the "*dictata*" were taken from his lectures, but refuses to assume responsibility for their faulty form.

In regard to the proposed Circular to the College, Beyer refuses to add his own signature, because Ekebom, in the margin of his circular, had added the words: "and for the suppression of the Swedenborgian errors which possibly may have insinuated themselves." According to the Royal letter, there was no reason for adding these words, which, moreover, imply a judgment such as belonged to the king alone. Gothenius now supports Ekebom, but Wallenstrale and Rosen refuse to sign. Gothenius proposes, as a compromise, that instead of "the Swedenborgian errors, the words "recent errors" be used, but Ekebom refuses to change a single letter, and orders the clerk to issue the circular with the four signatures obtained. (Of these, that of Hempe, who was absent, was added by Ekebom himself). (B.II:144-151).

UNSIGNED SLIP OF PAPER WITH STATEMENT CONCERNING
SWEDENBORG

1770 Jan.31

L.III: 1217,1219

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: Koncept-prot. 1770,
Jan. 31.

2 pp. 4:o

"3:0 Svedenborg har gifvit anledning till en
deliberation redan.
Torde hända att deraf göres mere väsende. Det är vissa
Växter som blomma... under..."

On opposite page there are notes in Rosén's hand.

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 7

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt:
"Handlingar"
pp.102-11 (§.10, 11, 12).

Text in Jönköping Documents: p.209.
(See above - 1043.12

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.151.

Mentioned in NCL 1910: p.621, as follows:

1770. Feb. 7. Beyer and Rosen protest against the illegal steps taken in sending out the circular, and against the further publication of the Minutes of the Consistory by Aurell, in view of the fact that the case is now in the hands of the king and has not yet been decided (B.II: 151-54).

It is significant that Aurell's publication of the Minutes suddenly stops here, in the middle of a sentence (ibid. 153).

1219 = 1217

1220 = 1205.11

1221

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 7 4 + 5 pp. fol.

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: Protocoller för
Åren 1769 & 1770. Draft Minutes 4 pp; corrected
Minutes = 5 pp.

See Jönköping Documents : p.209.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.151

1222 = 1225.12
1223-24 = 1231.11

1224.11 -----1225.12

1224.11 = 1422.11

1224.12

E. LAMBERG TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 8

1 page

Described in Berg, vol.4 Supple-t: p.154: Read in

Consistory Feb. 14.

1225 = 1231.11

1225.11

PRINTED MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

-1770 Feb. (March 1769-) L.III: 1187
pp.1-176 4:0

In Handlingar rörande Swedenborgianismen och de så kallade

Prediko-Försöken. Utdrag af Consistorii Gothoburgensis
Protocoll, hållit på nedanskrefne år och dagar. Published
by And. Joh. Aurell, Göteborg, 1769-1770, at his own
expense.

(See NCL 1910; p.164.)

"Without any title-page. On original inside cover: 'Desse

Handlingar må på klubben läsas; men ej uttagas. J.

Rosén gifvet åt H. Probsen Sundelin, J.R.'

The volume contains corrections. By Rosén?" (L.III:1187).

Original MS. in Göteborg, Stats Bibliotek - see above 990.

In ANC Library = Room 15 S2/Au64.

1225.12

121

STATEMENT BY ROEMPKE

1770 Feb. 12

L.III:1222

3 pp.

For sources, see above - 990. Handlingar: pp.59-60
Text in Jönköping Documents: p.130. (See above - 1043.12)

1226

124

GÖTEBORG KÅMNERS RÅTT TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 13, Göteborg

3 pp. fol.

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: "Justerade protocoller i

Göteborgs Consistorium," 1770, "Exhib. d.14 Febr. 1770."

Text printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.155.

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 Feb. 14, Göteborg

7 pp. folio

See below - 1237 (= same doc. but
different source)

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt: "Handlingar"
pp.45-48.

Text in Jönköping Documents: pp.93-98, (See above - 1043.12)

Translation by Bjorn A.H. Boyesen, as follows: The humble statement
of the Gothenburg Consistory, Ink. (received) Feb. 22, 1770.

Read in H. M's Council Chamber on Feb. 28, 1770.

Handed over to the Chancellor of Justice.

Through [your] Gracious Writing of January 2nd, your Royal Majesty was graciously pleased to communicate to the Consistory the humble Memorial which the Chancellor of Justice and the knight, Mr. Johan Rosir, submitted to your Royal Majesty, and also the sealed documents which accompanied it, through which that disturbance which had been caused in this Diocese by the Theological Writings of Assessor Swedenborg, and the derivative so-called Swedenborgianism, were humbly reported to your Royal Majesty; in addition to which, your Royal Majesty has been graciously pleased to command the Consistory to submit as soon as possible their humble report on their opinion concerning Swedenborg's doctrinals, and - since these have been regarded as erroneous - [to report] what measures they have taken to prevent their dissemination; also [your Royal Majesty has demanded an explanation] as to why your Royal Majesty did not immediately receive a humble report on this matter or concerning the so-called Prediko Försök which the Consistory have not themselves censored, and [requests further] a verdict as to whether they are entirely in agreement with our pure Evangelical Doctrine, or whether anything that deviates from it has been discovered in them, and, in this case, whether or not the author of these Försök is as yet known to the Consistory, or could be discovered by them; moreover, your Royal Majesty has graciously commanded the Consistory to examine the so-called Dictata more closely, and afterwards humbly to report how it is with them, and how the cause of their Dissention [Discenten - perhaps Dissenten from dissentio] even unto what is erroneous and offensive (of their dissension from our pure doctrine, even to the inclusion of erroneous and offensive things) could have arisen; on all which questions, the Consistory is graciously requested to return their Voting Minutes [Omröstnings Protocoll], even as the Lector Doctor Beyer is graciously commanded to submit a special explanation on those things of which he in particular has been accused.

In the most humble obedience to those things which your Royal Majesty has been graciously pleased to command to the Consistory, and in order that the Consistory may humbly execute your Royal Majesty's most gracious commands with regard to these things, with the utmost promptness, the Consistory now has the honor to inform your Royal Majesty in the most humble manner, that every member of the

Consistory has submitted his personal report on the Swedenborgian System of Doctrine, and also on the Prediko Förso and the so-called Dictata, which individual Reports, according to your Gracious Command, the Consistory herewith submits as appendices to the voting Minutes. And whereas one of these reports - i.e., that of the Pastor of the German congregation here, Mag: Hempe - is written in the German language, the reason being that this Pastor who is a German by birth is not so capable in the Swedish language that he can express his thoughts thereby nor has had sufficient time to have a Swedish translation made; therefore, at the request of this Pastor, the Consistory has considered it their duty humbly to report these facts.

From these individual Reports of the Members of the Consistory, your Royal Majesty will graciously find: 1:o that most of them completely disapprove of the whole Swedenborgian System of Theological Doctrine as being opposed to God's revealed Word, to our Evangelical Doctrine, and to the accepted Symbolical Books of our church. 2 :o, that the so-called Prediko-Försök or Nye Försök til en upbyggelig Hand-Postilla contain such explanations and exposition of the Gospels of [each] Sunday as agree with the Swedenborgian Doctrine and manner of interpretation; the Lector, Doctor Beyer, has freely admitted that he is the Author of these writings, as may be seen from the humbly enclosed Extracts from the Minutes of January 31 last year [month], and also from his humbly enclosed special Report and Explanation. 3:o That the so-called Dictata - which as regards their contents the Lector Doctor Beyer acknowledges as having been produced during his private lecturing to the youth of the Gymnasium, in such manner as the humbly enclosed Extracts from the Minutes of the Consistory of January 31 last year [month] indicate [lit., contain] - are also in agreement with the Swedenborgian System of Doctrine.

It is for this reason that the humble and express Report [Opinion] of the majority of the Consistory [of the majority of the members in the Consistory] that, whereas the Consistory can do nothing else than highly disapprove of the whole Swedenborgian System of Doctrine in Theologicis, as having no basis whatever in God's Holy Land] revealed Word or [in] the accepted and confirmed by holy oath Symbolical Books of our church, but completely disagrees with these and thus in our pure Doctrine's most delicate [Ömaste] Articles of Faith; therefore also the Consistory can do nothing else than humbly inform your Royal Majesty that the Prediko-Försök are for the most part, and the so-called Dictata altogether, derived from Swedenborgian Writings, which latter have been set before an innocent youth in a very harmful manner.

Hence it now only remains to inform your Royal Majesty what measures the Consistory has taken against the dissemination of the Swedenborgian Doctrines [lit., Doctrinals] since they have been regarded as erroneous, and [to explain] why your Royal Majesty did not receive a humble report on this matter in the very beginning.

As to the first matter, the Consistory has the grace [begs the honor] to state that as soon as the Consistory had perceived that Assessor Swedenborg's Writings had attracted some notice in this Diocese, according to what [as indicated by what] the Pastor and Rector in this Diocese, Magister And. Kollinius, soon afterwards

urged further in the same matter, by means of [his] Memorial, handed to the Consistory, concerning which may be graciously seen in the humbly enclosed and especially bound printed Minutes, from page 1 to 5; the Consistory brought this matter up for consideration in the beginning of last year. And, whereas, the Swedenborgian System of Doctrine was at that time so unknown to most of the members of the Consistory that no more than three of them were in a position to deliver any positive statement concerning it, as may be graciously affirmed by the printed Minutes from pages 5 to 18; therefore, for the present, the Consistory only found it necessary to extend a warning through circulars to the Clergy, that in ease any of Assessor Swedenborg's Theological Works should come before any one of them, it should be handled with the greatest possible [with all possible] care. And, whereas, the Consistory has not since perceived that Swedenborgianism has caused so much unrest at any place in this Diocese as here in this city, and [whereas], no one of the Clergy has given any notice on this matter to the Consistory since that time; therefore, the Consistory has not considered it commendable to take any new measures in this matter, since such [measures] might have given cause for more attention and listening [lystrande = hearkening, attention] on the part of the simple masses.

As to the second [latter] matter, or as to why the Consistory did not at once, in the beginning, submit a humble report on this matter to your Royal Majesty, it is probable that one or two [some] of the Members of the Consistory were of the opinion that this should have been done. But, whereas, as has been humbly indicated above, most of the Members of the Consistory did not at that time know Swedenborg's Writings, or were not sufficiently well acquainted with his Doctrines [lit., Doctrinals] so that they would dare to submit a humble and express opinion on them before your Royal Majesty, and [whereas], the Riksdag was then in session; [therefore], the Consistory thought it best [lit., surest] to refer the whole matter to the most reverend Order of the Clergy through their Bishop, supposing and requesting that the Order would take such steps and measure in this matter as were proper.

In respect to the things which your Royal Majesty, for the rest, has been pleased to command the Consistory in your gracious communication, as, - to watch over those things which are submitted to the press in Theological subjects, to warn the Clergy in this Diocese not to be led astray by heresies but in this matter to keep watch over ourselves and our auditors, etc., and also that the Bishop or, in his absence, his Vicarius, frequently keep himself informed as to how [our] Theology is being taught, publice och privatim, in our Gymnasium and School - [as to these matters], the Consistory both is and will be most zealously and humbly obedient.

With all a subject's veneration and obedience, we remain the King's most Excellent Majesty's,

Your our Royal Majesty's

Most humble and obedient Subjects and Servants

O.Ekebon
Magnus Roempke
Joh.Rosén, M.G.Wallenstråle.

Christian Adolph Hempe.
Lorents Julius Kullin
Iohan Gothenius

Göteborg, February 14, 1770

Arvid Brag.

1228-----1231.11

1228 - 1231

STATEMENTS BY HEMPE, KULLIN, ROSÉN AND WALLENSTRÅLE ON
MINUTES

1770 Feb. 14 See also L.III: 1234, 1236, 1240

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rått:
"Handlingar" pp.53-58, 61-66, 67-75, 76-79 respectively.
See list below.

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: 1770 : I. Ink. Handl. E.

"Exhib: Göteborgs Consist. d.14 Febr: 1770." See list below.

Text in:

<u>1228</u> =	Statement	by	<u>Hempe Jönköp.</u>	<u>Docs.</u>	p.114 -	<u>1234</u> =	in	Göt.MSS.
<u>1229</u> =	"	"	<u>Kullin</u>	"	"	p.134		
<u>1230</u> =	"	"	<u>Rosen</u>	"	"	p.144-	<u>1236</u> =	" "
<u>1231</u> =	"	"	<u>Wallenstråle</u>	"	"	p.161-	<u>1240</u> =	" "

1231.11

STATEMENT BY EKEBOM

1770 Feb. 14 Göteborg

L. III: 1223, 1224, 1225
Phot.in Ph.File 475 = 5 sheets + 1 add s.
(of Draft only - see below)

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: Inkomma Handlingar E
1770, I. "Exhib. d.14 Febr. 1770." = L.III: 1224.
(8 pp.fol.)

In Jönköping, Gotha Hof Rått: "Handlingar" pp.49-52.

Text in Jönköping Documents : pp.99-11. = L.III: 1223.

(ditto)

In Göteborg, Stads Bibliotek: Series 14 Ekebon's Papers
1770.

Draft copy, of which ANC has phot. - as above.
= L.III: 1225 (7 pp.)

German translation in Prelate Oetinger's Beurtheilungen,
etc.,

or Schwedische Urkunden von dem Assessor Swedenborg. etc.

1771 pp.24-27. (In ANC Lib. = Room 15 S2 /Oe8b)

English " from above German work in Doc. 2¹: pp.345-48.

1232-----1232.11

1232

STATEMENT BY J. GOTHENIUS

1770 Feb. 14, Göteborg 7 pp. folio L.III:1232,1239

In Jönköping, in the archives of Götha Hof Rätt: "Handlingar"
pp.80-83.

Text in Jönköping Documents: pp.167-73. = L.III:1232

In Göteborg, in the Consistory Archives; 1770. Ink. Handl.

E. "Exhib. Götheborgs Consist: d.14 Febr. 1770."

= L.III:1239.

1232.11

G.A.BEYER TO THE KING

1770 Feb.14, Göteborg

Phot. in Ph .File 476 = 21 sheets + ½ sh.

L.III:1232.11a, 1241

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt;

"Handlingar" pp.84-101. 35 pp. folio = L.III:1232.11

Test in Jököping Documents: pp.174-98.

In Göteborg, in the Consistory Archives: 1770.I.Ink. Handl.E.

"Exhib. d.14 Febr. 1770." 21 pp. fol. + 1 p.4:o

(Phot. as above = L.III :1241)

Text published in Kahl: Nya Kyrkan, etc., Lund 1847-64, vol.1:
pp.29-48.

Translation in Doc. 2¹: pp.323-45 (Doc.245.0).

1233 --- 1236

1233

MINUTES OF GOTHENBURG CONSISTORY - EXTRACT

1770 Feb. 14

17 pp.

In Jönköping, in the archives of Götha Hof Rätt:
"Handlingar" pp.102-11: §.16.

Text in Jönköping Documents : p.212

Printed in Berg, vol.4 Supple-t p.154,

Mentioned in NCL 1910: p.622, as follows:

1770. Feb. 14. Dr. Rosén reads his Declaration to the Consistory. Dr. Beyer also reads his Declaration. and in addition makes the solemn and deliberate statement that "I, for my humble part, after the most impartial investigation possible to me, have found Swedenborg's teachings in every respect closely in harmony with God's most holy Word." The other members of the Consistory read their several declarations, one and all condemning Swedenborg's doctrines and Beyer's SERMONS and "*dictata*." (B. II: 154- 164)

1234 = 1228-1231

1235 = 1237

1236 = 1228-1231

J. ROSEN ON SWEDENBORG'S DOCTRINES

1770 Feb. 14, Göteborg
fol. L.III:1230,1236

MS. 17 pp.

In Göteborg, in the Consistory Archives: 1770 I. Ink.
Handl. E.

"Exhib: Götheborgs Consist; d.14 Febr. 1770."
Oförgripeliga Tankar om den så kallade
Swedenborgianismen,
inlämnade til Götheborgska Consistorum den 14 Febr.1770.

Copy in Upsala, University Library: Vol. T 96:no.8.

1236.11

AUGUST ALSTRÖMER TO GLAES ALSTRÖMER

[1770] Feb. 14 [Göteborg] 2 pp. 4:o L.III: 1241a

In Stockholm, Royal Academy of Sciences. The Bergius Collection
of Letters. Bref-Samling, Tom.XIV: pp.676-77.

Transcript:

NB til Assess. Clas Alströmer.

Ex Orig. . . .Den underrättelse du lämnar mig om folkets tänkssätt om Svedenborg är just intet så tilräckelig som jag önskade, ty sedan Präste St. nu lagt hand wid dess lära, bref derom afgådt till Konung och Justitiae Cantzler, från desse til Consistorium, så kunna intet wederbörande låta blifva at bry sig derom, men så är nog om de intet ifra densamma utan kanskie försigtigt wis då Consistorii betänkande inkommer låta saken hvila och inhibere alla tråtor om denna lära. Om sådan disposition är hos de styrande önskade jag att någorlunda weta. Om 14 d-r [=dagar] lærer Consistorium härifrån afsända sitt betänkande om Svedenborgska läran, men Ledamöterne i Consistorio äro af ganska skiljaktige tankar. Det blifver wärtdt att läsa deras vota. då skall det rönas hvem som har rätt; men jag kan säga förut at alla de som intet läst hans skrifter fördömma dem då de deremot af de som gifvit sig tålmod att granska dem wördas. - - -
d. 14 febr.

Translation by C.L.O. published in NCL 1916: p.142:

Extract from a letter from August Alströmer, Merchant in Gothenburg, to his brother, Comissioner Clas Alströmer, Stockholm, dated
Feb. 14, [1770]

. .The information you gave me about people's opinions concerning Swedenborg, is not quite as complete as I had desired. Since the House of Clergy has now busied themselves about his doctrine, and since letters on the subject have been sent to the king and the Chancellor of Justice, and from these to the Consistory, the authorities could not help becoming concerned about the matter. Still, it is sufficient if they do not press it but take care to let the matter rest when the Consistory's report arrives, and suspend all quarrels about this doctrine. I should like to be informed in some way as to whether there is any such disposition among the learned. In two weeks or so, the Consistory here will probably send out their report on the Swedenborgian

doctrine, but the members of the Consistory are of very different opinion; but this much I can say beforehand, that all those who have not read his writings condemn them, whereas, on the other hand, those of them who have had the patience to examine them, value them.

1237-----1242

1237

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 Feb. 14, Göteborg See above - 1227 (= same doc. but
different source.) 6 pp.

In Göteborg in the Consistory Arhives. Bref-bok För Åren
1769. 1770. pp.55-60. Rec'd Feb. 22; acted on Feb. 28.

Text and translation given in 1227.

1238

G.A.BEYER'S STATEMENT TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 14, Göteborg 1 page fol.

In Göteborg, in the Consistory Archives: "Justerade
protocoller i Göteborgs Consistorium," 1770.

Contained in item above - see 1233.

1239 = 1232

1240 = 1231

1241 = 1232,11

1242

MINUTES OF GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 17

1 page fol, = draft

1 page fol. = corrected

In Göteborg, Consistory Archives.

Protocoller För Åren 1769 & 1770: pp.41-42, §.1.

4 pp.fol. (2 pp.= completed)

See Berg, vol.4 Supple: p.160.

AUGUST ALSTRÖMER TO CLAS ALSTRÖMER

1770 Feb 17, Göteborg

2 pp. 4:o

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Bergius Collection.Bref-Samling, Tom. XIV: pp 677-78. (See above - 1236.11 = 1st letter)Transcript:

NB: til Commissar. Clas Alströmer från dess bror
August Alströmer i Götheborg, 1770.

Ex orig. . . . I dag el-r innom ett par postdagar lærer Consistorii betänkande om Swedenborgianismen afgå till hans Maj. Att dömma af utgången utaf Präste förföljelser och den iver hvarmed så kallade Kätterier straffas fruktar jag att Leotorn Doct-r Beyer som säges i sitt Votum uppenbarligen förevara Svedenborgs lära, kan löpa nog fara, hvilket skulle göra mig hiertel-n ondt; ty det är en samwets öfwertygelse som gör att han wid detta tillfälle såsom han annars wäl kunnat intet brukat något hycklerie el-r krumsprång för att sauvera sig: Wore jag sielf uppe skulle jag söka hos Wederbörande bibringa goda dispositioner emot honom; nu får jag be dig derom i hvad du kan. Till ett ytterligare motive kan jag andraga att ehuru denne präst aldrig varit räknad af något partie, anser jag honom ändock för en renlärig Hatt; ty dess tänkesätt i Constitutions frågan wet jag och att hen fann de 3-ne deputat-rs betänkande ganska wislig. I öfrigt har han för H-ne en general mycket estime såsom de där hafva det bästa folket ibland sig. Deremot anser jag alle våre öfrige Consistoriales för M-r och i synnerhet Dom Pr. som är B-rs ifrigaste förföljare. Det wore wäl att så wäl Just. Cantz: som dess svåger R.R.Stock:[enström] finge desse underrättelser så at de ömmade hans sak. . . . d. 17 febr.

Translation by C.L O. published in NCL 1916: p.143, as follows: . .

. . .Today or in the course of some post-days, the Consistory's report on Swedenborgianism is expected to be sent off to his Majesty. Judging from the usual outcome of Clerical persecutions, and the zealousness with which so-called Heresies punished, I am afraid that Doctor Beyer - who it is said openly defends Swedenborg

doctrine in his Vote - may run some [dangerous] risks, which would indeed cause me sincere regret; for it is a conscientious conviction on his part that causes him abstain from doing what he might very easily have done on such an occasion, namely employing some dissemblance or subterfuge to save himself. Were I up [at Stockholm] myself, I should try to induce a good disposition toward him on the part of the Authorities; as it is, I must ask you to do it in whatever measure you are able. As a further argument I may add that, although this Clergyman has never been counted as an adherent to any party, still I regard him as an orthodox "Hat"[*]; for I know his sentiments on the question of the Constitution, and that he considered to report of the three Deputations very prudent. For the rest, in general he holds the gentlemen in power in high esteem as those having the better class of the on their side. All the rest of our Consistory members, on the contrary, I consider to be "Caps," and especially the Dean who is Beyer's most zealous persecutor. It would be well if both the Chancellor of Justice [Johan Rosir], and his son-in-law Councillor Stock [enström], were given this information so that they would have sympathy for his case...

[*i.e., belonging to the political party Known as "Hats", as opposed to the "Caps."

See Doc. 1: p.484 (Tr.).]

1243-----1243.01

1243

MINUTES OF GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 21 2pp. fol.

In Göteborg, in the Consistory Archives: Consistorii Gothob.
Protocoller För Åren 1769 & 1770: pp.46-47

See Berg, vol.4 Supple-t: p.160.

In Koncept-prot. 1770, § 18. = draft minutes - 1 page
" Justerade protocoller, 1770, § 16 = corrected minutes - 1 page

1243.01

MINUTES OF UPSALA CONSISTORY

1770 FEB. 21, UPSALA 1 page fol.

In Upsala, in the Provincial Archives: Upsala Consistorii

Protocoller 1770: A.I.62, p.96 See Sundelin, p.108
(in ANC Lib.=S9/Su7)

Transcript :

p.94: År 1770.d.21. Febrarii, Consistorium Ecclesiasticum
ordinarium, närwarande Herr ArchieBiskopen, och
samtelige Consistoriales, som i nästföreg de Session.

p.96: §.6. Uppå det Högwördige Preste Ståndets wäg-r wid nu i
Herrans namn slutna Riksdag, gifwer Ståndets Taleman, Herr
Biskopen Filenius, swar uti skrifwelse af d. 21 sistl.

Januarii, att Präste Ståndet redan förut fådt sig kunnigt om den förwiring som Assessor Swedenborgs skrifter i Götheborg förorsakat, och i anledning däraf, widtagit sådana mått, hwilka Ståndet genom den Högstas bistånd, trodt bäst kunna leda til återwinnande af lugn innom Församlingen, af hwilka fogade anstalter Ståndet wäntar innan kort få se en önskelig påfölgd.

Ps. Lägges ad acta.

§.7.

1243.02

SAMUEL ÄLF TO JOHAN HINRIC LIDÉN - EXTRACT

1770 Feb. 22, Linköping

1 page 4:0

In Upsala, University Library. Bref till J.H.Liden.
IV. no.74: p.4.

Transcript:

Linköping, d.22 Febr. 1770.

Ankom till Paris, d.22 Mars.[*]

Min Wårde Bror,

. . . .Om Svedenborg är alt tyst: men hans
adherenter i Götheborg lära än icke sluppit, som de
ock skola Soutenera sine Satser. . . .

[*In Lidén's handwriting.]

AUGUST ALSTRÖMER TO CLAS ALSTRÖMER

[1770] Feb. 24, [Göteborg]

3pp.4:0

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: The Bergius Collection:Bref-Samling, Tom.XIV: pp.678-80.Transcript:

Ex Orog. - - - Tack för underrättelsen af din Conversation med Stockenstr. Jag hade tänkt att han war kännare af Svedenb. skrifter i hvilket fall han ej kan förkasta dem. I dag 8 d-r sedan upskickades Consistorii betänkande on denna Läran som innehöll hvarje Consistorii Ledamots uplåtande derom. Har du tid så meriterar det att du skaffar dig de papperen till genomläsande, då inset kan undfalla dig hvem som har rätt, Beyer el hans motståndare. Beyer har ingen oro och förargelse sökt åstadkomma, utan den har blifvit väckt genom det bittra skit hvarmed wederbörande sökt förfölja honor, så att de borde tilltalas för den förargelse som skedt; och därför är min tanka den att de borde förbudas att vidare tråta derom, ty det fordrar ännu lång tid innan det kan dömmas om Svedenb. böcker äro förkastelige eller ej. Jag wet inset hvilka utlåtelse Beyer skulle återtaga, och att förneka det Lius han finner sig hafva fådt af Svedenb-s arbete skulle han anse som en grym apostasie, hvarföre han, om intet annat blifver, säger sig få sacrificera sin timmeliga wälfärd, ehuru han är en ganska torftig man. Du har aldeles rätt att ingen ting lättare förorsakar schismer i religion och secter än förföljelser; och hvad som är att märka, då blifva de fanatiska och intagas utan granskning; men däremot om en nylära med stillhet får omtalas, kan den aldrig winna med mindre den har förnuftet och ett heligt Lius till Ledswen och det blifver då aldrig farligt hvad den wärkar. Jag åberopar mig hvad jag förut i anseende till denna sak och Beyers enskilte person tillskrifvit dig, och ber dig af alt detta göre baste bruk du kan för att få ett slut på detta prästekriget. - - - d. 24 febr.

Translation by C.L.O. published in NCL 1916: p.144, as follows:

- - - Thank you for the report of your conversation with Stockenström. I thought he was acquainted with Swedenborg's writings, in which case he could not condemn them. A week ago today, the Consistory's report on this Doctrine was dispatched, and it included a statement of opinion from each member of the Consistory. If you have time, it will repay you to secure these papers and read them through, in which case it cannot escape you who is in the right - Beyer or his opponents. Beyer has not sought to occasion any disturbance or annoyance, but this has all been aroused by the bitter spirit in which those concerned have attempted to persecute him, so that they are the ones to be blamed

for the trouble occasioned; my opinion therefore is, that they ought to be forbidden to quarrel about it any more, since a length of time will yet be required before it can be established whether Swedenborg's books are repudiable or not. I do not know what statements Beyer ought to retract - to deny the Light which he believes he has received from Swedenborg's works, he would consider a cruel apostasy - wherefore, if there be no other way, he says he must sacrifice his worldly welfare although he is a very poor man. You are quite right that nothing so easily causes schisms in religions and sects as persecution; and what is more, they then become fanatical and [their tenets] are adopted without examination, whereas on the contrary, if a new doctrine is allowed to be promulgated quietly, it can never win [adherents] unless it has reason and a holy Light as Guide, and then, whatever the effects, they will never be dangerous. I again refer to what I have previously written you with regard to this matter and Beyer's private person, and I beg of you to make the best use you can of it all, in order to put a stop to this war of priests.----
Feb.24th.

1243.12

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Feb. 28

4 pages

For source, see above - 990.

Printed in Berg, vol.4: p.162 (Supplement).

Mentioned in NCL 1910: p.623, as follows :

1770. Feb. 21. Gothenburg. The City Court, having examined the case against Beyer (brought before it by Aurell), declares itself unauthorized to pronounce judgment in the case. This is reported to the Consistory by Rosén, Feb. 28 (B.II: 162.)

JOHN WESLEY AND SWEDENBORG

1770 Feb. 28

In Extracts from his (Wesley's) Journals, Part XV:
p.84,

Reprinted in Doc. 2²: p.1213 -

He says he started reading with huge prejudice in his favor, but found his dreams "so far remote both from Scripture and common sense, that one might as easily swallow the stories of Tom Thumb or Jack the Giant Killer."

"Wesley seems to have first become acquainted with the writings of Swedenborg in 1770." (ibid.)

Letter from THOREN on SWEDENBORG

1770 [Feb.28]

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: Inkomma
Handlingar E III. Exhib. 1770.

(Not found)

ASSESSOR AURELL TO THE CHANCELLOR OF JUSTICE

1770 March 3, Göteborg Phot. in Ph.File 477 = 6 pp.
fol.

In Stockholm, State Archives: Justitiekanslarna Arkiv.

Skrivelse från Diverse Myndigheter.

Transcript in ANC C.T.O. MSS: 35-36.

Mentioned in NCL 1895: p.183: no.28, and in NCL 1910:
p.623, as follows:

1770. March 3. Gothenburg. Letter from Aurell to the
Chancellor of Justice. After a long preface containing the
most fulsome flattery, the writer calls upon the
Chancellor "as national Hero in this national danger," to
lift up his Land again the "crowd of fanatics" who are now
attacking religion, etc. He has heard that "the majority
in the Consistory now at last has ceased to defend the

Swedenborgian errors; and are no longer willing to stand with Dr. Beyer. The latter has now openly acknowledged himself as a genuine disciple of Swedenborg, and has moreover seduced another professor, Dr. Rosén." He has also heard that Beyer has appealed for clemency, on account of his children, but as he has persuaded one of these children to accept the Swedenborgian doctrine, Beyer has made himself doubly a criminal, for whom no consideration ought to be shown.

(Copy of orig. in A.A.)

1246.11

AUGUST ALSTRÖMER TO CLAS ALSTRÖMER

[1770] March 3, Göteborg

1 page 4:0

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: The Bergius Collection
Bref-Samling, Tom. XIV: p.680-2

Transcript:

Ex orig. - - - Jag åberopar hvad jag förr skrifvit dig till om Svedenb. saken. du lærer undra på att jag så mycket interesserar mig i det målet, men jag gör det af 2ne principer. den ena för tolerancens skuld som jag önskar må vinna framgång, och af hvilket tänkesätt jag wet att du äfven är och den andra emedan jag känner något denne förunderlige Authors arbeten och wet att de ej förtiena att förkättras, ty utom det de föreskrifva en sund Religion så tilldana hans principer de bästa och nyttigaste medborgare i ett Land, så att aldrig kunde Landet blifva lyckligare än om hans religionsprinciper wunne öfvertygelse hos folket; men nu fäster allmänheten all sin uppmärksamhet wid hans syner och se ej på det reelaste.

Translation by C.L.O. published in NCL 1916: pp.144-45, as follows:

- - - I again refer you to what I formerly wrote on the Swedenborgian question. You may wonder at my taking so much interest in this case, but I do so from two principles. One is for the sake of tolerance, which I hope will be advanced -and I know you are of the same opinion - and the other that I know some thing of the works of this marvellous Author, and know that they do not deserve to be repudiated; for, besides prescribing a sound Religion, his principles also propagate the best and most useful

citizens in a country, so that no country could ever be more happy than the one where his religious principles gained conviction among the people. But as things are going, the public is concentrating all its attention upon his visions and do not look at what is most real. . . .

ANDERS VON HÖPKEN TO A. PLANMAN (p. WARGENTIN)

1770 March 4, Scheninge and Ulfåsa

2 pp.4:0

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: The Bergius Collection.

Bref-Samling, Tom. XV: pp.701-2.

Transcript:

NB. til Prof. A. Planman i Åbo

Högädle och Höglärde Herr Secreterare och Ridd:

Ex orig.Engelska avisorne längtar iag icke efter för annan orsak, än at läsa de uti London förefallande dageliga händelser. Deras politiska strids-skrifter bryr iag mig äfwen så litet om, som om våra. Så wida äro de tröstelige som de bewisa Engelsmännen äro lika galne och underlige som wij äre.

Det är en epidemie, som angripit Nationer och Regerande i denna tiden. Samma smitta tyckes hafwa träffat Swedenborgianerne. Mathematici äro de enda som under en allmän hierne-förwiring, bärga sig.. . . .

Högädle och Höglärde Herr Secreterarens och Riddarens

hørsamma tienare

Höpken.

Scheninge och Ulfåsa
d. 4 Martii 1770.

Translation by C.L.O.

Most Noble and most learned Secretary and Knight:

. I long for the English newspapers, for no other reason than to read the daily occurrences in London. Their contentious tracts (stridsskrifter) I care no more about than our own. They are so far comforting in that they prove the English to be equally as crazy and peculiar as we are. That is an epidemic which has attacked Nation and Rulers in these times. The same contagion seems to have struck the Swedenborgians. The Scientists [mathematicians] are the only ones who are able to resist the general confusion of minds.

1246.13

GENERAL C. TUXEN TO SWEDENBORG

1770 March 4

Mentioned in Doc. 2¹: p.371 (= Doc. 245W) and in NCL 1910: p.623.

See IM (vol.2): p.716, where the date of this letter is given as "March 1st . . (Doc. 2¹: p.434).

C.G.LIGNELL TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 March 5 Phot, in Ph.File 478 = 2 pp.

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: Inkomma Handlingar
E,
1770. "Exhib, d. 14 Mars 1770."

Described in Berg, vol.4 Supplet: pp. 165, 168.

Transcript:
N°-5 Exhib, d. 14 Mars 1770.

Högwördige och Widtberömde Herr Doctor och
 Biskop,
 så ock

Högwördige, Högärewördige och Höglarde Herrar
 Consistoriales!

Högwördige Herr Doctors och Biskopens samt Maxime
Venerandi Consistorii höggunstiga Ämbetz- Memorial, af
den 24 Januarii sistl-e, J anledning af Hans Kongl.
May-tts aller- Nådigste warning, för den så kallade
Svedenborgianismen, hwilken på wissa ställen här i
Stifttet skal förorsakat on rörelse, har jag på Hög-
Befalning låtit circulera i Prosteriet, och derpå
inhämtat Herrar Contractisternas enhälliga yttrande, at
hwarken denna eller andra

[2nd p.] wilfarande Läro-Satzar ännu förorsakat någon
 irring bland våre Åhörare, som uti Christelig
 enfaldighet låta underwisa sig uti den rena och

rätta Salighetz Läran. Svedenborgianismen är
alträ hos oss obekant, undantagandes blott til
sielfwa namnet. Skulle emedlertid, det Gud
Nådeligen afwärie, någre irrige meningar,
antingen af denna eller andra secter förspörjas
här i Församlingarne, skal sådant Högwördige
Herr Doctorn och Biskopen, samt Maxime Venerando
Consistorio genast blifwa gifwit wid handen.

Med diupaste wörtnad framhärddar

Högwördige och Widtberöde Herr Doctorns och Biskopens

samt
Maxime Venerandi Consistorii

Laholm d-n 5 Martii

1770 ./.

Allreödmikaste
Tienare
CARL GEORG LIGNELL

1248 -----1250

1248

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 March 7, Göteborg 1 page fol.

In Göteborg, Consistory Archives: Koncept-prot. 1770, § 25.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.162.

Mentioned in NCL 1910: p.623, as follows:

1770. March 7. Gothenburg. Bishop Lamberg, having now returned from the Diet in Stockholm, is asked by Ekebom to sign the Circular to the Clergy, which has not yet been sent out. Lamberg agrees, but, on hearing of the dispute respecting the circular, states that he first wants to read it (B. II:162-63).

1249

PRELATE F.C.OETINGER TO K.F.HARTMAN

1770 March 9

In Karl C.E.Ehmann's Friedrich Christoph Oetingers Leben und Briefe, Stuttgart 1859: p.745.

(In ANC Lib. = B)

Translation in Doc. 2²:p.1058 (= Doc.314F)

1250

Minutes of the Gothenburg Consistory

1770 March 10

2 pp.folio

In Göteborg, Consistory Archives.
Koncept-prot. 1710, §3-5.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.164.

Mentioned in NCL 1910: p.623, as follows:

1770. March 10. Lamberg demands that the theological professors. (Beyer and Gothenius), before each lesson, prepare an outline of the intended lectures, for the inspection of the Bishop. All the teachers in the College are ordered to "keep close watch upon themselves and upon the students" lest any un-orthodox teachings be promulgated. (B.II:164-165).

JOHAN GOTHENIUS TO C.C.GIÖRWELL

1770 March 14, Göteborg

2 pp. 4:o

In Stockholm, in the Royal Library: Bref till Carl Christ-rGjörwell. 1770-1772. VI. vol.6, no.8.Transcript:

Nådige och Barmhertige Herre.

Otacksam emot så mycken välvilje är jag icke med upsåt. Länges har jag uteblifvit med min skyldighet, och med det samma känt det straff som mig tilfallit, mit nöjes förlust.

Bodes PseudoCritica är utkommen; jag tackar tusenfalt för sådana surpriser.

Det lär väl vara bekant at H-s M-t med anledning af H-r Just. Cantzlerene Memorial, infordrat åtskilliga puncters besvarande från detta Cons-m ang-de Svedenborgianismen, och omröstnings Protocollet däröfver. Hvardera af Ledamöterne utförde sina Tankar tämel-n vidlöftigt, i synnerhet D-r Beyer och Rosén, bland hvilka den förre aldeles bekände Svedenborgs Theologie vid alla artiklar såsom Gudomlig och Himmelsk, den senare sökte conciliera den med Pauli och den Bibliska. Aurells infall var at Beyer skrifvit ex solido, Rosén ex stolido: och Biskopen gaf Rosén det tilkänna uti nog hetta i et sällskap förleden vecka, ehuru folket härstädes som på flera ställen läst det, högeligen admirerat des vältalighet och lärda utrustning. Biskopen behagade samma gång fälla et gunstigt omdöme om min deduction, utan at nämna något om de andres, som mesta delen voro tilstädes. Inom kort blir kongabrefvet och Memorial tryckt, och detta omröstnings protocoll likaledes: Så fort arken utkomma, skal jag ha den äran öfversända styckevis: desse nu medföljande kunna anses som sladder til största delen, undantaget Hr Bisk. Tilenii bref och flere dylika stropher.

Jag har ingen tid haft, at få ihop något til at tärmed upvakta i afsigt på allmänna tidningarne. Men får jag mindre öfverlopp och mera ledighet, skall jag inkomma med öfversättning af et stycke ur Bibeln, och efter befattning recensera Boken de Amore Conjugiali,

som på sina ställen är skön, och på andra antingen tokig eller löjelig. Sådant är en ibland mina hufvudsaker, som jag ej bör eller vil förbigå, allenast jag rådde mig sjelf. . . .

J. Gothenius

Text printed in large part in Berg, vol.4: pp.76 and 112.

Translation by C.L.O. published in NCL 1916: p.362, as follows:

Gracious and Merciful Sir:

Ungrateful for so much good will, as I not; intentionally I have neglected my duty [i.e., to keep up the correspondence which had been broken off] a long while, and in so doing have also been sensible of the punishment which fell to my lot, namely, the loss of pleasure on my own part.

Bode's Pseudo-Critica is out; I thank you a thousand times for these surprises.

It may be known to you that his Majesty, in consequence of the Memorial of the Chancellor Justice, has demanded an answer from this Consistory on various points relating to Swedenborgianism, and the Minutes reporting the votes with regard to it. Each Member has drawn up a rather extensive exposition of his views, especially Dr. Meyer and Dr. Rosén. The former absolutely professes Swedenborg's Theology as being in all its articles Divine and Heavenly; the latter seeks to reconcile it with that of Paul and the Bible. Aurell's remark was that Beyer had written ex solido, Rosén, ex stolido, and the Bishop informed Rosén of it with some warmth at a social gathering last week, although the people here who have read it greatly admired its eloquence and learned outfit in several instances. The Bishop was pleased at the same time to express a favorable opinion concerning my deductions, without mentioning anything about those of the others, who for the most part were present. The Royal letter and the Memorial will shortly be printed, as well as the Minutes regarding the voting. As soon as the printed sheets appear, I shall have the honor of sending them to you, section by section: those now sent may, for the most part, be regarded as prattle, excepting Bishop Filenius' letter and a few similar portions.

I have had no time to get together anything to send, together with my compliments, to the "General News" [Allmänna Tidningar, published by Giörwell at Stockholm]. But as soon as I have less to do and have some spare time, I shall come with the

translation of something from the Bible, and officially review the Book De Amore Confugiale, which is beautiful in some places, but either crazy or ridiculous in others. This is one of my chief interests, which I neither ought nor would neglect were [my time] at my own disposal.

J. Gothenius.

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 March 14

2 pp.

In Göteborg, Domkapitlets Arkiver: Koncept-prot. 1770,
§2,6.

Printed in Berg. vol.4 Supple: p.165.

Mentioned in NCL:1910: pp.623-24, as follows:

1770. March 14. Beyer reports a scene of great disorder in his class-room during the theological lectures yesterday. Throughout the whole hour the students had been stamping, groaning and howling in a most horrible manner, so that the more orderly students could not hear the voice

of the teacher (B. II: 166).

During this meeting of the Consistory, there was read the first of a long series of reports from the Deans in the country districts, assuring the Consistory that Swedenborg and his doctrines were completely unknown in these regions.

(See B. II: 182, 194, 205, 226, 233, 255.)

JOHAN GOTHENIUS TO C.C.GIÖRWELL

1770 March 17, Göteborg

3 pp.4:0

In Stockholm, Royal Library. Gjörwell Brevvexling:
Bref till Carl C. Gjörwell, 1770-72. VI no.9.

Transcript:

Min Herre och Gynnare.

De 2 i dag utkomna arken öfversändas härjemte, såsom de 4 föregående i Onsdags. När Hans K. M-t i nåder utlåtitt sig öfver Svedenborgianismen efter våra betänkanndens anledning, om icke närmare granskning inhämtas förut från något annat Consistorium; blifva ock de til trycket befordrade: och så, får man en hel bok fram til werlden. Hvarföre icke Consistorium redan i början anmält saken hos Konungen, hade jag lätt at svara och förklara mig, näml-n Jag icke varit Ledamot därstädes sed an 1766 då jag begärte ledighet, och trädde åter in, uti Maj månad 1769. Et circulaire til Presterskapet i stiftet ifrån Cons-m på Konungabrefvets befallning ang-de påminnelse för Presterne at agta sig för religions irringar, har i hänseende til en tillagning af Domprostern uti Conceptet Svedenborgska förkvafvande varit mycket ventilerat inom Consistorium. Beyer, Rosén, Roempke, Wallenstråle underskrefvo icke; efter i Kongabrefvet sådana ord icke finnas: men manne inte det virtualiteter rigger i brefvet? Circulaire brefvet til Domprosterns Contract kunde ej underskrifvas af honom sjelf såsom Prost, underskrifvet således af allenast 3: Sedan Biskopen kom hem, röt han til at han visserligen skulle underskrifva och alltså befordra expeditionen men när det däremot anfördes, at orden ej uttryckeligen finnas i Kgl. brefvet, är det ännu qvarliggande. Pluraliteten i Cons-° har likväl ansedt Svedenborgs theologie för kättersk redan före den tiden, och kunde i et bref til Presterskapet tilöka Konungens mening med sin förut å daga lagda.

Tiden at skrifva mer, är förbi. Lef wäl! Jag är med beständighet
 Min Herres

Gb. d.17 Mars 1770. ömjuke tjenare
 J. Gothenius

Herren Herr Assessorn Carl Christofer Gjörwell.

til

Stockolm

Text published in part in Ber, vol.4: p.108.

Translation by C.L.O., published in NCL 1916: p.363, as follows:

Gothenburg, March 17, 1770

The 2 sheets published today are herewith dispatched to you, as were the 4 previous ones last Wednesday. Since his Majesty has graciously expressed his opinion concerning Swedenborgianism on the basis of our reports, these latter also are to be published, unless further reports are received from some other Consistory in the meanwhile. Thus a whole volume is brought forth into the world. Why the Consistory did not report the matter to the King in the first place is easy for me to answer and explain. I was not a Member after the year 1766 when I applied for leave of absence, and I resumed my place there in the month of May, 1769. A circular letter, issued by command of Royal Letter, was sent from the Consistory to all the Clergymen of the diocese containing an admonition for the Priests to beware of heterodoxy in religion. This caused a great debate in the Consistory, on account of an addition, which had been inserted in the Draft by the Dean [Ekebom], namely: "the stifling of the Swedenborgian errors." Beyer, Rosén, Roempke and Wallenstråle refused to sign it, since these words do not occur in the Royal Letters but are they not, indeed, in essence included in the Letter? It was impossible to send out a circular letter to the Dean's parish, signed only by himself and three others. When the Bishop returned [from Stockholm], he bellowed out that he himself would sign it and thus expedite the matter, but as he was reminded that these words did not expressly occur in the Royal Letter, it still remains undispached. Nevertheless, a majority in the Consistory regarded

Swedenborg's theology as heretical even before that time, and in a letter to the Clergy they confirmed the King's opinion by their own. J. Gothenius

AUGUST ALSTRÖMER TO CLAS ALSTRÖMER

[1770] March 17

2 pp.4:0

In Stockholm, Royal Academy of Sciences; The Bergius Collection:Bref-Samling, Tom.XIV: pp.682-83.

Transcript:

Ex orig. Det gör mig ondt att se sa liten apparence til Beyers Conservation, men så tycker jag att till en begynnelse kunde det såhielpas att Bey-r såsom lärare för ungdom tilhöls att ej nyttia Svedenborgs lära och sedermera saken remitterades till faculteten til ytterligare granskande. Annars att tala om saken. TreEnig heten nekar ej Bey- el- Svedenb. men expression om 3 personer säga de förwilla tankan och i det måles kunna symboliske böckerne ej fördömma dem. Hwad kropparnas upståndelse widkommer så står wäl i 3-die Trosartiklen nämnd kötsens upståndelse, men i Pauli Epistel till de Corinthier som mycket handler omupståndelsen står tydel. att de skola upstå ett andeligt Lekamen och Paulus kallar den en dåre som tänker annorlunda. de symboliske böckerne skola ju så förstås som skriften dem förklara och bestyrka och således afwikes ju inset ifrån dem då man tror Treenighet och Upståndelse enligt med skriften. Jag trade önskat att Rozir låtit dig läsa hela Beyers förklaring och vår Domprobsts så trade du kunnat se skillnaden på dem.

Jag är aldeles ense däruti att wederbörande behöfva ware försiktige, ty jag minner mig hvad Sir-s tenterade wid 1766 års Riksdag emot Riks-r.

Reuterholm.

d. 17 Mars.

Translation by C.L.O. published in NCL 1916 : p.145, as follows:

March 17, 1770.

It makes me sad to see so little prospect of Beyer's retention [at the College], but I think, to begin with, that the situation might be helped in this way, namely, that Beyer, as a teacher of the young, be restrained from using Swedenborg's doctrine, and then that the matter be remitted to the Faculty for further examination. To speak more fully: neither Beyer nor Swedenborg denies the Trinity, but they say that the term "three persons" confuses the thought and in this contention the Symbolical Books, [the Creeds], do not condemn them. In respect to the resurrection of the body, the resurrection of the flesh is indeed affirmed in the third Article of Faith, but in Paul's Epistle to the Corinthians, which treats largely of the resurrection, it is plainly stated that they would arise in a Spiritual Body, and Paul

calls him a fool who thinks otherwise. The Symbolical Books should, of course, be understood in the way that the Scriptures explain and confirm them, and therefore we do not depart from them in believing in the Trinity and the Resurrection in conformity with the Scriptures. I wish Rosir had let you read the whole of Beyer's explanation and that of our Dean; then you would have been able to see the contrast between them. I quite agree that those concerned ought to be on their guard, for I have not forgotten what Sirenus did during the Diet of 1760, in regard to Councillor Reuterholm.

EXTRACT FROM THE MINUTES OF GÖTEBORGS STADS KÄMNERSRÄTT

1770 March 20

Phot. in Ph. File 479 4 pp. fol.

In Stockholm, in the State Archives: Justitiekanslerns Arkiv.
Skrivelse från fisk.

Transcript:

[ph.p.1]

Utdraf af Götheborgs Stads Kämnars Rätts
 Protocoll hållit den 20: Martii 1770:

Utslag

[Embetsmål]

Utslag Det af Lectoren Högärewördige och Höglärde Herr Doctor Gabriel Andersson Beijer gjorde hemställande, om icke Assessoren Ädel och Högaktad Herr And: Joh: Aurell må påläggas, at antingen hädanefter wara personligen tillstädes eller Actoratet till Herr Stads Fiscalens vidare utförande öfwerlemna, hwarmed Rectoren, wälärewördige och Höglärde Herr Magister Bengt Öhrall, såsom närwarande Högwördiga Dom Capitlets Fullmächtig instemt, som Protocollerne utwisa, har Kämnars Rätten uti noga öfwerwägande tagit. Och althenstund Kämnars Rättens undersökning angående den, som till trycket härstädes befordrat Berr Assessoren Swedenborgsbref af den 30: Octob: 1769, till underdånigst följe af Kongl: Maj-ts Allernådigste förordnande uti Skrifvelse till thes och Riksens Höglofl. Götha Hofrätt, dat: den 2: sistl.

[ph.p.2] Januarij, och likmätigt Hög bemälte Kongl. Hofrätts i följe därpå till ädle Högtärade Rådstufwu Rätten den 23: i samma månad utfärdade befallning, bör ofördröyeligen verkställas, hwarwid i fall Assessoren Ädel, och Högaktad Herr And: Joh: Aurell, hwilken anmält sig såsom Kärande, skulle sig därifrån undandraga, wederbörande Fiscal då bör wara åklagare; Fördenskull och emedan det bidrager till et skyndesamt slut af denna undersökning, som redan den 6: nästl. Februarij blifwit företagen, om Herr Assessoren hwilken swarat Kämnars Rättens till honom genast samma dag utskickade Betient, at Herr Assoren wille sig Actoratet åtaga, hädanefter sielf Kärar, sedan han, så ofta undersökning blifwit hållen, icke någon enda gång efter Kallelse, warit personligen tillstädes, oaktadt Kämnars Rätten den 27: i sist berörde månad igenom Utslag som wunnit Laga Kraft, yttradt sig i at Herr

[ph.p.3] Assessorens Broder Contoirs Skrifwaren Zach: Joh: Aurell, som har med Fullmagt i sitt ställe till Rätten upsändt, wäl den gången efter hans begären skulle lemnas anstånd at å hwad Swaranden Lectoren Högärewördige och Höglärde Herr Doctor Gabr: And-n Beijer, anfördt, den 9. därpå följande Martii swara, men at Herr Assessoren Aurell såsom rätter Kärande, sedermera så wida han icke af siukdom eller annat laga förfall, woro hindrad, borde sielf tillstädes komma, på det han öfwer hwad å swarande sidan anfördes, genast måtte Kunna sig utlåta, och denna undersökning utan onödiga skriftwexlingar till slut befordras, samt på det Kämnars Rätten för tidens utdrägt ei måtte stadna i ansvar; Ty

pröfwar Kämnars skäligt och till underdånigste fullgörande af
Hans Kongl. Maj-ts Allernådigste Befallning nödigt, at Herr
Assessor Aurell, när han icke bewisligen har laga förfall, och
så wida han Käromålet fullfölja will. hädanefter personligen sig
för Kämnars Rätten inställa

[ph.p.4] och i detta mål Kärrar. År och dag, som föreskrifwit står.

Ex Protocolla

Sev: J: Falckman

Vice Notarius

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 March 21

3 pp.folio

In Göteborg, Landsarkiv. Domkapitlets Arkiv.
Consistorii Gothob. Protocoller För Åren
1769 & 1770: pp.68, 71-72, §§:11, 24, 26.

Printed in Berg, vol.4 Supplement, p.167.

Mentioned in NCL 1910: p.624, as follows:

"1770. March 21. Bishop Lamberg signs the
Circular to the Clergy (B.II: 167-168)."

THOUGHTS ON C.C.GJÖRWELL'S "ALMÄNA TIDNINGAR" - A POEM

1770, Gotheborg

Phot. in Ph.File 480 - 4 pp.(2 sheets)

L.III: 1403

In Stockholm, Riksarkivet: Acta Eccles. ReligionsmålSwedenborgianismen - Enclosure in Gillerstedt's Memorial of April 18, 1770 - see below = 1275.Transcript:

[p.2]

TANKAR

öfwer

den bekante Parti-Skrifwaren.

Kongl. Bibliothecarien,

Herr Carl Christopher Gjörwells
 ALMÄNNA TIDNINGAR,
 for År 1770,
 af
 en uprigtig Götheborgare.

Götheborg,

Trykt hos Eric Stakberg.

[Thoughts on the well-known Party-Writer, the Royal Librarian, Herr Carl Christopher Gjörwell's "Public News" for the year 1770, from a frank Gothenburger.]

[p.2] På detta åretal i Januari månad,
 Har Aristarch begynt, med mycket häftig brånad,
 Et werk at lägga up, til kundskap för et Folk,
 Som äger mere wett, än älska sådan Tolck.

Herr Gjörwell sig ej mer för Almänheten gömet:
 Om detta tidehwarf han ganska hastigt dömer;
 Han månglar lögner ut, och kallar sjelf sig

lärd;

Et prof, hans lärdom ej är många syrkar wärd.

All mänsklig kundskaps widd skal denna shrift
 omfatta,
 Och hwem kan annat wäl, än Swerge lyckligt

skatta,

Som äger inom sig en så bewandrad Man,
Den allas tankar wet, och dem upptäcka kan.

Har är all klokhets fält aldeles öpnat wordet.
Wår store Aristarch wil ensam före ordet.
J Almånhetens name, för Frankerikes sold,
Han gör sig heder af, at hafwa sanning dold.

Alt hwad som kallas synd, och kan i werket
ställas,

Det wet han ganska wäl, sen han ej kunnat
fällas

För lögner och förtal, hwarmed han Folket
snärddt;

At tale mer därom, det håller jag ej wårds.

Til Dessa Ständer har Herr Gjörwell werket
ämndat,

Och under namn af tjenst åt Almånheten lemnat;
Han tackar dem för alt, för mer än wanlig nit,
De wist emot en Man, som lefwer af credit.

[p.3] At gifwa pengar bort til Gjörwell och des likar,
 Et folk som efter mynt, ej efter äran fikar;
 Det bodar ej det gagn, och den lycksalighet,
 Man sedt i perspective, Herr Gjörwell til förtret.

Hos Ständer är dock magt emot de Lärdes wilja,
 Som welat sig helt blindt från Högsta Magten skilja;
 De andre Swea Män, af mera ädel drift,
 Ha frälsat Swea Folk från Enewäldets gift.

Tänk om vår lärde Man, Herr Gjörwell, hade sutit
 J Prästeståndet med, och Krögers färd beslutit;
 En Gildstuf-sedel han wist hade återfådt
 Af dem, som hata Lag, at skyla sina brott.

Men nu får han pension, allenast för han skrifwer,
 Och skal inbilla Folk, at den lycksalig blifwer,
 Som tänker, såsom han, all mänsklig kundskaps drott,
 Fast hjertat är nog blindt, och lagom wett des lott.

En stor inbildnings kraft Herr Gjörwell måtte äga,
 Som alt, hwad märkligt är, tiltror sig kunna säga;
 Just som han supit in all kundskap af hwad händt,
 Och wore just den man, som ljus i Swerge tändt.

Jag tror wäl ej des tal, jag ser des köpta ifwer:
 Den Scolae -gången wi, för någre Franska livres,
 J Pomern köpte oss, har han, på artigt sätt,
 Bewisat war ej til, däri har han ju rätt.

Ty Tretti Tusend man at mista, war ju ringa!
 Sjuhundra tunnor guld har man ock låtit springa;
 Men därför ha wi fådt en ståtlig alliance;
 Och L U D V I G sätter oss wäl utur dependence.

[p.4] Stor sak, å ja! stor sak i våre egne grannar:
 En Dansk, en Ryss, en Tysk, hwar en i loppet stannar,
 När Frankerike wil och Turken intet kan,
 Den förra stifta frid, den andre slå hwar man.

Om någon lexa nu kan bringa den til ära,
 Som fritt åtagit sig, som lärd, at andre lära;
 Så lär Herr GJORWELL först, at sanning föra fram,
 Om någon ärlig Swensk skal handla af ert kram.

Med nöge har man hört, hur afsättning saknat,
 Hos Swenske Ärans Män, som utur dwalan waknat;
 Men likwäl wäntat dygd i Swensk och ärbar drägt
 Af Gjörwell, såsom kand, fast icke af sin slägt.

Nu finnes blott et agg mot sjelfwe Ärans Wänner,
Dem ej wår Aristarch mer än til namnet känner.
Förfärlig kundskaps högd! hon ensam är så stor,
At Swerge genom den skal kläddas uti flor.

Farwål du kloke man, som wet alt hwad som händer:
Jag hoppas detta dig til någon warning länder;
Gif aldrig mer dig ut för så förskräklig klok;
Ty du blir hållen strax af alla för en tok.

Det namn du hafwer fådt, du hafwa bör i minne:
Gjör wål och bättra dig, samt haf et stadigt sinne;
Förglöm ej hwad du är; och tigg om Himlens nåd;
Des bud at lyda, lär; fölg detta trogna råd!

SWEDENBORGIANISM BEFORE UPSALA CONSISTORY

1770 March 21, Upsala 2 pp.folio

In Upsala, in the Provincial Archives: Upsala Consistorii
Protocoller, 1770. A. I. 61: pp.181-82 §. 5.

Referred to in Sundelin, Svedenborgianismens Historia

p.108.

Transcript:

p. 178: År 1770. d.21. Martii
Consistorium Ecclesiasticum
ordinarium, närwarande Herr ArchiBiskopen
och samt. Consistoriales, utom Doct.
Clewberg, som war opasslig.

pp.181-2: §5. Uti skrifwelse från Linkiöping, dat. d,12. i denna månad, förmäler Biskopen, Doctor Filenius, och Preste Ståndet, wid nu öfwerständen Riksdag, funnit ej rådeligt och nyttigt wara, att, genom Professor Kalhenianus, wid denna Kongl. Academien, eller någon annan, ex cathedra, eller på annat sätt genom disputationer, eller tryckta Stridskrifter, wederldgga Herr Assessor Swedenborgs dåraktiga och förwirrade willfarelser; hwilka, såsom snörrätt stridande emot Guds Hel. Ord och uti sundt förnuft tillräckeligen wederlägga sig selfwa: hälst emedan deras blotta widrörande, ej annat skulle werka än en nyfikenhet hos lärgirig ungdom, att ganska dessa styggelser, och lätteligen förleda deras oöfwade sinnen ifrån Trones stadighet, till att lysna efter drömar, samt öppna ett fäldt för Fritänkare, och lättsinniga människor, att nyttja alla de Köttsliga och tokiga talesätt, som uti hans skrifter förekomma, till religionens och den sanna gudachtighetens fräcka förakt och wanwörndad.

Rs. Läges ad acta.

§.6.

1256.1-----1258.11

1256.11 = 1259.01

1257

CHANCELLOR OF JUSTICE ROSIR TO THE KING

1770 March 23, Stockholm 21 pp. folio

In Jönköping, in the archives of Götha Hof Rätt.
Handlingar pp.122-31.

Text in Jönköping Documents: p.235;
see above - 1043.12.

1258

MEMORIAL FROM AURELL

1770 March 23

In Göteborg, Rådhusrättens Bibliotek.
See Kämners Rätts utslag
d. 23 mars, 1770, angående Aurell, Anns Meinke, Beijer,
etc.

1258.11

E.LAMBERG TO THE KING

1770 March [23]

L.III: 1265 (received Mar.29)
16 pp. folio

In Jönköping, Götha Hof Rätt: Handlingar pp.112-21.

Text in Jönköping Documents: p.217
(= a report on Swedenborgianism)

See above - 1043.12.

INQUIRY INTO THE CONDUCT OF PASTOR MATHESIUS

1770 Mar.23 to 1778 [Oct.] Phot of Docs. in Ph.File 480a =
114 pp. (55+4/½ sheets)

In Stockholm, in the State Archives: Archives of the Secretary of State, Anglica. Nolckens bref till Kansli Kolleg. 1764-90.

Description of Docs. by L.O.Alfelt, as follows:

- A) 1770 March 23 - Baron von Nolcken to the Cabinet Committee of the Privy Council - concerning the state of affairs in the Swedish congregation of the Swedish church in London, and in particular regarding the two priests, Ferelius and Mathesius. 10 pp.
- B) " May 1 - ditto. 7 "
- C) " after " The Cabinet Committee to Baron v. Nolcken, ditto. 5"
- D) 1777 April 29 - Members of the Swedish Congregation to the King -concerning the disorder in the congregation, and particularly in regard to Mathesius' conduct. 17 "
- E) " Oct. 21 - Baron von Nolcken to the Cabinet Committee -concerning Pastor Mathesius. 16 "
- F) 1778 March 20 - Pastor Mathesius to the King - Giving his reply in connection with the petition from a part of the Swedish Congregation to the King of April 29, 1777, and enclosing: 30 "
" " 7 A further petition from a part of Swedish Congregation to the King. 4 "
- G) " [April] - Baron von Nolcken to the King - in answer to Mathesius' reply dated March 20, 1778; 13 "
enclosing:
" April 3 a)A statement by Charles Gedda giving his reason for signing the petition to the King 1"
[transcript in 1651.22 - see below]
- b)Some observations by himself (v.N.) in regard to Mathesius' reply. 9 "

H) " [Oct.] - Baron von Nolcken to the - concerning the
acceptance of by-laws for the Swedish
Congregation in London, and the possibility of
Mathesius' reinstatement. 2 "
114 "

See G.W. Carlson's Svenska Kyrkan i London, Stockholm 1852:

pp.71-90, for a full discussion of this Inquiry.

(See below - 1592.11, 1651.22, 1673.12, 1677)

CHANCELLOR OF JUSTICE BOSIR TO PUBLIC PROSECUTOR GILLERSTEDT

1770 March 24, Stockholm Phot. in Ph.File 481 = 4 pp. folio

In Stockholm, in the State Archives: Registratur för år 1770.
(Kongl. Maj Justitiae Revisions).

Stads fiscalen H: Gillertedt, Giötheborg. (Justitiae Cancelleren Johan Rosir angående undersökningarne om Svedenborgs bref och Poemet om Bibliothecarien Giörwell.)
 The Chancellor of Justice Johan Rosir to H. Gillerstedt, the Public Prosecutor of Gothenburg, regarding the examinations concerning Swedenborg's letter and the Poem on Librarian Giörwell.

Transcript in AND = C.T.O. MSS: 37. (1st part only)
Mentioned in NCL 1895: p.183, as follows:

1770, March 24th, Stockholm. Chancellor of Justice to Judge Gillerstedt of Gottenburg, inquiring into reasons for delay in reporting upon the case of Swedenborgianism.

See above - 1246, 1255.11

AUGUST ALSTRÖMER TO CLAS ALSTRÖMER

[1770, after March 21, Göteborg] 4 pp.4:o L.III:1256a

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Bergius Bref-Samling,

Tom. XIV: pp.688-91.

Transcript:

Ex orig.

Pro Mem.

Sedan jag låtit Beyer weta de släta apparencer som äro för honom så är han rätt bekymrad stackars man för sine många barns skuld. Han skattar sig dock lycklig att han i desse omständigheter intet har Hustru. Att apostasera och neka för en sanning hvarom han i sin siäl är öfvertygad kan aldrig wäntas af honom, men såsom jag sagt forut han ar lydig sin öfverhets befallningar så att om Svedenb. principer förbiudas så nyttiar han dem ej i sitt Embete. Annars tycker jag att det wore inbrott uti en parts beneficia juris & processus om Beyer nu skulle dömmas hos Rådet. Saken är än intet i den ställning att Beyer skulle med ordning kunna landförwisas. Hans Maj-t har i anledn. af de ventilationer som warit om Svedenborgs arbeten befallt Consistorium här, att säga huru de finna desse skrifter. I följe af samma befallning har så wäl Beyer och Rosen som de öfrige Consistoriales efter öfvertygelse med upriktighet sagt deras tankar. Wore det billigt att deraf göra en Criminel sak emot dem? Ingalunda: utan om nu hans Maj-t finner att de felat i sine omdömmen och de Svedenb. skrifterne anses kätterske, så blifver det dem ett rättesnöre. fela de sedan doremot så blifva de brottslige och då utstakar lagen deras straff; men hvad de nu på Konungens befallning yttra sig kan och bör ej anses hvarken såsom affall från den rena Läran el. att de utsprida främmande Lära. Således då de welat förena Svedenb-s Lära så om TreEnigheten som Upståndelsen med skriften och de symboliske böckerne, så skicka de sig därutinnan såsom owäldige och förståndige dommare böra göra, och det wisar att de granskat saken då de andre fördömma utan skäls bifogande. Jag tycker mig således med skäl kunna wänta att intet blifwa desse 2 Lectorer dömde för deras betänkanden som de afgifvit på Konungens befallning. Men emot Beyer äro 2ne andre Klagomål neml. 1° I anseende till dess Dictata el-r föreläsningar för ungdomen och 2do i anseende till dess Predikoförsök. Hwad det första widkommer så ehuru Beyer ärkänt att han af en Svedenborgs bok tagit mycket afde öfverklagade Dictata så är likwäl aldrig bewist att det är kätterskt. fast en dömmes för Kättare i somt så kan den därföre intet wara det i alt, och således kan hända hvad Beyer föreläsit warit ganska godt och aldeles intet förkasteligt. Det samma anförer jag med anseende til Predikoförsöken. Intet kan det fördömma dem om någon likhet finnes hos dem af hvad som kan igenfinnas i Svedenborgs arbeten.

I följe af alla desse considerationer hoppas jag ingen swårighet kan wara hvarken hos H-r Just. Cantz. El-r de höga wederbörande att öfva godhet emot Beyer, emedan sådant intet kan hindra dem att göra prästerne till wiljes med Lärans förkastande. Men skulle emot all förmodan oaktadt det begrep jag nu gifvit om saken, de samme swåre aspecter för Beyer continuera så borde han åtminstone få

communicatione af de anmärkn-r som göras emot honom för att få förklara sig däröfver.

Jag har rådt honom att resa up, men 1° har han inga resp-g-r ehuru han kanskie kunde hielpas i det och 2do så kan ej få permission el-r tid därtill förr än efter pingst och därför om kan ingen annan faveur kan niuta wore det en, om saken så långt på tiden kunde utdragas. Annars swärade Beyer om upresan att kan ingen fautor har att adressera sig till, att han ej förstår att skicka sig med de höge Herrar som hafva hans öde i deras händer och därför höll han sig wid Ps. 37, v.3. som heter: Haf hopp till Herran och gör det godt är: blif i landet och föd dig redeliga.

Translation of 1st and last paragraphs in LM (vol.2): pp.706-7.

" in NCL 1916: p.145 seq., as follows on page 3.

Memorandum.

Since I informed Beyer of the slim chances he has, he has been quite worried, poor man, on account of his many children. He considers himself fortunate, however, under these circumstances, that he is a widower. To apostatize and deny a truth of which he is at heart convinced is never to be expected of him, but as I said before, he is obedient to the commands of his superiors, so that if Swedenborg's principles are forbidden, he will not introduce them in his official teaching. For the rest, I think it would be a transgression of *pars beneficia juris et processus*, [the benefit of jury and trial], if Beyer should be convicted by the Council at the present time. The circumstances of the case are not such as to warrant the possibility of Beyer's being exiled from the country. In consequence of the ventilation of Swedenborg's works which has taken place, His Majesty has commanded the Consistory here to give an expression of their opinion of these writings. As a result of this command Beyer and Rosén, as well as the other members of the Consistory, have frankly stated their opinions according to their conviction. Would it be just to make this a criminal offense against them? In no wise! Rather, if His Majesty finds that they have been mistaken in their opinion, and if Swedenborg's writings are considered heretical, let this be a command for them to observe. If they offend after this, on the other hand, they do become criminal and the law defines their punishment; but the statement they have now made, at the King's command, can and ought not be looked upon as either a relapse from the pure Doctrine or the propagation of strange Doctrine. Hence, in trying to show the harmony of Swedenborg's Doctrine of the Trinity and the Resurrection with Scripture and the Symbolical Books, they act as impartial and rational judges should act, and they give evidence of having examined the case, whereas the other judges condemn without adducing reasons. I therefore consider it reasonable to expect that these two professors will not be convicted on account of the reports which they delivered at the command of the King. Against Beyer, however, there are two other charges. In the first place, in regard to his "Dictate," or lectures to the young, and secondly, in regard to his SERMON-ESSAYS. As to the first, although Beyer admitted that he derived a great deal of the condemned "Dictate" from a book by Swedenborg, nevertheless this does not prove that it is heretical. A person may be adjudged a heretic in respect to certain things. but this does not say that he is so in all things; and therefore it

may be quite conceivable that Beyer's lectures were entirely correct and not in the least degree worthy of condemnation. I make the same observation as regards the SERMON-ESSAYS. That there is some resemblance in them to something which can be traced to Swedenborg's works, cannot, possibly condemn them.

In view of all these considerations I hope no difficulty will arise either with the Chancellor of Justice or with the authorities in power, in the exercise of clemency towards Beyer, since such clemency will not prevent their compliance with the Clergy in His repudiation of the Doctrine.

But if, contrary to all expectation, it should happen that, in spite of the view of the case which I have just presented, the same harsh attitude towards Beyer should prevail, then, at least, he ought to be informed of the accusations which are made against him in order that he may be given an opportunity to explain his position in regard to them.

I have advised him to make a journey up [to Stockholm], but in the first place he has no money for travelling, though he might be helped in that respect,—and secondly, he cannot get leave of absence for it before Pentecost, on which account, if no other favor can be extended to him, it would at least be something gained if the case could be suspended until that time. When questioned as to the journey Beyer moreover replied that he had no patron to whom he could address himself, and that he would not know how to comfort himself with the aristocratic gentlemen who have his fate in their hands, and therefore he puts his trust in Psalm XXXVII, verse 3, where it is said: "Trust in the Lord, and do good: so shalt thou dwell in the land, and verily thou shalt be fed".

AUGUST ALSTRÖMER TO CLAS ALSTRÖMER

[1770] March 24 [Goteborg]

2 pp.4:0

In Stockholm, in the library of the Royal Academy of Sciences.Bergius Collection, Bref-Samling, Tom. XIV: pp.683-84.Transcript:

Ex Orig. - - - I anseende till Beyer som jag så ofta skrifver om får jag bedia dig om ett godt ord för honom hos Just. Cantzl. En Assessor wid namn Aurell har hela tiden plåg honom och nu wid Cämmers rätten för ett Svedenbo, bref som är tryckt och Beyer misstänkes hafva befordrat till trycket, Efter Just, Cantz-s bref har Hofrätten befalls Cämmers rätten att undersöka därom och sagt att fiscalen skall utföra det måles om ej Aurell som förut agerat i saken will ware Actor publicus. Aurell will vara det men han går aldrig up sielf utan constituerar en annan fullmächtig: men Beyer påstår att Aurell sielf såsom Actor publicus bör tale och ej ägen magt constituera annan i sinn stad. Så har äfven Cämmers rätten resolverat, men däröfver tänker nu Aurell klaga hos Just, Cantzl. och då wore wäl om Cämmers rättens resol. fantz billig, emedan det skulle hafva den wärkan att mycket af den otäcka Cämmers process som nu af Aurell drifves skulle uphöra och i hvilken han brukar en method att stämma till wittne nästan så många han wet tala och umgås med Beyer och att föreställa dem en hop frågor som ej angå saken. In summa: Ganska wäl wore om det kunde få slut ty det förorsakar mycken förargelse. - -d.24 Martii.

Translation from NCL (by C.L.O.) 1916: pp.17-48, as follows:

As regards Beyer, whom I so often write about, I must beg of you to put in a good word for him to the Chancellor of Justice. An Assessor named Aurell has been constantly plaguing Beyer, and has recently entered a suit against him at the Inn of Court on account of a letter of Swedenborg's which has been printed and which Beyer is suspected of having put to the press. In compliance with a letter from the Chancellor of Justice, the Court of Appeals has commanded the Inn of Court to make an investigation of the matter and the public prosecutor is ordered to conduct the case if Aurell, - who before this has acted as such, - would be the Public Prosecutor. Aurell seems willing to do so, yet he never appears in person, but empowers some other person as his proxy. Beyer insists that Aurell as Public Prosecutor should speak for himself and has no right to put another person in his place. This was also the decision of the Inn of Court, but Aurell now intends to put in an appeal against this decision to the Chancellor of Justice, and then it would be well if the resolution of the Inn of Court were sustained, since it would put a stop to a great deal of this miserable legal process, which is now being conducted by Aurell, in which he employs a method of serving warrants for witness to almost everyone he knows who speaks to and associates with Beyer, and puts a mass of questions to them which

has no connection at all with the matter in hand. In a word: it would be a very good thing if this were to come to an end, for it is causing a great deal of annoyance.

AUGUST ALSTRÖMER TO CLAS ALSTRÖMER

[1770 - after March 24, Göteborg] 5 pp.4:o

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Bergius Collection.Bref-Samling, Tom.XIV: pp.684-88.Transcript:

Ex Orig. Det fägnar mig att höra det Just. Cantzl-s betänkande om Svedenb. saken är så wäl, moderat och opartiskt skrifwit, och hoppas att det på samma sätt i Rådet blifver ansedt. Wid det innehåll som du citerar anmärker jag: att Just. Cantz. uppå pluralitetens tanka i Consistorio här anser Svedenborgs Lära förkastelig. Jag wet intet om Just. Cantzl. just är skyldig att antaga deras beslut och göra det sig till en lag, hälst då han af handlingarne lærer märka att de fläste af Consistoriales som förkasta ärkänna sig intet läst desse arbeten. Huru kunna de då anse tillförlitligen hafva examinerat dem? Jag tycker därföre tt den tillägn. som Just. Cantz. giordt att inhämta Theologiska facultetens i Upsala och andre Consistoriers tankar däröfver är högst nödig innan Läran aldeles skulle kunna dömmas kättersk och förkastelig. Hwad Prediko försöken widkommer så wet jag ej om Pluraliteten i Consistorio ansedt dem förkastelige el-r kunna förkättra dem, ehuru de kalla dem torre och trasslige, det är: de finna dem intet i den smak de skulle predika. för sådan orsak skuld hade de aldrig kunnat hindra deras tryckande. Att Beyer och Rosen skulle förmenas att tils slut i saken blifver läsa in Theologicis kan så wara. Doch tycker jag att det warit nog om de blifvit förbudne nyttia Svedenborgske satser som ej i Symboliske böckerne igenfinnas. Hwad det anonyme brefvet widkommer så undrar jag ej på att Just. Cantz. fådt sådant i an seende till den bitterhet som här hos somt folk regerar och på intet sätt tmärker någon Christelig religion ehuru de pretendera wara Orthodoxer och förkättra andre fromme människior. Beyer håller aldeles inge hemlige sammakomster. Han umgås allenast med någre sine lägtingar och för det de lefva förtroligt tillsammans och kanskje tycka att han har rätt så utsprides sådant. Huruwida Svedenborgianismen spridt sig kring kan jag intet weta ty jag wet intet mer än ågra få personer som känna Svedenborgs lära, men om äfven sämre folk som jag dock på intet sätt höra utaf eller märkt densamma tillfallit, så är därtill ingen annan orsak än de trätör som arom upkommit i Consistorio och de derom af Aurell utapridde tryckte protocoller. Imedlertid fägnar mig att du kunnat uträtta så ycket till Beyers conservation. Jag känner nog huru delicat ämne ettawarit för Just. Cantz. då man wet hvad prästehat will säga och påminner sig hvad som af Sir-s[*] tenterades amot Riksr, Reuterholm, i anseende till Ruthströms sak. Dock i den saken lopp in sådant som rörer parti och hvilket här intet existerar, Den strängaste orthodox som är utan fördommar tror jag likwäl måste tillstå att utur Svedenborgs skrifter ärmmycket honung att samla och att, med ett förunderligt Lius, många swåre puncter in

Theologicis, hvilka med ett generelt förnuftets till fonga agande stödjäs och styrkas, af honom genom förnuftiga slutsatser uplysas sammanbindas

[*Serenius. See Malmström: Sveriges Politiska Historia,
vol. 5:
p.432.]

och vinna såsom ett fäste i Tron, Synerne stöta folket, men de böra å sido sättas så wäl som sättet af hans uppenbarelser. Det är nog rikedom ändock i hans skrifter. Hwad jag af deras läsande wunnit är:

/1° En djup wörndnad för Ordet, i synnerhet i anseende till dess inre förstånd el-r sensus spiritualis som Svedenb. på ett förunderligt [sätt] å daga lagdt.

/2° En bekräftelse och öfvertygelse i de rätta Tros sanningarne, så att i stället för en munn Tro, en hiertats Tro wunnits. En Tro som förståndet omfattar och för hvilket det intet behöfver wara blindt och tillslutit.

/3-tio En afsky för egen kärlek och upmärksamhet på sitt eget hierta.

/4-to En öfvertygelse att man bör wara till nytta i werlden och att så mycket man det gör upfyller man den Högstas wilja.

/5-to Således Ett ombeflitande om så Christelige som borgerlige dygder, ty Svedenb. anser kärleken till fäderneslandet såsom en af Gud fordrad skyldighet. Sådanne lärdommar har jag samlat att förtiga mycket in Philosophicis och sådant som ej directe rörer Religionen. Jag slutar med en generell anmärkning: Dem godom är all ting godt, dem ondom twärt emot. Utur samma blomster suger en fluga honung en annan gift.

Translation by C.L.O. published in NCL 1916: pp. 148-50, as follows (where date is given as "after April 26th"):

It pleases me to hear that the report of the Chancellor of Justice with regard to the Swedenborgian case is so well, moderately, and impartially written, and I hope it will be regarded in the same way by the Council. From what you cite of the contents, I note the following points: that the Chancellor of Justice -on the majority opinion of the Consistory here- regards Swedenborg's doctrine as repudiable. I did not know that the Chancellor of Justice was exactly obliged to adopt their decision and make it a law unto himself, especially when he sees from the proceedings that most of those who condemn the works admit that they have not read them. How then can they be considered as having reliably examined them? I therefore consider the addition which the Chancellor of Justice made - of requiring the opinion of the Theological Faculty of Upsala and of other Consistories on the subject - a very necessary measure before the doctrine can be altogether condemned as heretical and repudiable. As concerns the Sermon Essays, I do not know whether the majority of the Consistory regarded them as repudiable or were able to accuse them of heresy or not, although they call them dry and intricate - that is to say, they do not find them in the style that they themselves, would have preached. But they would never have been able to prevent their publication on any such grounds as that. Grant that Beyer and Rosen are forbidden to lecture on theology until the case is settled: still, it would have sufficed, I think,

if they had been forbidden to use Swedenborgian expressions which are not to be found in the symbolic books. As concerns the anonymous letter [mentioned in your letter], I do not wonder at all at the Chancellor of Justice receiving it [in view of the bitterness which is rife here among some of the people and which is in no wise characterized by any spirit of Christian religion, although they pretend to be Orthodox, and brand other pious people as heretics. Beyer does not hold any secret meetings whatsoever. He associates only with some of his relations, and because they live together on confidential terms, and perhaps think that he is

in the right, such reports as this are spread abroad. As to how far Swedenborgianism has spread I cannot say, because I do not know more than a few persons who are acquainted with Swedenborg's doctrines; but even if a worse class of people have joined it [i.e., joined the Swedenborgian faction] - which, however, I have neither heard nor observed - there is no other cause to attribute it to than the quarrels which have arisen about it in the Consistory, and the Minutes concerning them, published by Aurell Nevertheless, I am rejoiced that you have been able to accomplish so much for Beyer's retention. I am well aware of how delicate a subject this has been for the Chancellor of Justice - when one considers what clerical hatred means, and recalls what Sirenus attempted to do to Councillor Reuterholm, in the Rutherström case. However, in that case such things as have to do with party questions came into play, which do not exist here. But I still believe that the most strictly orthodox person, if without preconceived opinions, must admit that there is much honey to be gathered from Swedenborg's writings, and that many difficult points in Theology - which find their support and confirmation in (or are supported and confirmed by) a general imprisonment of the reason - are by him illuminated through a marvelous Light, and correlated through rational conclusions and, as it were, thereby win a foothold in Faith. The visions repel people, but they ought to be set aside, as well as the method of his revelations. There are plenty of riches in his writings. What I have gained by reading them is: First. A profound reverence for the Word, especially as concerns the interior understanding or spiritual sense, which Swedenborg has made manifest in a marvelous way. Second. A confirmation and conviction of the correct truths of Faith, so that instead of a Faith of the lips, a Faith of the heart is gained - a Faith which is embraced by the understanding, and before which it need not stand blind and mute. Third. A horror of self-love and an attentiveness to one's own heart. Fourth. A conviction that one ought to be of use in the world, and that inasmuch as this is done, one fulfills the will of the Highest. Fifth. Thus a striving toward Christian virtues as well as civil virtues, for Swedenborg considers the love of country as a duty imposed by God. Such teachings as these I have gathered, to pass over much in Philosophy and the like which has not a direct bearing upon Religion. I close with a general remarks to the good, all things are good, to the evil, just the opposite. From the same flower one insect sucks honey, another poison.

[*See Malmström: Sveriges Politiska Historia, vol. 5: p.432.]

1260-----1261

1260

AURELL TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 March 28 2 pp.folio

In Minutes, see below - 1262.

Extract of text in Jönköping Documents: p.399

Published in Berg vol.4 Supple-t: p.169.

In Göteborg, in the Consistory Archives: Justerade
protocoller i Göteborg, Consistorium
"Exhib. d.28 Mars 1770."

1261

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 March 28, Göteborg 2pp.folio = draft= L.III:1261
5pp. " = " 1263

In Göteborg, in the Consistory Archives: Bref-Bok För Åren
1769, 1770: pp.91-92. Draft of 2 pp.

In Jönköping, in the archives of Götha Hof Rätt:
Handlingar: pp.234-35.

Final copy of 5 pp.

Text in Jönköping Documents: p.396

MINUTES OF GOTHENBURG CONSISTORY

1770 March 28

12 pp. folio

In Göteborg, in the Consistory Archives:
Consistorii Gothob,
Protocoller För Åren 1769 & 1770, §§ 15, 16:
 pp.75-79.

Text in Jönköping Documents: p.399.
 Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.168.
 Mentioned in NCL 1910: p.624, as follows:

1770. March 28. A letter from Aurell is read in the Consistory. He intimates that Beyer is giving private evening lectures to some of the students; in case these lectures "should be more orthodox than his former ones," Aurell demands access to the *dictata* of these lectures, in order to print them. Lamberg, in a very threatening tone, demands to know what kind of private lectures Beyer is giving. The latter denies all knowledge of any such lectures, and points out the persistent malice which does not hesitate to fabricate the most evident untruths in order to cast upon him black suspicions about private conventicles; it should be evident to all that "sincere innocence is deliberately oppressed and trampled upon."

Ekebom now interrupts with the statement that he "could not deny that he also had heard a rumor that Dr. Beyer held private [lectures in the evenings to 4 or 5 students and some merchants' Clerks." To this Beyer replies that "such a rumor through the mouth of the arch-dean is and remains an untruth and a false witness against the 8th Commandment of God." Ekebom observes that Beyer's words bear evident witness to his "peaceful disposition and oft-mentioned charity." In regard to the *dictata* demanded by Aurell, the Consistory resolves to make inquiry from the King

(B.II:168-173)

See above - 1260; below - 1264.

1263 = 1261

1264

E. LAMBERG'S STATEMENT TO THE GOTHENBURG
CONSISTORY

1770 March 28, Göteborg

2pp.4:o

In the above Minutes - see 1262.

See Berg vol.4 Supple-t: p.169.

1265 = 1258.11

Minutes of the Royal Council regarding Swedenborg's
Books etc.

ms. 7 pp.Fol.

1770, March 29.

In the State Archives, Stockholm. Kongl:
May: ts Justitiae Revisions Protocoller För År 1770.
Förre delen. pp.476-79.

År 1770.

Den 9 Martil
Närwarande i Kongl: Maij-t
RådKammare i Stockholm.
Hans Kongl: Maij-t
Hans Kongl: Höghet Kron Printsen
Theras Excellencer Herrar
Riksens Råd
Grefe Ekeblad,
Friherre Rudenschiöld,
Friherre Heirne,
Herr von Wallvik,
Herr von Stockenström
Grefwe Bielcke,
Friherre Scheffer,
Friherre Hermansson,
Herr Beckfriis,
Frinerre Posse,
Grefwe Barck,

Justitiae Cancelleren war tilstädes.

Revisions Secreteraren Plaan anmälte i unerdånighet,
at sedan Kongl: Maij-t under den 2 sidstledne Januarii
i anledning af Justitiae Cancellerens underdåniga

Angående Swedenbors skriffter, samt Roseens och, Beijers thäraf tagne Religions Principer.

dåniga Memorial den 29. nästföregående December i Nåder infodrat Göteborgs Consistorii underdåniga betänkande öfwer Assessor Swedenbors utkomne skrifter och lärosatser med det mera samma Memorial vidare innehåller, och berörde betänkande i underdånigste följe theraf jemte Biskopens och samtelige Lectorernes uton Lector Roempkes hwar för sir särskilte afgifne underdåniga yttrande tillika med Consistorii omröstnings-Protocoll samt then medföljde Boken kallad Prediko Försök till en and Postilla Och en oration hållen wid Rectorats ombytet i Gymnasio den 15 Junij sidstledit Åhr af Lectoren Doctor Beijer blifwit i underdånighet insändt, så har Justitiew Cancelleren, som af samma Handlingar äfwen ärhållit del: med ytterligare underdånigst Memorial af den 23 i denna Månad inkommit. J anledning häraf fants godt at thetta mål nu skulle til afgiörande företagas. Och sedan muntelig berättelse om sakens, blifwit jord. Afhöordes följande Handlingar:

/1°- Justitiew Cancelleres första Memorial af den 29 December Förledit Åhr.

/2°- Assessoren Anders Joh:Aurells Berättelse til Präste Ståndets Taleman, Bislop Fillenius, (2 Doc 312) angående, den så kallade Swedenborgianismen.

/3° - Bihang til Spionen N°- 48 Tryckt i Giötebor, angående ett utdrag af Assessor Swedenbors bref med mera.

/4°- Götebors Consistorii skrifwelse af den 6 December med Consistorii protocoller af den 22 och 29 November samt 5 Decembr: Förledit åhr, angående förberörde Svedenborgs bref af den 30 october 1769 samt undersökning til hwilken thetta bref wore skrifwit,

och hwem thet samma til Trycket befodrat.

/5°- Swedenborgs afhandling de Commercio Animea et Corporis.

/6°- The så kallade Exerpta ex Sckriptis Swedenborgii Theologicis

/7°- Aurells Bref af den 20 December sidstledne til Biskoppen F. n:n: angående förbud å Swedenborgs skrifter tryckande.

/8°- så kallade dictata af Gymnasisten Linholt författade

/9°- Continuation af de tryckte Consistorii Protocoller om Swedenborgianismen.

/10° - Consistorii omröstnings Protocoll af den 24 Januarii och följande dagar i anlednin af Kongl:

Maij-ts nådigste bref under den 2 i samma Månad,- rörande Circulaire bref til wederbörande, samt erenteligen angående Svedenborgianismen.

/11°- Bemälte Consistorii unerdångia utlåtande af 14 Februarii sidstledne uppå Justitia Cancellarens Förberörde underdåniga Memorial med mera i anledning af Kongl: Maij-ts högstberörde skrifwelse af d 2 Januarii sidstledne.

/12°- Domprosten Doctor Ekeboms särskilta Betänkande af den 12 februarii sidstledne öfwer Swedenborgska Lärosatserne, de så kallade nya Försöken, och Dictata men mera.

/13°- Lectoren Christian Adolh Kempes underdåniga Betänkande i samma ämnen.

/14°- Lectoren Magnus Roempkes om det samma.

/15°- Lectoren Lorentz Julius Kullins Dito.

/16°- Lectoren Doctor Johan Roseens Dito.

/17°- Lectoren M.G.:Wallenstråles Dito.

/13°- Lectoren Johan Gothenii äfwen i samma ämne.

Och son Klockan

redan war $\frac{3}{4}$ - på Tu så giordes anstånd med the
återstaende Handlingars lästande i thenna sak, tills i
morgon, tå thetta mål kommer widare at fullföljas./.

In Fidem Protocolli

Swen Forseen

Translation by Björn Boyesen:

MINUTES of the ROYAL COUNCIL regarding SWEDENBORG'S BOOKS, etc.

1770 March 29

MS.7 pp.fol.

In the State Archives, Stockholm. Kongl: May: ts
Justitiae Revisions Protocoller för År 1770.
Första delen. pp.476-79.

A.D. 1770

March 29

Persons present in his Royal Majesty's
Council Chamber in Stockholm.

His Royal Majesty

His Royal Highness the Crown Prince

Their Excellencies, the Councillors, Messrs:

Count Ekeblad

Viscount Rudenschiöld, [Carl] [brother-in-law to
N.A.Bielcke]

Viscount Hierne

Mr. von Wallvik

Mr. von Stockenström [Carl]

Count Bielcke [Nils Adam]

Viscount Scheffer [Ulrik]

Viscount Hermansson

Mr. Beckfriis

Viscount Posse [Major Gen. Mauritz Nilsson]

Count Barck

The Chancellor of Justice was present

The Secretary of Presentations, Mr. Plaan, humbly announced that, since on January 2d last his Royal Majesty - as a result of the Chancellor of Justice's humble Memorial of December 29th of the immediately preceding year - had graciously requested the humble report of the Consistorial Court in Göteborg concerning Assessor Swedenborg's published writings and doctrines, etc., contained in the said Memorial, and, as a result of this, the above-mentioned report had been humbly returned,

Concerning Swedenborg's writings, and also Roseen's Religious Principles derived from them.

Translation.

together with the individually delivered humble remarks of the Bishop and all the Lectors except Lector Roempke, and, furthermore, also the Minutes of the Consistorial Court's voting as well as the Book enclosed, namely, Prediko Försök till en Hand Postilla, and an Oration delivered by the Lector Doctor Beijer, the Chancellor at the change of Rectors at the Gymnasium on June 15th last year, and said Lector also having been informed concerning these documents, has humbly handed in an additional Memorial of March 23rd;

because of this, it was thought fitting to bring this case to a decision at once. And after an oral report of the whole matter had been made, the following documents were heard:

1- Chancellor of Justice's first Memorial of December 29th last year.

2-° me Report of Assessor Anders Joh: Aurell to the Protocutor of the Clergy, Bishop Fillenius, concerning the so-called Swedenborgianism.

3-° Appendix to Spionen No.48, printed in Giöteborg, in regard to an extract from Assessor Swedenborg's letters, etc.

4-° The writ of the Consistorial Court in Göteborg of December 6, together with the Minutes of the Consistorial Court of November 22 and 29 and also of December 5 of last year, in regard

to the
aforesaid letter by Swedenborg of October 30, 1769; and
also an
investigation as to whom this letter has been addressed,
and as
to who forwarded it to the press.

5-° Swedenborg's article on de Commercio Aniae et Corporis.

6-° The so-called Exerpta ex Scriptis Swedenborgii Theologicis.

7-° Aurell's letter of December 20 last to the Bishop F. n:n: in regard to forbidding the printing of Swedenborg's writings.

8-° The so-called Dictata written by the Gymnasiast Lindholt.

9-° The Continuation of the Minutes of the Consistorial Court in regard to Swedenborgianism.

10-° The Minutes on the Consistorial Court's voiting on January 24 and the succeeding days - a result of his Royal Majesty's most gracious letter of January 2 - in regard to circulating

Translation

letters to those concerned, and specifically in regard to Swedenborgianism.

11-° The humble report of the aforesaid Consistorial Court of February 14 last, in regard to the above-mentioned humble Memorial of the Chancellor of Justice, etc., as a result of his Royal Majesty's most gracious letter of January 2 last year.

12-° The Dean, Doctor Ekebon's special report of February 12 last, concerning Swedenborg's doctrines, the so-called New Attempts, and Dictata men mera [etc.]

13-° The Lector Christian Adolph Kempe's humble report on the same subjects.

14-° Lector Magnus Roempke's report on the same subjects.

15-° Lector Lorentz Julius Kullin's ditto.

16-° Lector Doctor Johan Roseen's ditto.

17-° Lector M. G. Wallenstråle's ditto.

18-° Lector Johan Gothenii's report on the same subject.

And as the time had already reached a quarter to two, the reading of the remaining documents on this matter was postponed until the next day when this case would be continued further.

In Fidem Protocolli

Swen Forseen

Minutes of Royal Council on Swedenborgianism.

1770, March 30. Phot. in Ph.File 482 = 76 pp.fol.
(38 sheets)

In the State Archives, Stockholm. Kongl:

May:ts Justitiea Revisions Protocoller För År 1770.

Förra delen, pp.481-526a. Phot. = pp. 488a-526 only, beginning
On p.9 of the following transcript.

År 1770

Den 30 Marti

Närwarande i Råd-Cammaren
i Stockholm.
Hans Kongl.Höghet KronPrintsen
Deras Excellencer Herrar
Riksens Råd

Grefwe Ekeblad
Friherre Rudenschöld
Friherre Hierne
Herr Von Stockenström
Grefwe Bielke
Friherre Schefer
Friherre Hermansson
Herr Beckfriis
Friherre Posse

p.480.

Hans Excellence Herr RiksRådet won Wallwik ursäcktades
för opasslighet
Justitiea Cancellergen war tilstädes.

p.481. Sedan Hans Excellence Herr Riksrådet Grefwe
Barck upkommit.

Fortfors med Handlinggarnes upläsande uti thet I går förehafde
mål,angående then så kallade Svedenborgianismen,hwarom protocollet
för samma dag vidare förmåler.

Och efter thet Hans Kongl Höghet Kron Printsen inkommit.

Afhördes

/19°- Lectoren Doctor Gabriel Andersson Beijers
underdåniga Betänkande I thetta mål af den 14

februarii sistledne

/20°- Biskoppen Eric Lamberg's i går ankomne underdåniga betänkande

/21°- Trykte Handlingar rörande Svedenborgianismen, och de så kallade Prediko försöken.

Hwarjemte et och annat ställe påsågs uti Boken så kallad Predikoförsök til en and postilla.

/22°- Justitiew Cancelleren's sednare underdåniga

Memorial af den 23 i thena manad, theruti ibland annat förmåles thet af the inkomne skrifterne wore uppenbart at då sex Sconsistoriales af anförde skiäl

aldeles förkastat och såson willfarelser anse Svedenborg's Lärosatser, hafwa thäremot twänne nemligen Doctorerne Roséen och Beijer tydeligen förklarar sig wara Swedenborg'ska Läran såsom Öfwerensstämmande med den Heliga Skrift tilgifne, dock med den skildnad at den förre förmålt sig icke hafwa däruti underwist, men den sednare åter s mycket utspridt, som ans Predico forsotc och Dictata jemte thet tryckta brefvet af den 3 October 1769 daraf kunna innehalla

Hwad nu sielfwa Swedenborg'ska Lärosystemet widkommer, son icke rör en eller annan Articel allena: utan sträcker sig dels directe och dels indirecte til the fläste och mäste betydelige delar af wår Evaneliska lära; så åberopar Justitiew Cancelleren the Betänkande som the flästa Consistorii Ledamöter afgifwit, grundade på the utmärkte ställen i Svedenborg's skrifter, så wäl som och de i Acten befinteliga så kallade excerpta exScriptis Sveden,

borii Theoloicis hwilka en af Consistorialibus sig åberopat; Och förmärles at till närmare bewis, om så wäl åtskillige lärostycken, som sielfwa grunden thärtill, kan tiena Hans nästledne År i London tryckte och belagde skrift De commercio Animea & Corporis, hwaräst angående det sednare i 1 §: anföres

/all that follows in italics/ "Quod Sit mundus Spiritualis & angeli, distinctus Mundo Naturali, in qvo sunt homines hactenus etiam in orbe Christiano alte latuit, Causa est, qvia non Aliqvis Angelus descendit ex Oreius domit, nec Aliovis Homo ascendit & vidit, ne itaqve ex inorantia illius mundi, et inde ex ancipite fide de coelo & inferno homo infatuaretur i tantun ut fierit Naturalista atheus plucuit Domino Aperire visum Spiritus mei & hunc elevare in Coelum, et* exhibere videndum, qvale est utrumqve I XVI.§. Mihi datum est simul esse in mundo spirituali et Mundo Naturali /end of ital.,/ & utrumqve solem videre." Och på ett annat citerat ställe af Hans böcker; Mihi datun est una esse cum angelis & loqvi commillis sicut homo cum homine & qvoqve videre tumqvea in coelis, tumqve in Infernis.

Förmälendes Justitiew Canceleren, at ehuru wäl bemälte sex Consistoriales icke så egenteligen ingåt uti Refutation af Svedenborska Lärosatserne; sig lickwäl finna at större delen deraf äro, då de hållas emot vår Tros bekiännelse, snart sagt förlagde, i det de samma nämnes, så länge Aparitioner och Revelationer samt onödig sensus Mysticus af len Heliga Skrift icke medgifwes; Doch om närmare uplysning skulle anses behöfwas ankommo på Kongl Maijts nådigste wälbehag, huru wida Theologiska faculteten i Upsala må

*Coelum, et qvoque demittere in Infernum et

som under tiden i sådane Religions mål skiedt anbefallas at inkomma med sitt Betänckande innan Kongl Majj-t srider til nådig decision.

Hwad beträffar the twänne Lectores förr omrörde skilgacktiga och för Swedenborgs Lära stridande meningar; så skall thesas försvar thärpå förnämligast utgå, at denna lära påstås vara grundad i och öfwerensstämmande med den Heliga Skrifts rätta förstånd, så wäl efter thes Bokstaf som besynnerligen des sensus Srititualis; Och at Rikets författningar

om Religionen och Prätte Ederne, samt äfwen de symboliske böckerne förbinda alla Lärare at erkiänna Guds uppenbarade Heliga Ord för endaste rättesnöre och Läroform.

Men härwid anmärcktes at knapt någon af the mångfaldige Secter och Schismaticice i denna Christna församlingen ifrån första Seculum till närwarande tid har rest sig som icke grundat sig på den Heliga skrift efter olika uttydning; fast en del er och en del mindre welat lämpa den samma efter förnuftet och menskligit begrepp; äfwen som then sednares tidens Novatores, Dippelianer, Pietister och Hernhutianer at förtiga enskylte mindre betydliga Schismatici, åberopat sig then Heliga skrift.

Solandes thet icke rimma sig eller gå ihop med Religions Stadgarne, Regerings form, Konunga försäkringar, som biuda enhet och renhet i Läran ,grundad i den Heliga skrift, författad i the twänne Symbolis Ausburgiska oförändrade Bekiännelser wedertagen Årh 1593 i Upsala Consilio och förklarade in Libro Concordia, Om hwar och en efter sitt behag

, .

och skiljachtiga begrep fritt uti Art[i]culis fundamentalibus i synnernet fingo tolka Bibelen och förwärfwa sig anhängare.

Desse Lectorer hafwa sielfwa måst tilstå at denna nya faran ofwerstier grantsorne af de Symboliska bockren, som den och werckeligen efter all öfwertyrelse skall ifrån vår Låroform wara afwikande.

Justitiew Cancelleren förmåler sig wäl se, huru det menas, at denna nya läran icke skall kunna kännas eller begripas af alla och utan at Swedenborska skrifterne den ena med then andra i sitt sammanhang noga genomläsas, samt at den som det giör skall blifwa om sanningen Öfwertygad.

Detta förmenes icke annat welat säga, än at denna Auctor är ute sina satser sig icke alltid lik; men de af Öfrige Consistoriales i Göteborg utmärkte ställen skola icke wara equivogves; icke eller thet nästledne år utkomne auctors arbete De commer[c]io Animea et Corporis, hwaruti han på mer än ett ställe skall literera sine långt tilförne angifne Revelationer, likhandedes således åtskillire andre gamla irrige Religions Bygmästare.

Efter Justitiew Cancelerens underdåniga tanka wore förthenskull nu icke annat tilgiörande i detta åhrende, än at sedan Kongl Majj-t af sin Kongl magt och myndighet äfven uti Religions och Ecclesiastiqve mål efter föregången granskning och pröfning, ogillat dessa Swedenborska Lärosatser, låta efter

Kyrkolagen och Religions Stadgarne förfara med them, hwilka i synnerhet såsom lärare sig till den bekiänna och dem samme förfächta wilja.

Men Hemställer härwid i underdånighet at som bemelte Lectorer Roseen och Beijer, hwilka öppenhiertig tilstådt sin tilgifwenhet för dessa nya Lärosatser, äro eljest kiände för Hederlige och Lärde män, och sådane som, när the sig ändrat kunna giöra nytta i Läro Ståndet: Om icke altså i anledning af 1 Cap:2.§: i 1686 åhrs Kyrko-Ordning en Alfvarsam och tienlig förmaning genom Biscopen til tñem må föregå at sig ännu betäncka och de dem enligt Rikets Lagar Händande Olägenheter i synnerhet den sednare som genom förberörde Frediko försök, Dictata och Swedenbors bref lika som welat bana vägen til thetta oftanämde Läro-systemes antagande: Men Hans upriktiga och okonstlade bekiännelse synes kunna förtjena thetta ynnestfulla tålamod.

Justitiea Cancelleren föreställer sig nogsamt huru det torde falla swårt, at gå ifrån thet man tycker sig wara öfwertygad om; doch det är humanum at fara wilse, men en förnuftig och renhiertad, som söker och får sanningens kraft och anda blyges icke wid at erkiänna sitt kanskie i början af Öfwerillning eller annan synnerlig Orsak, iråkade fel; hwilket han händt med flere berömmelinge män; och borde härwid besinnas at den Swenska församlingen och war Evangeliska lära warit snart Tuhundrade åhr utan betydelige och framgång ågande anfåchtningar, men at såliten den må wara, upwäcker Oro och bekymmer; at denna Lära medgifwes wara alt för hög at kunna den i all sin i uttolka, och at en icke är för

alla begripelig utan woro för Präster, hwaraf skulle folja at ingen nödvändighet til salighetens åtniutande fordrade, at wika ifrån wår med Guds Ord eniga. Tros bekännelse, som icke är Högre än at alla som wilja låta sig underwisas, därigenom kunna hoppas warda salire.

Men ehuru Kongl Maij-t härom i nåder täckes for ordna, förmenes doch, sedan egen bekiännelse är giord wara oumgiänligt at så wäl den ena som den andra af dessa Lectorer förbjudas at emedlertid, til slut faller, befatta sig med lärande och underwisning in Theoloicis; Ty det förmenas icke wara begripeligt; huru man kan lära en annan det som är emot dess egen öfwertygelse; fast Lector Beijer säger at hwad Kongl Maij-t förordnar, at han får offentelien lära eller icke skall unerdånigst lydigt af honom följas.

Justitiew Cancelleren anhåller äfwen at Lector Theologiae Doctor Roempke, i anledning theraf at han är nämnd af Beijer inseende till dess utgifne Synodal Disputation, som skall hafwa gemenskap med Swedenborgska skrifterne, och under åberopade förfall icke positivt sig utlåtit som befalt war, må tilhållas at sig ofördröijeligen närmare härutinnan förklara.

Den frågan förmodar Justitiew Cancelleren äfwen nu kunna förekomma huru förfaras bör med de så nämde Predikoförsöken och Swedenborgs tryckta Bref, om någon indragning deraf eller förbud jmå skie; äfwen som ock om wid Doctor Roempkes nyssnämde synodal Disputation den Lector Beijer nu angifwit wara närsläktad till Swedenborgs skrifter, någon åtgärd må hafwa rum; men då i öfwerwägande kommer at

dessa skrifter redan äro utspridde, och at nu mera åstadkomma därom någon rörelse, woro ofelbart at giöra dem mer kunnoge och begiärlige; så håller Justitiew Cancelleren i uderdånighet före, at det wore bättre icke röra något thärwid, på samma sätt som enligt Kongl brefwet af den 27 Junii 1728 skiedde med Dippels då utkomne skrifter.

Mera upmärksamhet förmenas kunna förtiena, at Swedenborgs utrikes tryckte skadeliga böcker kunnat i Riket införas emot flere Kongl författningar som i detta ämne gjorde äro; hwarföre i uderdånighet hemställas om icke det kunde wara nödigt at ej allenast genom Kongl. Maijt-s Cancelli Collegium låta antyda wederbörande som nu i stället för Censor böra hafwa upsicht på inkommande böcker, at ställa sig de förre stadgar til noga efterlefnad utan och til följe af Kongl Maijt-s nådiga Resolution af den 22 Aprill 1735 på Prästerskapets beswär, befalla Generall Tull Direction, at antyda Packhus och Tullbetjente i Stapell Städerne, at ej utgifwa någon ifrån utrikes Orter ankommen Bok wid 50 D S--rmts wite, förrän Consistorii fullmächtig thärsammastädes sådant tillåtit.

Ändteligen förmäler och Justitiew Cancelleren thet synes böra upwächa eftertancka, at Svedenborg sielf, som sig här uppehåller ej allenast hyser de förr omrörde irrige meningar i Religion, utan och efter egit widgående med sig infört åtskillige exemplar af sine böcker son thessa satser innehålla och hwilket äfwen kan anses för et utspridande däraf. Härwid skola likwäl infallit de Considerationer, at

dessa på Latin skrefne Exemplar redan utdelta blifwit och ej lära kunna insamlas: At bemälte Assessor som är en stilla och til Hög ålder kommen man, eljest witterligen ej winlägger sig at någon til samma

[Phot. begins here = p.488a] meningar öfwertala och dem på det sättet fortplanta och ändteligen at the äro af sådan art at the såsom anstötelige, obegripelige och på syner sig stödjande, swåriligen hos förnuftigt och uplyst folk skulle tyckas kunna winna framgång och at språket hindrar des utom gemene man ifrån treras läsande.

J öfrigit och som Göteborgs Consistorium ej straxt efter thet Swecenborgiska Lärosatserne wid 1768 åhrs slut, blefwo såsom upmärksamme anmälte af 2--ne Probstar, ej widtagit annat steg än warning til Prästerskapet samt låtit the så kallade Prediko försöken utan anmärkning förtsättjas; så hemställes i underdånighet om icke Consistorium må sådant förehållas.

Efter thet förberörde Handlingar blifwit upläste samt 1686 Åhrs Kyrko Ordning och Kongl Påbudet

[phot.p.489]af den 20 Martii 1735 med hwarannan jemförde, yppades någon discours om rätta förståndet af samme författningar i förewarande Casu. Och som deras Excellencer härom stadnade i skiljachtiga meningar så skreds til omröstning. Då Hans Excellence Herr Riks Rådet Grefwe Barck yttrade sig.

Enär jag finner, huru som efter the fläste fösterne uti Göteborgs Consistorium är pröfwadt, en af Assessor Swedenborg utgifwen Systeme,
lädande

til princier, hwilka strida emot vår rena och sanna Guda-lära, kan jag ej anat än anse samma Systeme som ganska farlig åt des fölgder, och i anseende därtill i underdånighet tilstyrcker Kong Maij-t at [ph.p.489a]thet samma förkasta och til dess ofenteliga bruk aldeles förbjuda; Men hwad åter Lectorerne Beijer och Roseen angår, hwilka på alt sätt sökt befrämja Swedenborgs willomeningar, den förre genom sine Prediko försök och den sednare igenom dess Öfwersättningar af Assessor Svedenborgs Arbeten, hwilka han til trycket befordrat; så an jar ej för min underdåniga del anse Kyrcko Lagen af Ånr 1686 til dem aldeles lämpelig hälst den i 2 §: endast talar om sådane Lärare som uptäncka och utsprida willosatser emot vår sanna Lära, och således på dem bör Appliceras de Admonitions grader, som den utstakar.

Ja önskade kunna wid ett så ömt tilfälle af [" p.490]dem giört bruk; men då jag eftersinner Kongl Maij-ts Stadga och Påbud af den 20 Martii 1735, såsom sednare utne hwilken tydeligen utsätter, huru förhållas bör med dem som sine willfarellser antingen skrifteligen eller i samtal med anra söka at kunnige giöra och utsprida, med thesse Orden: så må med then et sådant tålamod ej /"så-hafwas" is underlined/ hafwas, och då härtil kommer, at Beijer och Roseen äro sielfwa Lärare uti församlingen hwilcka skola underwisa andre om rätta vägen til Guds kiännedom, jemwäl, som Lectores, hafwa ungdomen under sin wård, och därtill bekiänt sig skrifteligen inför Kongl Maijt, anse dessa Swedenborska satser ["p.490a] som en grun delig Gudalära; så kan jag ej annat än i underdånighet tilstyrcka, at med Beijer och

Roseen må förfaras efter 4 §5 lydelse af Kong Maijts förordnande af den 20 Martii 1735 och målet thärom til Giöta Hofrätt förwisas samt de utur stånd sättas, at förleda dem som de hafwa under sitt underwisande, hemställandes ja för Öfrigit i underdånighet om icke profwas måtte huruwida mer eller mindre brotslig Lectoren Roempkes förhållande warit. Och instämmer jag med Justitiea Cancellers Embetets Memorial at Consistorium i Göteborg, må förhållas hwarföre det ej hos Kongl Maij-t genast anmält 1767, då de funno de förr omtalte Prediko-försöken stridande emot [ph.p.491] vår rena Evangeliska Lära, samt at Kongl Cancellie Collegium må undfå nådig befallning at låta antyda wederbörande at ej till ägaren utgifwa någon utrikes ifrån inkommande Bok, förrän Consistorii fullmäktig i orten ther sammastädes sådant tillåtit, och det enligt Kongl Maijt-s nådiga Resolution af den 22 Aprill 1775.

Hans Excellence Herr Riks-Rådet Friherre Posse utlät sig: Tå jag med upmärksamhet afhördt de i denna sak inkomne Handlingar, behöwfer jag icke mycken granskning innan jag finner de af Assessor Swedenborg upgifne och af Lectorerne Roseen och Beijer antagne Religions principer wara snörätt stridande emot salighets läran, guds uppenbarade

[“p.491a] Ord och våra Heligt beswurna Symboliska böcker, hwilket af the utkomne och nu til skiärskådande inkomnade skrifter samt en del af Svedenborg inpracticerade böcker, tydeligen är at finna; så at jag med samma willosatsers uprepande anser onödigt at wara widlöftig.

Till vidare förargelses förekommande i Allmänheten, tilstyrker jag förthenskull i underdånighet,

at the samma såsom högst skadeliga måge genast warda förkastade.

Thärnäst förekommer then frågan, på hwad sätt the böra anses, som drifwit och utspridt thessa willosatser; Och hwad angår Swedenborg som härtill warit första uphofsman; så emedan Han icke blifwit häröfwer hörd samt sig fådt förklara; Ty finner jag mig icke ännu och intil dess sådant [ph.p.492] föregåt kunna. Öfwer Hans förhållande narot Jenna aoren yttra en hwad betraffar Rosien och Beijer, sa ar af Handlin,arne uppenbrt, at the sielfwe forklarat sir wara Svedentka Lran tillrifne, ten sednare jenwal pa hwarjehana stt utsprit irria Reliions principer, sielf erkint, ice allenast at Je i vcnmlinrarne sa kallade Dictta so cymnasisterne i pennan fattadt och hwarjfver hanlsst woro tarne utur Sweacnbors bjcker, utan ock at denna nya Leran oferstier ,rrfintsorne af de Snbolik Fockerne, samt saledes forledt och i Unrdomen inplantadt sadant som ar twart emot war Lara, hwilken ir rrunJad i uds Ord och den helia [ph.492] skrift. I anseende härtill, och ehuruwäl 1686 Åhrs Kyrcko Ordning i 2 §: stadgar, at när någon uppå föregången alfwersam förmaning icke will rätta sig at afstå med utspridande af willfarande meningar, bör med honom på föreskrifwit sätt förfaras, så at förmaning härutinnan synes böra föregå innan han ställes fär rätta; Likwäl och som ett sednare Påbud af den 20 Martii 1735 i 4 §: förmår, at där någon i församlingen wistades, som sine willfarelser antingen skrifteligen eller i samtal

med andra scikte at utsprila til the enfaldigas förförande så bör honom et sådant tålamod nemligen förmaning, som förut i samma § nämnes, icke hafwas utan han straxt angifwas och med honom lagligen för faras:

[ph.p.493] These Lectorer jemwäl äro präster och Lärare samt således mera straffbare än andre som supponeras icke äga så tilräckelig kundskap och uhrskillning i Religions mål som wederbör men sådant af Präster- och i synnerhet Lärare hwilka ungdomens wård är anförtrodd med skiäl bör wäntas: Förthen skull tilstyrcker jag i underdånighet at Roseen och Beijer som äro öfwertygade at hafwa utspridt och sökt förswara uppenbarliga willfarelser måge tilthärföre ställas til laga ansvar wid Giöta Hofrätt, hwilken äger at ofördröijeligen hörmed efter Lag och stadgar enligt målets beskaffenhet förfara. Börandes the emedlertid efter min underdåniga tancka afhållas

["p.493a] ifrån utöfningen af sine LäroEmbeten til vidare förargelses förekommande.

Hwar förutan och som Lectoren Roempke äfwen blifwit rörd, såsom utgifware af en Synodal Disputation, hwilken skall hafwa gemenskap med Swedenborgs skriffter; Men han för anmälte förfall sig icke ännu förklaradt; så må Hofrätten thär öfver in fordra Hans utlåtande och effter omständigheterna sig så wäl öfwer thet ena som andra på en gång yttra.

Hwad i öfrigit angår Justitiew Cancellarens unerdåniga anmärkning at Consistorium i Göteborg

eij straxt efter thet Swedenborska Lärosatserne wid 1768 Åhrs slut blefwo såsom upmärcksamme anmalte, [ph.p.494] Härom gifwit underdånig berättelse och widtagit annat steg än warning til Prästerskapet; så emedan de fläste Consistorii Ledamöter uti theras underdåniga utlåtande förmält sig då ännu icke hafwa kiändt Svedenborska skrifterne så noga, at de därmed något för Kongl Majjt inkomma; ty borde Consistorium ifrån föreställning härutinnan förskonas.

Men hwad angår at Consistorium icke i at tagit, hwad författningar engligt Censuren öfwer Theologiska arbeten föreskrifwer, utan låtit Beijer ensam the samma censurera; så torde Consistorium härom förhållas.

Widkommande sidst Jastitiea Cancellarens underdåniga hemställande om icke Canc[e]lli Collegium kunde undfå nådig befallning at i anledning Kongl Majjts nådiga Resolution af den 22 Aprilis

[" p.494a] 1735 på Präster skapets beswär, antyda General-Tull-Direction at foga anstalt thet eij någre itrån utrikes Orter inkommande böcker måge ifrån Packhusen utgifwas förrän Consistorii fullmäktig sådant tillåtit så styrcker jag i unerdånighet til bifall theraf.

Hans Excellence Herr RiksRådet Beckfriis yttrade Sig.

Sedan jag nu hördt mig föreläsas de Lärosatser Assessor Svedenborg uti sine tid efter anan utrikes utgifne, men här i Riket nog kiände skriffter antagit, och med språk af Guds Heliga Ord styrcka och förklara sökt, kan jag eij mindre än de siu Ledamöter af Consistorio uti Göteborg, hwilka sådane til en del uptagit och wederlagt, undgå, at anse

them dels Directe dels indirecte wara stridande emot [ph.p.495] the flästa och mäst betydande delar af vår rena salighets Lära, så mycket mer farlige och förföriske, som thesse Svedenborska willosatser uti en egen Systematisk och Matematisk bewisnings Ordning blifwit upstälte at den ena slutsatsen liksom synes wara en nödwändig påfölgd af den andra til dess läsaren stadnar wid widden af den Orena Läran, han i sina skrifter utföra tänkt: Jag tilstyrcker för thenskull i underdånighet det Kongl Maij-t efter den nu föregångne granskning täctes ogilla thesse Swedenborgska lärosatser och förklara dem för stridande emot vår beswurna Evangeliska Lära; Men som twänne af Consistorii Ledamöter i Goteborg Lectorerne Beijer och Roseen icke allena til mer och mindre del sökt ådaga lägga renlärigheten af [" p.495a] Svedenborska satserna, utan och yttrat sig i de delar wara med honom lika tänckande och liksom förklarat sig nögde däröfwer at de inför Kongl Maijt sin bekiännelse giöra fådt, så upkommer den andra frågan, huru desse för sitt deltagande härutinnan anses böra.

För min underdåniga del finner jag vår Salihets Lära wara utur det urpenbarade guds Ord så rent sammandragen och utredd, at jag i mitt sinne anser thet Hierta afwugt som därutinnan will upgifwa än mera förswara några willosatser, minst kan jag sådane afsteg hos dem ursächta, hwilka til den Heliga skrifts tolckning äro förordnade, och hwilkom ungdomens underwisning är anförtrod, samt hwilka håson Ledare uti the spädas sinnen böra inplanta en red gudalära.

[ph.p.496] Efter ser jag Lectorerne Beijer och Roseens förhållande från den tiden Swedenborgska satserne först stältes hos Consistorium i fråga; så finner jag huru de begge liksom af sammanlagt råd, den ena tid ifrån den andra med flere upptänckte rättegångs frågor sökt utdraga tiden at dymedelst hindra Consistorii åtgärd, och at i synnerhet hwad Beijer angår genom flere arbeten understödia Svedenborgiansimen i dess fortplantning hwarom Roseens på Trycket utgifne version af en del Svedenborgs skrifter, Beijers Dictata, Prediko försöken inaugural Oration och det tryckta Swedenbors bref till fullo bära wittne, och kan ja af ett dylikt deras uppförande icke allenast hålla mig wid början Latinska ordspråk, hominis est errare, utan snarare til dem lempa

[p.496a] slutet däraf, qvod in errore perserverare diabolicum est.

Frågan om Lärare som förswara och utsprida willosatser kunna därmed försona sina willostigar at de erhålla alfwarsam och tienlig förmaning derifrån at afstå, finner jag väl leda sin styrcica af 1 Cap: 2 §: uti 1686 Åhrs Kyrko Lag, men då jag däremot jemförer innehållet af 4 8: uti Kon Stadgat af den 20 Martii 1735 at där någon åhörare sine willfarelser antingen skriftligen eller i samtal med andra sökte at kunnige giöra och utsprida till de enfaldigas förargelse och förförande så må ed en dylik et sådant tålmod, det är admonitions grader, hwilka uti thet föregående beskrefne äro, icke hafwas,

["p.497] utan at med honom utan uppskof må lagligen för faras, kan jag i underdånighet ej annat finna än då Admonitions grader i sådane tilfälle icke äga rum emot

Åhörare, böra Lärare dem än mindre til godo niuta; Och tilstyrker altså i underdånighet at detta mål må til til Giöta Hofrätt hänskiutas som dermed äger skyndsammeligen och lagligen at förfara.

Och som desse Docenter om än dem icke skulle tillåtas, at in Theologicis ungdomen underwisa, icke dessmindre wid Philosohiska wettenskapers afhandlande ägde öppet tilfälle, om icke Publice, dock privatim at leda sine föreläsningar til ytterligare förklaring och utspridande af sine willosatser, hwartill så mycken mer anledning gifwes, som alle swärmare, sällan försumma at

[ph.p.497a] nyttia alle tilfällen till sine dårska pers utspridande, finner jag för min underdåniga del, det desse som hysa willosatser i vår rena Lära, ey heller böra under det de för sådant upsåteligt och framhärdat uppförande lagligen tiltalas, lemnas i utöfning af deras Lärare Embete, utan därifrån utestängas til dom i saken fallit.

Hemställandes jag äfwen i uderdånighet om icke det bör bemelte Hofrätt öfwer lemnas at sedan Lector Roempke ytterligare blifwit hörd äfwen pröfwa desmer aller mindre deltagande uti thetta mål, äfwen som Hofrätten kunde få befallning at sig utlåta, huru det så med Svedenbors utrikes ifrån införde, som af Beijer och Roseen inrikes till trycket befordrade skrifter förhållas må.

[" p.498] Hans Excellence Herr Ricksrådet FriHerre

Hermansson utlet sig.

De Uppläste Handlingar öfwer hwilka Justitiea Cancelleren under den 23 sidstledne Martii sitt underdånige Memorial afgifwit framlagge uti en helt otwungen Ordning de Hufwudsakeligaste öfwerläggnings ämnen, nemligen Assessor Svedenborgs Theologiska skriffter och Lärosatser, de ute Göteborg utkomne Predikoförsök och de så kallade Dictata med mera som hafwa gemenskap med desse Lärosatser Consistorii därstädes åtgärd derwid, och huru med Lectoren Doctoren Roseen och Doctor Beijer, eller de Ledamöter af Consistorio förfaras må som wisat sig wara Svedenborgianismen tilgifwne.

Hwad det första Momentet angår eller Assessor Swedenborgs igenom utrikes tryckte och Olofligen hit i Riket införde Böcker och skrifter uti Theologicis, [ph.p.498a] så gör uti mitt sinne tllfyllest at åberopa sig de uti Acten befinteliga Exerpte ex scriptis Svedenborgii Theologicis, och dem jemföra med de fleste Consistorii Ledamöters yttrande.

Det faller genast uti ögonen huru stort afsteg det är ifrån den rätta och Saliggiörande läran at frambringa satser utan mindre bewis än sadana som äro hämtade ex auditis et visis, och at grunda den Heliga Skriffths förklaring uppå en sensum mysticum et spirituaalem eller de af Swedenborg kallade Correspondentier.

At anställa någon ytterligare pröfning öfwer dess Theologiska systeme, om det nama af Systeme må brukas, det håller jag för min del i underdånighet waa både öfwerflödigt och onyttigt, ty det wore at göra

(=wederlägga) skriffter som sig sielfwa uederlärga för mycken heder. Fastmera är min underdåniga tancka, at de [ph.p.499] Swedenborska Lärosatser och Theologiske skrifter utan någon vidare pröfning än som af Consistorio i Göteborg och nu sednare af Justitiew Cancellaren skiedt, aldeles förkastas såsom stridande emot Guds Uppenbarade Ord och Lutherska Kyrkans symboliska Böcker.

Med Prediko Försöken, de så kallade Dictata, för Ungdomen uppå Gymnasium och Orationen wid Rectorats ombytet är wäl den särskildta beskaffenhet at de icke innehålla Swedenborgs hela Lärosysteme och af det ena af dessa arbeten mera, det andra mindre röyer enahanda tanckar med Svedenborg, så att i det afseende någon anledning kunde wara at öfwerlemna Ärckje-Biskoppen och Theologiska Faculteten i Upsala dessa skriffter til ytterligare granskning, hälst då sådant tilförne icke [" p.499a] warit owanligt, dock som Auctor numera sielf bekiändt /blank/ sig wara af samma intagen och af Beijer brukas Nye, och af Swedenborg införde Ordasätt, han derjemte säger affter den sednares /sic./ scientiam correspondentiam och Censum Mysticum, så tror jag mig wid nämare efftersinnande med full anledning kunna anse desse Doctor Beijers skriffter för sådane som all upmärksamhet förtjena icke til uppbyggelse lända, och uppå hwilkas utspridande behörig aktning hafwas bör. Jag stadnar härwid af fruktan at förmycken efttefrågan ocn en ytterligare

granskninr kude hafwa en stridig wärkan emot den man påsyftar och en Lära som hitintils är föga kunnog eller föraktas, upwäcka nyfikenhet och i stället för lugn mera Oro. Detta får jag tillfälle här nedanføre än vidare omröra.

[ph.p.500] Huruwida Biskoppen och Consistorium brukat all den upmärksamhet härwid som wederbordt är det tredie Momentet som wid denna öfwerläggning förekommer. Jag lämnar därhån at uppå en blott angifwese sådan som den 22 September 1763 af Probsten Aurelius skiedde icke tillräckelig anledning för Consistorio war at företaga Svedenborgska skriffterne till undersökning och granskning hälst då desse Böcker, och skriffter icke ens woro Consistorii Ledamöter bekanta, åtminstone inge andre än dem uti något fullständigt begrep, som nu för Swedenborgs Lärosatser misstänckas, än mindre förspordts at dessa skriffter och arbeten uti Stiftet til någons förledande blifwit kringspredde. Men icke dessmindre synes det icke utan amärckning kunna förbigås, at när under den 12 Octobris derpå följande ytterligare påminnelse härutinnan af Probsten

[“ p.500a] Kollinius skiedde, med den tilläggning at efter ryckte Svedenbors principer uti Theologien skulle gynnas och följas af nog betydande män i Orten, och när på Prestemötet som sane tid hölts, blef beslutadt at uti Consistorio taga detta mål under Öfwerläggning, Biskoppen likafult ansåg Visitationen uti Stiftet angelägnare än at bewista en sådan

Öfwerläggning, i fall dessa begge skyldigheter kommit uti någon collision med hwarannan. åtminstone war ämnet så wigtigt, at af honom den första **g**run den bordt utstakas, huru ett sådant mål stulle handteras, och hade han då det ena kunnat giöra och det andra icke låta. Besynnerligt är at Biskopen icke förrän ett Halfft år efter, och sedan han kommit til Riksdagen, påögnat Predikoförsöken som

[ph.p.501] redan 1767 innemot Twenne Åhr förut på trycket utgifne och Arketals honom och DomProbsten tilstälte.

Ehwad färd man ock will sätta på den så blifwer jag **wid** Biskopens öfwer detta arbete fälta omdöme, at der uti förefaller offta en twungen brukad mystisk Tolkning. Jag wet ej annars än at denne Kunde giöra arbetet nog misstänckt, och Probsten Kollinii påminnelse gifne anledning at utforska Auctoren som sedermera sig sielfwilligt anmält då Biskopen såsom Ephorus ingen angelägnare Omsorg, kunnat hafwa än at qväfja detta frö uti sin första upkomst, och sättja ungdomen uti säkerhet emot förledande underwisningar. Den alfwersamhet som DomProbsten Doctor Ekebon wid Öfwerläggningarne uti början af År 1769 wisat och det

[" p.501a] nyt han för Lärans bewarande uti sin renhet ådaga lagt, förtjena Kongl Majj-ts nådiga wälbehag och kan wäl swårligen honom eller de öfrige af Consistorio någon efterlåtenhet tillskrifwas, at saken för och under Biskoppens Visitationer in til dess återkomst hwilat det hade warit at förmoda at om tidigare Hand härwid blifwit lagd ändamålet

mera wunnits än i igenom den til Prästerskapet (wening?)uti Stiftet skiedde warning, och at man kunde leda Predikoförsöken uppå Doctor Beijer såsom deras Auctor, samt derigenom förekomma Hans Dictata i Gymnasio hwilka efter biskoppens egit widgående ånnu för mera farlige och för föriska än Prediko försöken äro at anse.

Hvad åter på Consistorii gemensamma lott faller, är at med Censuren af Theologiske scriffter icke [ph.p.502] tilgådt såsom wederbör, i det man låtit dem esomofftast uppå Decani enskylte Censur ankomma twertemot Cancelli Collegii Bref af den 12 Februarie 1750, och at enligit Handlingarne page 79 Consistorii protocoller icke skola förån effter ett Halfft Åhrs förlopp och därutöfwer wara Justerade, hwaraf twist och tvekan upkommer såsom uti denna Casu, huru med Censuren skiedt om Decanus som å arbetet satt imprimatur det uti Consistorio upwist eller Censuren med Consistorii minne och tilsyn förrättat. Det är wäl för Öfrigit icke något derwid at påninna, at Biskoppen såsom Ricksdagsman updrogs saken uti Preste-Ståndet at anmäla. Men at detta steg kunde Befria Biskoppen och Consistorium efter alt hwad derwid förelupit, at derom med sin underdåniga ["p.502a] Berättelse til Kongl Majjt inkomma så at det icke utan föregången påminnesle igenom Justitiew Cancellaren blifwit af Consistorio i acktagit, derom (sic:wore)kan jag icke för min del wara med Consistorio ense. Jag instämmer altså i underdånighet icke allenast med Justitiew Cancellarens hemställande at denna sidsta omständighet må förehållas Consistorio eller

dem som der uti deltagit utan ock at påminnelser om förordningarnes i akttagande wid Censuren of Theologiska skrifter och om protocollets tidiga justerande, jemte det Biskopen får tienlig föreställning öfwer hwad honom efter thet föregående serskilt kan röra.

De Twenne Lectorer som i synerhet uti Hanlingarne finnes beswärade Doctorerne Roseen och Beijer kunna efter mitt omdöme icke lika anses. Roseen har ingen [ph.p.503] skriffte elle Bok utgifwit utom de så kallade Prästetidningar som äro allenast en recension och en öfwersättning af Ernesti Theologiske Bibliotekve, icke eller har mig wetterligen honom tilmäle skiedt at hafwa bibragt Gymnasiea ungdomen Swedenborgs Lärosatser. Uti förklaringen som Kongl Majjt infordrat, erkiänner /sanna?/ Beijer med tydelige Ord Swedenborgianismen för den samme läran eller såsom Orden lyda: Öfwerensstämande med Guds muns-ord och glimma af ett gudommeligit Ljus, den andra eller Roseen förlarar sig med mindre Öpenhertighet, föroigår Swedenborgs syner och Uppenbarelser och yttrar sig om Beijers Dictata at Han icke funne uti dem någon afwikelse ifrån Bibliske Läran additis addentis

["p.503a]och mutatis mutandis, ett intygande som säger ingen ting och den mäst kiätterska skrifften utan äfwentyr skulle kunna tilläggas. Begge synas likwäl hafwa det gemensamt at de under namn at Guds Ord är det endaste rättesnöret och Läro-Form efter egit behag will - ja tolka Bibeln hwilket uti en för widsträckt mening tagit, icke är at förena med Religions Stadgarne Regerings Formen Konungaförsäkran, som biuda enhet och renhet uti Läran, sådan som den är uti Guds Heliga Ord grundad och uti Lutherska församlingens symboliska

Böcker författad.

Huru många nya secter skulle icke under et sådant sken tygellöst sig framoringa, ty ännu har ingen schismaticus uti Christna församlingen warit som icke grundat sin Lära på Den Heliga Skrifft och efter olika uttydning. Men wid en Domsol lärer man

[ph.p.504] minst komma at denna utsago som alltid kan uttydas på den goda sidan och utom dess uti Lectornes förklaring endast influtit.

Nu ehuru jag uti alt öfrigit för min del mindre ogillar Beijers upriktighet in för Kongl Maij-t såson dess Högste Domare, än Roseens förbeholl, då till äfwentyrs de uti Lärosatser icke skilja sig, så är likwäl facta icke sådane uti mitt omdöme emot Roseen angifne at 1735 Åhrs förordning till honom kan lämpas och han ställas til answer hos domaren. När han bewisligen inga Lärosatser och willfarellser utspridt, så synes dess bekiännelse inför Kongl Maij-t mer eller mindre bindande, som ingen annan förleder, icke kunna ådraga honom Lagens stränghet, at icke [" p.504a] fast mera 1.Cap:2 §: Kyrkolagen som utstakar wissa grader admonitionis må uti detta fall gälla.

Men ehwad emot Doctor Beijer blifwit anfördt, håller jag ändå uti mitt sinne lika betänckeligit at hänwisa honom til domaren, och det för flera skiäl, nemligen:

/1° At om Prediko Försöken fälles olika eller mer och mindre widriga omdömen. Biskopen påstår uti dem både Lärdom och uppbyggelse, när man undantager den offta och twungit brukade sensum mysticum. DomProbsten åter kallar dem twenne brotstige swekelige och owärdige som kasta Läran om Treenighets försoningen och

(sic:önga-)flere Religionens Ögnastentar i yttersta wåda när nu wid ett Consistorium eller en Theologisk [ph.p.505]facultet ett/sådant arbete olika ansedt warder, hwad skall icke då wid en domstol händs, där den anklagade måste niuta alla beneficium Juris och sine Defensioner uti Theologiska ämnen igenom ordasätten och om än skulle finnas skiljacktige ifrån dem som allmänt wedertagne äro, blifwer derföre Auctoren icke såsom Kättaren sedd och straffad. Beijers Dictata wid hwilka de starckaste anmärckningar haffta äro af Gymnasister skrifne på många ställen både med Orthografiska och Gramatualiska fel, så at han har öpet tillfälle at af dem icke mera tilägna sig än han sielf will.

/2°- at ehuru Beijer icke är dömd dermed at han [" p.505a] ställes til answer hos Domaren, så har likwäl honom det Öfwergådt som icke mindre bör wara ömmande än sielfwa straffet at wara för Kiättare ansedd. Offta behöfwes icke mera än allmänhetens omdöme til at förlora timmelig lycka i det ställe igenom en lindrigare wäg en man som förut är känd för en lärd och skickelig Lärare kan fås til rätta och blifwa uti Församlingen så nyttig som han nu wara farlig.

/3° - At om närmare tilsyn warit hade Hans skriffter icke war wäl icke på Orden då desse samma framal strades; men enär Prediko försöken såsom förut blifwit anmärkt, gofvo anledning til misstanckar

[ph.p.506]icke om auctoren som i böjan icke war kunnog, men om sielfwa arbetet, så hade man kunnat komma vidare och til Personen samt derigenom upväckas til en strängare uppsikt på Gymnasium. Ehuru denne omständighet icke egenteligen befriar Beiler, så är derföre lika ostridigt, at om alt brifwit sålunda i ackt tagit, wore Beijer ännu mindre beswärad, och at 1735 års förordning som utstakar när domarens åtgärd är nödig, icke uteslutar de Casus då nåd bör gå för rätt och då en upriktig bekiännelse hos en Ömsint Öfwerhet bör snarare upväcka allmänhetens nyfrikenhet, och Swedenborgianismen som hit intils legat uti sitt mörker, få mera lufft, des bekiännare retas at skaffa sig anhängare och dessa åter upmuntras af nyheter och dens föreställning som han börjar under Rättengången för en Martyr at anse.

Det första ändamålet är willosatsers förqwärfjande, och när det igenom lindring winnes så tyckes det såsom det säkraste och försiktigaste medell böra widtagas.

Det samma förmenar jag i underdånighet denna gången kunna deruti bestå at Lectorerne Roseen och Beijer skier en behörig warning af Consistorio

ph.p.507 at dem förelägges deras willfarelse och tilfälle gifwes at sig tydeligen öfwer den förklara och återtaga, at Consistorium derom sedermera med sin underdåniga Berättelse skyndesammast inkommer hwarefter Kongl Maijt kan döma, om och hvad krafftigare utwäg må tagas til at sättja Församlingen uti lungn och dess lära uti Helga. Emedlertid och tills detta alt olifwit wärckstält, och Kongl Maij-t - sitt ytterligare nådiga beslut gifwit, hade desse Lectorer at afhålla sig ifrån all underwisning in Theologici, såsom och Biskopen kunde anoefalls at hefwa all upmärksamhet uppå underwisnings-wärket, jemwål huru Roseen och Beijer sig förhålla, och hwad i detta afseende I Stifftet kan förefalla.

[* p.507a] Den warsamhet Jag i underdånighet til styrcker emot Personer, hållet Jag och före nödig wara at i ackttaga med Swedenborgs. Och de öfrige om nämde skriffter, at de håldre after Hand indrages, om de finnes kringspridde, än at utgifwa ett allmänt förbud til hwilcken warsamhet. Biskopen och Consistoriun uti den ena och andra hänseende måge anwisas.

Uti samma mening kunde och Kongl Cancellii Colegium få nådig befallning at efterfråga Svedenborgs Theologiska arbeten hwilka de äro, huru de inkommit uti Riket och noga ackning deruppå hafwa, at up på Boklådor och uti Packhus wederbörande i ackttaga hwad Lag och förordningar om Theologiska arbeten innehålla.

Om Assessor Swedenborg såsom sielfwa uphofsman

ph.p.508 af denna nya Lära kan jag icke annat för min del än i underdånighet instämma med Justitiea Cancellarens yttrande äfwen som och uti den särskilta omständighet angående Doctor Roempkes synodal Disputation at deröfwer särskilt förklaring må infordras, då jag deröfwer får framdeles mig i underdånighet yttra.

Uti alt har man hafft efterdome utaf hwad tillförene med Dippels lära skiedt.

När å ena sidan nekas öfwer Religionen at den ifrån schisme och oredor benemd warder och när å den andra lagens Stränghet uppå medborgare icke annars utöfwas, än då det oungeligt är så tyckes alt wara wunnit. Jgenom wårdslöshet uti det förra äfwentyrades det förnemsta af alla omsorger sielfwa

["p.508a] salighets lären och igenom mindre warsamhet uti det sednare kunde Religion som häldre öfwerlygare än twingar häldre undser och til rättaförer än straffar lätteligen blifwa efter flere tidens erfarenhet en täckemantel til förföljelse och förstörer den Borgerliga säkerheten.

Jag lämpar lickwäl detta til närwarande Casum, icke vidare än i så måtto at lindrigare försök måge först widtagas til at röna deras wärckan, innan det skrides til någre swårare mera eftertryckeliga.

Hans Excellence Herr Riksrådet Friherre Scheffter utlät sig.

Då jag nu skall yttra mine underdånige tanckar öfwer det förewarande granlaga ämne anmärker jag genast huruledes uhrsprunget thäraf hänledes ifrån the af Assessor Svedenborg af trycket utgifne

ph.p.509 widlyf tige arbeten, om hwilcka jag wäl
 hördt I allmänheten talas, men om hwars
 innehåll jag med större delen af samma
 allmänhet eij agt någon fullkommelig
 kundskap det ringa thäraf tillförne
 bekant war, föranlät mig at enarare ance
 samma werck såsom dickter af en oredig
 hierna än som innehållande någon tydelig
 och I Religions saker sammanfattad
 systeme.

Jag hade och genast och så snart
 jag nu hörde frågen i Kongl Maijts
 RådKammare derom upkomma fattat den
 tanckan det borde

[=anhäng) man eÿ sätta hwarken på auctoren sielf
 eller thes tilhännager mera värde än the
 kude förstiena, och trodde således bäst
 wara at Öfwerlemna hela wärcket til en
 wederbörlig Censur och till theras
 närmare skiärskådande som om

["p.509a] Dogmerne i religion och de sig där
 yppande controverser kunna äga en
 fullkommeligare kundskap. Men sedan jag
 hördt Handlingarne i thetta ärande
 uppläsa, sedan jag och hördt the tankar
 som Ledamöterne I Göteborgs Consistorio
 däröfwer särskilt afgifwit tillika med
 Justitiea Cancellarens Betänckande I
 samma ämne synes saken wara af en större
 alfvarsamhet än at den hwarken kan tåla
 stillatigande eller uppskof, utan
 instämmer således til alla delar med den
 af Consistorii Gotenborgensis Ledamöter,
 som I samma skriffter funnit sådane
 irrige satser at de trodt sig böra
 förklara dem stridige emot renheten af
 war sanna Lutherska Evangeliska lära,
 samt de i följe af dem samme

författade symboliska böcker och på en sådan grund, så wäl som til förekommande af all vidare Oreda i Kyrkawasendet är jag af den mening, det Hans Kongl [ph.p.50]Majjt I underdanighet bör tillstyrkas, at igenom Circulaire bref till sammtelige Consistorierne förklara thesse Svedenborgs arbeten ör willfarige, samt därjämte förmana Consistorierne at hafwa noga tilsyn däröfwer, det måtte de därutinnan befintelige willosatser wij vidare utspridas, utan snarare gwäfwat och förekommas.

Uti alla öfrige oveastioner hwaruti Justitiea Cancellarens betänckande gifwer anledning, instämmer jag til undwikande af widlöftighet med det mogna och utförliga utlåtande som Hans Excellence Herr Ricks Rådet FriHerre Hermansson häröfwer afgifwit, och därutinnan styrckes jag så mycket mera, hwad den lindrigare medfartens widtagande i anseende til Lectorerne Roseen och Beijer beträffar, som denna sa kallade Svedenborgianismen eÿ tilförrerne ["p.510a] warit kiänd eller samma satser förr än nu för irrige och willfarige erkiände hwilket dock synes böra wara et ante(ce)ndens innan med dem som samma Lärosatser utsprida, effter Lagens stränghet likmätigt 4 §: I 1735 Åhrs Stadga förfaras kan, utom dess och döröst tillömpningen af den strängare delen och denna §:5 til närwarande Casu giöras skulle, borde sådant wara wärkstält af de på sielfwa Orten åt hwilka den andelige siälawården updragen är likmätigt samma §: innehålll; Men sedan saken devolwerat til Kongl Majjts egit Höga skiärskådande

och nu först frågan upkommit ey mindre om sielfwe satsernes irrighet an om med farten af dem som förklara sig därtill anhängige; så tror jag mig följa både Lagens mening och en Christelig kiärlek för mina medbröder, då jag med förkastande af de förra styrcker [ph.p.511] Kongl Maijt I underdånighet där till at med desamme förfara efter Kyrko lagens 1 Cap:2 som tydeligen wisar det man snarare skall söka at åter fora den willfarande till den rena lärans enhet och sanning, än at genast afsöndra honom ifrån samhället och de öfrige Borgeliga förmoners åtniutande; Och at detta försök eij torde blifwa fruktlöst, tror jag mig så mycket mera böra dömma däraf at äfwen Lectoren Beijer som dess underdåniga yttrande med mycken upricktighet widgåt des willfarelser äfwen Lectoren Beijer som dess unerdåniga yttrande med mycken uprichtighet widgat des willfarelser afwen dartill wid slutet lagger, det I fall Kongl Maijt skulle ogilla des tanke sätt, wore han beredd(*italics*) därifrån at afstå, och at rätta sig effter Kongl Maijt nådiga wilja och föreskrifft. Och som en sådan böyelse skulle blifwa onyttig däräst den af Hans Excellence Herr RiksRådet friherre Hermansson tillstyrckte gradus admonationis

[“p.511a] eij ägde rum, så instämmer jag aldeles men dess I detta afseende yttrade tancka; dock med den tilläggning at däräst Beijer och Roseen på de af Biskopen[s] tal giörande föreställningar afsla ett förmeligit afstående ifrån deras willosatser, eller och sedan de sådant giordt de icke dess mindre emot förmodan skulle fortfara i samma willosatsers tilhängande och utspridande må Biskopen med Consistorio tillika med sakens ytterligare anmälände hos Kongl Maijt förwisa den samma til wederbörlig werldslig domstol som

effter Kyrckio-Stadgarne och Lag har thärmed at förfara.

Många skiäl kunde ännu ytterligare tilläggas til bestyrckande af granlagenhyet och den ömhet hwarmed et mål af sådan beskaffenhet som detta fordrar at blifwa handteradt.

Ph.p.512 At en upwäxande willfarelse snarare med lämpa än med hårdhet torde stå at qwäfwä, at en wis regering söker at förekomma det onda på det man måtte slippa straffa dem som utöfwä det samma och at alla tidens historier intyga, det äfwen de största Kiätterer kunnat winna medlidande och medhållare, under det de tillagt det dem öfwergångne straff, namn af förföljelse och sig sielfwa utförde och förföljde; men som detta med mera i sielfwa Öfwerläggningen blifwit nog tydeligen ådagalagt så inskräncker jag mig innom detta korta och på mitt bästa begrepp och samwete grundade underdåniga tilstyrkande.

Hans Excellence Herr Ricksrådet Grefwe Bielke yttrade sig.

Jag fogar mig for min underdåniga del så mycket heldre [” p.512a] til Hans Excellence Herr RiksRådet FriHerre Scheffers mening, som i mitt sinne ej kan sägas at Lectorerne Baijer och Roseen afwikit ifrån vår rena Evangeliska Lära, i det de följa Assessor Svedenborgs satser, innan de samma först af Kongl Maij-t blifwit förklarade för irrige och willfarande, aldenstund Consistorii der öfwer fäldte

omdömen, ensamt och
 Skulle nu emot

förmodan hända, at desse Lectorer, sedan de förnummit at Kongl Maj-t anseer Swedenborgs satser för irrige, afwikande ifrån vår rena Evangeliska Lära och kiätterska, at sedan dem blifwit förbudit sådane satser at utsprida och Lära [ph.p.513] samt af Biskopen dem en ömm och ganska alfvarsam föreställning blifwit giord at afstå ifrån slik willfarelse, de lika fullt uti denna dårskap fortfara, då blifwer först i min tanka, til dem lämpeligt hwad Kongl Påbudet af den 20 Martii 1735 i 4 § förmäg.

Att nu eij genast widtaga den strängaste utväg utan först söka med saktmodighet til rätta föra de wilsefarande, finner jag eij wara stridande emot Högståberopade Kongl författning men deremot aldeles Öfwerensstämmande med hwad KyrkoLagen, Moral, Christendom och en sund Politique dicterar. Den okunnige bör underwisas den willfarande bör öfwertygas, och rättas Bägge med tålmod lämpa och saktmodighet, de fortiena miskundsamhet och medymckan, men eÿ stränghet. Jfwer, och straff,

[\" p.513a]förrän illwilja och halsstrarrighet röijer deras elaka upsåt at förleda andra.

På huru många ställen I den Heliga skriffte förmanar oss icke Christus som är sielfwa Kiarleken, at wij skola älska hwarandra, hafwa fördrag med hwarandra, och rätta hwaraandra i kiärlek och

med sacktomodigom anda. Den gode Härden letar och söker efter willsefarande får och bär det hem på sine axlar men skram[m]er det eij längre ifrån sig med hug och slag, hårda ord och anskrii. Jemwål intygar erfarenheten alla Tidens historier, och sielfwa menniskio hiertat at då man genast bemöter en willlfarig mening med hårdhet och tror sig igenom stränghet kunna dämpa den I sin första början, har det just warit säkraste genwägen at få den samma utspridd, och se wij at alla kiätterier fådt sin tillwäxt I samma mohn och i den proportion [ph.p.514] som deras anhängare blifwit med hårdhet an satte.

Således fordrar efter min underdåniga Tancka, sielfwa försigtigheten, att då man will förekomma och hindra det så falska och skadeliga willfarelser som desse, eij skola vidare utsprida sig i allmänheten, bör man forst anwanda de lindrigare medell, innan man griper til stränghet, hwarigenom jag frucktar at det onda, mera skulle itandas och uplaga an qwarwas och dampas.

Hans xcellence herr Ricksradet von Stockenström yttrade sig.

Jag förblifwer wid hwad jag under discoursarne mig redan yttrat, neml at innan de angifne Lectorernes, förhållande kan pröfwat maste en pröfning gå ["p.514a] förut, huruwida Svedenobrgs Theologiska systeme kan antagas för renlärig eller ey. Jag Skulle härwid snart wara af den tanckan, at först förwisa detta hög mål til utredning af Theologiska

Faculteten I Upsala, hwartil justitiew Cancelleren äfwen i dess Memorial gifwit någon anledning; men då jag af de nu förekomne skriffter och efwen af allmänt Ryckte förmärckt, huru innom sielfwa Consistorum Gotenburgense och Trenne Lectorer blifwit af Swedenborgs skriffter uti vår Guda läras, som ådragit sig största upmärksamhet af Clerovequi wid sidst öfwerståndne Riksdag; och at denna saks egenskap krafwer den skyndesammaste Handläggning, på det de härom redan tryckte och utkomne skriffter ej matte förstöra det lugn Guds församling
[ph.p.515]

och vår rena Läras enhet och Religions Stadgarne nu i monge Åhr niutit, så anseer jag det för oumgängeligit at nu straxt om ofwanberörde Theologiska wärck lemna mitt underdåniga yttrande; och hwad således det angår så will det falla swårt på omöyeligt för mig och alla dem, som ej hafft tillfälle at läsa det widlyftiga wärck som Swedenborgs at falla något omdömme in genere om det är i alt eller mer och mindre emot orthodoxien stridande och skulle skaka våra Religions grunder. Jag känner honom såsom en lärd och dygdig medborgare, men det hindrar mig icke, at af det som nu är förekommit täncka at uti de så kallade Swedenborgiana må wara bona mixta malis.

Utaf det som jag nu tyckt deribland förtjena en öm ["p.515a]up märksamhet, är efter min tancka, i synnerhet den lära som han drifwer och rätt grund[ar] uppå det egna aparitioner och inspirationer elier en spirituel correspondence och umgänge med andar och

Englar, och hwadmera som han föregifwer sig ega; en synlig kiännedom af uti den af honom så kallade mundo spirituali.

Denna Lara anseer jag för så förledande, så at om der och wore den endaste willosatsen i wärcket så gjorde det tillfyllest at förkasta altsammans, den kan förwilla och förföra den enfaltiga hopen in uti största willfarelser ja andra uti den grofwaste fanatisme.

Wår rena Lära och wår Christeliga Tros grund tarfwar icke ett så farligt addiment, nemligen det, at hwad man i de sublimaste delar eij kan med philosophiska [ph.p.516] demonstrationer uplysa, der skola wisa de audita in re coelo taga wid en så mycket mera förmätit bewis af Svedenborg i desa höga saker, som han wisa & audita skulle få jemlikt witsord med den Heliga Skrifft.

Jag anser derföre Lectorerne Beijer och Roseen, at hafwa nog förgådt sig i deras läroEmbeten, då de efter egit widgaende enligt Hanlingarne, erkent, at Swedenborgs Lära öfwerstiger gräntserne af wåra symboliska böcker; men ändock anat git och nyttiat den samma wid det dem aförtrodde unga Underwisnings wärcket; hwaraf om det med skulle få [=t]fortfares eij någon bättre kan wäntas, än nya schismer och Religions stridigheter til wår Christeliga församlings största oro.

J anledning här af förekommer den frågan huru ["p.516a]desse Lectors förhållande må böra anses. Jäg finner för min underdåniga del, at här kunde wara

nog skiähl, at straxt under ordentligit tiltal wid behörig domstol. Men här wid förekomma sig dock åtskillige ganska ömtohlige omständigheter såsom at hwar och en Casus hwar wid anmärckning skie kan, då moste komma under recognition: at deraf maste upkomma de swaresta Controversier, gonom anmärcknings och förswarsskriffter at alt sådant kan satta saken i stor widlyftighet serdeles om facultatis Theologicae hörande skulle tarwas: at emedlertid sådane farlige Religions stridigheter skulle komma til en enfalldig allmänhets kundskap och nyfikenhet: och at deraf kunde stadna qwar ett sådant firmamentum, hwaraf de swåresta stridighets fröö torde utkläckas, som skulle oroa Guds församling i monga tider; hwar uppå stora bewis uti kyrko [ph.p.517]historien äro / till finnandes:

Jag förklarar alt så för rådeligast at först widtaga de försichtigaste steg äfwen som det 1728 skiedde med Dippelska satserne, till at i den sig nu wisande borjan, dämpa och nedqwäfwä Swedenborgs Theologiska system: till den ändan styrcker jag i underdanighet dertill, at först, och innan Laglig åtgärd får här wid taga in sitt rum, försök måtte giöras med ofwannemde Lectorers sacktmodiga förande ifrån deras willowag: sådant täncker jag wara enligt med guds Ord och Christi Lära samt öfwerensstämmande med 2§: 1. Cap: KyrkoLagen.

Jag tycker jemwäl at de igenom deras I förklaringarne liggande uprichtiga bekiännelse, omderas egit tilstånd I denna saken til et sådant för

[ph.p.517a] farande af Kongl Maij ts-- nad kunna wara/
 förtjente; och tilstyrcker således i underdånighet, at bref
 måtte afgå till Consistorium med nådig befallning, at Biskopen
 derstädes motte förekalla dessa begge Lectorer, samt dem på
 tienligit och tillicka alfwersamt wis föreställa, huru Kongl
 Maij-t, icke kunnat annorlunda än onådigt anse deras
 förhållande; och at ehuru Kongl Maij- hade skiäl, at låta deras
 fel nu straxt lagl beifra, Kongl Maij- likwäl af gunst och nåde
 will lemna dem tid och tillfälle at gifwa wedermäle deraf, at
 der med sine ur Swedenborgs wärck tagne willfarelser willja
 uprichtigit afstå och sina fel i den delen ärkiänna: til
 hwilken ända Biskoppen bör dem förellägga samma willfarelser
 sådane, som deras egna skriffter innehålla; och
 ["p.518] de då hafwa tilfälle at sig tydeligen om deras/
 återtagande förklara. Hwarefter och sedan denna actus blifwit
 wärkställd, Consistorium bör derom med underdånig berättelse
 inkomma, på det Kongl Maij-t deraf må finna om aller hwad slags
 Krafftigare utwäg nå tagas til at sätta vår Christeliga lära
 under säkraste Helgd; Men at emedlertid, och tills detta
 föregådt, Biskopen bör förbiuda och hindra dem, at hålla nogra
 slags föreläsningar I Theologien såsom och hafwa grannelig
 upmärksamhet uppå hela underwisnings wärcket, i des Biskops
 dömme, samt i synnerhet, huru Roseen och Beijer sig der uti
 warda skickande.

Härjemte tror jag äfwen wara nödigt, at Biskopen och
 Consistorium befallles at med mycken tysthet och warsamhet
 handtera hela denna sak, på det

[ph.p.518a] nyfikenhet och förargelse må i det allmänna/ kunna dämpas; och at Consistorium så mycket hos det samma kan åstadkommas, insamlar och håller de skriffter och tryckta Handlingar om denna wigtiga och ömtåliga sak som till Consistorium inkomma oförryckta tilsammans, och dem tillicka med påfordrade berättelser i underdånighet insänder.

Öfwer det som särskilt rörer Lector Roempke I denna sak kan jag nu, och innan des förklaring öfwer Justitiea Cancellarens anmärckning inkommer, mig ej utlåta i den med torde och wara bäst at låta antå till det Consistorii berättelse erhålles. För öfrigit finner jag wäl at åtgärd kan wara nödig, till förekommande af Assessor Swedenborgs skriffters läsande och bruk. Jag tror dock at en urskillning deraf bör göras och hans Philosophiska, physiska, och metallurgiska arbeten, alltid ["p.519]såsom/ nyttiga i lärda världen wara undantagna; men at deremot de som angå hans demonstrationer i andeliga saker blifwa förbudne at få i Riket inkomma och an mindre något deraf på Swenska verteras och utgifwas: til hwilken ända ÅrchiBiskopen kunde få befallning jemte Consistorium upgifwa, hwilka af sådane böcker och skriffter de hålla för farliga at låta komma til allmänhetens kundskap; Hwarefter CancelliCollegium kunde befallas, at draga om wärkstalligheten häraf nödig försorg.

Hwad sluteligen angår Assessor Swedenborg

såsom auctor til skriffterne queastionis, så har han rättighet at blifwa hörd innan honom personligen nogon imputation giöras kan.

Men Jag håller före min underdåniga del nog [ph.p.519a] betänkeligit/ at nu in antessum [cessum?] gå så wida, om eljest meningen blifwer, at qwäfwä dessa bekymmersamma stridigheter. Hans egen Öfwertygelse i så Höga saker, som hans skrifwit, kan jag ej dömma om; men a han i den lärda werlden är ansedd såsom mycket lärd, och at alla Hans moraliska actioner i både det Christeliga och allmänna samfundet warit ostraffeliga och lemnadt godt efterdömme, der om äger han bästa witsord. Han har och Öfwerlefwat 80 år, men ej mer, och kommer för sine tanckar, efter Naturens Ordning, at snart stallas för den domstol, som menniskiors Hiertan ransakar.

Hans Excellence Her Riksrådet friherre Hierne yttrade sig.

J anseende till the af deras Excellencer Herrar Riksens Råd, Friherrar Hermansson och [" p. 520] Scheffer anförde skiähl, förenar jag mig i alla delar med theras underdåniga tilstyrckande så at wederbörilig warning till Roseen och Beijer må föregå innan något hårdare steg emot them widtages.

Hans Excellence Herr Riksrådet friHerre Rudenschöld utlät sig.

Jag skulle eij tro at någon undersökning vidare behöfwes, huruwida de satser, hwarom nu är fråga

är stridance emot vår rena Ewangliska lära, ty det anser jag til fullo bewist icke heller huruwida the må wara farliga och andra thäraf förföras, kunna. Därtil är bewis nog, då twänne lärde män och som bordt wara böttre underrättade, likwäl kunnat blifwa förledde; följagteligen blir högstangeläggit [ph.p.520a]at ett sådant/ ogräs i sin början qwäfwes; men huru ändamålet må lämpeligast och säkrast winnas kunna det är nu egenteliga frågan.

Erfarenheten och alla tidens historia intyga at et strängt förfarande i stället at betaga, offtast forwerat det onda och förökt antalet at anhängare, hälst då willan kommit til en grad af entusiasme hwilket wid thetta tilfälle så mycket mera kan stå at befara, som den har sin grund uti visiones och inbillade uppenbarelser. Jag håller altså i underdånighet före at härwid den största warsamhet i acktages at först försökas bör hwad genom lindrige mått må kunna uträttas och at således den warnings grad som 1685 åhrs kyrko Stadga biunder må först användas. Jag finner icke heller "p.521 för min under dåniga del at 1735 åhrs Förordning härwid ligger i wägen; ty förutan hwad flere af herrar Riksens råd anmärkt, at sådant laga Actus eij förut gåt som samma sednare FörOrdning synes supponera och naturlagen föregå bordt är wäl sant at then samma ingen ting nämner om admonitions graden; men så uphäfwer den icke heller Kyrkio Stadgan i detta mål. Den sednare synes mig och eij kunna hafwa afseende på andra än sådane willoandar, som

af förmaningar ej kunna rättas hwilet här ej ännu kan sägas hafwa rum och det så mycket mindre, som dels inga förmaningar ännu blifwit giorde, dels och hwad Doctor Beijer I synnerhet angär, han tydeligen förklarar sig afbida Kongl Maijt utslag för [ph.p.521a] at stadga sitt upförande i denna afsicht; Och Doctor Roseen ehuru intagen af Svedenborgianismen likwäl härintill synes hafwa afhällit sig ifrån dogmatiserande som i dylika mål lærer wara det ända straffbara.

Hwad the af Justitiae Cancelleren giorde öfrige anmärkningar angår; så förenar jag mig i alla delar med Hans Excellence Herr Riks Rådet Von Stockenströms underdåniga tillstyrckande.

Hans Excellence Herr RiksRådet Grefwe Ekeblad yttrade sig på följande sätt.

Jag har straxt i början då Assessor Svedenborgs skriffter i Theologiska ämnen blefwo effter hand bekante och jag dem tilfälligtwis kunnat påögna, utan at äga nog insicht eller tid och ännu mindre tålamod at dem genomgå eller nagellfara, wara ansedt des ["p.522] satser, som swagheter de där ålderdomen åtfölja och snarare som Drömmar än som afhandlingar, hwaraf någon kunnat förledas och alldra minst mogna män som för witterhet och lärdom äro bekanta. De hafwa således ej förekommit mig som farlige, men utaf the Handlingar som nu blifwit upläste, har jag til min stora forundran fornummit wederspelet. Ehuru eij ännu någon så fullständig undersökning föregåt som fordras at till

hela sin widd uptaga pröfwa och förkasta den systetle som
 Assessor Svedenborgs skriffter uti theras sammanhang påsyfta,
 innehålla de dock sådane satser och meningar, hwars orimmelighet
 eÿ allenast wid första påseendet sig röijer, utan hwilka i klar
 mätto öro stridande emot de symboliska böckerne, vår sanna Lära
 och religions grunder i anseende

[ph.p.522a]därtill löngt infrån at fina någon betänckelighet wid
 deras fförkastande, anser jag som önga sin uppenbarelse ogilla,
 såsom et frö til ogrös och som anledningar till willfarelser.

Uti följe däraf skulle jag på samma säätt som deras Excellencer
 Herrar Riksens Råd Grefwe barck, Baron Posse och Herr Beckfriis
 til wederbörande domare genast förwisa målet och deras brott som
 dem på ett eller annat sätt antagit och förswarat; men jag ör
 dörjemte Öfwertygad så wäl af alla Tideras exempell och
 Kyrkohistorien som af egen erfarenhet under den tid jag wid råds
 bordet deltagit uti Öfwerläggningarne at man med Religions
 stridigheterne eÿ nog ömt och warsamt kan tiulwöga gå at man
 offta

["p.523] med för mycken I början förwändlat ett ondt i hälfften
 wärre och at derigenom allmänhetens medömkan nyfiken och
 upmärksamhet blifwit förde på de ömnen som för des granskning
 undangiömmas borde hwarigenom händt at istöllet för ändamålets
 winnande som är Religionens oförkrämka enhet och renhet, de
 satser man welat förqwäfwä blifwit ännu

mera utspridda, **och** rotade samt förordsakat sluteligen större
oreda ön man sig i början förestält;
Jag tror förthenskull försigtigheten wid detta tilföлле snarare
råda til den lindrigare vägen än til all den strängehet som
förordningarne kunna på biuda, hälst sielfwa Kyrkolagen
föreskrifwer gradus admonitionis och jag eij kan anse den samma
genom 1735 Åhrs förordning wara uphäfwen samt swårligen med
Lagstiftarens ömhet och afsicht uti
[ph.p.523a] dylika mål och då det ankommer uppå bewis af Facta i
utspridandet kan sammanpassa den hårda utwäg at genast strida
til straff då genom föreställningar och warningar wilse farande
kunna til rätta bringas.

Jag finner och mycken anledning til denna sednare endels
uti den ena af de ingifne lectorernes uprichtiga bekiännelse och
yttrande, hwilken likwål skiöldt på Kongl Maij--ts befallning
endels uti de swedenborgiska satsernes anbringande hos ungdomen
och allramäst uti begges förklarade beredwillighet, at
hädanefter enligt Kong Majt nåtigste wälbehag och efter
författningarne intråtta deras upförande wid bestridandet af
deras syslor. Jag bifaller således för min del Justitiea
Cancellerens, hemställande uti dess Memorial och instämmer med
[" p. 524] deras Excellencers tancka som förklarar sig för den
lindrigare vägen, at nu til en början härmed förfara hälst detta
försöket på en ganska kortt tid ankommer och emedlertid ingen
betydelig fara kan wara at befrukta.

Jag föreslår därjämte uti det bref som efter pluralitetens tancka kommer till Biskoppen at afgå, the angifne mål på ett ömt och tillika alfwarsamt sätt förehållas, och under ögonen läggas thesas upförande härutinnan; Huruledes Kongl Maij-t utaf them såsom ledamöter uti et Consistorio Lärare I församlingens samt wäcktare öfwer Religion och Gudalära, wöntat waksamhet och nijt i alt thet som lönder til guds nams äras befordran, till Evangellii Lius oförkränkta [ph.p.524a] bebehållande i sin fullkommelige klarhet; Then menlösa ungdomens wägledande, regerings Forms och Konunga försäkringars effterlefwande som stadga renhet och enhet i Läran; men at då Kongl Maij-t med bedröfwelse och oro med skiäl wäntat och både Guds och werldslig Lag Kräfwere, Kongl maijt wäl hade fullkommelige skiäl at genast läta med then förfaras som thesas förhållande förtjent at vidare härutinnan fortfara, likwäl denna gårgen af gunst och håde samt til förekommande taf vidare förargelse i allmänheten förskona them för hårdaste straffet och i det stället på det alfwarsammaste warna dem, at för slika fehl

["p.525] sig til wahra taga, samt at the i Consistorii protocoll må ytterligare förklara huruwida the ifrån slike willosatser willja hädanefter afstå eller fortfara, och at thesas utlåtande jemte Consistorii

yttrande thäröfwer må skyndesammat til Kongl maijt warda insändt; då Kongl Maij-t will sig häröfwer vidare yttra.

Hwad i öfrigit angår Justitiea Cancellereus undersdäniga anmärkning så wäl öfwer/Consistorii wisst försummelse, at genast gifwa Kongle Maij-t tilkänna den wärckan svedenborgska lärosatserne därå orten hafft som ock rörande lectoren Roempkes förhällande med Prediko försöken, samt huruwida thesse utkomne skriffter qvestionis måge lömnas till theologiska facultetens i Upsala nörmare

[ph.p.525a] granskning; så håller jag i underdånig het före at med utlåtande häröfwer må uppskiutas til dess Consistorii och the angifne Lectorernes underdåniga yttrande til Kongl Maif-t inkommit.

Och som Hans Exelence Herr Riksråder von Wallvik i början öfwerwarit thetta mål men nu år opasslig så kommer Hans Exellences yttrande äfwen härutinnan at afbidas.

Justitiea Cancelleren anmälte i underdånighet etc.../what follows has no connection with the case/

--- : --- : ---

Jn fidem protocolli
Sven Forseen

Just i RådC:d:11 aprill 1770

J:R:

Translation by Björn A.H. Boyesen, as follows:

MINUTES of the ROYAL COUNCIL on SWEDENBORGJIANISM

1770 March 30

In the State Archives, Stockholm. Kongi: May:ts
Justitiae Revisions Protocoller för År 1770. Förra delen.
pp.481-526 ½ . [Phot. rec'd Aug. 1954]

Phot. 37 sheets

1770

30th March

Persons present at the Council

Chamber in Stockholm:

His Royal Highness the Crown Prince

Their Excellencies, the

Councillors, Messrs.

Count Ekeblad
Viscount Rudenschöld
Viscount Hierne
Mr. Von Stockenström
Count Bielke
Viscount Schefer
Viscount Hermansson
Mr. Beckfriis
Viscount Posse

His Excellency, the Councillor Mr. Won Wallwik was excused on account of an indisposition.

The Chancellor of Justice was present.

As soon as his Excellency, the Councillor, Count Barck had arrived.

The reading of the documents on the case in hand was continued - concerning the so-called Swedenborgianism, in regard to which the Minutes of the same day report further.

And when his Royal Highness the Crown Prince had arrived

The following points were read:

(= Trans. page 2)

19a The humble report of Lector, Doctor Gabriel Andersson Beijer on this case, dated February 14th last.

20° - The report of Bishop Eric Lamberg, which came the day before.

21° - Printed documents in regard to Swedenborgianism, and the so called Prediko försöken.

In addition to which, some paragraphs were examined in the book called Predikoförsök til en Hand postilla.

22° - The Chancellor of Justice's further humble Memorial of the 23rd instant, in which it is reported, among other things, that from the reports handed in, the evidence shows that, while, for the reasons stated, six members of the Consistorial Court have fully disowned and stated that they regard as an aberration the Doctrines of Swedenborg there are yet two persons, the Doctors, Messrs. Roseen and Beijer, who, on the other hand, have declared definitely that they are devoted to the Swedenborgian Doctrine as being in agreement with the Holy Scriptures; with the difference, however, that the former [Roseen] has stated that he has not taught it, while the latter, on the other hand, has spread it to the extent of what is contained in his Prediko försök and Dictata, and also in his letter of October 30, 1769.

Concerning the Swedenborgian Doctrinal System itself which deals not only with one or two articles but directly in

part and indirectly in part, with most and also the most important parts of our Evangelical doctrine – the Chancellor of Justice refers to the reports which have been handed in by most of the members of the Consistorial Court, based on those passages which have been pointed out in Swedenborg's writings as well as on those in the Act (Acten) written so-called excerpta ex Scriptis Svedenborgii Theologicis, which have been referred to by one of the members of the Consistorial Court and it is furthermore reported that his De Commercio Animae et Corporis, printed and published in London last year, may serve as a firmer proof besides several doctrines being the bases itself for them; concerning which latter point, it is quoted in § 1: "Quod sit mundus

(= Trans. page 3)

Spiritualis et angeli, distinctus a Mundo Naturali, in quo sunt homines hactenus etiam in orbe Christiano alte latuit, Causa est, quia non Aliquis Angelus descendit ex Ortenus domit, nec Aliquis Homo ascendit et vidit, ne itaque ex ignorantia illius mundi, et inde ex ancipite fide de coelo et inferno homo infatuaretur in tantum ut fierit Naturalista atheus plucuit Domino Aperire visum Spiritus mei et hunc elevare in Coelum, et [Coelum et quoque demittere in Infernum et] exhibere videndum, quale est utrumque I XVI.

§. Mihi datum est, simul esse in mundo spirituali et Mundo Naturali et utrumque solum videre. "And from another passage quoted from his books: Mihi datum est una esse cum angelis et loqui commillis sicut homo cum homine et quoque videre tumciuae in coelis, tumque in Infernis.

The Chancellor of Justice reports further, that though the above-mentioned members of the Consistorial Court have not in fact entered into a Refutation of the Swedenborgian doctrines, yet they have come to realize that most of them - since they are held as being in opposition to our confession of faith - will soon be refuted when mentioned, so long as Appearances and Revelations and also unnecessary sensus Mysticus of the Holy Scriptures are not allowed. If further particulars should be required, however, this depends on his Royal Majesty's most gracious pleasur, whether the Theological faculty in Upsala should be ordered to enter its report before his Royal Majesty

proceeds to a decision - as has at other times been the case in Religious matters.

As to the divided opinions of the two previously mentioned Lectors fighting for Swedenborg's Doctrine, their defence is said primarily to signify that this doctrine should be based in accord with the correct interpretation of the Holy Scriptures, according to its literal sense as well as and in particular according to its sensus Spiritualis; and with the fact that the ministers, and also the symbolic books oblige/compel all teachers to acknowledge the revealed Holy Word of God as the only guiding principle and curriculum.

(= Trans.page 4)

To this it was answered, however, that there are hardly any of the manifold Sects and Schismaticæ in this Christian Society which have arisen, from the first century up to now, that have not been founded on the Holy Scriptures according to the different interpretations; though some more and others less so have wanted to adapt it to reason and human comprehension; just as the Novatores, the followers of Dippel, the Pietists and Moravian Brethren of recent times, not to mention the less important individual Schismatici, have referred to the Holy Scriptures. For it cannot be considered as reasonable or in accord with the Statutes of Religion, the Constitution, Kings' charters, which enjoy unity and pureness in doctrine, based on the Holy Scriptures, indited in the two unaltered Creeds Symbolis Augsburgii and accepted by Upsala Consilio in 1593, and explained in Libro Concordia, that any one according to his own pleasure and individual opinion should be allowed freely to interpret the Bible (even) as to Articulis fundamentalibus, and to have followers.

These Lectors have themselves had to admit that this new Doctrine goes beyond the Limits of the symbolic books, as well as the fact that according to all belief, it really is different from our form of Doctrine.

Without doubt, the Chancellor of Justice says that he perceives very easily, that this new doctrine is not meant to be known and understood by all without the careful reading of the Swedenborgian writings, one in connection with another, in order that he who so does, shall be convinced of their truth.

This is intended to mean nothing else than that this Author is not consistent as to his propositions; those places, however, which have been marked by the other members of the Consistorial Court in Goteborg are presumed not to be equivocal; nor the Author's work De Commercio Animæ et Corporis, published last year, wherein he is said to repeat in more than one place his long previously mentioned Revelations, thus in a similar manner to several other ancient and erroneous master-builders of Religion.

As a result of the reasons mentioned above, according to the humble opinion of the Chancellor of Justice, nothing else could be done in this matter - when his Royal Majesty, from his Royal power and also authority as to Religious and Ecclesiastical matters, after a previous examination and investigation, had disapproved of these Swedenborgian Doctrines - than to deal with such persons, especially such as admit that they are teachers in it and want to defend it.

But since the aforesaid Lectors Roseen and Beijer, who have openly admitted their affection for these new doctrines, are generally known as honorable and learned men; and since such persons, when they have changed their minds, may be useful as teachers, the Chancellor of Justice points out whether, at first, there should not be, according to the Church Organization of 1686, Chap. 1, §:2, an earnest and suitable exhortation from the Bishop that they should change their minds and consider the trouble to which, according to the laws of the Kingdom, they can be subject, especially the latter [Lector] who, by means of the aforesaid Prediko försök, Dictata and Swedenborg's letters, has, as it were, tried to pave the way to the acceptance of this so often stated Doctrinal system; though his straightforward and most sincere confession seems to deserve this gracious patience.

The Chancellor of Justice can imagine very easily that it is a hard thing to give up something, of which one seems to be convinced; yet it is humanum to be mistaken; a reasonable and pure man in heart, who seeks and receives the power and spirit of truth, is not ashamed of acknowledging - perhaps because of earlier rashness or some other particular cause - the error into which he has got himself; something which has happened to several praiseworthy men; and it should be brought into consideration that our Swedish Society and Evangelical Doctrine will soon be two hundred years old without having been subject to any important and successful attacks; but that this one, however unimportant it may be, causes anxiety and trouble. It may be agreed that this doctrine is too profound to be

interpreted to its whole extent, and that it is not easily to be understood except by ministers; from which it would follow that there is no necessity, so far as the enjoyment of salvation is concerned, for us to depart from our confession of Faith which is in complete agreement with the Word of God, which is not so deep that all who want to be taught cannot hope for salvation by means of it.

In whatever way it may please his Royal Majesty to arrange this case, however, the general opinion is that when their personal confession has been given, these two Lectors, both of them, should, in the meantime, be absolutely forbidden to take charge of Theological teaching and instruction until the case is definitely settled; for it is not considered feasible to teach to others that which is opposed to one's own conviction, although Lector Beijer states that whatever his Royal Majesty decrees - that he may or may not teach publicly - will be obeyed most humbly and obediently by him.

The Chancellor of Justice also requests that, because he has been mentioned by Beijer in regard to his Synodal Disputation, which is said to be connected with the Swedenborgian writings, and on account of the alleged excuse, because he has not expressed himself definitely concerning the matter, as was commanded, Lector Roempke, Doctor of theology, may be constrained to give a clearer explanation as to this matter without delay.

The Chancellor of justice also presumes that the question as to how the so-called Predikoförsök and Swedenborg's printed letters are to be dealt with, should be determined, as to whether any proceedings should be taken against Doctor Roempke's synodal Disputation mentioned just above, which has been pointed out by Lector Beijer as being closely connected with Swedenborg's writings. But in consideration of the fact that these writings

have already been spread, and that it would undoubtedly cause them to be better known, and that it is undesirable to stir up any action about them at this time, the Chancellor of Justice's humble opinion is that it would be better to do nothing about it, as was the cause with Dippel's writings, as per the Royal letter of June 27, 1728.

It is believed that the fact, that Swedenborg's harmful books, published abroad, have been able to be brought into the kingdom, in spite of several Royal ordinances in regard to this matter, deserves more attention; on which account, it is humbly pointed out whether it might not be necessary, through his Royal Majesty's Cancelli Collegium, not only to inform those concerned who in place of a Censor at the present time may have the superintendence of imported books, that they should carefully observe those ordinances mentioned above, but also, in view of his Royal Majesty's gracious mandate of April 22, 1735 as to the appeal of the Clergy, to order the General Tull Direction [the main Custom House] to inform the bonded warehouses and the prohibitive service in the staple towns, that, under a penalty of 50 D srmts, they must not allow any book arriving from foreign countries to be published before it has been permitted by the authorized Agent Consistorii there.

Finally, the Chancellor of Justice also reports that it seems as if prompt consideration should be given to the fact that Swedenborg himself, who resides here, not only holds the above-mentioned heterodox opinions in Religion, but also, according to his own avowal, that he has brought with him several copies of his books, which contain those ideas, and which also can be regarded as a spreading of them. In this connection, the following considerations have, however, been made: that these copies, written in Latin, have already been distributed, and probably cannot be recovered. That the above - mentioned Assessor, who is a quiet man of advanced age, on the other hand for all that is known, does not try to

persuade people to believe in these same opinions, and thus to spread them; and, finally, that they are of such a nature that, being offensive, incomprehensible and based on visions, they can scarcely gain the

(=Translation, p.8)

applause of rational and enlightened people; and, furthermore, the language prevents the common people from reading them.

For the rest, and since, soon after the Swedenborgian Doctrines were noticed by two pastors at the end of 1768, the Consistorial Court in Gothenburg did not take any other measures than to warn the Clergy; with no comment, however, letting the so-called Prediko försök continue; it is humbly pointed out as to whether it [the Consistorial Court] should not expostulated with concerning such matters.

When the above-mentioned documents had been read, and the Church Organization of 1686 compared to the Royal Ordinance of March 20, 1735, some discussion arose concerning the correct understanding of the same statutes in connection with the cause in hand. And since their Excellencies came to different conclusions in regard to the matter, a vote was taken.

His Excellency, the Councillor, Mr.Count Barck, then stated his opinion:

Since I find that, according to the majority of the votes in the Consistorial Court in Göteborg, it has been proved that the System published by Assessor Swedenborg leads to principles opposed to our pure and true Divined Doctrine, I cannot but regard the same System as rather dangerous as to its consequences, and on this account, I humbly recommend to his Royal Majesty wholly to disown the same, and absolutely to forbid its public use. But so far as the Lectors Beijer and Roseen are concerned, who, to the utmost degree, have tried to push Swedenborg's false opinions - the former by means of his Prediko försök, and the latter by means of his translations of Assessor Swedenborg's works, which he has forwarded to the printer - for my humble part I cannot regard the ecclesiastical law of 1686 as

absolutely suitable, especially as in §2 it speaks merely of such teachers who think out for themselves false opinions against our true Doctrine, and spread them, and thus such degree of admonition should be applied as is dedicated [by the law].

On such a delicate occasion, I wish I could use them; but when I consider his Royal Majesty's statute and decree of March 20, 1735, which are of a later publication, and by means of the words following, plainly direct how such people, who attempt to spread and make known their false opinion, either by writing or by conversation, should be treated: thus to such a person, no patience should be shown; and since, furthermore, Beijer and Roseen are themselves teachers in the society, who are supposed to teach others concerning the right way to the knowledge of God; and, moreover, as Lectors, have the youth under their care, and, in addition, have acknowledged by writing to his Royal Majesty, that they consider these doctrines of Swedenborg as a Divine Doctrine altogether; I cannot but humbly recommend that Beijer and Roseen should be treated according to the wording of § 4 of his Royal Majesty's decree of March 20, 1735, and that the case should be appealed to Giota Hofratt, and also that they should be rendered incapable of misleading those whom they teach. For the rest, I humbly suggest the consideration of wheter Lector Roempke's behaviour has not been more or less culpable; and I agree with the Memorial from the office of the Chancellor of Justice, that the Consistorial Court in Goteborg should be reproached for not having at once, in 1767, reported to his Royal Majesty, that, They had found the above-mentioned Predikoförsöken to be in opposition to our pure Evangelical Doctrine; and also that the Royal Cancellie Collegium should graciously be ordered to intimate to those concerned, that they shall not give to the owner any book coming from abroad, before the Consistorial authoized agent of the district has given his permission in accordance with his Royal Majesty's gracious Resolution of April 22, 1735. [See 1266a p.11.]

His Excellency, the Councillor Viscount Posse stated as follows: Since I have listened attentively to the facts that have come in concerning this matter, I do not need much critical examination in order to discover that the religious principles given out by Swedenborg and accepted by Lectors Roseen and Beijer,

(=Translation, p.10)

are diametrically opposed to the saving doctrine, the revealed Word of God, and our Symbolic books to which we have sworn by sacred oath - as can be seen plainly from those books which have been published and which have now been received here for examination, and from some of the books that Swedenborg had managed to import - on which account, I consider it unnecessary to be so lengthy as to repeat these false opinions.

In order to prevent further public indignation, I humbly recommend that they should at once be banned as being most harmful.

In the second place, the question must be considered as to how those are to be regarded who have propagated and spread these false opinions. In regard to Swedenborg, the original author of these opinions, I find that I cannot as yet say anything concerning his position since he has not been heard in the matter, and has not had an opportunity to explain himself - before this has taken place, I cannot say anything.

As to Roseen and Beijer, however, it is evident from the acts which they themselves have declared, that they are devoted to the Swedenborgian Doctrine; the latter party has, in many ways, also spread erroneous Religious principles and acknowledged not only that the so-called Dictata which the Gymasiasts have written down and concerning which he has discoursed, were taken from Swedenborg's books, but also that this new Doctrine goes beyond the limits of the Symbolic Books, on which account he has thus lead the youth astray and implanted in it such things as are diametrically opposed to our Doctrine, which is founded on the Word of God and the Holy Scriptures. In consideration of which, and even though §2 of the Church Establishment of 1686 directs that when some one, after previous serious exhortation, does not accommodate himself in ceasing to propagate false opinions, he ought to be treated in the prescribed manner so that an exhortation should apparently precede his being brought before the court, yet, because a later decree of March 20, 1735 in §4 directs that wherever in the society there is some one

(=Translation, p.11)

who tries to propagate his erroneous opinions, either by writing or by conversation with others, seducing the simple-minded, to him such patience, namely, an exhortation, should not be shown as is spoken of in the same paragraph, but he shall immediately be arrested and treated according to the law.

Furthermore, these Lectors are ministers and teachers, and thus the more guilty than others who are supposed to have less knowledge and discernment concerning Religious matters than they have- which knowledge should reasonably be expected from the ministers and teachers to whom the care of youth has been given. As a result of these reasons, I humbly recommend that Roseen and Beijer, who are convicted of having propagated and defended obviously erroneous opinions, should for these very reasons be called to account by Giöta Hofrätt, which should immediately handle the matter according to the law and regulations and the nature of the case. They should, however, according to my humble opinion, be withheld from the exercise of their teacher's office in order that further indignation may be prevented.

In connection with these matters, Lector Roempke has also been mentioned as the publisher of Synodal Disputation, which is said to have a connection with Swedenborg's writings. But since he has not explained himself as to this reported matter, the Royal Council should require a report from him, and afterwards decide concerning the one thing as well as the other according to the circumstances.

As to the rest of the humble remarks of the Chancellor of Justice, that the Consistorial Court in Göteborg did not immediately, when the Swedenborgian Doctrines were noticed at the end of 1768, hand in a humble report and take other measures apart from that of warning the clergy, the Consistorial Court ought to be spared from any remonstrations concerning this matter since most of the members of the Consistorial Court, in their humble report, have stated that at that time they did not know the Swedenborgian writings so as to be able to report anything concerning them to his Royal Majesty.

(=Translation, p.12F)

But as to the fact that the Consistorial Court has not maintained the regulations of the establishment of the Examination of Theological works, but has permitted Beijer alone to examine them, this should be remonstrated with the Consistorial Court.

Finally, concerning the humble representation of the Chancellor of Justice, whether Cancelli Collegium might not be graciously ordered, according to his Majesty's most gracious Resolution of April 22, 1735, on the appeal of the Clergy, to demand the Customs Administration to see that no books coming from abroad may be delivered from the bonded warehouses before the authorized Agent of the Consistorial Court has given his permission - I humbly recommend approval.

His Excellency, the Councillor, Mr. Beckfriis made the following statement:

After now having heard read the Doctrines laid down by Assessor Swedenborg in the writings now and then published abroad by him - but which are quite well known here in our kingdom - and which he has tried to confirm and explain by means of quotations from the Holy Word of God; no less than the seven members of the Consistorial Court in Göteborg, who have partly considered and disproved, [his doctrines], can I avoid regarding them, partly directly, partly indirectly, opposed to the most and also the most important parts of our pure Doctrine of salvation. These false opinions of Swedenborg are the more dangerous and seductive since they have been arranged in such a Systematical and mathematical order of demonstration that the one conclusion seems, as it degree that the reader will be brought to abide wholly in the false Doctrine intended by him to be laid down in his writings. On this account, I humble recommend that his Royal Majesty now, after the examination that has been made, may most graciously disapprove of these Swedenborgian Doctrines and declare them to be in opposition to our Evangelical Doctrine, to which we have sworn. But since two of the members of the Consistorial Court in Göteborg, the lectors Beijer and Roseen, have not only tried to manifest the orthodoxy of the

Swedenborgian doctrines but have also stated that they agree with him, and have, as it were, declared that they are content at having had permission to make their confession before his Royal Majesty, the second question arises as to how they should be regarded on account of their part in this matter.

For my humble part, I find that our Doctrine of Salvation is drawn from the revealed Word of God, and stated in such a pure way that I in my heart consider that mind to be jealous which wills to spread and defend erroneous opinions concerning it; least of all can I excuse such deviation by those appointed to be interpreters of the Holy Scriptures, and to whom the care of the youth has been confided, and who, being leaders, ought to implant a pure divine doctrine in the minds of the tender ones.

On considering the behavior of the Lectors Beijer and Roseen from the time the Swedenborgian doctrines were first brought under examination by the Consistorial Court, I find that both of them, as if in concert, have, from time to time, by means of devised questions, tried to procrastinate, in order to hinder the measures of the Consistorial Court; and that Beijer especially has tried, through several works, to support the spreading of Swedenborgianism -Roseen's published version of some of Swedenborg's writings, Beijer's Dictata, the Inaugural Oration of Prediko försöken, and the printed letter by Swedenborg, giving evidence of same; and as a result of this behavior on their part, I may quote not only the beginning of the Latin proverb, hominis est errare but apply to them principally the last part of it; quod in errore perserverare diabolicum est.

The question as to whether teachers defending and spreading false opinions can atone for their paths of error from the fact of their receiving a severe and suitable exhortation to give them up, I find to be derived from Chap. 1, § 2 of the Ecclesiastical Law of 1686; but when I compare the contents of § 4 of the Royal Decree of March 20, 1735 - i.e., when any auditor tries to spread and make known his false opinions, either by writing or in conversation, to the mortification and seduction of the simple minded, to him such patience, i.e., degree of admonition, as described above,

(=Translation p.14)

may not be shown, but he must at once be put under the penalty of the law - I cannot find, in all humility, otherwise than when on such occasion, degrees of admonition are not considered as to auditors, still less should they be enjoyed by teachers. I therefore most humbly recommend that this case may be appealed to Giöta Hofrätt, which body should be ordered to deal with the matter with despatch according to the law.

And since these academical Docents, though they should not be allowed to teach theology to the youth, they would still be free to teach Philosophic sciences, being able to lecture, if not publicly yet privately, further explaining and spreading their false opinions, so many reasons being given therefore - since all enthusiasts very seldom miss an opportunity to spread their folly -for my humble part, I find that those who have erroneous opinions concerning our pure Doctrine, while they are under examination for such deliberate and obstinate behavior, should not be permitted to pursue their task as teacher, but should be separated therefrom until judgment has been pronounced in The case.

I will humbly suggest also, whether it should not be brought to the attention of the aforesaid Hofrätt that, when Lector Roempke has been examined further, they should find out the extent to which he has to do with the case, and, furthermore, Hofrätten might be ordered to declare itself as to what should be done with the published works, both those by Swedenborg, imported from abroad, as well as those by Beijer and Roseen published within the Kingdom.

His Excellency, the Councillor, Viscount Hermansson gave his opinion as follows:

The acts which have been read, and concerning which the Chancellor of Justice delivered his Memorial of March 23 last, put forth in a very orderly way the most important subjects to be discussed, namely, Assessor Swedenborg's writings and Doctrines, Those Predikoförsök that have been published in Göteborg, and the so-called Dictata, etc., having to do with these Doctrines, the measure that should be taken by the Consistorial Court in connection

(= Translation p.15)

with this matter, and how the Lectors, Dr. Roseen and Dr. Beijer, or those members of the Consistorial Court who have shown that they are devoted to Swedenborgianism, should be treated.

As to the first Paragraph, or concerning the books written on Theology by Assessor Swedenborg, printed abroad and illicitly imported into the kingdom, it is sufficient, so far as I am concerned to cite the Exerpte ex scriptis Svedenborgii Theologicis contained in the Act, and to compare them with the remarks of the members of the Consistorial Court.

In the bringing forth of doctrines without other proofs than are derived at auditis et visis, and in founding the explanation of the Holy Scriptures on a sensum mysticum et spirituaalem or those so-called by Swedenborg correspondences, is outstandingly shown the great deviation from the right and saving doctrine. For my part, in all humility I consider it to be both superfluous and useless to investigate any further this Theological system - if the name system may be used - for it would result in attaching too much honor to the writings themselves. It is my humble opinion, on the other hand, that, without any further investigation than that which has been made by the Consistorial Court in Göteborg and later by the Chancellor of Justice, the Swedenborgian Doctrines and Geological writings should be wholly rejected as being opposed to the Revealed Word of God and the symbolic books of the Lutheran Church. -

So far as Predikoförsöken are concerned, and also the so-called Dictata to the youth of the Gymnasium, and the Oration given on the occasion of change of Dean, their content is probably such as not to contain the whole Swedenborgian Doctrine, one more than the other of these works showing similarity with Swedenborg's thoughts; in view of which, some reason appears likely that these works should be left to the Archbishop and the Theological Faculty in Upsala for further examination, especially since it has not been unusual to do this in the past. Yet, since the Author himself has now admitted that he is obsessed with the same, and since Beijer uses new expressions and those introduced by Swedenborg;

(= Translation p.16)

and, furthermore, since he makes statements according to the latter's scientiam correspondentiam and Censum Mysticum, I think, after careful consideration, I can with full justice regard Doctor Beijer's above-mentioned writings as being such to which full attention should be paid, that they must not be used for edification and the propagation of which should be carefully considered. With these considerations, I will stop since I fear that too much attention and further examination might arouse an effect opposed to the one desired, and because I fear that a Doctrine which up until now is very little known or is despised, may arouse one's curiosity, and instead of calm, cause more disturbance. I shall have an opportunity later on to consider this further.

The third point to be considered at this deliberation is whether the Bishop and the Consistorium have paid enough attention to this matter. A mere report such as was given by Pastor Aurelius on September 22, 1768, I do not consider a sufficient cause for the examination and investigation of Swedenborg's writings by the Consistorial Court, especially as these books and writings were not known by the members of the Consistorial Court, at least apart from those now considered to be Swedenborg's Doctrines, and as it was not known that these writings and works had been spread in the diocese, as means of seducing any one. On the other hand, it appears as if it could not be allowed to pass unnoticed that when, on October 12, a further observation by Pastor Kollinius was handed in regarding this matter, in addition to the fact that, according to a rumor, Swedenborg's principles in Theology were favored and followed by important men of the diocese; and when, at the convocation of the clergy, it was also decided that this case should be considered; the Bishop still considered the Visitation [inspection] in the Diocese as more important than to visit such a deliberation - if these two duties should happen to come into conflict. The case was at least important enough for him to have laid the first foundation as to how it should be dealt with, and then he could have done the one thing and not left the other undone. It is strange that the

(=Translation p.17)

Bishop did not look at Predikoförsöken until half a year later and when he arrived at the Riksdag, for already in 1767 they had been published for about two years previously and sent to him and the Dean in sheets.

Whatever the outcome of this consideration, I shall insist in what the Bishop has said concerning this work, that in regard to it, a constrained mystical interpretation is often used. IF I know nothing else than that, this one [fact] could make the work quite questionable; and Pastor Kollini's admonition gives cause for examining the Author, who afterwards, from his own free will, declared himself to be an Ephorus; nothing could have been more important to the Bishop than to nip this seed in the bud and to provide for the safety of youth in connection with seductive teachings. The earnestness shown in the beginning of 1769, by Dean Dr. Ekebon in regard to the deliberations, and the zest displayed by him in regard to the preservation of the Doctrine in its purity, deserve his Royal Majesty's gracious good will; and any negligence whatsoever can hardly be ascribed to the other members of the Consistorial Court since the matter has been in abeyance while the Bishop was on his Visitations until his return. It is to be assumed that if these things had been handled earlier, the end would have been reached more easily than by means of the admonition which has been sent to the clergy of the Diocese, and the Predikoförsök could have been traced to Doctor Belter as their author; and moreover, that his Dictata to the Gymnasium, which, according to the Bishop himself, are more dangerous and seductive than Predikoförsöken could thereby have been prevented.

What concerns the Consistorial Court as a whole, however is the fact that it has not dealt properly in regard to the examination of the theological writings, since every now and again they have allowed them to be examined by the Dean alone, quite contrary to the statute Cancelli Collegii of Februarv 12. 1750; and that, according to the Acts on page 79, the Minutes of the Consistorial Court do not have to be signed before half a year has passed, and even still later; on which account, as with this case,

uncertainty arises as to how the examination has been accomplished- whether the Dean who has rendered the work a subject of imprimatur has shown it in the Consistorial Court, or has fulfilled the examination in the hearing and under the superintendence of the Consistorial Court. For the rest, there need be no remarks made as to the fact that the Bishop, as a Member of Parliament, was assigned to report the case to the Ecclesiastical Estate. But that, after everything that had taken place beforehand, this step would be able to release the Bishop and the Consistorial Court from handing in its humble report concerning the matter to his Royal Majesty, so that, apart from a preceding admonition through the Chancellor of Justice, no attention need be paid to the matter by the Consistorial Court, this is a matter in which I cannot agree with the Consistorial Court. Thus I humbly agree not only with the point made by the Chancellor of Justice that the Consistorial Court or those who have taken part in the matter, should be expostulated with in regard to this last circumstance, but I also urge that an admonition should be issued as to the observance of the statutes concerning the examination of theological writings and an early signing of the Minutes, in addition to which, the Bishop should be remonstrated with in regard to such things as, after what has taken place, may especially concern him.

The two Lectors against whom in the acts, it has especially been appealed - the Doctors Roseen and Beijer - according to my judgment, cannot be regarded in the same way. Roseen has not published anything in writing or a book, except the so-called Prästetidningar [Papers for the Clergy] which consists only of a review and a translation of Ernesti Theologiske Bibliotekve; and, so far as I know, he has also not been accused of having taught the Doctrines of Swedenborg to the youth of the Gymnasium. In the explanation requested by his Royal Majesty, Beijer acknowledges in plain words that he regards Swedeborgianism as the true doctrine, or according to the words: In accord with the words from the mouth of God and sparkling with Divine Light; the other one, or Roseen

1266.11- pare 65
(= Translation p.19)

expresses himself less open-heartedly, passes by Swedenborg's visions and revelations in silence, and states in regard to Beijer's Dictata, that he has found nothing in them opposed to the Doctrine of the Bible additis addendis and mutatis mutandi - a testimony which has nothing to say and which could be added to the most heretical writing without any risk. Both, however, seem to have this in common, that they regard them [Swedenborg's Doctrines], under the name of the Word of God, to be the only guiding principle and Form of Doctrine; that they want to interpret the Bible according to their own pleasure which, carried too far, is not in accord with Statutes of Religion, the Constitution and the King's Charter, with the unity and purity as to the Doctrine such as it has been founded in the Holy Word of God, and such as it has been written in the Symbolic Books of the Lutheran Society.

How many new sects could not arise at random under such presence, for up to the present there has never been any schismaticus in the Christian society which has not founded its Doctrine on the Holy Scriptures, made according to a dissimilar interpretation. But in a court [of law], it will not be possible to judge this statement, which can always be interpreted on the bright side, and, furthermore, which has only been inserted in the explanation concerning the Lector.

Now though, in all respects, I personally disapprove less of Beijer's sincerity in the presence of his Royal Majesty as his highest Judge, than of Roseen's reservation, especially considering the fact that they are not allowed to separate as to doctrines I do not, think, however, that sufficient facts have been reported against Roseen as to allow the application of the statute of 1735 to his case, and to hold him responsible under the penalty of the law. Since, as can be proved, he has not propagated any doctrines and heresies, it appears to me as though his more or less binding acknowledgment in the presence of his Royal majesty - which does not seduce any one else - cannot render him liable to the severity of the law, but rather that the first chapter, § 2 of the

Ecclesiastical Law, which lays down certain degrees of admonition may be applied in this case.

But in spite of those things which have been set forth against Doctor Beijer, it is, to my mind, equally serious to send him to the Judge - and this for several reasons, namely:
1° That different or more or less adverse opinions are expressed concerning Predikoförsöken. The Bishop maintains that they contain both learning and edification, apart from the sensum mysticum used often and in a strained manner. The Dean, however, calls them both criminal, treacherous, and shameful, since they utterly endanger the Doctrine concerning the explanation of the Trinity and concerning several of the most valuable subjects of Religion. Since, therefore, such a work is so variously considered by a Consistorial Court or a theological faculty, what then would take place at a court of justice, where the accused ought to enjoy every beneficium Juris, and is allowed to allege his Defense. How many equivocations caused by the modes of expression, are there not in theological subjects; and even if they should be found to be different from those generally accepted, the Author will not be considered and punished as an heretic Beijers Dictata, about which the strongest statements have been made, have been copied by the gymnasiasts with both Orthographic and Grammatical errors, so that one may have the opportunity to accept as much as he himself wishes.

2° That, although Beijer has not been judged by the fact that he has been called to account before the Judge, yet something has happened to him which should not be considered as less painful than the punishment itself of being considered a heretic. For the loss of temporal happiness, there is often nothing more necessary than public opinion, whereby, by such gentle measures, a man who before has been known as a learned and clever teacher, can be set right and become as useful to society as he is now dangerous.

3° That his writings would never have been published, and his Dictata would never have appeared, had there been a more effective inspection; the Bishop probably was not there when the same were

(= Translation p.21)

brought out; but since, as has been noted previously, Predikoförsöken caused suspicions, not concerning the author who was unknown in the beginning, but concerning the work itself, it would have been possible to investigate further, even as to the person, and thus a stricter superintendence of the Gymnasium would have been aroused. Although this circumstance does not really free Beijer, nevertheless, it is indisputable that, if things had been done in this manner, Beijer would have been rebuked still less; and the statute of 1735, which determines when action on the part of the judge is necessary, does not exclude those cases where grace ought to be considered before right, and where an honest confession ought rather to arouse this solicitude with charitable authorities to lead the erring person back than to let him undergo a severe punishment. Even if all this may be passed by, however, as being the less important reasons, yet this fact alone is to my mind important, i.e.:

4° That a lengthy Trial may arouse the curiosity of the public, and that Swedenborgianism, which heretofore has been unknown, may become better known, and that its confessors may be aroused to making converts, and that these may be encouraged by reports and also by the opinions of him whom, during the course of the trial, they may begin to look upon as a Martyr.

The first end is the suppression of erroneous beliefs, and since this can be achieved through relief, it would appear as though, being the most sure and also the most careful, this means ought to be used.

For the attainment of this end, I most humbly suggest that the Lectors Roseen and Beijer be duly warned by the Consistorial Court, that their delusions be put before them, and opportunity be given them to explain themselves clearly concerning the matter, and to withdraw; furthermore, that the Consistorial Court, with the utmost dispatch, may afterwards hand in its humble report on the matter, according to which his Royal Majesty may form judgment; also as to what more powerful measures may be used in order to set

the Society at rest and its doctrine in sanctity. In the meantime, while all these things are being done, and before his Royal Majesty has made known his further gracious resolution, these Lectors should be compelled to abstain from teaching Theology, and the Bishop may also be ordered to pay complete attention to the department of education, and to the behavior of Beijer and Roseen, and to those events which may take place in the diocese in connection with these matters.

The careful handling which I have humbly recommended in connection with Persons, I also hold to be necessary in connection with the writings of Swedenborg and those others who have been mentioned above, that rather they ought to be gradually withdrawn, if they are available for propagation, than that a general prohibition should be issued - concerning which careful handling, the Bishop and the Consistorial Court ought should be instructed.

At the same time, the royal Cancelli Collegium might be ordered graciously to make inquiries concerning Swedenborg's Theological works, as to which are such, how they were brought into the kingdom, and also to pay special attention to this - that in bookstalls and packing-warehouses, those concerned should obey what is prescribed by the Law and Statutes concerning Theological works.

As to Assessor Swedenborg being the author of this new Doctrine, for my part, I cannot but most humbly agree with the statement of the Chancellor of Justice, also as to the special circumstance in regard to Doctor Roempke's synodal Disputation, that in this connection a special explanation ought to be required, my opinion concerning which, I may humbly express later.

We have previously had examples of happening like this in what took place in connection with Dippel's doctrine.

When, on the one hand, it is provided for lest Religion be profaned as a result of schism and disorder, and when, on the other hand, the severity of the law upon citizens is not exercised unless absolutely necessary, everything seems to be gained thereby.

Through carelessness in regard to the former, the most important of all concerns, the doctrine of salvation itself, would be imperiled; and through less carefulness in regard to the latter, religion -which convinces rather than compels, tolerates and restores rather than punishes - would easily, as a result of the experience of ages, become a cover for persecution, and would destroy civil security.

Nevertheless, I apply this to the present case no further than to such a degree that more moderate means should first be used so that their effect may be felt before proceeding to more severe and vigorous ones.

His Excellency, the Councillor, Viscount Mr. Scheffter spoke:

Now, as I am about to state my humble thoughts on the present delicate subject, I may first point out the fact that the cause of it may be traced to those published works by Assessor Swedenborg which I have heard discussed in public, but concerning the contents of which, I, as well as the majority of the same public have had no comprehensive knowledge since previously little was known thereof. Since little was known previously concerning them, I was led to regard these same works rather as fictions of a disorderly brain than as containing in Religious matters a clear and comprehensive system.

As soon as I heard that the question would be considered in his Royal Majesty's Council Chamber, I at once came to the conclusion that neither the author himself nor his followers should be made more important than is deserved by them; for which reason, I thought it best to hand the whole work to a proper Censorship and to have it more closely examined by those who may have a more perfect knowledge concerning the Dogmata of Religion and the controversies that appear there. Since, however, I have heard the reports on this subject being read, and since I have heard the thoughts expressed by the Members of the Consistorial Court in Göteborg on the matter, and also the report of the Chancellor of Justice on the same subject, the matter seems to be

(=Translation p.24)

of such gravity that it can neither be passed over in silence nor does it admit of delay; wherefore I agree in every respect with the Members Consistorli Gotenborgensis, who have, in the same writings, found such erroneous dogmata that they have considered they ought to declare them as opposed to the purity of our true Lutheran Evangelical Doctrine and also to those symbolical books that have been written in accordance with them, and on this account, and also for the prevention of all further disorder in Ecclesiastical matters, I am of the opinion that his Royal Majesty may be most humbly recommended to declare these works of Swedenborg as erroneous by means of Circular letters to all the Consistorial Courts, that they should carefully watch lest erroneous beliefs existing within the district under their supervision be further spread, but rather to have them prohibited and forestalled.

As to all further questions brought up by the Chancellor of Justice's report, for the sake of avoiding long-winded harangues on the mature and extensive report which his Excellency, the Councillor, Viscount Mr. Hermansson has delivered on the matter, I am in accord, and I feel the greater support of this attitude so far as the more gentle treatment of Lectors Roseen and Beijer is concerned, the so-called Swedenborgianism not having been known heretofore, or the said dogmata hitherto recognized as erroneous and as leading astray, which, on the other hand, seems to be a necessary antecedent before those persons who propagate the said doctrines can be dealt with according to the severity of the Law in conformity with §4 in the Act of 1735. Furthermore, though the more drastic part of this paragraph should be applied to the present

Case, such action should have been accomplished in conformity with the contents of the same paragraph by those persons, in the locality, to whom the spiritual care of souls has been entrusted; but since the matter has devolved to the profound examination of his Majesty himself, and since at this time the question has arisen, no less concerning the

erroneousness of the dogmata themselves than concerning the treatment of those who declare themselves as devoted thereto; I believe that I follow the meaning of the Law as well as Christian love toward my neighbors, when I, rejecting the former, recommend most humbly to his Majesty to deal with the same according to Cap. 1, § 2 of the Ecclesiastical Law, which clearly shows that we should try rather to lead the straying one back to the unity and truth of the pure doctrine than to separate him at once from the society and the enjoyment of other civil advantages; and that this attempt might not be fruitless, I believe that I should expect the more readily since Lector Belier also, whose humble statement has confessed his error with much sincerity, adds at the close thereof that if his Royal Majesty would disapprove of his way of thinking, he would be prepared to give it up and to observe his Majesty's gracious will and prescription. And since such a submission would be of no use unless that Brady admonitionis recommended by his Excellency, the Councillor Viscount Mr. Hermansson were to take place, therefore I agree wholly with his statement on this matter; with the addition, however, that if, after the remonstrations of the Bishop's speech, Beijer and Roseen were to reject a formal surrender from their errors, or if, after having done so, yet, contrary to expectation, they were to continue in the devotion and spreading of the same erroneous dogmata, the Bishop and the Consistorial Court, besides a further notification to his Royal Majesty, should turn the matter over to the proper worldly court, which must deal with the matter according to the Ecclesiastical Statutes and the Law.

Many further reasons could be added, recommending

carefulness and such cautiousness as is required in the handling of such a question. That an error rising up may be quenched by gentle means rather than by force, that a wise government tries to prevent evil in order to escape punishing those who exercise it, and that history of all times testifies to the fact that even the greatest heretics have been able to win sympathy and followers, in the meantime the punishment inflicted upon them being called

persecution, and they themselves outcasts and persecuted; but since this and other matters have been sufficiently clearly brought out during the discussion, I may confine myself to this short recommendation, which is based on the best of my understanding and conscience.

His Excellency, the Councillor Count Mr. Bielke spoke:

For my humble part, I agree somewhat with the opinion of His Excellency, the Councillor, Viscount Mr. Scheffer, since to my mind it cannot be said that Lectors Beijer and Roseen have deviated from our pure Evangelical Doctrine because they follow Assessor Swedenborg's dogmata, before these have first been declared by his Royal Majesty to be erroneous and misleading, inasmuch as the verdict alone of the Consistorial Court concerning them does not fulfill the requirements for counting them as heretical before his Royal Majesty's decision has been added.

But if, when they have learnt that his Royal Majesty regards Swedenborg's dogmata as erroneous, as deviating from our pure Evangelical Doctrine and heretical; if, when they have been forbidden to spread and to teach such dogmata, and have received from the Bishop a gentle and rather sincere remonstrance that they should give up such an error; if then, contrary to expectation, these Lectors still continue in this folly, then first, I think, does it become suitable to apply what the Royal Statute of March 20, 1735, prescribes in § 4.

I do not find it at all contrary to the most highly cited Royal constitution but instead wholly according to the dictates of the Ecclesiastical Law, Morality, Christianity, and a sound Policy, not immediately to take the most severe measures, but, on the other hand, to try to lead back the straying ones by gentle means. The ignorant one should be instructed, the one straying should be persuaded, and both should be straightened out through patience and gentleness; they deserve mercy and commiseration but not severity; eagerness and punishment before their evil intention to lead others astray is revealed through malevolence and

obstinacy.

In how many passages in the Holy Scriptures does not Christ, who is Love itself, exhort us that we should love one Another, have patience with one another, and correct each other in love and gentle spirit. The good Shepherd seeks and searches for a sheep that has gone astray, and carries it home on his shoulders, and does not scare it away from himself any longer by blows, hard words and shouting. Also experience and the history of all times, also the human heart itself, testify to the fact that, when an erroneous opinion is immediately met with harshness, and that when it is believed that it can be quenched in its very beginning by severity, just this has been the surest means of having that same opinion spread; and we may see also that all heresies have grown in the same proportion as their devotees have been treated with severity.

According to my humble opinion, therefore, cautiousness itself requires that, when it is desired to forestall and prevent the further spreading of such false and harmful errors as these among the public, gentler means should first be used before one resorts to severity, by which I fear that the evil would rather be kindled and flare up than be quenched and quelled.

His Excellency, the Councillor Mr. von Stockenström spoke as follows:

I stand by what I have stated already during the course of the discussion, i.e., that before the position of the said Lectors can be examined, an investigation must precede, as to whether Swedenborg's Theological system can be considered as orthodox or not.

As to this question, I am somewhat of the opinion that it should first be turned over to the Theological Faculty in Upsala; some reasons for which opinion, the Chancellor of Justice has also given in his memorial; but now, as I have noticed from the writings that have been forwarded; and as I

have also learnt from rumors in general, that within Consistorium Gotenburgense itself, three Lectors have also become interested in Swedenborg's writings and are maintaining such Controversies in our Divine doctrine as to have attracted the greatest attention from Clerovequi at the last held Riksdag; and since, on account of its nature, this case calls for

the earliest understanding in order that the calm that the society of God and the unity of our pure Doctrine and the Religious Statutes have now enjoyed during many years, may not be destroyed by those writings concerning the matter which have already been printed and published; I consider it to be inevitable now that I immediately hand in my humble statement on the above-mentioned Theological works; and as to this question, whether Swedenborg's writings are altogether opposed to orthodoxy, or more or less so, and would they shake the foundations of our Religion, it will be almost impossible for me and all those who have had no opportunity to read Swedenborg's extensive works, to make a general judgment. I know him to be a learned and virtuous citizen, but after what has now happened, this does not prevent the thought that in the so-called Swedenborgiana there may be bona mixta malis.

Among those things, according to my opinion, which deserve minute attention is especially the doctrine that he holds and correctly founds upon his own apparitions and inspirations, or a spiritual correspondence and consociation with spirits and angels, and other things which he alleges to have; a knowledge derived from what has been seen in the world which he calls mundo spirituali.

I regard this Doctrine as so seductive that, even if it were the only heresy in the whole work, the requirements for rejecting everything else would be fulfilled. It may mislead and seduce the simple masses into the greatest heresies, yea, others into the greatest fanatism.

The foundation of our pure Doctrine and of our Christian Faith does not require such a dangerous auction, i.e., the following that what we cannot illustrate in the most sublime parts by philosophical demonstrations, should be revealed by de audita in recoelo, being, in these profound matters, the more presumptuous

proof by Swedenborg since his wise et audita would be equal testimonials with the Holy Scriptures.

For this reason, I believe that the Lectors Beijer and Roseen have done enough wrong in their office of teaching, since they, from their own testimony according to the acts, have

acknowledged that Swedenborg's Doctrine goes beyond the limits of our symbolical books; nevertheless, they have, however, accepted and used that same doctrine in their work of educating the young ones entrusted to them; from which, such being permitted to continue, nothing more could be expected than new schisms and Religious controversies, greatly to the disturbance of our Christian society.

As a result of this, the question arises as to how the behavior of these Lectors should be regarded. For my humble part, I find that there is sufficient reason for an immediate appeal to the proper court of justice. There are several rather delicate circumstances in this connection, however; such, for example, as that each Casus that may be discussed has then to come to be acknowledged; that as a result of this, the most grievous controversies are bound to arise through articles thereon and in defence that all such things may over-emphasize the matter at great length, especially if the hearing facultatis Theologicae should be required; that, in the meantime, such dangerous Religious controversies would come to the knowledge and curiosity of a simple public; and that thereby such a firmamentum might remain as might hatch the most serious controversial seeds which would disturb God's society for many ages; concerning which, many proofs may be found in Church History.

I therefore declare it advisable at first to take the most careful measures, as was done with Dippel's theses in 1728, in order that Swedenborg's Theological system may be quenched and quelled in its very beginning; for this reason, I humbly recommend that, at first, before legal proceedings should take place in this matter, gentle attempts be made to lead the above-mentioned Lectors back from their erroneous way; such a course I believe to be in agreement with the Word of God and the Doctrine of Christ, and also according to Cap. 1 § 2 of the Ecclesiastical Law.

I think, furthermore, that in view of the straight-forward acknowledgment that is contained in their declarations with

regard to their own position in this matter, [they are] deserving of such measures of his Royal Majesty's grace. Wherefore I recommend that a letter be sent to the Consistorial Court, with a gracious order that there the Bishop should call upon these two Lectors, and, in a suitable and at the same time sincere manner, point out to them that his Royal Majesty has not been able to regard their behavior otherwise than unfavorably; and that, although his Royal Majesty had cause for having their errors legally condemned, nevertheless, his Royal Majesty would graciously give them time and opportunity, to prove that they would sincerely surrender the erroneous beliefs that they had gathered from Swedenborg's works, and acknowledge their mistakes in this matter; for which reason, the Bishop should furthermore point out to them such errors as their own writings also contain; and then they will have an opportunity to explain themselves clearly as to their retractation thereof. After which, and when this course has been taken, the Consistorial Court should enter its humble report on the matter, in order that his Royal Majesty may be able to find out if any or what more sincere means may be taken in order to hold our Christian doctrine in the most secure Sanctity; in the meantime, however, and until these matters have been fulfilled, the Bishop may forbid and prevent them from giving any kind of Classes in Theology, and also pay minute attention to the whole system of education in his own diocese, and especially as to how Roseen and Heijer themselves behave.

Furthermore, I consider it to be necessary that the Bishop and the Consistorial Court be ordered to deal with the whole of this matter in silence and carefulness, in order to forestall curiosity and general indignation; and, so far as it is able, that the Consistorial Court may gather together and preserve those writings and printed Documents on this important and delicate matter which may

be handed in to the Consistorial Court, and that it may collect them together and may send them there, together with the required reports.

In regard to what particularly concerns Lector Roempke in this matter, and before his declaration in connection with the statement of the Chancellor of Justice is handed in, at the present time I can say nothing. It would probably be best to let the matter rest till the report Consistorti is received. For the rest, I consider it necessary that measures be taken for the prevention of the reading and use of Assessor Swedenborg's writings. Nevertheless, I believe that this should be done discriminately, so that his Philosophical, physical, and metallurgical works be set apart as being useful for the learned world; but that, on the other hand, the import into the Kingdom of those of his writings which contain his demonstrations in spiritual matters, should be forbidden, and still less should any of them be translated into Swedish and published. For which reason, the Archbishop and the Consistorial Court might be ordered to state which of these books and writings may be considered as dangerous to allow to come to the knowledge of the public; "hereafter Cancelli Collegium might be ordered to undertake the accomplishment of this matter.

Finally, so far as Assessor Swedenborg himself as the author of these writings is concerned, his is the right to be heard, before any imputation is made against him.

But for my humble part, I consider it quite questionable to go so far now in antessum, if such is the idea, as to quench these troublesome controversies; as to his own conviction concerning such profound subjects about which he has written, I cannot judge; but that, in the learned world, he is considered as very learned, and that, in both Christian and civil society, all his moral actions have been irreproachable and have served as good examples, concerning this he is able to give evidence. Also he has lived no more than 80 years, and according to the Order of Nature, he will very soon have to appear before that court

which tries the hearts of men.

His Excellency, the Councillor, Viscount Mr.
Hierne spoke as follows:

So far as the reasons given by their Excellencies, the Councillors, Viscounts Messrs, Hermansson and Scheffer are concerned, I concur altogether with their humble recommendation that proper warning should be given to Roseen and Beijer before any more severe measures be taken against them.

His Excellency, the Councillor, Viscount Mr. Rudenschold spoke as follows:

I do not consider any further investigation to be necessary, as to whether the theses in question are opposed to our pure Evangelical doctrine, for I consider this to be altogether proved; or whether they are dangerous, and whether others may be seduced thereby. This fact has been testified to enough, that two learned men, who should have known better, have nevertheless allowed themselves to be seduced; consequently, it is most urgent that such a weed be uprooted in its beginning; but the real question at the present time is as to how this may be done in the most suitable and sure way.

Experience and the history of all ages confirm that sincerity in lieu of lessening the evil has often made it worse and increased the number of members, especially in view of the fact that this delusion has grown to such a degree of enthusiasm as is the more to be feared on an occasion such as this since it is based on visions and imaginary revelations. Wherefore I must humbly recommend that in this matter the greatest carefulness be shown so that first of all as to what may be gained through gentler means may be tried, and thus that the degree of warning ordered by the Ecclesiastical Statute of 1686 be tried. For my humble part, I also do not find that the Statute of 1735 places any obstacle in the way; for, in addition to what several of the Councillors have already said, such lawful act as that later Statute seems to announce, has not and

according to the law of nature ought to have, preceded; it is also true indeed that this says nothing as to the degree of admonition; nor does it counteract the Ecclesiastical Statute concerning this matter. The latter seems to me to have regard to

no others than such errorists as cannot be set right by admonitions, which cannot be said to apply in this case, especially since as yet no admonitions have been given, and also because, so far as Doctor Beijer is concerned, he has clearly declared that he awaits the decision of his Royal Majesty in order to direct his behavior in this matter; and Doctor Roseen, although devoted to Swedenborgianism seems, nevertheless, to have withheld himself from dogmatizing, which, in cases like this, is said to be the only thing punishable.

As to the rest of the remarks made by the Chancellor of Justice, I agree wholly with the humble recommendation of his Excellency, the Councillor, Mr. Von Stockenstrom.

His Excellency, the Councillor, Count, Mr. Ekeblad stated as follows:

Without any insight or time, and still less any patience to go through or investigate Assessor Swedenborg's Theological writing; right early at the start, when they gradually became known and I occasionally had the opportunity of glancing through them, I regarded these writings as the weaknesses such as come with old age, and as dreams rather than discourses, unable to seduce any one and least of all mature men who are known to be literary and learned. They have not, therefore, seemed dangerous to me, but from those reports which have now been read, to my great astonishment I have come to perceive the opposite. Although the complete investigation has not as yet been made, which would be required in order to become acquainted with, to try, and to reject that system established by Assessor Swedenborg's writings as a whole, nevertheless, they contain such theses, the impossibility of which is manifest not only at the first glance but which are also clearly opposed to the symbolic books, our true Doctrine, and the foundations of Religion; on which account, far from

having any apprehensions as to their rejection, I consider it to be wholly necessary not only to deprecate them but also the source of their origin, as being a seed for weeds and cause of errors. Consequently, together with their Excellencies, the Councillors,

Count Barck, Baron Posse, and Mr. Becktrtis, I should immediately turn the case over to the proper judges; as also the default of those who have accepted or defended them in one way or another; at the same time, however, I am convinced from the example of all ages, from Church History, and my own experience during the time I was at the Royal Council meeting taking part in the discussions, that we cannot handle Religious controversies too carefully and gently; that by too much severity at the beginning, the evil would be turned into something half as bad again, and that, as a result, so far as those matters are concerned which should have been shielded from their investigation, the commiseration, curiosity, and attention of the public will have been aroused; in consequence of which, instead of the fulfillment of the end which is the unimpaired unity and purity of Religion, it will have come to pass that those theses desired to be quenched will have become still more widespread, still further enrooted, and, finally, will have caused more disorder than at the beginning would be suspected; for this reason, I believe, on the present occasion, that, rather than all that severity which might be ordained by the Statutes, prudence should point to the gentler way - especially since the Ecclesiastical Law itself prescriber gradus admonitionis, and since I cannot consider it as abrogated by the Statute of 1735, and since I can hardly make the severe manner of procedure toward punishment coincide immediately with the gentleness and purposes of the Legislators in regard to such cases, particularly because the matter rests on proofs of Facts in regard to its diffusion, and also because an errorist may be set right again by means of remonstrances and warnings.

I also find plenty of reason for the latter position, partly as a result of the honest acknowledgment and statement by one of the denounced Lectors which, however, occurred at the command of his Royal Majesty, partly on account of the insignificant part played by the other in the establishment of the Swedenborgian theses among the youth, and most of all, from the declared willingness

of both to accommodate their behavior in the performance of their duties hereafter according to the gracious pleasure of his Royal Majesty, and that of the Constitution. For my part, therefore, I agree with the representation in his Memorial of the Chancellor of Justice, and with the thought of those Excellencies who have declared themselves as preferring the gentler measures, that right now, at the start, the case should be handled in such a manner, especially as a short time only will be required for this trial, and, in the meantime, no real danger will be feared.

In addition to what has been mentioned above, I propose that in the letter which, according to the wish of the majority, is to be sent to the Bishop, the cases reported may be gently though sincerely remonstrated with, and that their behavior as to this matter be brought to their attention. How that his Royal Majesty has expected of them, as Members of the Consistorial Court, teachers of the society, and guardians of Religion and Divine Doctrine, watchfulness and zeal in all those things which lead to the furtherance of the honor of God's name, and to the unimpaired preservation of Evangelii Light in its full brightness; the guidance of innocent youth in the observance of our confirmed by holy oath Religious laws, Constitution and King's charter, as well as in steadiness, purity and unity in the Doctrine; but as his Royal Majesty, to his sorrow and anxiety, with them has not found what he had reasonably expected, and what is required by both Divine and worldly Law, his Royal Majesty had sufficient reason indeed for dealing with them in such manner as their behavior called for, and by this means rendering them incapable of continuing in it; yet, at the present time, he graciously wishes to spare them the severest punishment in Dander to prevent further public indignation, and most earnestly to warn them, on the other hand, that they should beware of such errors, and that in the Minutes of the

Consistorial Court they may state further whether in future they will desist from such heresies or continue in them, and that such report

(= Translation p.36)

together with the statement of the Consistorial Court on this matter be handed in to his Royal Majesty as soon as possible, when his Royal Majesty will express himself concerning the matter.

So far as further concerns the Chancellor of Justice's humble remark with reference to the particular negligence on the part of the Consistorial Court in letting his Royal Majesty know immediately as to the influence had by Swedenborgian theses in the locality, and also concerning Lector Roempke's conduct in connection with Prediko försöken, and also whether these said published writings should be handed over to the Theological Faculty in Upsala for closer investigation, I humbly propose that an official reply concerning these matters be postponed until the humble statements of the Consistorial Court and the denounced Lectors have been received by his Royal Majesty.

And since his Excellency, the Councillor, Mr. von Wallvik took part in this case at the beginning, but since then has been indisposed, his Excellency's statement will also be awaited.

The Chancellor of Justice announced humbly, etc.
/what follows has no connection with the case/

In fidem protocolli

Sven Forseen

Signed in the Council Chamber, 11 April 1770

J:R:

SINCLAIR TO FILENIUS

1770 April 1

Phot. in Ph.File 483 = 1 page

In Linköping, Diocesan Library: Filenii Brefwäxling, Bref
till

Filenii, B f 22: no.50b

Transcript:

Lambohof d.1. April 1770

/50.

Högwördige Herr Doctor och Biskop

Jag får nu den äran meddela, at Hans Excellence Herr Grefwe Swerin med denna posten gifit mig med wischet tillkåna det hans Kungl Höghet Prints Carl är sinned at på nästa Torsdag äta middagen här på Lambohof, och anhåller således, at äfwen då få den fågnaden at se Herr Doctoren och Biskoppen.

En annan tidning har jag äfwen fådt, som fågnar mig hiertel. och är den, at saken om Göteborgske Swedenborgianismen blifwit till den wärde BiskoP Filenii heder och nöje afgord.

Med största högachtning och tillgifwenhet förblifwer
Högwördige Herr Doctorens och Biskoppens

Hörsamste tienare

SINKLAIRE

Ap. För det wackra Rådiuret tackar jag
skyldigast. Wy skapå torsdagen smaka det,
det blir en rar stek för det främmandet.

No Translation

Minutes of GÖTA COURT OF APPEALES ON SWEDENBORGIANISM

1770 April 9, Jönköping

3 pp.folio

In Jönköping, in the Archives of the Gotha Court of Appeales:

1770 års Civil Prot. För Feb.Marti, & April månader: pp.1884-86.

Transcript:

p.1871: Den 9. April 1770.

Måndag

Gamla Rummet.

Herrar HofRätts Råder G: Cederstam.

P:o: Sanderskiöld och J: W: von Schaeij

Herrar Assessorer C: L: von Böhnen,

S: G: Queckfeldt, C: Risell, A: von Schåle,

E:G: Hoijer, M: Corin och G: M: Posse.

Betjenter

Advocat Fiscalen Morath, Secreterare sysslen förrätas
af Notarien Ekniberg, wid Civil Protocollet,...

--- --- --- ---

"1884:

A.J.Aurell

Mot

G.A.Beijer

Uti ingifwen skrift besvärar sig Assessoren Adel
och Högackta'd Anders Johan Aurell theröfwer at Kämners
Rätten I Giötheborg, wid den till följe af Kongel.
Maij-ts Nådige Befallning, den 2dra Januarii
sidstledne anstälde undersökning, angående hwilcken

till trycket befordrat Assessoren Wälborne Emanuel Swedenborgs bref den 30 de Octobr 1769 genom Utslag den 20 de sidstl Martii ålagt Klaganden, at enär han icke bewisligen har laga förfall och såwida han bemälte emot Lectoren Ärewördige och Höglärde Doctor Gabriel Andersson Beijer till undersökning instämde mål och förde Kärande talan,- fullfölja will, hädanefter sig Personligen inställa och I målet kära, samt således afslagit honom at få nyttja fullmäktig då laga förfall till Käromälets Personliga utförande icke gifwes utan han af andre gjöromål från närwaro in för Rätten kan hindras; Hwrutinnan af andragne skjäl ändring sökes.

Sedan skriften och handlignarne blifwit upläsne förenade sig Kongel. Hof Rättens Herrar ledamöter med Herr Referenten om foljande:

Utslag

Utslag

Som den wid Kämnars Rätten, enligt Kongel. May-ts nådiga Befallning började undersökning uti förenämde mål icke ännu blifwit till slut bragt; Altså kan Kongel. HofRätten emot XVI.Capit. 4 §. Rätteg-s B1-n desse Beswär till bepröfwande nu icke uptaga.

A.J. VON HÖPKEN TO SAMUEL ÄLF

1770 April 10

2 pp. 8:o.

Printed in Riksrådet Grefve Anders Johan von Höpkens Skrifter
 Samlade och I urval utgifna af Carl Silfverstolpe, Förra
 Bandet. Minnes-anteckningar-Tal - Bref, Stockholm 1890:
 pp.448-49

In Sjöholm, Afskfift med Höpkens hand I arkivet.

Text:

XI. [10 April 1770] Som Jag med min kusk säder en häst till Lindkiöpinf, så nyttjar jag detta tillfället at betyga min erkiänsla för de mig tillsäde Swedenborgiana,¹ hvaruti jag ingenting funnit upbyggeligit, och at yttra mig som vän emot Herr Professorn, dock sub rosa, har biskopen Filenii skrifvelse mäst bedröfvat mig. Som prestman borde han vist mehra kiärlek och höflighet emot sin villfarande nästa, än han yttrat, mehra consideration för en morbroder² och mehra sanning, ty han kiänner icke Swedenborge värck och systeme, när han beskyller honom före at villa giör fidan till intet. Alt han yrckar på är fides cum charitate conjuncta. Månde charitas destruerar fidem? Bishop Lamberg skyller honom för socinian. Har han läsit Swedenborg? Veth han hvad socinianismus är? Jag tror intetthera. Herr Profesorn veth mina tanckar om hans commercium med angelis et spiritibus. Jag läser aldrig hans memorabilia. Hans judicium är uti bättre ordning än hans imagination. Men jag frågar med hvad grace ehr svärfader³ kan neka till apparitionem spirituum hos Swedenborg, när han för några åhr sedan admitterade apparitionem et influxum diaboli hos et qvinfolok, som lefde utan mat? Man tåhl truldom-syner med mehra, så länge de anses som opera diaboli, emadan remeden dereot,

exorcismus, bibehåller cleri auctoritet; men at boni spiritus visa sig, dervid vinnes ingenting utan föloras, anses som et delirium och en ohyggelig haeresia. Bisiop Lamberg sade förledit åhr åth mig och salig gref Tessin, at Ekeboms upförande uti causa Swedenborgina var oförsvarlig. Lät biskopen Filenius säija huru hans politiska upförande varit vid denna riksdag och driffjädrarne dertill, så må man yncka sig öfver hans ifver pro Dei gloria et religione christiana. Dylika inçongruiteter och incoherenser uti gierningar skada mehra än alla dogmatiska delirier och phantasier.

Men jag bryter af detta ämnet och förväntar af Hr Professorna vänskap, at hvad jag här anfördt blifver sub fide silentii. Jag är intet af Swedenborge religion, men det giör mig ondt, at den hederliga man skall på sin älderdom bedröfvas och

1*Handlingar rörande Swedenborgianismen och de så kallade Prediko-Försöken" -ett mycket sällsynt, ofullbordadt tryck, som utkom i Göteborg 1769, 176 sid. Innehöll utrag ur Consistorii Gothoburgensis Protocoll, hvare förekomma bl. a. här åsyftade skarpa angrepp af domprosten Ekebom mot swedenborgianismen, såsom varande "ike blott schismatisk, utan i högsta grad hae retisk och i de aldraömaste delar socinianisk" äfvensom bref från de af Höpken nämnde biskoparne.

2 Svedenborg var icke biskop F:Á utan dennes hustrus Ulrika behzaelstjernas morbroder.

3 Domprosten Älf var gift med biskop F:Á dotter, Anna Dorotea F.

förfölljas; det gör mig äfven ondt, at när man aflägger hos catholiquerne l'esprit de persecution och man hos alla uplyste nationer fatter un esprit de charite et d'humanite, detta tänckesättet ännu icke fådt hos oss inrymme. Det gör mig ändeligen ondt, at uti en så giäsande tic, som denna, man vill ännu upväcka religione-trätor, som af alla äro mäst eldfängde och skynda oss hastigast till vår ofärd och förödelse.

Translation by C.T.O. in NCL 1898: pp.107-8, as follows:

At TO PROFESSOR ÄLF. - April 10th, 1770.

"As I am about to send a horse to Linköping with my coachman, I use this occasion to express my obligation for the *Swedenborgiana*⁵ which you have sent me. I have found nothing edifying in these. As your friend, I may say, *sub rosa*, that the letter of Bishop Filenius made me most sad. As a priest he ought to have exhibited more charity and politeness toward an erring neighbor or more consideration for an uncle, and more love of truth than he has shown, for that he is not acquainted with Swedenborg's work and system is shown when he accuses the latter of trying to make *faith* of no account. Swendenborg everywhere insists upon *fides cum charitate conjuncta*. Is it that *charitas* destroys *fidem*? Bishop Lamberg⁷ accuses Swedenborg of socinianism. Has he read Swedenborg? Does he know what socinianism is? I doubt it. You are aware of my opinion as to Swedenborg's *commercium cum angelis et spiritibus*. I never read his *Memorabilia*. His *Judicium* is in better order than his imagination. But I ask, with what grace can your father-in-law deny *apparitionem spirituum* to Swedenborg when only a few years ago he admitted *apparitionem et influxum diaboli* in the cure of a female who was, able to live without food? Some persons seem ready to tolerate Visions, etc., as long as these are considered *opera diaboli*, because the remedy against this, viz., exorcisms, preserves *cleri anctoritas*; but that *boni spirit* might be seen—from that there is nothing to be gained, and so it is

considered a delirium land an abominable heresy.

"Bishop Lamberg a year ago stated to me and to [Count Tessin that Ekeborn's behavior in cause *Swedenborgiana* was indefensible. Were Bishop Filenius to confess what have been his political methods and motives at the present diet, then one might well have well cause to groan over his zeal *pro dei Gloria et religione Christiana*. Such incongruities and inconsistencies in actions are of more harm than any dogmatical deliria and phantasies.

"But I must change the subject, and I expect from your friendship that what I have said here will remain sub fide *silentii*. I am not of Swedenborg's religion but it is painful to me to see this honorable man troubled and persecuted in his old age; it is painful also to notice that when even the Catholics are doing away *l'esprit de persecution*, and when all enlightened nations begin to embrace un *esprit de charite et d'humanite*, these sentiments have not yet gained an entrance among us. It pains me, finally, that in so seething an age as the present there must be excited religious quarrels, which of all are the most inflammable, and which most quickly will hasten us toward our misfortune and destruction" (*Skrifter*, p. 448.)

5 "*Swedenborgiana*," probably the " Minutes of the Gottenburg consistory," referring to the trial of Dr. Beyer and Dr. Rosen, which, together with inflammatory letters from the Bishops Lamberg and Filenius, were printed this year by Assessor Aurell, a most violent enemy of the New Church.

6 See D. II, 313. \Fil .- Aurell Dec.28.1769)

7 Bishop Lamberg's letter to the Gottenburg Consistory of December 4th, 1769, in which he says: Socinianism manifests itself so clearly there (in Swedenborg's letter to Dr. Beyer'of October 30th, 1769) that no one except the merest idiot in polemics can dare deny it."D.II,310

8 Filenius.

Minutes of the Royal Council on Swedenborgianism.

Phot.inPh.File 484 = 15 pp.fol. (8 sheets)

1770, April 11, Stockholm.

In the State Archives, Stockholm. Kongl:May:ts Justitiae Revisions
Protocoller For År 1770.

pp.554-563.

p.554

År 1770

Den 11 April

Närwarande i Kongl Maijts
Råd Kammare i Stockholm
Stora rummet.

Deras Excellencer Herrar Riksens Råd

Grefwe Ekebald

FriHerre Rudenschöld

FriHerre Hierne

Herr won Wallwijk

Herr won Stockenström

Grefwe Bielke

FriHerre Scheffer

FriHerre Hermansson

Herr Beckfriis

Grefwe Barck.

Justering G: Sedan undersrefwen Upläst til Justerande the af honom
under den 29 och 30 Martii sistledne hållne råds
protocoller, och wid thet then delen

Swedenborgianism af sistnämde protocoll förekom, som angår

[p.554a] Justitiae Cancellarens underdåniga Memorialer rörande den

så kallade Swedenborgianismen thäröfwer the öfrige tå Närwarande Deras Excellencer sig utlåtit; Men Hans Excellence Herr Riks Rådet von Wallwijk i anseende til thes Opasslighet tå eÿ warit närwarade; så yttrade sig nu Hans Excellence Öfwer samma mål på följande sätt:

Ehuruwäl jag i anseende til min siuklighet den 30 i sistledne månad eij war tilstädes, då detta mål i Kongl Maijts RådKammare andra gången war före, och jag således icke hördt alla the i thenna sak inkomne skriffter upläsas; likwäl och som p.555 jag eÿ mindre/ af de Handlingar, som den 29 sistledne Martii äfwen i min närwaro föredrogs, än af Deras Excellencers utförligare yttrade meningar, samt Justiticiae Cancellarens sista underdåniga Memorial inhämtadt all den kundskap och uplyssning jag härutinnan anser wara nödig; Altså finner jag mig nu wara i tilstånd, at geast aflemna mitt underdåniga tilstyrckande i thenna sak.

Och hwad således först angår the af Assessoren Swedenborg af Trycket utgifne skriffter och böcker i förewarande ämne; så kunde wäl i anseende til ["555a] Hwarjehanda omständigheter, som/ Swedenborg, såsom Religions grunder upgifwit, någon anledning wara, at förut hänwisa the samma til Theologiska Facultetens närmare granskning; Men då jag effter sinner icke allenast at Götheborgs Consistorium them redan pröfwat; at samma skriffter af pluraliteten därstädes blifwit för Jrrige, och emot vår rena Lära stridande ansedde, Och at hwar och en som effter

Öfwertygelse will thärom döma genast finner them i flera delar, helt och hållit afwika ifrån Guds uppenbarade Ord och våra beswurne symboliske böcker;

p.556 Så kan jag eÿ annat, än på lika/ sätt och af the skiäl deras Excellencer i underdånighet tilstyrkt, aldeles ogilla och förkasta förberörde Swedenborgs skriffter samt the Religions grunder han thärutaf härleda sökt, samt tillika til förekommande af vidare orlighet i Allmänheten på lika sätt som hans Excellence Herr Riks Rådet Scheffer, i underdånighet tilstyrka, at till samtelige Consistorierne må afgå Circulaire Bref, hwarigenom Swedeborianism må förklaras för Jrrig och stridande emot vår sanna Lära, samt at Consistorierne må med

[“556a] all möyelig flit och försiktighet söka hindra the sammas vidare utspridande.

På samma grund forfaller och alt hwad the angifne Lectorerne Roséen och Beijer drifwit i anledning af Swedenborgianismen; men hwad beträffar, huru the härföre måge anses; så är wäl emot them the beswärande omständigheter i synnerhet, at hwad Roseen angår, han utgifwit på Trycket de så kallade Präste tidningarne och förswarat ätskillige principer, hämtade utur Swedenborgs Theologiska aroeten, jemwäl yttradt, at de så kallade

“ 557 Dictata icke wara någon afwi kelse ifrån Bibliska Laran; och rörande Beijer, at han med tydeliga ord erkiändt Swedeborianismen för den sanna Läran, eller som orden lyda Öfwerensstämmande med guds muns Ord och glimmande af ett gudomeligt Lius, samt at the bägge tilståt thenna Nya Lära Öfwerstiga Gräntsorne af Symboliska böckerne och

afvikande ifrån Vår Läroform, Men då jag a åndra

sidan efftersinnar, at these Lectorer eij förut blifwit för
 derass Lärosatser angifne, mindre undfåt then
 warning 1. Cap:2 §: Kyrko Ordningen anser för
 nödwändig, innan slike wilse farande öfwerlemnas
 til Domarens åtgiard, och hwilken

[p.557a] warning af Consistorio bordt/ verkstallas, som likwäl
 icke ännu skedt; Förthenskull och som omförmälte
 §: äfwen förmår, at man snarare skall söka att
 återfå en sådan willfarande til den rena Lärans
 sanning, än genast afsöndra honom ifrån
 borgerliga förmånens åtniutande, om hwilket
 förra förhoppning är, effter Beijers egit
 tilkiänna gifwande på sätt Handlingarne förmåla;
 Altså och i betractande af de flere härwid
 förekomne Considerationer, som förut utförligen
 blifwit ådaga lagt, finner jag mig äfwen hafwa
 skiäl i underdånighet tilstyrka, thet måge

[558]Roseen och Beijer både på/ett ömt och alfwarsamt sätt
 warnas, at ifrån slike willostigar sig till wara
 taga och påläggas at tydeligen förk/1/ara, om
 the wilja hädaneffter therifrån Afstå, Men ifall
 the emot förmodan i en sådan declaration eÿ
 skulle wilja ingå, Consistorium då genast må
 förwisa målet til Göta HofRätt, som effter Lag
 och författning år thärmed har at förfara, samt
 Åådant sedan Kongl. Maijt i underdånighet
 tilkiänna gifwa.

Och är jag äfwen af den underdåniga tancka at
 Roseen och Beijer emedlertid och til des Kongl.

[558a] Maijts ytterligare/ Nådiga Förordnande
 häruti sker afhålla sig ifrån all underwisning in
 Theologicis, samt at Biskoppen må antydass hafwa all
 up-

märksamhet uppå Underwisnings wårket, och i synnerhet huru Roseen, och Beijer sig thår utinnan förhålla; Äfwen som och Biskoppen och Consistorium bör på ett warsamt sätt draga försorg at så mycket moøyeligt är indraga Swedenborgs och alla desse andra i Stiftet utkomne mistänkte skriffter samt them äfwen til Kongl 1 maijt insända hwarom Kongl Cancellie Collegium rörande the skriffter p.559 som i samma ämne torde/ wara härstädes utkomne, äfwen kunde få befallning at föranstalta.

Angående Doctor Roempkes Synodal Disputation som förmåles hafwa gemenskap med Swedenborgs skriffter; så instämmer jag med pluralittens tanka, at Hans rörklaring bör först infordras, innan jag mig theröfwer kan utlåta.

Widkommande sluteligen Justitlea Cancellarens underdåniga anmärkning emot Consistorium i Götheborg, som eÿ widtagit annat steg än warning til Prästerskapet, tå thårstädes anmält blef, at ["559a] Swedenborgianismen gynnades af en del i Orten, så will jag med utlåtande thåröfwer upskiuta så wäl som angående the wid Censuren och protocollereenes justerande brukade cordenteligheter, til dess Consistorii infordrade utlåtande i Ofwannämde delar inkommit.

Men jag kan wid detta tilfalle eÿ undgå at på lika sätt, som Hans Excellence Herr Riks Rådet FriHerre won Hermansson fästa min upmärksamhet på

Biskoppen Lambergs, såsom Ephorus i Consistorio,
förhållande i thetta ämne och granlaga

mål; frinnandes jag huru han efterlåtit sin Embetes p.560 skyldighet, at wid taga nödige mått och steg til Swedenborgianism hindrande at utspridas, oachtad både Probsten Aurelius i September månad 1768 och Probsten Kollinius i October thärpå följande gåfwo til kiänna, at samma willosatser gynades af flera i Orten, at på Präste mötet samma tid blifwit slutit, at thetta mål borde i Consistorio komma under öfwerläggning; men Biskoppen icke bewistat thensamma, utan ansedt visitation i Stifftet angelägare, at han icke förr än halfft År effter och sedan han kommit till riksdagen påögnat Prediko ["560a] försöken som redan 1767 innemot 2--ne/ År förut på trycket utkom och Arktals honom äfwen tilstälte blifwit. Och at han icke straxt fogat anstalt therom, at thetta mål blef hos Kongl Mayti underdånighet anmält, utan låtit thärmed så långt på tiden ankomma, at thet eÿ förr än nu och sedan Prästeståndet lemnat thet framme til Justitiea Cancellers Embetets Hanläggning til Kongl Maijt inkommit. Af the flere härwid förekomne omständigheter finner jag äfwen, at om Biskoppen i tid härwid I acktagit hwad som wedebordt, ändamalet snarare wunnits, och at man tidigare kunnat leda "561 Prediko försöken på Doctor Beijer såsom deras författare samt äfwen därigenom förekomma Hans Dictata i Gymnasio them Biskoppen sielf widgått wara farligare än Prediko försöken at anse, J anseende här till, samt the flere I hanlingarne förekomne skiäl, och hwilka I Hans Excellences underdåniga tilstyrkande uförligen äro uptagne tilstyrker jag i underdånighet, at thenna Omständighet

må komma under vidare öfwerläggning, sedan Consistorii swar inkommer.

Hans Excellence Herr Riks Rådet Friherre Hermansson utlat sig harpa:

Jag har wäl under den 30 sistledne Martii, [Phot.ends here] tå thenna sak äfwen före hades ioland annat äfwen giordt anmärkning emot Biskopp Lamberg för thes wiste försumelse wid thetta måls Lagliga handläggande, och at någon åtwarning således härutinnan kunde hafwa rum; Men wid närmare öfwerwägande häraf samt at angelägit är, at förut erhålla Kunddkap hwad werckan then i underdånighet tilstyrkte warning för Roseen och Beijer kan hafwa; anseer jag nödigt at Consistorii underdåniga utlåtande angående förberörde Lectorers förhållande wid samma warnings undfående, förut må afbidas; hwarefter och sedan sådant föregått jag vidare mig öfwer samma omständighet will i underdånighet yttra.

Med thetta Hans Excellences underdåniga utlåtande at med föreställningen til Consistorium och Biskoppen Lamberg må hafwas anstånd; förenade sig the öfrige närwarande deras Excellencer. Och kommer forthenskuuld effter pluralitetens tancka.

Bref til Consistorium i Götheborg at afgå hwarigenom Swedenborgianismen förkastas, och Biskoppen antydes at förehålle Roseen och Beijer theras fel i thenna sak, med warning, at afstå ifrån sine willosatser samt at the emedlertid

hade at afhålla sig ifrån Docerande in Theologicis til des Kongl Maijts swar följer på Consistorio underdåniga utlåtande om samme Lectorer.

Likaledes kommer Bref til Cancellie Collegium at expeieras, angående Swdenborgs Theologiska arbetens insamlande här i Staden samt Tull Directions anbefallande at tilhålla wedebörande, om författningarnes efterlefwande rörande utlänska Böckers utlämnande ifrån Packhusen.

[p.562a]

Deras Excellencer Herrar Riksens Råd, Grefwe Ekebald och Grefwe Bielke anmälte at Kongl. Maijt i Nåder anbefalt them at i Morgon på Ulrichsdal bewista thet examen, som kommer at anställas öfwer Hennes Kongl Höghet ArfPrintsessan i Des Christendoms Kundskap; så at Theras Excellencer i fall någon session I Kongl Maijts RådKammare i morgon wore, tå icke kunde wara tilstädes at

" 563

rådplägningarne bewista.

[" 595a]

Jn fidem protocolli

Swen Forseen

Just: i RådC: den 26 April 1770.

J:R:

No translation but mentioned in LM
(vol.2):p.713.

SWEDBNBQRG TO DR. G. A. BEYER

1770 April 12 _____ Film + a) Photograph = 4 pp. (2 sheets)
b)

Photostat = 4 sheets in Ph.File
L.II: 486

a) In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Codex 52 12a-b;
Berg.Brefsaml.v.XIV:pp.809-13.

Transcript in ANC = Tafel MSS: 444-47,

b) In Stockholm, in the State Archives: Acta ecclesiastica
Religionsmål Swedenborgianismen. Copy with notes by
Swedenborg; see NCL 1895: p.183 no.30.

Transcript in ANC = C.T.O. MSS: 38-40.

c): In Linköping, Diocesan Library: Bref till C.J.Benzelius,
vol.I: B f 13: no.112; an MS. copy - 4 pp. folio.

Printed in Samlingar för Philantroper, Stockholm 1787

(1 vol. in 4 issues) Let. XIII.

(In ANC Lib. = Room 15: S5 Sa4.)

Translation in Doc. 2¹: pp.352-56 (= Doc.245R);

LM (vol.2): pp.707-11; see p.726.

CRANCELLOR OF JUSTICE ROSIR TO MORATH

1770 April 12

Phot. in Ph..File486 = 2 pp.

In Stockholm, in the State Archives: Registratur för
år 1770.

Kongl. Maj. Justitiae Revisions.

Transcript:

[ph.p.1] Till Adw[ocat] f[iscal]:Morat

Jag her wel sedt af N N d: 4 i denna monadens aflåtne
skrifwelse orsakerne hwarfore the uti mitt bref af d: 28
febr sistl omrörde religions måhl icke skola blifwit
afgiorde. Men jag ken icke erkänna att hindret för
gilltigt, at man ei fådt rätt på hwarest den angifne
wistats; ty genom wederbörande Consistorium el Kgl MttS
Befallningsfsude har detta hinder lätteligen kunnat
afhwisas.

Grofheten af religions satzerne lära icke heller kunna
med föra uhrsäkt för drögmålet, emedan, om än deraf ej
något skulle kunna förledas hwilket icke torde ware så
säkert; tå man wet knapt någon fanaticus i religionen at
nämna, som ei fådt några enfalldige anhängare; så kan
åtminstone förargelse upväckande Swårligen undgås. antal.
kan det icke heller blifwa gällande, at för en Referents
NB frånvaro af lagliga förfallne och preference utgående
måhl skola emot K1 M-tts - bref af d: 176 blifwa liggande
doch will jag, med alt detta, och ehuru jag genom
wederbörande af Praster skapet, öfwer sändt anledning
till min första påminnelse icke ware, at
få K1 Hofrätten förefinnas pröfwa om beskaftenheten af
dessa religions måhl, then jag icke känner, skulle ware
sådan
at thet medförde mindre ondt at icke numera mycket

theruti elr om± forutgående underwisning och åtmaning af
wederbörande kunde uträtta. förblifwer Stockm. d.12 Apr
1770.

[ph.p.2]F i an seende till förargelse och de ärlige men
±fördökes skulle hwad

1770 d. 12 Aprill till Advocat
Fiscal. Morath ang-de Religions mål.

Rosir
Thoméé

1271-----1274

1271

DR. JOR. ROSEN TO SENATOR VON HÖPKEN

1770 April 14

Printed: Nya Kyrkan, (etc.), Lund 1847: I: pp.51-58
(A.Kahl); in ANC Lib, = S2 Kl2.

Translation in Doc. 2¹: pp.356-64 (= Doc. 245S).

1272

SERMON BY SVENBERG UNBER SUPERVISION OF DR. BEYER

1770 April 17

31 pp. 4:0

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt:
Handlingar: pp.166-95.

Handed in May 2, 1770. See Berg, vol.4 Supple-: p.174.

Text in Jönköping Documents: pp.306-36.

See above - 1043.12.

1273

COMMENTS BY EKEBOM LAMBERG ON SVENBERG'S SERMON

1770 April 17

8 pp. folio

Same source as above - Handlingar pp.196-99.

[NOTE by AA: Perhaps these notes are by Rosen or
Lamberg - ?read in Consistory May 9; see Berg, vol,4
S-t: p.182, cf. p.174.]

Text in Jönköping Documents: pp.337-46.

1274

SCATTERED LATIN NOTES BY ROSEN ON I JOHN II:22

[1770 April 17]

7 pp.8:o

Source as above - pp.200-5

Text in ditto. pp. 347-49.

GILLERSTEDT TO CHANCELLOR OF JUSTICE

1770 April 18

Phot. in Ph.File 487 = 8 pp.fol
 (3 phot. in all - 2 = 8 sheets
 1=4 ")

In Stockholm, State Archives: Acta Ecclesiastica. Religionsmål
Swedenborg.

See above - 1255.11

Transcript:

[ph.p.1] Stads Fiscalen Gillerstedt ang-de
 undersökningarne om Swedenborgs
 bref och Poëmet om Bibliotheca-
 rien Giëwell.

Högwälborne Herr Justitiae Cancellor
 Samt Riddare af Kongl. Maj-ts Nord-
 Stjerne Orden

1770

Swedenborgianismen och Görvell

Wide Underd: Mem: af d. 23. Martii 1770.
 Likaledes exped: aff; 19 Apr: och 30 d-r

Lägges ad acta;

Till åtlydnad af Högwälborne Herr Justitiae Cancellarens och
 Riddarens höggunstiga befallning uti Skrifwelse af den 24, aistledne
 Martii, får jag aldra ödminkast till känna gifwa: At sedan Contoir
 Skrifwaren Zacharias

[" p.2] Aurell till Lofl. Kämnars- Rätten härstäjes instemt Lectorn wid
 Kongl. Gymnasium Herr Doctor Beijer för Cenuren af Herr Assessor
 Swedenborgs bref under den 30. Oct. 1769, samt Boktrykaren Smitt, för
 det han utan Consistorii påteknade tillåtelse trykt sama bref, han Herr
 Doctor Belzer gjort inwänning emot Domatolens behörighet, hwarid jag å
 Embets wägnar tillstädes warit, och del af handlingarna begärt till

anmärkningars afgifwande; men som Kongl. Maj-t uti nådig Skrifwelse till des och Riksens Höglöfl. Götha Hofrätt, af den 2. sistl. Januarii i nåder tåkts förordna, at behörig undersökning wid Lofl. Kämnars Rätten hållas bör, angående den som förberörde bref till Trycket befordrat, samt, ati fall Herr Assessor Aurell, hwilken anmält sig såsom Kärande, skulle sig därifrån undandraga, jag då borde wara åklagare; Och bemälte Herr Assessor Aurell, derefter förklarar sig sielf wilja målet

[" P.3] fullfölja, så har jag uppå sådan grund med min Embets åtalan tils vidare måst innehålla. Målet är sålunda af Herr Assessor Aurell, först genom des Broder Contoir Skrifwaren Aurell, och sedermera igenom Notarien wid Stora Siötullsoch Accis Rätterne Barckenbom fullfölgt, Men Herr Doctor Beijer har i anseende till Ombyte af detta fullmäktigskap, tagit sig anledning at påstå Herr Assessor Aurells personliga närwaro, åberopande sig Lofl.Kämnars Rättens d.27. sistl. Februarii gifne Utslag, hwaruti honom åläggas, at så wida han af siukdom eller

./ . annat laga förfall ei ar hindrad sielf
tillstades komma. Och som Kämners Ratten genom
Utslag af den 20, sistl Martii, ålagt Herr
Assessor Aurell, at personligen för Ratten
tillstädes komma, sa wida han ei laga förfall
företer, eller
[ph.p.4] i annor händelse, målet till mitt Embets

åttalan öfwer lemna; Och merbemälte Herr Assessor uti ingifwen skrift förklarad s
föranlåten å Högre Ort, emot detta Utslag beswär anföra, samt tillika
förbehallit sig, enär slut erhålles, målets vidare fullföljande; Altså
har Kämners Rätten låtit med målet afstanna, thermed jag ock, emotofwam
högst berörde Kongl. Maj--ts Nådige Skrifwelse, i
anseende till Herr
Assessor Aurells förbehåll ei förda i stat mig
befatta.

Boktryckaren Smitt åter, är af Kämners
Rätten genom Utslag af den 10. dennas, i förmågo af Kongl, Förordningen angående

Tryckfriheten till 200. dal. Silf-nte böter fäld, emot hwilket Utslag han äfwen missnöije förklarar, med tillkänna gifwande at han ärnar å Högre Ort sig theröfwer beswära.

[" p.5] Som Högwälborne Herr Justitiae Cancellaren och Riddaren eljest befalt mig in berätta, om någon åtalan ännu skedt, på et här trykt poëme, under namn af Tankar öfwer den bekandte parti

Skrifwaren, Kongl,

Bibliothecarien Berr Carl Christopher Giörwells Almäna Tidningar för år 1770, så tillbör mig ock aldra ödmiukast till känna gifwa, at den 10. sistleden Martii har samma skrift, som här hos följer, ifrån Stakbergiska Boktryckeriet

utkommit, och innan jag derom fåt Kundskap, har
Auditeuren wid Kongl.

Artillerie Battailonen här i Staden Herr Joh. Gouwert. In Debetou på tredine
dagen derefter, eller den 13 therpå följande, till
följe af mer högstberörde Kongl. Skrif- och
Tryckfrihets Förordning, skrifteligen anmält sig såsom åkärande i detta ämne wid
Kämnars Rätten härstädes; hwilket han ock sedermera
fullfölgt, och under hwilken rättegång jag warit
[ph.p.6] närwarande, samt med honom mig förenat uti
des påstaende om Exemplarens i qwarstad sättande.

Stakberg har sedermera inkommit med des förklaring, som i afskrift lika ödmukhet bifogas, hwilken förkla[ring] dristigt och med än större owarsamhet än sielfwa poëmen widrörer wissa granlaga ämnen. De flere Handlingar och protocoller, om så höggunstigt befallles, skall jag ofördrögeligen uttaga, och till Högwälborne Herr Justitiae Cancelleren och Riddaren insända. Härmed får jag ock aldra ödmukast wid handen gifwa, at Herr Auditeur In Debeten, såsom åkärande, på några wekor i enskilite angelägenheter

ifrån Staden rest, hemställandes derföre aldra
ödmiukast, om detta mål således nu bör hwila till
des han hinner återkomma, eller om jag Herr
Auditeur In Debetous på begynte talan skall
fullfölja, i hwilken

[ph.p.7] händelse, jag aller ödmiukast anhåller, at
Högwälborne Herr Justitiae Cancelleren och
Riddaren, ei allenast nådgunstigt täckes
pröfwa och utsättia hwilka egenteliga delar i
sielfwa poëmen och Stakbergs förberörde

förklaring, jag bör åtala, utan ock till den
anställande Action gifwa mig uttryckelig
befallning, på det jag min Embets plik här
utinnan med tillbörligt eftertryck må kunna
utföra.

För ofrigt skall jag framdeles med
wördnad efter komma Högwälborne Herr Justitiae
Cancellerens och Riddarens Höggunstiga
Befallning, at aller ödmjukast till känna
gifwa, då någon sak af sådan art som denna;

warder hos domaren emot Auctor eller
Boktryckare anhängig giord; Men i medlertid
får jag ock nu anmäla, det jag i anseende till
flere Embets göremål, och i synnerhet

[“p.8] förmedelst en ny undersökning angående
Falska Banco Sedlar och Stemplar dertill, som utom
Staden i den så kallade Slotts skogen, af några
barn blifwit funden,

warit hindrad, at denna min berättelse förr kunna
afgifwa.

Med diupaste wörtnad framhårdar till
dödstunden:

Högwälborne Herr Justitiae Cancellers
och Riddarens

Aldra Ödmiukaste

Götheborg d.18 April
1770./.

Tienare
H.Gillerstedt.

ASSESSOR AURELL TO THE CHANCELLOR OF JUSTICE

1770 April 21, Göteborg Phot. in Ph.File 488 = 5 pp. folio

In Stockholm, in the State Archives: Justitiekanslerns Arkiv.
Skrivelse från Diverse Myndigheter.

Transcript:

[ph.p.1] Assessor Aurell, ang-de
 ett af Assessor Swedenborg
 utgifwit Kätterskt-bref.

Ink: d. 28 April 1770.

Högwälborne Herr Justitiae Cancellor samt Riddare af Kongl:
 Nordstjerna Orden.

Beswarat d: 30 Apr ad acta

Enligt så wäl Kongl: Tryckfrihets förordningen, som Högwälborne Herr
 Justitiae Cancellerns och Riddarens, i dess höga Embets Memorial, gjorda
 föreställning,

[" p.2] angående Consistorii i Götheborg förfarande med
 Swedenborgianismen, samt Hans Kongl: Maij-ts derpå gifne Nådiga befallning
 till dess och Riksens Gjöthe Hofrätt, har jag genast fortfaret wid ber-de
 Stads KämnersRätt med det förrut dit instämde mål emot Lectorn Doctor
 Beijer, som olofligen till Trycket befordrat ett af Assessor Swedenborg
 utgifwet Kätterskt och fanatiskt bref.

Och som dels min swaga Hälsa, dels undre mina angelägenheter, ei medgifwet,
 at jag Personligen mig för rätta inställa kunnat, så har jag fullföldt
 Käromålet igenom min dertill förordnade fullmägtig; hwilcken ingifwet mine

skriftelige påståender och erhindringar mot Contrapartens
[" p.3] så widlyttige som skrifteligen gjorde konstige
inwändningar, dels emot domstolen dels emot-mig, och jäfs
anförande nu i Saken, nu emot wittne nu emot Consistorium
med mera den förmån som Lagen en Kärande part förunnar, at
fullmächtig för sig bruka, har icke eller blifwet mig
bestridt, för nu då quaestion, yppades om de angelägnaste
wittnen, som Lectorn Beijer, emot sitt Halsstarriga
förnekande, öfwertyga skulle då honom föll in, at till
Sakens och tidens förhalande åter göra ett inkast emot min
senare fullmächtig, under det den förre, af någon hastigt
åkomeen händelse hindrad war, med det påstående at jag i
egen person

["p.4] skulle mig såsom en Actor Publicus, hwartill han mig då först i
hast förwandlade, infinna böra. Detta biföll KämnersRätten genast, som den
sjelf säger, efter noga öfwerwägande, dock utan at någon Lag eller Laga
skjäl sig åberopa.

Hwarföre jag fan mig befogad emot att så beskaffat Kämners rättens Utslag,
besvär anföra i Kongl: Gjötha Hofrätt.

Under det denna quaestion der ännu oafgjord ligger, torde det hända at
Stadsfiscalen i Gjötheborg, kunde inkomma med förfrågan Hos Högwälborne
Herr Justitiae Cancellern och Riddaren, om Honom tillåtas må, detta måhl, i
dess således, igenom Kämners rättens förseelse inkomne belägenhet,
fullfölja

[ph.p.5] å Embets wägnar. J hwilcket fall, jag således supplicerar at få Höggunstig del af en slik Stadsfiscalens anmälan, på det jag derwid mine påminnelser i all ödmjukhet måtte kunne afgifwa och då tillika hafwa tillfåle omständeligen wid Handen gifwa Kämners rättens besynnerliga förfarande i berörde måhl, hwilcket nu under dess Hand hwilat öfwer fulla 4 månader, och icke mere tillgjordt blifwet intill nu, än det förrut i början war, när man undantager någre små praeliminaire-Utslag, som alle till Lector Beijers faveur och noije utfallet. Med djupaste-wördnad framhårdar oaflåteligen Högwälborne Herr Justitiae Cancellers och Riddarens

Göteborg d. 21.

April 1770

ödmjukaste tienare

AND: JOH: AURELL.

(See above - 1246)

No translation

ANDERS BORELIUS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 April 22, Göteborg

1 page 4:o

In Stockholm, State Archives. Acta ecclesiastica.
Religionsmål Swedenborgianismen.

"Bevis undertecknad af And. Borelius, Comminister i
Thorsby, angående pengar som Dr. Rosén har
emottagit för Nya Prediko-Försök (Certificate
signed by And. Borelius, perpetual curate of

Thorsby, concerning money received by Dr. Rosén for his New Sermon-Essays)."

Transcript in ANC = C.T.O. MSS: 41.

Mentioned in NCL 1895: p.183 no.31:

"31. - 1770 April 22d, Gottenburg. - Rev. A. Borelius, of Thorsby, to the Gottenburg Consistory regarding Dr. Beyer's Sermon-Essays."

PAPER BY JUDGE GILLERSTEDT

1770 April 23

In Stockholm, State Archives: Justitiekanslerns Arkiv.
Skrivelse från Diverse Myndigheter.

"Inkommen skrifvelse af Gillerstedt."

[Note by AA: "Not found"]

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY - EXTRACT ON "A.J.AURELL"

1770 April 23, Jönköping Phot.in Ph.File 489 = 2 sheets (3 pp.)

In Jönköping, Götha Hofrättens arkiv: 1770 års Civil Prot. för
Feb. Marti & April månader: pp.2057-59.

(See above - 1266)

Transcript:

2057.

Kongl HofRåttan lät sig förekomma de bewär Assessoren Ädel och
(A:J:Aurell) Högaktad, And: Johan Aurell deröfwer anfördt, at Kämnars
Råttan Götheborg genom utslag den 23 sidstl Martii, af anförde skjäl
förklarar sig icke kunna bifalla bemälte Assessors gjorde ansöning, at
Stads fätskiäraren Meinkes Hustru Anna Meinke för befaradt dödsfall,
måtte aflägga

2058. dess wittnes mål rörande hwad wid Doctoren Beijers afledna
Fruus siukdom och död förefallit, hwilket wittnes mål skall wara honom
nödigt, däräst framdeles Rättegång af honom emot Assessoren wälborne
Emanuel Swedenborg resas skulle, i anledning af den del uti
sidstnämdes d: 30 Oct: förledit år aflåtne och på tryckot utgifne
bref, hwilken angår bemälte Fru Beijer; som beswärs Handlingarne
utwisa.

_Utslag

Utslag.

Af det öfverklagade utslaget inhämtas, at wid Kämnärs Rätten i
Götheborg undersökning uppå Kongl Majj-ts nådige förordnande
endastblifwit företagen, rörande förenämde brefs utgifwande på
Trycket; J anseendo hwartill och som samma undersöknings mål icke ännu
finnes derstädes wara fullkommeligen af slutat, så Kan Kongl HofRätten
emot 16 Cap: 4 §. R-gs Bal: desse beswär 2059 till skiärskådande nu
icke uptaga.

No Translation

KING TO GOTHENEURG CONSISTORY

1770 April 26, Stockholm 20 pp. L.III:1280,
1281

a) In Jönköping, Götha HofRätt: Hundlingar, p.663.

Text in Jönköping Documents: pp.663-70

(See above - 1043.12)

b) In Stockholm, State Archives, a draft. Kongl. Maj. Justitiae
Revisions,

Registratur.

Text in C.T.O. MSS: 43-48.

c) In Göteborg, Domkapitlets Arkiv: Kongliga Bref, 1760-70:
n.203.

Text printed in: J.C.Cuno's Sammlung einiger Nachricht, 1770.

(In ANC Lib. S8S/C91.)

Schwedische Urkunden v. dem Ass. Swedenborg, 1771

(Oetinger) (In ANC Lib. - Rm 15 S2/0e8b);

Oforgripeliga Tankar, Stockholm 1788: p.76

Mentioned in: Berg, vol.4 supplet: p.176, and NCL 1910: p.625, as
follows:

1770. April 26 Stockholm. Royal letter to the Consistory. After reviewing the proceedings in Gothenburg, and the declarations of Beyer and Rosen, the Royal Council states that it has examined and totally condemned, rejected and forbidden the theological doctrines contained in Swedenborg's writings. Beyer and Rosén, having expressed their adherence to these doctrines, consequently stand self-condemned. Nevertheless, His Majesty, from a tender

regard for their welfare, is not yet willing to proceed against them according to the civil laws, but hopes they may yet be brought to repentance. The Bishop, therefore, is commanded to cite them before him, describe the dangers threatening them, and warn them to abstain from their heresies, etc. They are also to be forbidden all theological instruction. The whole case is to be treated with great silence and carefulness, in order to prevent public agitation. All copies of Swedenborg's works and of Beyer's SERMONS are to be quiet withdrawn from circulation. Finally, Roempke is to explain himself more explicitly as to his relations to Swedenborg's writings. (Copy of original in A. A.; incomplete translation in Doc. II:365. See also B.II: I76-I77.)

Described in LM (vol.2): pp.719-20.

Translation: Partial only in Doc. 2¹ p.365 (from a Swed. reprint and a German translation).

Complete, as follows:

Adolph Fredrich [etc., etc.]

Since, by our gracious letter of Jan. 2d of the present year, was imparted for your explanation the Memorial of our Chancellor of Justice and Knight of our Northern Star, John Rosir, together with the accompanying documents concerning the so-called Swedenborgianism put forth in the theological writings of Assessor Swedenborg; and it was commanded you to come in, in all haste, with specific humble thoughts as to how you find, not only the above-mentioned Swedenborg's doctrines but also the printed Prediko Försök - as to whether they are wholly in harmony with our pure Evangelical doctrine, or how far there may be discovered in them anything departing from it, and in the latter case, whether the author of this Forsök may be known or could be discovered by you; and with this, it was laid on you more closely to examine the so - called Dictata, and in humility to

state how they hang together, and whether it could be ascertained how the scholars may have guidance to what could be found to be heretical or objectionable in these Dictata, as least in their style of speech.

In respect to all this and more, the Minutes of your voting have been handed in, together with Dr. Beyer's special explanation in that which specifically concerned him.

So, in most humble obedience, you have stated in your letter of Feb. 14th last that, for greater speed, each of your members has handed in his special reflection in this matter, and that these reflections, together with the book called Forsök till en Hand Postilla and an Oration held in the Gymnasium at the change of Rectorship on June 15th of last year, were most humbly sent in by Lector Beyer together with your own declaration.

From these documents which we have communicated to our Chancellor of Justice, and also from Bishop Dr Lamberg's humble expression now just arrived, you have found that the so-called Swedenborgianism, i.e., the theological doctrines set up by Assessor Swedenborg in many of his books and writings printed abroad and brought hither into the Kingdom, has been highly disapproved by the Bishop and most of your members, namely, the Dean, Dr. Ekebon, the Pastor of the German Church Hempke, Lectors Roempke, Kullin, Vallenstrale and Gothenius, as being opposed to God's revealed Word, our pure Evangelical doctrine and the symbolic books received by our church and solemnly sworn to, and this in the most important points and the most tender articles of Faith; also that you have proved that the greater part of the Prediko Försök and the so-called Dictata have their source wholly in the Swedenborgian writings, which latter - in a very injurious way - have been brought before an unsophisticated youth. But Lector Dr. Johan Rosen, with respect to the Articles on God and

Christ's Satisfaction and Righteousness, has sought to show by passages quoted both from Holy Writings and Swedenborg's books, the latter's purity of doctrine, yet with the passing by of his visions and revelations. These, the said Lector had not acknowledged, the said Lector finally saying that he has not found a veritable difference between the Bible theology and the Swedenborgian, though it would be undisputed that high respect for our form of doctrine is diminished by the latter. With this, he yet did not consider the doctrine dangerous to our enlightened Christianity, but pure, high and evangelical if Holy Writ in orderly fairness becomes the chief and only Judge in matters of faith - which our symbolic books permit; and Rosen, for his own part, presumes that

he is protected with the support of the laws against all accusations of heresy and judgment based thereon so long as the Bishop's and Consistorial oath is in harmony with the common law and the Royal ordinance concerning freedom of the press, that that doctrine alone is evangelical and pure which comes from the unimpaired springs of the Word. Moreover, Rosen has neither by lectures or printed writings still less from the pulpit to this day departed from our received rule of Profession for which he has ever borne steady respect.

Rosen had nothing to remark against the hand postilla called *Nya Forsok*; nor has he found in the dictata accompanying the acts, *additis addenda et mutatis mutande*, any departure from the Bible doctrine.

The Vice-Lector of theology, Dr. Meyer has sought in general to throw light on the status of Swedenborg's books, to explain which concern the interpretation of Scripture, the things of religion and the voice of experience; to show how sublime and excellent they are in throwing light on the dark passages met with in the Holy Scripture, but not comprehensible to all who have not gone through them with thoroughness; with various other points, stating at the end that so far as he has attained and had the gift of searching and trying them, he has found no other than that the said Swedenborgian writings are everywhere in harmony with the Word of God's mouth, and the sheen of Divine light.

Beyer has acknowledged himself to be the author of the said *Prediko Forsok*, with the exception of the additions (uses) by Lector Gothenius in the first part; and also in the second part, with the exception of those for Easter; and what has entered therein that is good and true comes mostly from reading Swedenborg's books, while always the Divine text has been his guide.

He has also acknowledged that the dictata or momenta theologica which the students in the Gymnasium committed to

writing, and on which

he lectured, were taken from Assessor Swedenborg's book De Equo Albo, and everywhere are in harmony with the truth of God's Word. And, in order that the public might know with certainty how Dr. Beyer in these lectures held harmless principles, he printed the Latin Oration mentioned above.

This together with more contained in the received documents, together with what our Chancellor of Justice communicated in his subsequent memorial of the 23d ultimo, we have taken into careful and tender consideration; and although in Swedenborg's theological works various statements are met with, which considered separately and without this connection with the rest, might be considered as tolerable and not opposed to God's Holy Word and our pure doctrine, yet these writings couched in obscure and mystical language - of which, in your memorial a collection is made of the most significant main points, taken in connection and as a system, are clearly found to contain such doctrines as openly and directly go against and upset our Evangelical Church's Confession of Faith founded upon God's Word and the Symbolical books in its most tender parts. Because of this, and in consideration thereof, and by virtue of the form of government, our Royal assurance* and many ordinances, we find it necessary altogether to disapprove, reject and forbid these opinions contained in Swedenborg's writings and the thus confirmed

theological doctrines, as a seed for weeds,
and as inducements to the greatest
delusions, especially among the simple, who
might easily be led astray by them.

We also consider that the Predico Forsok, the
so-called dictate for the youths in the Gymnasium, and the
Oration at the change of Rectors, which, according to
Beyer's own statement, takes its origin in Swedenborg's
doctrines, and in greater or less part contain thoughts in
common with Swedenborg, are deserving of all watchfulness,
not to afford edification; and against the spreading of
them, suitable care should be taken.

*i.e., the oath taken at the coronation.

What can they cause other than great disturbance and distress, in that the two above-mentioned clergymen, Lectors Rosen and Beyer, although Swedenborg's heresies are revealed, have plainly declared themselves devoted to his doctrine, which they hold to be in harmony with the holy Scripture, though with this distinction that the former declares that he has not given instruction therein, while the latter has spread out as much as is contained in his Prediko Försök, together with Swedenborg's printed letter.

We had indeed supposed that Rosen and Beyer, as clergymen, teachers, and members of the Consistory, and watchmen over religion and theological doctrine, would in the greatest measure have exerted themselves in watchfulness and zeal in all that which contributes to the advancement of the honor of God's name to maintaining the light of the Gospel in its complete clearness, the guidance of innocent youth; therein would be the solemnly sworn to, living according to the ordinances of religion, the form of governing, and the assurance to the King, which prescribe unity and purity in doctrine; but since we have not found with them what is reasonably expected of them and what both God's Word and worldly law demand, therefore for us there would be full occasion at once to let them be dealt with according to the ordinances of religion. Yet, from tenderness for their own welfare, and as a trial as to whether they, being in error, might not be brought back to the right way, we will, for the present, delay with sternness, and therefore it is our gracious command to you, Bishop Lamberg, that, in the Consistory, you at once call these two Lectors, and inform them, in the way mentioned, as to how we regard their behavior, and then remind them of

their error, and how that their defence that Swedenborg's doctrine is in complete harmony with God's Word, cannot avail, because it cannot be unknown to them that hardly one of the manifold sects which have risen in the Christian Church, from the first century to the present time, has not founded itself on Holy Scripture, though with different interpretations; and

how much does it depart from the ordinances of religion, the form of Government, and the King's assurance which order unity and purity in doctrine founded on Holy Scripture, written in the three Symbols adopted unchanged in the Augsburg Confession in the Upsala Council in 1593, and interpreted in the book Concordia, if in the main grounds of specifically our faith, each and every one were in freedom specifically to interpret Holy Scripture and to procure followers! Furthermore, that the passages in Swedenborg's works marked by most of your members are not ambiguous, as neither is that which came out last year concerning the commerce of soul and body, wherein, in more than one place, Swedenborg insists on his revelations. And, finally, nothing can be concluded in support of Swedenborg's matters from the fact that no one has undertaken to refute them. Although they have been given out now for nearly twenty years, each and every one who has read them has not held them worth refuting - unreasonable things which should fall of themselves, but by being refuted would become more known.

Then, after it should be represented to them what danger they subject themselves to if they come to be dealt with according to the ordinances of religion, and with this to be seriously warned hereafter to abstain from their errors, which, however evident they are, could yet cause disturbance in the church; and finally that, from favor and grace, we give these clergymen time for consideration and reflection, that in the Minutes they may plainly and uprightly express themselves as to Whether they will let this warning avail, or whether they intend to continue in these matters. Of this, in general and also with the Consistory, they must speedily come in with a humble account. From this we may find if and what stronger solution may be taken to set our Christian Church in calm and its doctrine in surest sanctity.

Meanwhile, till all this has been done, Rosen and Beyer are not permitted to occupy themselves with any kind of teaching in theological matters. It is laid upon you, Bishop Lamberg, to give all attention to the teaching work, and how Rosen and Beyer conduct themselves, and what may happen in your diocese in this respect.

For the rest, we consider it most highly necessary that the whole of this matter be conducted with much quietness and caution, in order to forestall curiosity and annoyance in the public. And therefore without letting any announcement of it come out, you must in silence gather in and retain unbroken in your own possession as many of Swedenborg's theological books and printed writings as can be found, and also the Prediko Försök and everything else that has its source in the above-named heresies and which may concern this weighty and delicate case.

All which, together with your relation which is now commanded, must in humility be sent to us. And dated this day, we have had sent to our and the Kingdom's Chancery College to exercise great care that in the bookshops and custom house the persons concerned give attention to what is contained in the law and ordinances concerning theological works, and exercise care that theological writings already arrived from foreign parts or which arrive hereafter, such as contain heretical meanings on our pure doctrine, be sequestered, even as we have now enjoined upon our Direction of General Customs to let the servants of the said Custom House, and Customs in the staple cities,* in accordance with the Royal Resolution of April 22, 1735, on the come plaint of the Clergy, not to give out any book coming from foreign places, until the nearest Consistory warrant permits it, under a fine of 50 Dal.s.m.

Finally, it is our command that you notify the rector, Dr. Roempke, who has been named by Beyer in connection with the giving out of his Synodal Disputation, which has something in common with Swedenborg's writings, but owing to an excuse which he pleaded, did not expressly express himself, that without delay, he declare himself more explicitly.

We command, etc.

April 26, 1770

Stockholm - in the
Council Chamber

ADOLPH FREDERICK

*Cities having the right to deal with foreign trade.

MINUTES OF THE ROYAL COUNCIL ON SWEDENBORGIANISM

1770 April 26 Phot. in Ph. File 490 - 3 pp. (2 sheets)

In Stockholm, Riksarkivets Kongl. Maj. Justitiae Revisions
Protoceller: pp.639-40.

Transcript:

[ph.p.639] An 1770. D: 26 April
 Narwarande i Kongl Maij-ts Råd Kammare i Stockholm:
 Kongl Maijt.
 Deras Excellencer Herrar Riksens Råd.
 Grefwe Ekeblad
 Friherm Rudenschöld
 FriherreHierne
 Herr won Wallwijk
 Herr won Stockenström
 Grefwe Bielke
 Friherre Scheffer
 Friherre Hermansson
 Herr Beckfriis
 Gretwe Barck

Underskrefwen upläste til justerande thet af honom under den 11 i denna
Justering Månad hållne protocoll Öfwer pleni Ähreder.

Hwarefter af Revisions Secreteraren Plaan äfwen til Justerande
 blef upläst,

639] följande Expeditioner nemligen 1°Bref til Consistorium i Götheborg
 angående warning til Lectorerne Roseen och Beijer rorante Swedenborgska
 Religions satserne. 2° till Cancellie Collegium angående skadeliga
 Böckers infordrande ifrån Boklådorner och 3° Till General Tull Direction
 om upsichten af utländska Böckers utgifwande ifrån Packhuson.

Och funno deras Excellencer at sammu Expeditioner sådane som de nu
 blifwit upsatte, böra Expedieras.

Dock kommer thetta mål förut, at hos Kongl Maijt i underdånighet

anmälas hwilket Revisions Secreteraren Plaan nu på befallning gick at [p.640] wärkställa i samt någon stund härefytter återkom och /gaf i under-640. dåighet til Kiänna at Kongl Maij-t genom Makthafwande Kammar Herren i Nådex utlåtitt sig wilja Sjelf i Råd Kammaren infinna och thes nådiga yttrande i thenna ask aflmn.

Något härefytter inkom Kongl Maijt i Råd Kamaren samt yttrade- sig i Nåder icke hafwe något at påminna wid deras Excellencors i thenna gjorde underdåniga tilstyrkande.

Hwar före förberörde Expeditioner under denna dag kunna at utfårdas.

In fidem protocolli

SVEN FORSSEN

Just.i Rådl.d.9 Maij 1770/.

R:

No Translation

KING TO THE COLLEGE OF CHANCERY

1770 April 26, Stockholm

2 pp. 4:o

- a) In Stockholm, Royal Library: Handskrifter, Svedenborg, Biografi
 - Book no.2. (Transcript below was made from this copy.)
- b) " Stockholm, State Archives:

1. Kongl. Maj. Justitiae Revisions, Registratur 1770.
 (Transcript of this copy in ANC = Tafel MSS.360.)
2. Kongl. Cancellie Collegii, Protoceller 1770.

Transcript of copy in Royal Library:

Afskrift

Adolph Friedrich etc. etc.

Vår synnerliga ynnest. etc. etc. Vid det WI låtit Oss ett till Oss inkommit mål hafwe WI förnummit att åtskillige af Assessoren Swedenborgs utrikee tryckte Theologiske arbeten blifrit hit i Riket införde. Och emedan Wi i gemen anse nödigt att Böcker och Skrifter, som finnas innehålla irrige meningar i Vår rena Lära, icke måtte blifva Allmänheten Kunnoge; Ty är Vår nådiga Wilja att I på varsamt och försiktigt Sätt efterfrågen hvilke the äro, huru the inkommit Riket, och om någre kunna öfver kommas, föranstalten att the under hand indragas, samt hafven noga aktning theruppå att uppå Bok lådor och uti Packhus vederbörande i akttaga hvad Lag och Förordnintar om Thoologiska Arbeten innehålla. Och låte Wi under denna dag afgå Nådigt Bref till Vår General Tull Direction, att, i följe af Kongl: Resolutionen den 22 April 1735 på Pråsterskapets Besvär, förständiga Packhus och Tull Betjente i Stapelstäderna, att ej utgifva någon från Utrikes ort inkommen Bok vid Femtio Daler Silfvermynts vise, förr än närmaste Consistorii

Fulmächtig sådant tillåtit.

Wl befalle etc. etc. Stockholm i Råd Kammaren den 26 April 1770.

Adolph Fredrich

/Daniel Plaan.

Till Cancellie Collegium, ang-de böcker och Skrifter som innehålla
irriga meningar i then rena Läran.

Translation in Doc 2¹: p.367 (= Doc.245U), as follows:

See ref. in LM (v.2):p. 719

Our especial favor, etc. etc. By a Memorial which we had read to us, we were informed that several of the theological works of Assessor Swedenborg which have been printed abroad have been imported into this country. And, inasmuch as we consider it necessary, in a general way, that books containing erroneous views on our pure doctrine should not be circulated among the people at large, it is therefore our gracious will, that a careful and cautious investigation be instituted with a view of finding out what these books are and how they have been imported into the country; and that if any of these books can be discovered, the necessary measures be taken for having them confiscated; and further, that

those whom it concerns in bookshops and commission houses be warned to observe the law and the statutes in respect to theological writings. We also order that under this date a gracious letter be addressed to our General Custom House Office, instructing the intelligent officials in the commission houses and custom houses of our seaports, that, in accordance with the Royal Resolution of April 22, 1735, which was issued at the instance of the House of the Clergy, no books imported from abroad are to be delivered, under a fine of fifty dalers in silver, before permission has been granted by the executive

of the nearest Consistory.

We hereby commend you, etc.

ADOLPHUS FREDERIC

The Council Chamber, Stockholm, April 26, 1770.

To the College of Chancery, in reference to books and writings containing erroneous statements on our pure doctrine.

KING TO THE GENERAL CUSTOMS DIRECTION

1770 April 26

2 pp. fol.

In Stockholm, in the State Archives: Kongl. Maj-ts Justitiae
Revisions Registratur För År 1770.

"Royal Letter to the General Customs Direction concerning the
introduction of Printed Books on Theological Subjects."

Transcript as follows:

Till General Tull Direction,

angående införsel af Trycke Böcker i Theologiska

sic ämnen

Plaan

Adolph Friedrich etc.etc.

Som wi förnummit, at åtskilliga i utrikes orter tryckte böcker i
Theologiska ämnen hit i Riket inkomit innehållande irriga meningar, i
vår rena lära, altså och på thet sådant måtte i möjligaste måtto
förekommars, hafwa wi godt funnit Eder härigenom förståndiga, thet J
till underdånigst följe af Kongl resolution d 22 Aprill 1735 på
Prästerskapets besvär låter antyda Pakhus och Tullbetiente i
Stappelstäderna, at ej utgifwa någon ifrån utrikes orter ankommen Bok
wid femtio dalr. Silfwermynts wite förr än närmaste Consistorii
Fullmächtig sådant tillätit.

Wi befalle Stockholm i RådKammaren. d.26 April 1770.

ADOLPH FRIEDRICH

No translation

AND. KOLLINIUS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 April 27 P . in Ph.File 491 = 2 pp.folio
 In Goteborg, in the Consistory Archives: 1770. I. Inkoma
 Handlingar E. "Exhib. d.16 Maji 1770."

Transcript:

[ph.p.1] Exhib.d 16 Maji 1770.

Högwördige Herr Doctor och Biskop

samt

Masime Venerandum Consistorium.

Sedan Högwördige Herr Doctor och Biskopens samt Max. Ven. Consistorii ämbets memorial af den 24 sistl Januarii, uti Marks contract circulerat, har den berättelse fr[n alla Herrar Kyrkoherdarne blifwet meddelad, at den så kallade Swedenborgianismen är i Contractet icke mer känd, än af de trykte handlingar som h-er Assessor Aurell utgifwer, och at den ingenstäds upväkt oro bland åhörnade emot renhet i läran.

Boken kallad: Nya försök til förklaring öfwer Ev. texterne, är til nog start antal utsprid i contractet, synnerl i Seglora pastoral, der jag, så i anseende til Högwördige Herr Doctor och Biskopens samt Maxime [ph.p.2] Ven. Consistorii recommendation under den 23 Jul 1766

förberörde arbete /:ehuru det sedermera lärer fåt annan tilskapnad, än Maxime yen. Consistorium Sig då förestäl:/ som til eget förtroende för de berömmelige- Herrar Auctorer, skafftat afätning til 60 exemplor. Men ehuru den, aom annorstädes lärt känna Herr Assessors Swedonborgs irriga meningar i religion, kan tycka sig se spår til samma irr-läror i berörde bok; dock om boken til större delen, i en för menige allmogen mörk skrif art och transcendental method är författad, har jag af mine åhörare icke förmärkt annan oro, än at de beklagat, det de med 4 d. Sm-ts förlusst skaffat sig en för dem mäst obrukelig bok. Hwarföre jag hållet för rådeligast, at för mine åhörare icke nämna et

ord om något misstänkeliget i denna bok. Om något emot renhet i läran,
skulle, det Gud afwände! någonstäds yppa sig; skall jag icke underlåta
gifwa sådant tidigt tilkänna.

framhärder med all wördnad

Högwördige Herr Doctor och Biskopens
samt
Maxime Vener. Consistorii

Seglore d 27 apr. 1770.

Ödmjukaste tjenare

And. Kollinius

Described in Berg, vol.4 Supplet: p.194.

No translation

M. KIERRULF MEMORIAL TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 April 28 Phot. in Ph.File 492 = 3 pp. fol.

Transcript:

[ph.p.1]

Exhib.d 9 Maji 1770

Ödmiukt Memorial

Uti gunstig Skrifwelse af d 4 April innewarande, ankommen nästl-ne Postlag, i dag 8 dagar sedan, äro af Högwördiga DomCapitlet Probstarna; i Stiftet anmodade at med Berättelse inkoma, rörande then rörelse, som then så kallade Suedenborgianismen

[p.2] kan hafwa eller inset hafwa i Contracterne förorsakat. För Kinds Contract har iag i ödmiukhet fölgande at aflemna.

Så wål wid Hus - som Kyrko-Förhören, samt Visitationer har iag förmarktFolkets tanker wara hörwid sådane: Thet är emot all säkerhet, emot et helgat förnuft, emot all christel tro och kärlek.

2 Cor:11:14 at holla sig häldre til drömar, än til Guds uppenbarade ord, ther man weta bör, at ock sielfwer Satan förskapar sig i liusens Ängel: At hella samtal med the döde oaktat Herrans stränga hotelser Es. 8: 19,20. cfr. Deut. 18: 11; At antaga et annat Evangelium än thet som grundet är i Propheternes och Apostlernas

ph.p.3] Skrifter, författat i våre Symboliske Böcker, i synnerhet i Lutheri Catechismo, hwilken wårom barnom skärpes från spädaste åldren, upptäcker förgiftet och leder til läkaren; Gal. 1: 8. At förwilla Christi folk genom en förwänd läro form, och ick blifwa wid the häsosama ords eftersyn, som leder the fromas hiertan til en lefwande tro och upriktig Kärlek i Christo Jesu 2 Tim. 1: 13.

Härutaf wil följa thetta slut, at then så kallade Svedenborgianismen

har i thetta Contract ingen rörelse förorsakat.

Med wördnad förblifwer
Högwördige DomCapitlets

Tranemo d 28 April

År 1770

Ödmiukaste tienare

Mårt. Kierrulf

Described in Berg, vol.4 Supplet: p.182.

No translation

1285

A.J.VON HÖPKEN TO SAMUEL ÄLF

1770 April 29, Boxholm

2 pp. 8:o.

Printed in Anders Johan von Höpkens Skrifter. . . . utgifna af
Carl Silfverstolpe, Förra Bandet, Stockholm, 1890: pp 449-50.

393

Text:

p.449: XII. [Boxholm, 29 April 1770.] Jag återsänder med största tacksamhets be tygelse magister Lidéns bref. Efter hens genie undrar jag icke, at Paris behagat mindre an London, och när man är intagen af det namnet frihet, så ser man intet, at uti Engelland folcket och pöbeln storma hus och sätta alt tiny uti osäkerhet, men man ser uti Frankriket några

lettres de cachet, en och annan en leverad och ofta med orätta, dock
mehrendels för politiska
intriguers skull. Friheten uti Athen hade sin ostracismus och här i verlden
måsse man nöja sig med ofullkomligheter. Jag kiänner ingenting af
Mirabeauds
arbeten och jag undrar, at Voltaire, som utgifvit en lista på alla
theister,
aldrig nämnt denna auctorn.

Jag torde för några åhr tillbakars hafva berättat for Hr Professorn, at
p. 450: jag trodde det Swedenborgs theologie med tiden skulle få anhang.

Alla författningar, som gemenligen pläga deremot
sagas och äfven nu tagas, blifva fäfänge, öka mehra än förmiska antahlet af
kiättare. Den enda författningen, som kan hjälpa, täncker ingen på, eller
tror behöfvas. Den är, at den triumpherande församlingen och kyrckian
börja

at reformera sig sjelfva. Igenom åldern och säkerheten har hon blifvit kall

och förlorat den esprit, hvarigenom hon blef uprättad.

Predikningarne läser jag och uti hvar red igenkiänner jag Swedenborg. Om jag kunde frälsa mig self ifrån misstanckan at vara benägen för denna nya läraren så skulle jag uti et måhl beröma denna theologien, nemligen deruti, at den yrckar ibland christendoms-plickter, på kiärlek till fädernesland, som jag aldrig hört nämnas utaf vara ortodoxer, endast sysselsatte med abstracte ideer, dem hvareken de eller en enfaldig

menighet forsta. Om religion är et stöd för det politiska regementet, så är den religion den bäste för detsammn, som tjenar at styrcka des bibehållande.

Jag önskar få snart tillfälle at mundteligen utföra mine tanckar. Jag glömmmer

altid bort at Hr Professorn är präst med det sinnelaget, som hos de fläste uti ehrt stånd framlyser. I anledning af detta ämnet får jag lof at fråga, hvad det är, som händt probsten Ekman på Mantorp.

Man talar derom på skilgacktigt sätt ända ibland det ringare folcket. . .

.

p.451: Bref till S. Älf, Ups. vol. IV.

Translation in NCL (by C.T.O.), 1898: p.108, as follows:

"I think I told you some years ago that I believed Swedenborg's
theology would in time gain adherents. All repressive measures, such as are

generally adopted, are in vain, and tend to increase rather than diminish the number of heretics. The only measure which really would be effective no one seems to think of or believes necessary. This is, that the triumphing Church should begin to reform itself. From old age to security the Church has grown cold, and has lost that spirit by means of which it became established.

"I am reading the Sermons(8) and on every page I recognize Swedenborg. If I could save myself from the suspicion that I am devoted to the new

doctrine I would praise this theology in one point especially, namely, that it insists, as among the duties of Christianity, upon the love of one's country, which I never hear mentioned by our orthodox preachers, who are occupied exclusively by abstract ideas, which neither they themselves nor their simple minded hearers really understand. If religion is a support of the political government, then that religion is the best which most serves for the preservation of the country.(9) I desire soon to have the opportunity of expressing my thoughts to you by word of mouth. I am always

forgetting that you yourself are a clergyman, supposedly of that spirit and disposition which is shown by the majority in your office and cloth.

(Skrifter, p. 449.)

8. Undoubtedly Dr. Beyer's volume of sermons, entitled *Sermon-Essay*, which first led to the persecution against him in 1767.

9. Compare Höpken's recommendation of Swedenborg's Doctrines to King Gustavus III, on the ground that no religion could be better, as it, more than any other, must produce the most honest and industrious subjects, and

as it causes the least fear of death. (D. II, 416.)

1286

JOHAN ROSIR TO JUDGE GILLERSTEDT

1770 April 30

404

In Stockholm, State Archives: Kungl. Maj. Justitiae Revisions Registratur
för år 1770.

"Till Stadsfiscal: Gillerstedt angående skriften mot Giörwell
[Af Johan Rosir] (To Judge Gillerstedt concerning the paper against
Giörwell)."

[Note by AA: Not found.]

JACOB COMENIUS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 April 30 Phot in Ph.File 494 = 3 pp. folio

In Göteborg, Domkapitlets Arkiv: Inkomma Handlingar E:
1770. I.

Described in Berg, vol.4 Supplet: p.194.

Transcript:

[ph.p.1] Högwärdige Herr Doctor och Biskopp,
 sampt
 Högwärevördige och Höglärde Herrar Doctorer
 DombProbst och Max. Ven. Consistorii
 Assessorer

J anledning af Högwärdiga Ståndetz circularis 15. §. och Högwärdige Herr
Doctorns och Biskopens och Max. Ven Consistorii der på grundade
befallning, at inkomma med Förteckningar på alla de Personer af
Ecclesiastique Staten, som på de sidst

[ph.p.2] förflutne 40 åren af bägge Könen, som deltagit utj Änke- och
Pupill Cassan, igenom döden afgådt trade jag bordt till ödmjukt Svar
lämna: at här utj Contractet hafwer ingen aflidit på desse sidste 40.
2ren, som insatt utj Änke- och Pupill Cassan, mer än Adjuntus Ministerii i
Halmstad Herr Jonas Schuberg, som år 1761. den 25. Maij igenom
dödemafigick.

Hwad den, så kallade Swedenborgianismen angår, som Högwärdige Herr
Doctorn och Biskopen och Max. ven. Consistorium befäller inkomna med
berättelse, hwad rörelse den utj. Församlingarna åstadkommit; så berätta
alla Herrer Contractisterna, at den alainingen rörelse eller oro förorsakat
i deras anförtrodde Församlingar hos gemene man, som eij heller weta, hwad
sådant will säga, och Stånd-Personerna suspendera Sitt Judicium, och
storre delen säge

[ph p.3]der om hwarken ondt eller godt. dock äro de, som hålla det för
en Satans illuaion.

Med djupaste submission och lydno framhårdar och mitt sidste

Eder faderliga Högwyrldighetz

Samp

Max. Ven. Consistoriaum

Söndr. Den 30.

Aller ödmjukaste tjenare

Apr. 1770. LACOB COMENIUS

SWEDENBORG TO GENERAL TUXEN

1770 May 1, Stockholm Phot. in Ph.File 495 = 3 pp. 4:o

L. II: 488

In Linköping, Diocesan Library: Bref till C.J.Benzelius, vol. II

B.f. 13, no.112A.

"Copia af et Bref ifrån H-r Swedenborg til General Commissarien
C. Tuxen i Helsingör." (in official hand)

" Upsala, University Library - a copy (? printed) in vol. T 96 (no.3).

" London, Swedenborg Society - a copy.

Text in ANC = Tafel MSS: 458

Translation in: Doc. 2¹ p.371 (= Doc.245W);
New Jer. Magazine 1790: Appendix p.266,
LM (vol.2):pp.717-19.

1289-----1289.12

1289

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 2

In Göteborg, Domkapitlets Arkiv. Consistorii Pleni Protoceller
1769-70: pp.95-96 §16.

Text in Berg, vol.4 Supplet: p.174.

Mentioned in NCL 1910: pp.743-44, as follows:

1770. May 2. Bishop Lamberg, in the Consistory, states that for the present he has forbidden theological students in the College to preach in the churches. Ekebom insists that College students, intending to depart for the University, be earnestly engaged to find if they have been captivated by Swedenborgianism, and that he (Ekebom) be the examiner (B. II: 174-76).

1289.11

DEDICATION IN GERMAN EDITION OF "EARTHS IN THE UNIVERSE"

1770 May 3

See H. n.989, 992

In Copenhagen, Royal Library. See New Church Messenger 1908,
vol. 95 (Sept.): p.201. Erdkörpern der Planeten, etc.

"This work is inscribed to a friend, and the letter of Dedication is
signed '3 Mai: 1770: U,U.'"

In copy of Von den Erdkörpern der Planeten, etc., Anspach 1771
(ANC Lib. Sw144/G1771)

See above - 769, 778

1289.12

Rare Books in ANC Library

1770

1. Von den Erdkörpern der Planeten, Wissenschaft u. Geschmack liebt,
1770. See H. n.989. (Lib. no. = Sw144/GI770 in Star Collection.)
2. Lucius Annaeus Seneca, Singulares Sententiae, Luguni Batavorum,
(Lib.no.=188.6/Se5s in Rm 17 SL)

PETER AURELIUS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 5 Phot. in Ph.File 496 = 2 pp. fol.

In Göteborg, Consistory Archives: Inkomma Handlingar E. I: 1770.

Transcript:

Exhib. d 9 Maji, 1770.

[ph.p.1] Högwördige och Widiberömde Herr Doctor
 och Biskop

Högärewördige Herr Doctor och DomProbst
 Så ock

Samtelige Plurimum Venerandi Consiatorii Höggunstige Herrar Assessorer

De Förtekningar, som Högwördige Ståndet i des Circulaire af d: 30
sistledne Januarii ifrån Stiften äskat, och Högwördige Herr Doctorn och
Biskopen samt Plur: Vener: Consistorium, uti Höggunstigt ämbets Memorial
under d: 4: sistledne April: befalt ifrån hwarje Pastorat insändas skola,
öfwer Personer af Ecclesiastique staten, förutan Barn, som på de sist

törflutne 40 åren af bägge Könen aflldit, til namn, titul och ålder wid döds timan följa

[ph.p.2] Härjemte wördsammast, undantagande ifrån Warberg, som ännu icke inkommit. Widkommande den i Högwälbemälte Ämbets Memorial anbefalte berättelaena ingifwande om den rörelse, som den så kallade Suedenburgianismen kan, eller icke kan i Contracterne hafwa förordsakat, så hafwa samtelige Contractisterne derutinnan enhälligt inatämt, at bemelte Suedenborgianisme, in til denna stund, Gudi lof, icke den minsta rörelae i deres Pastorater förordsakat, eller ens nämnd blifwit, vidare än en af Kyrkoherdarne berättar, det någre Bönder af des åhörare frågat honom, om det är sant, com säjes, at i Götheborg en ny lära skall upkommit, hwilka han, i anledning af Christi ord, Matth: 24: 24, gjorde tienliga föreställningar. För öfrigt hafwe samtelige Contractisterne försäkrat icke allenast härvid wara upmärcksamme, utan ock ofördröjeligen anmäla, om något, emot all förmodan, i denna saken yppas akulle.

Med diup wördnad framlefwer

Högwördige och Widtberömde Herr Doctorn och Biskopens

Samt

Plurimum Venerandi Consistorii

Grimethon d: 5: Maji 1770 /

Ödmiukaste tienare

P: Aurelius.

1291

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 5

12 pp.

L. III: 1291, 1304

In Göteborg, Domkapitlets Arkiv: Consistorii Pleni Protoceller,
1769-1770: pp.97-101 §.1

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt: Handlingar:
p..141 - a copy.

Text in Jönköping Documents: p.260 (See above - 1043.12)

Printed in Berg, vol.4 Supple-t pp.176-81.

Mentioned in NCL 1910: p.743, as follows:

1770. May 5th. The Royal letter of April 26th is read in the Consistory. The Bishop orders Beyer to cease all teaching of Theology, and all instruction in the Hebrew and Greek of the Scriptures - such instruction being now handed over to Dean Kullin. Rosen is also warned not to mix any Swedenborgian corruptions into his lectures on Cicero and Terence. The two Doctors are forbidden "to make proselytes to the Swedenborgian heresy, or to hold conventicles and private lectures to the young, to exalt the Swedenborgian doctrine in social gatherings, at the expense of our pure Lutheran doctrine." Beyer and Rosen demand a complete copy of the Royal letter, in order to be able to obey its instructions, but this refused on account of the "silence" imposed, and only extracts are communicated to them (B.II:176-81)

JONAS AHLELOF TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 8

Phot. in Ph.File 497 = 3 pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv. Inkomma Handlingar E, I 1770

Transcript:

[ph.p.1]

Exhib. d 16 Maji 1770.

Hög Wördige Herr Doctor och Biskop,

Hög: och WälÄrewördige, Höglärde Herrar Doctorer, Magistri

Dom Probst, och Consistorii Assessorer!

I anledning så wäl utaf HögWördige Präste Ståndets åstundan, uti Des Circulaire af d.30 Jan, detta år, som ock HögWördige Herr Doctorn och Biskopens samt Max: VenS Consistorii gjorda p & innelse under d förvekne Aprill, far h är igenom äran at insända den förteckning, som blifvit forfattat uppa de til Ecclesiastique

[" p.2] Staten hörande Personer af båda könen, som uti detta Contract hafva genom döden aflidit åfran 1730 års börgan, til 1769 års slut, enligt den anledning, mig genom de ifrån Pastoraterne ankomne enskilte förteckningar blifvit gifven. Til fulgörande af Hög Wördige Herr Doctorns och Biskopens samt Max: Ven: Consistorii åstundan, får äran ödmjukast berätta, det den så kallade Swedenborgianismen har Gudi Lof in til denna Stund ej orsakat någon rörelse uti detta Contract hvarken ibland åhörare, eller Lärare, utan blifver det allas innerliga bön och önskan at kunna holla sig vid det ord, som vist år och Lära kan, så mycket mera, som både, Lärare och åhörare aro derom öfvertygade at de hafva et fast Prophetiskt ord, uppå hvileket man allenast bör akta, men aldeles intet uppå sådane förestälaingar, som tyckes hafva sitt ursprang ifrån Enthousiasm, och som snart kunde förleda menniskor til fanatism. Allas hjerteliga önskan

[" p.3] är således, at Guds H:ord må klart, oförfalskat samt utan
menniskofunder blifva Lårdt och predikat, til trones
vishet, förståndets uplyening och viljans rening, så hos Lärare som
åhörare. Skulle emot förmodan någon rörelse försporjas härstädes,
hoppas jag mine MedBröder uti Contractet ej Lära utan upmärksamhet
sådant anse, Lika som enligt min skyldighet ej vill underlåta detta
tidigt tilkänna gifva.

Framlefver med mycken wördnad

HögWördige Herr Doctorns och Biskopena

samt

Maxime Venerandi Consistorii

Frillerås Prastg: d 8 Maji 1770. allerömukste tjenare

JONAS AHLELÖF

No Translation

1291.11

MINUTES OF THE ROYAL COLLEGE OF CHARCERY

1770 May 8

1 page fol.

In Stockholm, in the State Archives: Kongl. Cancellie Collegii
Protokoll 1770: pp.175-76 §6.

"Minutes on Swedenborg's and other Heretical Books on Religion."

Transcript:

Tisdagen den 8, Maij 1770. Närwarande.

Herr Hof Cantzleren Baron Bunge.

Herrar StatsSecreterare Benzelstierna,
Rosenadler.

Herrar CantzliRådet Lagerflygt,
Bar. Horn.
Arnell
Bjerchén

p.173: Herrar CantzliRåden Eke-Stubbe och Rabbe woro uti Kongl:
ÖfwerRätten.

"175:

§. 6.

Irrige Skriffter i Religionen. Uplästes Kongl: Mait-ts Maij-ts [sic] nådiga skrifwelse af den 26. April en angående Assessor Svedenborgs och andre i Religionen irrige skrifter,

Till underdånigt följe häraf skulle följande Extractum Protocolli afgå till Kongl. Secreteraren och Bibliothecarien Wilde.

S:D: Uplästes Kongl: May-ts nådiga skrifwelse af den 26 sidstl: April angående så wäl Assessor Svedenborgs Theologiske Arbeten, som andre Böcker och Skriffter, de där uti Religionen innehålla irrige meningar; Och fant Kongl. Collegium nödigt att afskrifft häraf skulle genom utdrag af Protocollet tillställas Kongl. Secret, och Bibliothecarien Wilde, som åligger at tilse det Kongl. May-ts härutinnan yttrade nådiga wilja och befallning måtte ärnå behörig wärckställighet.

Ut Supra.

1292----- 294.

1292

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 9 7 pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv.
Consistorii Pleni Protoceller

1769-1770: pp.102-3 § 7, 15.

Copy in Jönköping, Götha Hof Rätt arkiv. Handlingar pp.141
§15.

Text in Jönköping Documents: p. 267 (Extract - does not
mention Aurell's letter, see
above - 1290)

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.182.

1293

COMMINISTERN RUTGER TO BISHOP E. LAMBERG

1770 May 11 1 page fol.

In Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar, p.206.

Text in Jonköping Documents: p.351

Mentioned in Berg, vol.4: p.128.

1294 = 1449.11
1294.11

BEYER'S STATEMENT TO THE MINUTES

1770 May 16, Göteborg 2 pp. folio
L. III:1297

In Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar, p.210,

Text in Jönköping Documents: pp.276, 356

Printed in Berg, vol. 4 Supplet: p.188.

1294.12

ROSEN'S STATEMENT TO THE MINUTES

1770 May 16

4 pp.
L. III:1298

425

In Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar, p.212.

Text in Jönköping Documents: pp.277, 358

Printed in Berg: vol.4: Supplet p.190.

MINUTES THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 16

See also next item - 1296In Göteborg, Domkapitlets arkiv.Consistorii Pleni Protoceller 1769: 1770: pp.102-3 § 2,6,10.Copy in Jönköping, Götha Hof Rätt Archives: Handlingar, p.141
§ 2Text in Jönköping Documents: p.268; printed in Berg, vol.2
Supple-t p.183.Described in NCL 1910: pp.743-45, as follows:

1770. May 16th. Beyer and Rosen, before the Consistory, are officially scolded by the Bishop. They are ordered to stand up, but Rosén protests against the removal of their chairs, as long as they had not been deprived of their membership in the Consistory. The Bishop then solemnly addresses them. He professes to be moved by great pity for his two beloved brethren in Christ, and looks upon his present duty as the most solemn in his official life, but he is convinced that the accused have been actuated by the lust of wishing to appear above others. For this purpose they had undertaken the zealous study of Swedenborg's writings, before they had thoroughly studied the credal books of the Lutheran Religion. In spite of their gross ignorance of the Religion, which they had sworn to support, they had dared to defend before the King himself doctrines, which were diametrically opposite to our most holy faith, and had thereby caused a great offence and scandal. Through their stiff-necked heresy they would probably cause the College to be deserted by the students. If they would not repent, the other members of the Consistory would have chills upon entering the council chamber. The Bishop "most tenderly" advises them to acknowledge the error of their ways, in order to avoid the punishments legally provided for incorrigible heretics.

Rosén declares his dissatisfaction with this scolding, which really did not concern him. He was quite willing to promise, in writing, to abstain from Swedenborgianism, but he had been led to have a high regard for Swedenborg's opinions through Roempke's *De Reprobatione*, which had been approved by the Bishop himself. Lamberg replies that the insinuations against Roempke and himself looked very much like malice. Beyer and Rosén repeatedly demanded that their protests be inserted in the Minutes, but this is denied them, as the Bishop doubts the sincerity of their promises to abstain from a public propaganda in favor of Swedenborgianism, when nevertheless they would remain secretly devoted to it in their hearts.

Upon the persistent refusal of the accused to be catechized, their demand that their written memorials be read was acceded to. Beyer, in his memorial, promises to obey the Royal command in everything belonging to the performance of his office. Rosen makes a similar promise. The Consistory, however, expresses dissatisfaction at the very general and insufficient terms of their promises, but the accused maintain that they have fulfilled everything required of them in the royal letter. The Consistory resolves to report to the King the unsatisfactory attitude of accused. (B.II: 183-194)

1296 -----1298
1296

EXTRACT FROM MINUTES OF GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 16, Göteborg 22 pp.

See below - 1613, 1626

In Stockholm, State Archives: Götheborgs
Konsistorii und. Skrifvelser, 1774-1775.

See previous item - 1295.

Utdrag af Götheborgs Consistorii Protocoll,
hållit den 16 Mail 1770.

"Bound with 1626 is 'No.11' - 'Protocoll d. 16
Maji 1770."

1297 = 1294.11

1298 = 1294.12

ENANDER TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 23

Phot. in Ph.File 498 = 2 pp.

In Göteborg, Domkapitlets Arkiv. Inkomm Handlingar E. I 1770.

Transcript:

[p.1] N - 9

Exhib. d 13 Junii 1770.

Högwördigste Herr Doctor och Biskop,

så ock

Hög- och Högårewördige Berrar Doctorer,

DomProbst och samtelige Consistoriales,

Hosgående förteckning på de personer af Ecclesiastique-staten, som på de sidst förflutne 40 åren aflidit af bägge könen, med deras namn, titul och ålder wid döds-timan, har äran, efter gunstig befallning, utj ankommit Circulaire ödmukast aflemna.

Uppå lika gunstig befallning får efwen

[" 2] ödmukast, wid handen gifwa, att detta Pastorat hittils, lofwat ware Jesu Namn! undsluppit oro af den så kallade Svedenborgianismen, Både lärare och åhörare anser för en besynnerl. stor Herrans Nåd, at, utj barnslig enfaldighet, kunna hålla sig wid det ord, som wist är och lära kan, och såsom förtappade, förlorade och fördömda syndare ligga wid Jesu fötter, för at delachtige blifwa af förlossning genom Hans blod, syndernas förlåtelse efter Hans Nåds rikedomar, hwilket alt sätter oss i den sälla författning, at, wid den samma wij läna orden af Hans Mun utj Luc. 10.23.

Skulle nogot orent insmyga sig, hwilket Herren Nådeligen afwände! ålligger det mig, efter min Embetes pligt, H:herr Doctorn och Biskopen samt Maxime Venerandum Consistorium, derom ödmukaste

berättelse göra.

Med diup wördnad får äran frmhärda
Höswördige Herr Doctorn och Biskopens samt
Maxime Venerandi Consistorii

Tpg. d 23. Mai;
1770,

Ödmiukaste
tienare
Stephan Enander

No translation

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 23

6 pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv.Consistorii Pleni Protoceller 1769-1770: pp.119-24 § 1." Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar: p.141 §1.
(a copy)Text in Jönköping Document: p.282; printed in Berg, vol.4
Supple-t p.195.Mentioned in NCL 1910: p.745, as follows:

1770. May 23d. Beyer and Rosén are again before the Consistory. They are again told to stand up, and their chairs are removed from the table. They formally protest against the insulting epithet of "heretics" applied to them by Bishop Lamberg, against the accusation of ignorance, and against the removal of their chairs. The accused Again refuse to be catechized. The dictate are brought up and discussed at length, a number of the students being examined in the presence of the Consistory. After the accused had been told to leave the room, the Bishop brings up a number of "rumors" according to which the accused had left out certain words when reading the Litany, and even had changed the language in the Lord's Prayer. It was also said that they had, in a social company, so insulted the orthodox doctrine that a minister present had been obliged to leave with tears in his eyes. Some of the members of the Consistory said they had heard these rumors, while others had not, but all united in most respectful thanks to the Bishop for his great tenderness, zeal and activity for the purity of our most precious doctrine of salvation, and promise him their support in his campaign. It is decided to forbid Beyer and Rosen to

take any part in the approaching ordination of new ministers
(B. II: 195-204).

1300

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 May 25

2 pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni
Protoceller

1769-1770: p.125 §1.

" Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar p.141 § 1
(a copy)

Text in Jönköping Documents: p.294; printed in Berg, vol.4
Supple-t: p.204.

SWEDENBORG TO THE KING

1770 May 25

Phot. in Ph.File 499 = 4 pp. folio
 (+ film)
 L. II: 489

In Stockholm, State Archives: Acta Ecclesiastica Religionsmal

Swedenborgianismen. This is not in Swedenborg's hand but signed by him.

Transcript in ANC = C.T.O. MSS: 49-52

2 copies - one signed by Swedenborg - of which is in:
 Stockholm, Royal Academy of Sciences: Bergius BrefSamling
 Vol.XIV: pp.803-9.*

And 1 (a:draft) in:

Linköping, Diocesan Library: Bref till C.J.Benzelius,

vol.I.

1972 May 12, Xerox Copy of this meeting. In Ph.file 499a.
 7 pages; contains above

B.f.13 no.110 (Codex Lincopensis H54:2)
 (MS)

A third copy is in Nykyrkliga Bokforlagets Bibliotek in Stockholm

Printed in:

Schwedische Urkunden (see Beurthilung), 1771: pp.17-22
 (in ANC Lib. = Rm 15 02/oe8b)

Historisk Tidskrift, Stockholm (1893), 13:p.78. (In ANC Lib. 948.5/H62)

Mentioned in NCL as follows:

1895: p.183 no.33, where date is wrongly given as June. On this original, no date but "Ink. D.25 Maii 1770."

1895: p.188, as follows:

The most important of all these documents is undoubtedly Swedenborg's letter to King Adolphus Frederic, in which he protests against the then raging persecution of "Swedenborgianism" in Sweden. Dr. Tafel's translation in the Documents was made from an (undated) copy of this letter, but the whereabouts of the original had not been known until now. It is dated May 25th, 1770, not, as Dr.Tafel infers, May 10th and does not in all respects agree with the translation in the Documents. All these papers have now been copied in the original.

1910: p.743 footnote:

*The copy of the original, in A.A. is not dated. In Doc.II:377, the hypothetical date of May 10th is affixed, but without proofs. It was read in the Royal Council on June 27th, 1770, according to a note on the original in the Royal Archives.

Translated in: Doc.2¹:p.373 (=Doc.245X); LM (vol.2): pp.721-26.

*In the Bergius Collection, vol.XIV:pp.803-9, this letter follows 1329

(Swedenborg to the Universities pp.801-3), with the following remark between the two: "Har wid aro bifogade twenne Bref af mig til Doktor Beyer Skrefne"; then come pp.809-13 and 813-14.

1302-----1304

1302

REDIUS TO E. LAMBERG

1770 May 27 2 pp. folio

In Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar p.165.

"Information against Beyer and Rosén."

Text in Jönköping Documents: p.304; + 292, 294.

Mentioned in Berg, vol. 4: p.128, + 202, 204.

"Lit. B. Transumt af Kyrkoherden Redins aflåtne skrifwelse til Docto rn och Biskopen H. Eric Lamberg dat: d:27 Maij 1770."

1303

WALLIN'S TESTIMONY CONCERNING BEYER AND ROSEN

1770 May 31, Göteborg 1 page folio

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Ratt:
Handlingar

p.205. "Afshrift Litt. E."

P.350 +

Text in Jönköping Documents: p.292, 294,
(Answer to Lamberg)

Mentioned in Berg, vol. 4: p.128, + 202, 204

1304

EXTRACTS FROM MINUTES OF GOTHENBURG CCNSISTORY

1770 May

38 pp. folio

In Jönköping in the archives of Götha Hof Rätt: Handlingar:
pp.141-58b. See above, as follows:

1291 = May 5, 1770

1292 = May 9, 1770

1295 = May 16, 1770

1299 = May 23, 1770

1300 = May 25, 1770

THOMAS HARTLEY'S TESTIMONY

1770 [before June], London

In the Preface to A Theosophical Lucubration on the Nature of Influx as it respects the Communication and Operations of Soul and Body. By the Honourable and Learned Em. Swedenborg (De Commercio Animae et Corporis

- see above, 1062.11).

Now first translated from the original Latin, 1770, by
Rev. Thomas Hartley, M.A. (In ANC Lib. = Sw188/E1770.)

Published in Doc. 2¹: p.500 (= D.259A).

JONAS J.WAHLBORG TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 June 8, Uddewalla Phot. in Ph.File :500 = 3 pp. fol.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv. Inkomma Handlingar E. I.
1770.

Described in Berg, vol.4 Supple-t.205.

Transcript:

[ph.p.1] N-9
1770

Exhib.d.20 Junii

Högwördige Herr Doctor och Biskop,
Så ock
Maxime Venerandum Consistorium

J följe af Högwördiga Consistorii under d.28 Mars nästl. har jag icke allenast inhämtat Kyrkoherdarnes i Skredswik och Forshella hosfogade svar om Adjuncten Dr Fillmans och Comministern Magister Gustaf P. Kierrulfs upförande och lefwerne der i Pastoraterne, utan ock, effter utforskande mångfaldige berättelser af deras åhörare från begge Pastoraten, låtit hit kalla dem begge, den senare d.3 Maij, men den förre eller Adjuncten Fillman kunde icke hit komma förr än nästl-e fjerde dag Pingst, då jag på det aldra alfwarsammaste framställte dem hwar för sig innehållet af Högwördiga Consistorii Skrifwelse samt å Ämbets wägnar förmanade dem til sådant upförande i Läro, lefwerne och omgange med alla andra samt skickelse i deras hus, at de in för Gud, Förmän och ombetrodda själar kunna det utan blygd med

[" p.2] heder, ära och goda samwets witnes börder samt alla andeligen sinnades sanfärdiga intygande bestå, hwarwid de betygade wid Gud, at å sin sido aldrig gifwa sina åhörare några förargeliga exempel, utan genom Guds nåd i Läro och lefwerne så föreläsa dem, at intet sanfärdigt klagomål skal om dem förspörjas.

Begge påstodo wäl högel-n, at få weta sina angifware; men jag kunde ingen dertil namngifwa, emedan hwarcken deras Kyrkoherdar, ej heller deras åhörare, som jag noga frågat derom, haft något at klaga, utan swarat: de weta intet

derom; wi hafwa intet klagat; wi kunna intet stå derföre;
den som klagat kan bewisat, med mera. Skulle förden skul
något vidare klagomål inlöpa, som jag noga skal effter
fråga, så har jag låtit dem alla weta, at undersökning
wid Visitation blifwer derom och at den skyldige då icke
kan undgå den påfölgd, som antingen Lärarens förgrivelse
eller osanfärdiga tilmälens utspridare kunna förtjena.
Om den så kallade Swedenborgianismen, på något ställe har
i Contractet förorsakat någon rörelse eller icke, har jag
nu fjerde gången, til säker underrättelses inhämtande,
låtit circulerade Högwordiga Consistorii Förmanings
Skrifwelser derom, jemte ömaste föreställningar, at
Venerandus Clerus Contractus noga gifwa acht deruppå och
genast hos Högwördiga Consistorium anmäla om någon
rörelse i dy mål å denna orten uti Församlingarne hos
Lärare el-r åhörarne förspörjas skulle; men alla intyga
enhälligt, at de ingen rörelse i samma mål ännu
förmärckt, och at de icke sedt or någon

[“p.3] enda af Assessor Swedenborgs trychta Theologiska
tractater, mindre weta deras innehåll vidare än hwad
resande från andra orter hel olika, den ena så och den
and annorlunda, utan sammanhang kunna hastel-n berätta,
hwarpå ingen någon särdeles achtning gifwa kan.
Skulle framdeles något sig yppa, skal intet försummas, at
sådant i tid och med wederbörlig grund samt tilständig
försigtighet wördsaml-n gifwas tilkjenna.

J medlertid med wördnad framhärddar

Högwördige Herr Doctor och Biskopens samt Maxime

Venerandi

Consistorii

Uddewalla d.8.Junii

1770.

Ödmiuke tjenare

Jonas J. Wahlborg.

REVIEW OF "A THEOSOPHIC LUCUBRATION ON THE NATURE OF INFLUX,"
ETC.

1770 June

L. III: 1317 H. n.2540

See above - 1305, 1082, 1198
Ref. in Doc, 2²p.1010 (Doc.313), see p.1244.

5 pp. 8:o

In the Monthly Review or Literary Journal: By Several Hands.
Vol. XLII. London. . .1770: pp.445-49.

Text as follows:

Art.VI. A Theosophic Lucubration on the Nature of Influx, as it respects the Communication and Operations of Soul and Body By the honourable and learned Emanuel Swedenborg. Now first translated from the original Latin. 4to. 2s. 6d. Lewis, &c. 1770.

This mystical title will lead our readers to expect somewhat rhapsodical and chimerical in the work itself; and they will not be disappointed. It is a curious performance, and discovers some good sense and learning in the writer, at the same time that he appears to be a visionary and enthusiast. Several other Latin works have been published by him, but this Lucubration, though printed, the translator tell us, was never before published. He addresses it particularly "to the honourable and learned Universities of this realm," and offers it to the public, chiefly, he says, "as a means to introduce the knowledge of the other Latin works of this writer, which though long ago printed, remain yet as a treasure hidden in a field."

We cannot but express our doubt whether such a publication would be attended with many real and solid advantages. Perhaps it would rather tend to confuse the mind, and be a source of endless conceit and fancies.

In a letter affixed to this book, dated from London, 1769, and written by Baron Swedenborg himself, he gives the following account. He was born at Stockholm in the year of our Lord 1689, Jan. 29th. My father was Bishop of Westgothia, and of celebrated character in his time. He was also a member of the

Society for the Propagation of the Gospel, formed on the model of that of England, and appointed President of the Swedish churches in Pensilvania and London by King Charles XII. In the year 1710, I began my travels, first into England, and afterwards into Holland, France and Germany, and returned home in 1714. In the year 1716, and afterwards, I frequently conversed with Charles XIII, King of Sweden, who was pleased to bestow on me a large share of his favour, and in that year appointed me to the office of Assessor in the Metallic College, in which office I continued from that time till 1747, when I quitted the office, but still retain the salary annexed to it, as an appointment for life: The reason of my withdrawing from the business of that employment was, that I might be more at liberty to apply myself to that new function to which the Lord had called me. About this time, a place of higher dignity in the state was offered me, which I declined to accept lest it should prove a snare to me. In 1719 I was ennobled by Queen Eleonora, from which time I have taken my seat with the nobles of the Equestrian order, in the triennial assemblies of the states.

I am a fellow, by invitation, of the Royal Academy of Sciences at Stockholm, but have never desired to be of any other community, as I belong to the society of angels, in which things spiritual and heavenly are the only subjects of discourse and entertainment, whereas in our literary societies, the attention is wholly taken up with things relating to the body and this world. In the year 1734, I published the Regnum Minerale at Leipsic, in three volumes, folio; and in 1738, I took a journey into Italy, and staid a year at Venice and Rome."

He afterwards gives an account of his family connections, among which are the Archbishop of Upsal, the Bishop of Ostrogothia, and the Bishop of Westmannia and Dalecarlia, the two last of whom are his nephews. After which he proceeds, "I converse freely and am in friendship with all the bishops of my country, who are ten in number, and also with the sixteen senators and the rest of the grandees, who love and honour me, as knowing that I am in fellowship with angels. The king and queen themselves, as also the three princes their sons, show me all kind countenance; and I was once invited to eat with the king and queen at their table (an honour granted only to the peers of the realm) and likewise since that with the hereditary prince. All in my own country wish for my return home, so far am I from the least danger of persecution there, as you seem to apprehend, and are also so kindly solicitous to provide against, and should any thing of that kind befall me elsewhere, it will give me no concern. Whatever of worldly honour and advent age may appear to be in the things before mentioned, I hold them but as matters of low estimation when compared to the honour of that holy office to which the Lord Himself hath called me, who was graciously pleased to manifest Himself to me his unworthy servant in a personal appearance, in the year 1743, to open in me a sight of the spiritual world, and to enable me to converse with spirits and angels, and this privilege has continued with me to this day. From that time I began to print and publish various unknown arcane that have been either seen by me or revealed to me, concerning heaven and hell, the state of men after death, the true worship of God, the spiritual sense of the Scriptures, and many other important truths tending to salvation

and true wisdom and that mankind might receive benefit from these communications was the only motive which has induced me at different times to leave my home to visit other countries. As to this world's wealth, I have what is sufficient, and more I neither seek nor wish for. Your letter has drawn the mention of these things from me, in case, as you say, they may be a means to prevent or remove any false judgment, or wrong prejudices with regard to my personal circumstances."

To this relation which the author himself gives, we may join the following short extracts from the translator's preface, "That Baron Swedenborg's life, qualifications and high pretensions, have passed through a strict scrutiny in his own country; as to every part of his character, moral, civil and divine, is not to be doubted; and that he maintains dignity, esteem and friendship there with the great, the wise and the good, I am well informed by a gentleman of that nation now residing in London; and from whose mouth I could relate an instance of the author's supernatural knowledge as well known in the court of Sweden, and not to be evaded or called in question, if the fact be as is related; but as I have not the author's leave for this, I think not myself at liberty to mention it. The extensive learning displayed in his writings evinces him to be

the scholar, and the philosopher; and his polite behavior and address bespeak the gentlemen: He affects no honour, but declines it; pursues no worldly interest, but spends his substance in travelling and printing, in order to communicate instruction and benefit to mankind; and he is so far from the ambition of heading a sect that, wherever he resides on his travels, he is a mere solitary and almost inaccessible, though in his own country of a free and open behavior; nor does he persuade any to leave that established church to which they belongs 'Till very lately he has not set his name to any of his theological works: He has nothing of the precision in his manner, nothing of melancholy in his temper, and nothing in the least bordering upon the enthusiast in his conversation or writings, in the latter of which he delivers facts in the plain stile of narrative, speaks of his converse with spirits and angels with the same coolness that he treats of earthly things, as being alike common to him; he proves all points of doctrine from scripture testimony; always connects charity and good life with true faith, and is upon the whole as a divine as ever I read. Thus does the anonymous translator plead in favor of his author. He informs us that he has conversed with him at different times, in company with a gentleman of a learned profession and of extensive intellectual abilities; that they both consider their acquaintance with the author and his writings as one of the greatest blessings of their lives, and think he may properly be called the living apostle of these days.

We apprehend that Baron Swedenborg is to be classed with Jacob Behmen, our Countryman William Law, and other mystic writers. Jacob, if we remember right talks of the hot, cold, dry qualities of the soul, and if he means anything, we suppose means something of the same kind with the present author who appears, however, to be much his superior in learning and abilities.

Publications of this kind do not commonly merit any particular attention, but as this gentleman's character and pretensions are of a very singular and extraordinary nature, we thought that something more than a general account was suitable to the nature of our own work and would be acceptable to our readers for which reason we shall add the following marvellous relation of what is said to have passed in one of the strange reveries of our

learned visionary. After this lucubration was finished, I prayed that the Lord would please to grant me an interview with the disciples of Aristotle, with those of Descartes, and also with those of Leibnitz, to the end that I might hear from them their tenets concerning the communication and operations of the soul and body; and in answer to my prayer, nine persons presented themselves to my view, three of each class, and ranged themselves in order, the Aristotelians towards my left hand, the Cartesians towards my right, and the Leibnitzians behind them, and through the intermediate spaces, at a great distance off, appeared three men as if crowned with laurel, whom I know by an influx perception to be the three founders of those sects. Behind Leibnitz, stood one who had hold on the skirts of his garment, and I was told that he was Wolfius. These nine men at their first interview, behaved courteously to one another, but on the appearance of a spirit from beneath with a torch in his right hand, which he waved before their faces, they immediately commenced to be enemies, three against three, for they became with the zeal of disputation. The Aristotelians, who were

of the schoolmen, began the debate, saying, 'Who does not perceive that in flux proceeds from outward objects through the senses into the soul, and that as plainly as a man is seen to pass into a room at the door, and consequently that ideas are excited in the soul by the laws of such influx. -- Do not numberless instances demonstrate that the bodily senses are the only inlets to the soul, and sufficiently establish the doctrine of physical influx?' To this the Cartesians, who hitherto stood with their fingers upon their eyebrows in a musing posture, replied as follows S 'What delusion is here" and how do you reason from fallacious appearances only! -- Shew, if you can, what else causes the tongue and lips to speak but thought, or the hands to work but the will; now thought and will proceed from the soul, and not from the body; and hence likewise it is that the eyes see, the ears hear, and the rest of the corporeal organs discharge their respective functions S From these, and many other convincing proofs, every one that has a grain of intellectual knowledge may know of a truth, that influx proceeds not from matter to spirit, but contrariwise, and therefore we call it by the name of spiritual, and sometimes by that of occasional influx.' After this, the three who were followers of Leibnitz, cried out and said' 'We have heard, and compared the arguments on both sides) and find that each has both its advantage and disadvantage'; and being asked, how they would compound the difference? they answered, 'By setting aside all influx from the soul to the body, and from the body to the soul, and by maintaining a joint consent and instantaneous operation of both together, which a celebrated author has properly distinguished by the name of Pre-established Harmony. A spirit, it

is said, afterwards appeared waving a torch behind them, on which their ideas became confused, and they all acknowledged their ignorance t They agreed to decide the dispute by lots; three lots were accordingly put into a receiver, and the person appointed to be the drawer, drew out that on which was written spiritual influx. They concluded to abide by this; and an angel appeared who assured them that the lot came not to hand by chance but by a divine direction,"

The reader will make his own reflections on this wonderful narrative. The writer of the preface says what can be said in defense of his author, and hopes that his discoveries may be useful to check that propensity to materialism which it is to be feared too much prevails at present, but we apprehend will require some different methods to prevent its progress and growth.

JOHAN GOTHENTUS TO C.C.GJÖRWELL

1770 June 9, Göteborg

2 pp. to

In Stockholm, Royal Library: Bref till Carl Christr
Gjörwell, 1770-1772. VI. Vol.6. no.26.

See Berg, vol.4: p.133 note.

Transcript:

Min Herre, Gynnare och Wän.

. . . . På Torsdagen hölles vår Examen Anniversarium: Sedan blir jag Gudi lof ledig från publice och private Gymnasii arbeten, och d. 23-de nästk. ifrån Consistorii bekymmer. En stor och vidlöftig act som kostat Consistorium be dröflig bryderi sagas nu til at med första afgå til Hans K. M-t in cause Sved -na. Det förludes at Kättarena, Beyer och Rosén, anført redan sine klagomål på Högsta ort öfver Cons-ii emot den tagna hårdhet eller förhastance. Mössan Engeström eon lägger sig i all ting här nedre, är ock dem til hjälp. Tänk, at men nästan vil gøre en parti-sak af religionen. Finnas Mösser i rådet! Man tror at on dessas antal är störst, stadnar pluralitas votorum til S-s fördel.

J. Gothenius.

Translation by C.L.O. in NCL 1916: p.364, as follows:

.A very large and comprehensive act which has cost the Consistory a distressing amount of trouble is now ready to be dispatched at the first opportunity to his Majesty, in cause Swedenborgiana. It is said that the heretics Beyer and Rosén have already appealed to the King on account of the harshness or want of consideration with which the Consistory has treated them The "Cap" Engeström, who mixes himself up with everything that goes on down here, is also assisting them. Think of almost making a political party question of religion. There are "Caps" in the Council! It is believed that if these are numerically strongest the majority of votes will be in Swedenborg's favor.

J. Gothenius.

1307.11-----1309.11
1307.11 = 1449.15

1308

BEYER AND ROSEN TO THE KING

1770 June [14] 6 pp.

In Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar:
pp.207-9.

Received June 19. Presented to Consistory August 1.
Text in Jönköping Documents: p.352. (See above
- 1043.12)

1309 = 1449.16

1309.11

True Christian Religion - First Draft Finished

1770 June 19 L.I:215; III:1412
Hyde n.2725
LM (vol.2): p.727

In Stockholm, Royal Library. In bound folio volume "C IV,
I.14"

In Biografi Swedenborg.

In ANC in Photolithograph vol. VIII (1869) or
Photograph vol. Miscellanea Theologica
(pho.1916):
pp.27-54.

Sheets of this 1st draft phot. in above-mentioned
Misc.Theol., preceded on p.26 by a Swedish note by
Lanaerus. Text in L.I: 215, and as follows:
(See below - 1667.16)

"Desse concept-paper äro egenhändigt skrifne af
Assessor Svedenborg och lämnade på det skepp, med hvilket
han från Stockholm, vid sin sista afresa, gick til
Amsterdam, samt blefvo mig gifne af skepparen Håkan

Pålsson i Carlshamn.

And:Lanaerus."

Translation in Doc. 2²:p.758 and as follows:

"These draft-papers are written by Assessor Swedenborg with his own hand, and left on the ship on which he went to Amsterdam from Stockholm on his last departure, and they were handed to me by the Captain Håkan Pålsson in Carlshman.

And: Lanaerus.

1310

M. ROEMPKE TO THE KING

1770 June 20, Göteborg

11 pp. folio

In Jönköping, in the archives of the
Götha Hof Rätt: Handlingar pp.220-
24.

Text in Jönköping Documents: p.370; (see above - 1043.12)
Mentioned in Berg, vol.4:Supple-t p.207.

455

WAHLBORG REPORT ON SWEDENBORGIANISM

1770 June 20, Göteborg 2 pp. fol. See above - 1306

In Goteborg Domkapitlets arkiv: Koncept Protoceller för Ären
1769-1770: pp.145-46 §.9.

Extract printed in Berg vol.4 Supple-t: p.205.

Transcript:

p.144: D 20 Junii 1770 hölts Consistorium, under Herr D-or Biskopens Praesidio, narwarande Herrar Consistorialea, D2r Roeapo, D-r Bever, Prosten Kullin, 32-r Rosen, Kongl HofPredikanten Lector Wallenstrile och Lector Gothenius.

Wahlborg 9- Prostens, Berr D2-r Jonas Wahlborgs skrifwelse af d 8 dennes, mad berättelse, huru hen, til följe af Consistorii til honom aflatne bref af d 28 Martii sistl, ej allenast infordrat bifogade Kyrkoherdarnes Wallers och Basks egenhädiga berättelser, den förres om sin Comministers Mag-s Gust Peter Kjerrulfs upförande, den senares om des Adjuncts, D-ni Jsrael Filmans förhällande utan ock af Församlingarnes Ledamöter på båda ställer sökt at härom göra sig underrättad, men at ingen haft något at öfwer bemälte Comministers och Adjuncts upförande at klaga. . .
. .
Angående den så kallade Swedenborgianismen, försäkrar Herr

D-orn och Prosten, at den i Contractet är aldeles okänd och har således ingen rörelse kunnat förorsaka.

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 June 20, Götheborg

16 pp. folio

In Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar: p.133.
Text in Jonköping Documents: p.247; (see above - 1043.12)

Mentioned in: Sundelin, Svedenborgianismens Historia,
Upsala, p.98 NCL 1910: p.745, as follows:

"1770. June 20. Letters from the Consistory to the King, reporting the refusal of Beyer and Rosen to repudiate the Swedenborgian doctrine, and recommending that they be deposed from their office as teachers in the College (Sundelin p.98). There is no account of this in the printed Minutes of the Consistory."

SWEDENBORG'S FAREWELL VISIT TO THE COLLEGE OF MINES

1770 June 26

In Stockholm, State Archives: Bergskollegium arkiv Prot.
1770:
I: p.1711.

"Swedenborg takes leave of the Members of the College of Mines and presents them with a copy of Conjugal Love" (C.L.O.).

Text in Nils Zenzen's Om den S.K.Swedenborgsstammen, etc.,
published in Svenska Linné-Sällskapetets Årsskrift
årgång XIV, 1931: pp.92-93.[IN ANC Library]

Text as follows:

"Företredde Herr Assessoren Svedenborg,
berättande sig ware sinnet att åter resa ut til Holland; men
att hen förut trodde thess skyldighet fordra, att meddela
Kongl. Collegio ett exemplar af thess sednast utgifhe
arbete, De Amore Conjugali & Scortati[i]one, hwilken Bok
tillika med Herr Assessorens besök Kongl. Collegium med all
tackeamhet emottog, önskandes Herr Assessoren all wälmåga på
thess tilärnade resa. Afträdde."

1313, 1314

SWEDENBORG'S MEMORIAL ANNOUNCED IN THE COUNCIL CHAMBER, ETC.

1770 June 27 Phot. in _ Ph.File 501 = 2 pp. (1 sheet)

In Stockholm, State Archives: Kongl. Maijt Justitiae
Revisions
Protocoller för år 1770. I.Förra delen: pp.938[a]-39

Swedenborgs memorial anmält i Råd kammaren och befalt att Justice Cantzleren häraf lemnas del (Swedenborg's memorial announced in the Council Chamber and ordered to be communicated to the Chancellor of Justice).
See above - 1301.

Transcript:
[p.938a]

Svedenborgianismen

9: Följande inkomme skrifter, rörande then så kallade Svedenborgianismen anmältes, nemligen,
1.° Consistorii uti Götheborg underdåniga Skrifwelse af den 30 i denna månad med berättelse om wärkställigheten af Kongl Majj-ts nådiga skrifwelse af den 26 Aprili, rörande Svedenborgianismen.
2do. Lectorerne Bejer och Rosens underdåniga beswär öfwer Götheborgs Coneistorii förfärande, wid wärkställigheten af hans Kongl Majj-ts den
p. 939. 26 Aprilis, them rörande i nåder anbefalt,
3tio - Lectorsens Magnus Roempkes underdåniga förklaring, rörande thes förmente delaktighet i Svedenborgske will farelserne.
4-to Cötheborgs Consistorii underdåniga skrifuelse af den 28 sidstl Hartii rörande Assessoren Aurells ansökning, om del af handlingarne i Svedenborgske religions måles.
5to- Assessoren Emanuel Svedenborgs underdåniga ansökning om

at Präste Ståndete Betänkande, Råds protocollet och
Justitiae Cantzlerens Embets Bref till Consistorium i
Götheborg, rörande den så kallade
Svedenborgianismen.

Och befaldes att Justitiae Cantzleren af desse skrifter
skulle få del, innan de hos Kongl Maj-ts till afgörande
företagas.

No Translation

1314.11

AUTHORIZATION OF PAYMENT, SIGNED BY SWEDENBORG

1770 June 27

In Stockholm, Riksarkivet, Kungl. Bergskollegium Arkives.
Hufvudbok för år 1771: p.243.

Text: From a copy in Lindh Documents, p.7 no.74b

Herr Camereraren Joh. M. Rydberg i Kongl, Bergs Collegium

Behagar låta af följa alla mine Qvartals löninges till
Fru Carolina Hultman, så länge som jag utomlands wister;
hwilket för godt erkjännes. Stockholm, die 27 Junii 1770.

Emanuel Swedenborg

[Note by AA: Hultman was then dead, and E.S. was used to
this house.]

Transcript made by Postmaster Holm from the Document in the
Berskollegium Archives, as above:

Herr Cammeraren J.M. Rydberg i Kongl, BergsCollegio behagar
låta affölja alla mine qvartals Löningar till Fru Carolina
Hultman så range som jag ut lands wistas; hwilket for goat
erkönnes. Stockholm d 27 Junii A° 1770

Emanuel Swedenborg

Förbemalte H. Assessor Swedenborgs tredje qvartals Lön för
detta åhr har undertecknad bekommit med fyrahundrade
fyratijo fem dahl. 16/. Kopparmynt som quitteras Stockholm d
9 October 1770
S.D.445 - 16-/ Kt, Carolina Hultman

Förbemälte H. Assessors Swedenborgs fierce quartals Lön för
detta åhr har un dertecknad bekommit med fyrahundrade
fyratio En dahl. Kopparmynt som quitteras.
Stockholm d. 21 Jan. 1771
Sr d 441. Kt.

Carolina Hultman

Tranulation of firat atatement above in LM (vol.2): p.727:
(as follows)

The Herr Accountant, Joh. M. Rydberg in the Royal College of
Mines

So long as I am abroad, please have all my quarterly
Salaries sent to Fru Carolina Hultmann, which I acknowledge
as a kindness.

Stockholm, June 27, 1770

Em. Swedenborg

1315

THE KING TO THE CHANCELLOR OF JUSTICE

1770 June 27

In Stockholm, State Archives. [?] (Inkommen skrifvelse ifrån K.M. till Just.
Kansl.)

Confer item below - 1322:

Minutes of the Gothenburg Consistory,
dated July 11, 1770. Prot. 1770 Jul.11 p.84.

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY - EXTRACT

1770 June 27

1page

In Göteborg, Domkapitlets Arkives: Consistorii Pleni
Protoceller p.156 § 15 (för åren 1769 - 1770).

See Berg, vol,4 Supple-t: p.206.

Transcript:

D 27 Jun. 1770 hölts Consistorium, under Herr Dorns
p. 153: och Biskopens Praesidio, närvarande Herrar
Consistoriales, D-or Roempke, Doct. Beyer Dr Rosén och
Kongl HofPredikanten Wallenstråle.

§ 15. Påminte HHerr Dorn och Biskopen, at Boktryckaren
Smitt måtte med första upkallas, til at höras hwarföre
han ej tryckt det honom långt för detta tillställda
Extractum Protocolli af d 10 Martii sistl. angående
BokPressarnes sdelfswåld.

§ 16.

1317---1319

1317 = 1306.11

1318 = 1306.11

1319

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 July 5

9 pp.folio

In Jönköping, Götha Hof Rätt Archives: Handlingar:
pp.215-19.

"Ink: d.10 Sept., 1770."

Text in Jönköping Documents: pp.361-69.

(See above - 1043.12)

See below - 1351

SWEDENBERG'S LIST OF HIS POSSESSIONS

1770 July Phot. in Ph. File 502 = 1½ sheets
 L III: 1324

In Stockholm, Royal Library: Swedenborg
 Handskrifter, Biografi Swedenborg, in Book
 "Swedenborg" no.12.

Transcript - MS copy in ANC = Tafel MSS: 356-57.
 From photostat, as follows:

Följande äro inlagde uti en Låda. Lod

Ett Silfwerbord - - - - -	174. -
7 Skifwor eller tallrikar dertil - - - - -	65
En Lius Crona-----	140--
En Silfwerkorg - - - - -	93--
Ett Faat el. Te-skifwa dertil - - - - -	89¼-
Twå Confect tallrikar - - - - -	73¼-
Ett Wattfat med Watnkanna -----	108.
En Coffo-kanna - - - - -	48½
En Miolck-kanna - - - - -	28½
En Socker-ask - - - - -	34½
En Te-dosa - - - - -	36
fem teskedar och en sockertong -----	9--
3 matskedar - - - - -	15-
twå Lius staker -----	52-
-Sex små tilbehör dertill, samt lius-sax - - - -	15-
Sockerdosa - - - - -	21-

Ett antiqut Credence af en Snecka, infattat i
 Silfwer med några ächta stenar.

Fyra teskedar och en sockertong af gull, i ett
 fouteral

En Chrystal luchtflaska med gull-lock och gull
 omkring, i ett fouteral

En porcellains snusdosa i form af ett fruentimer med
 gullcharnier, i ett fouteral.

Ett gull uhr med gullkied.

Ses snusdosor, och en liten med 2 ringer uti.

Ett Microscope med alt sitt tilbehör

Adels Brefwet, hwaruti ock liggia documenter
 angående Trägården.

- - - -

[Crossed out:] Utom detta, en Spansk rör med gull
 knapp - - -

Ofwanemda är lemnat til förwahr hos Agenten

[a tergo, in another hand:]

På samtel: afledne Herr Assessoren Emanuel Swedenborgs arfwingars wägnar, hafwa af Högädla Fru Maria Seller undertecknade emottagit alla ofwan specificerade Silfwer och öfriga meubler utom en The skied och 2ne Bait Machiner till Lius stakarna alt af Silfwer, men deremot fans en låda med Synglas ock 2-ne små Snusdosar som ej warn upptecknade. Hwilcket härmed ahrkiande ock qvitteras. St: d 16 Julij 1772

Jonas Breeding Joh George Ridderbielke

Translation in Doc. 1: p.389 (= Doc.139), as follows:

The following Articles are deposited in a drawer: ½ oz. (Lod)

One silver waiter - - - - -	174
7 plates belonging to it - - - - -	65
One Chandelier - - - - -	140
One silver basket - - - - -	93
One bowl, i.e., a plate belonging to it - -	89¼
Two dessert plates - - - - -	70¼
One water-bowl with water-pitcher - - - - -	108
One coffee pot - - - - -	48¼
One milk can - - - - -	28¼
One sugar bowl - - - - -	43¼
One tea-caddy - - - - -	36
Fine tea-spoons and one pair of sugar-tongs - -	9
Three table spoons - - - - -	15
Two candle sticks - - - - -	52
Six small pieces belonging to them, with snuffers -	15
Sugar bowl - - - - -	21

One antique waiter made of a shell, mounted in silver, with several genuine stones.

Four tea-spoons and a pair of tongs of gold, in a case

One scent-bottle of crystal with gold mountings, in a case

One porcelain snuff-box in the form of a female figure, with a gold "charniere" in a case.

One gold-watch, with gold chain.

Six snuff-boxes, and a small one with two rings in it.
One microscope with everything belonging to it

Diploma of nobility, in which there are also the deeds respecting the garden.

1320-----1320.11-15

1320

NOTICE OF "DE COMMERCIO ANIMAE & CORPORIS"

1770 July 5, Stookholm Phot. in Ph.File 503 - 1 sheet
(with ph.456 which see)

In Almäna Tidningar no.86, July 5, 1770, Stockholm:
p.343. Copy of this journal in the Royal Library in
Stockholm. Notice by Prof. J.H.Liden.

See above - 1074. - (includes transcript and translation
of ph. 503.)

1320.11-15

VARIOUS PERSONS TO GOTHENBURG CONSISTORY - AGAINST
SWEDENBORGIANISM

1770, circa July 10 L.III: 1339, 1341

L.III: 1339 = In Jönköping, in the archives of the Götha
Hof Rätt:

Handlingart pp.238-39. 4 pp. 4:o

L. III:1341 = In Göteborg, Domkapitlets Arkiv: 1770. Ink.
Handlingar E. I. "Exhib: d.15 Aug. 1770.

Text in Jönköping Documents, and printed in Berg, vol.4
Supple-t as follows:

1320.11: Samuel Ström*et alii - Jön.Docs. p.403; p.212

1320.12: Hans Dahlgren - " " 405 "213

1320.133 J.C.Kierrulf - " 405 "213

<u>1320.15</u>	C.Götherström	-	"	"	405	"214
<u>1320.15</u>	S.J.Ström	-	"		405	"214

*See Berg, vol.4 Supple-t: p.218 = Ström's retraction;
mentioned in NCL 1910: pp.746-47.

MINUTES OF GÖTEBORGS STADS KÄMNERNS RÄTT

1770 July 10

Phot. in Ph.File 504 = 4 pp.

In Stockholm, in the State Archives: Justitiekanslerns Arkiv
Skrivelse från fisk.

Transcript:

Utdag af Götheborgs Stads Kämners Rätts Protocoll
Följande dagar År 1770:
D 10. Julii

Embetsmål

S: D: hemställdte Herr Stads Fiscalen Gillerstedt, om icke, sedan målet emellan Herr Assessoren Aurell och Herr Lectoren Doctor Beijer, rörande Swedenborgska brefwet, i anseende till Herr Assessoren Aurells förklarade, missnöije emot Kämners Rättens Utslag, som på lagt honom at kommP personligen tillstädes, såwida han Käromålet fullfölja will, nu på fierde månaden hwilat, utan at Herr Assesoren en gång bewist sig hafwa beswär emot Utslaget anfördt, mindre det smmP wara af Kongl. Hofrätten antingen gillat eller uphäfwit, eller ock sielf Käromålet antingen personligen fullfölgdtd eller öfwer gifwit, Kämners Rätten nu will nästa Rättegångs dag Herr Assessoren Aurell häröfwer närmare höra; Kämners Rätten beslöt i anledning häraf, det skulle Herr Assesoren Aurells yttrande i [ph.p.2] denna omständighet till nästa Rättegångs dag inhemtas.

Den 13. Julii

S: D: Sedan i följe af sistl. Rättegångs dags Protocoll, Herr Assessoren Joh: Andt Aurell blifwid anmodad at i dag utlåta sig öfwer den omständighet samma Protocoll omförmäler, så hade han nu till Rätten upsändt en skrift, som uti Herr Stads Fiscalen Gillerstedts narwaro uplastes lydande som förjar:

Då jag igenom Lofl. Kämners Rättens åigiärd blifwit försatt uti inaction at med den mot Doctor Beijer instemda och flere resor då förehafde fråga, angående et Swedenborgs fameusa bref, fortfara på det wanliga, lofl och lagliga sätt, som hwar undersåte eljest nyttia får, och från hwilket jag mig icke någon tid begifwer; lärandes ei eller Lofl. Kämners Rättens beslut någon Kraft och werckan häremot medförer, sedan jag ige-

[ph.p.3] nom widtagno Laga Actus och beswärs anförande i Kongl. Maj-ts och Riksens Höglöfl. Götha HofRätt öfwer förberörde beslut, som i sin tid lærer företagas i min laga rättighet sökt mig bihålla; så kan jag hwarken i målet eller förrutsagie omständighet desforrinnan mig vidare utlåta, eller å annat sätt agera will, än förrut lagligen skiedt.

Hwilket jag till besked for Stads Betienten Sjögren, som säger sig härutinnan haft Rättens bud at mig Kundgiöra, härmed till större redighet honom lemna welat, at inför Högtärade Rätten afgifwa. Götheborg d 30t Julii 1770.

And: Joh: Aurell.

Herr Stads Fiscalen utlät sig, at som Herr Assessoren Aurell således förklarar sig hafwa fullfölgt det missnöije som han emot Kämnars Rättens

den 20: sistl. Martii afsagde Utslag tillkänna gifwit, och Kämnars Rätten wid

[ph.p.4] öfwer läggningen d. 31: sistl. Martii huru wida något uppehåll därigenom borde förordsakas med un dersökningen angående Swedenborgska brefwets befordrande till trycket, funnit sig icke wara tillständigt, at betaga Herr Assessoren Aurell emot sin wilja en Rättighet, som Hans Kongl. Maj-ts Sielf honom i Nåder tillagt, och hwilken sin synnerliga rätt han sig i kraftigaste måtto reserverat; Så skall Herr Stads Fiscalen ei eller känna sig med detta mål nu vidare befatta. År och dagar som förr skrifne stå.

Ex Protocollo
Sev. I. Falckman

Vice Notarius.

MINUTES OF THE ROYAL COUNCIL ON SWEDENBORGIANISM

1770 July 11

8pp.

In Stockholm, in the State Archives: Kongl. Maj. Justitiae Revisions Prococoler för År 1770. I (Senare delen):
pp.84-87¼.

Transcript:

År 1770. D 11. Julii
Onsdagen, Förmiddagen.
Närwarande uti Råd-Kammaren I Stockholm,
Deras Excellencer Herrar Riksens Råd:
Friherre von Stockenström.
Grefwe Bielke.
Friherre Scheffer.
Grefwe Bark.
Friherre Posse.
Friherre Snoilsky.

Sedan underteknad på Nådig befallning trädt till Protocollet, i anseende till Cancellisten von Troils jäfaktighet i fölljande mål:
Swedenborgian Anmälte Justitiae Cancelleren, att sedan Kongl: May-t d 27. nästl. Junii behagat i Nåder lämna Justitiae Cancelleren del af de Handlingar, som ifrån Consistorium i Götheborg inkommt, rörande Assessor Svedenborgs irrige Lärosatser och egenteligen Lectorerne Beyer och Rosen, de där wore sm satser tillgifne, så hade Justitiae Cancelleren desse skrifter genomläst; och hemstälte i underdånighet, om deras Escellencer wille nu låta sig detta ärendet föredraga, hälst genom bref från Biskopen, Justitiae Cancelleren inhämtat, att där nedre i orten önskas, att få ett skyndesamt slut, och det om möjligt wore, innan September månad, då ungdomen till

Gymnasium och Scholan åter insamlas.

Deras Excellencer funno wäl angelägenheten af detta måls afgjörande; men emedan de fläste af Deras Excellencer som uti detta mål in Pleno förra gången sig yttrade, nu icke äro tillstädes, ty ansågs så mycket mindre gorligit, att det nu foretaga, till afslutande, som någon skiljaktighet då yppades, och de fläste af deras Excellencer förbehållit sig vidare utlåtande sed an den då nodig fundne åtwarning för sig gått; och skulle derföre härmed anstå, till des sametelige af Rådet som suttit öfwer detta ärende komma till sammans.

Justitiae Cancelleren yttrade sig vidare i underdåighet, att efter som saledes med sjelfwa saken komme att hafwas något anstånd; så wore frågan huruwida denna gången må komma under pröfning om något till dess beredande felas och i sådan händelse däruti något åtgjöras må;

Berättandes Justitiae Cancelleren till den ändan, huru 1-mo förra gången i anseende till Lectoren Beijers yttrande i sin förklaring, nödigt ansågs, att Lector Roempkes Synodal Disputation skulle infördras tillika med Roemmpkes uttryckeliga utlåtande om swedenborgs lära; denna Disputation som af Roempke till Kongl. M-t blifwit i underdånighet ingifwen, hade Justitiae Cancellerne genomsedt, och funnit det försatte ämnet de

page 2

reprobatione wara på ett Singuliert och ifrån de ärkände Systemata Theologica skilljaktigt sätt både Philosophice och Theologicæ afhandlat; och kunde frågan blifwa, om det må wara nödigt, att höra någon Theologisk facultet, öfwer densamma;

2°: Efter som Rosen och Beijer i åskillige delar af Consistorii förfarande woro missnögie och mena sig wara skedt förnär, så woro frågan om deras beswär skola med Consistorio Communiceras?

3°: Emedan desse Lectorer undandragit sig att swara på de flere till Svedenborgiana Relativa frågor, hwilka Biskoppen i Consistorio dem gjort, och beropat sig på sitt skrifteliga yttrande, som Consistorium menar icke war a tillräckeligt och nog upriktigt; så yppade sig det twifwelemål hos Justitiae Cancelleren om icke bemälte Lectorer borde sig närmare förklara, än skedt är;

4°: Om Rosen och Beijer må få Communication af Roempkes underdånige förklaring, som skall röra dem, hwaröfwer de sig äfwen deswärat? 5°: Cm Consistorium efter dess förfrågan skall få Extradera dess i detta mål hållne Protocoller och omröstning? Och 6°: Assessoren Svedenborg skall få del, som han begärt, af desse handlingar.

Sedan ett och annat stycke af de i denna sak till Kongl. Maj-t inkomne skrifter, blifwit upläst,

Funno Deras Excellencer det ena med det andra af förenämde omständigheter så nära röra hufwudmålet, och det beslut Rådet Pleno tagit, att de nu närwarande icke kunde sig yttra häröfwer, eller nu förklara Kongl: Majts redan utfördade bref; dock trodde deras Excellencer sig icke kunna undgå att tillstyrka det må Rosens och Beijers underdånige beswär Communiceras med Consistorio. äfwen ock Lectoren Roem[p]kes underdåniga förklaring med Rosen och Beijer.

Hwilka Communicationer efter wanligheten ifrån under Revisionen Expedieras.

[p.89½]

In fidem Protocolli__

J. Kinninmundt

Justerat i RådKammaren d. 17 Julii 1770. J. Rosir.

1323----- 1324

1323

VARIOUS PERSONS FROM LAHOLM TO GOTHENBURG CONSISTORY
AGAINST SWEDENBORGIANISM

1770 July 15, Laholm 5pp.

In Jönköping, in the archives of the Gotha Hof Rätt:
Handlingar: pp.246-48.

Read in Consistory August 1st.

Text in Jönköping Documentes p.417

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.208.

$$1324 = \underline{1319.11}$$

REVIEW OF "INTERCOURSE BETWEEN SOUL AND BODY" IN LONDON MAGAZINE

1770

L.III: 1410a

2 pp.

In The Critical Review or Annals of Literature, XXX, London
1770: pp.79-80. Copy in British Museum, London.

Text:

[p.79] Monthly Catalogue

27. A Theosophic Lucubration on the Nature of Influx, as it respects
the Communication and Operations of Soul and Body.

By the Honourable and learned Emanuel Swedenborg.

Now first translated from the original Latin.
4to 2s. 6d.Lewis.

In a letter to a friend dated London, 1769, and published at the end of this tract, the author communicates the following particulars of his life: "I was born at Stockholm in the year of our Lord 1689, January 29. My father's name was Jesper Swedberg, who was bishop of West-Gothia, and of celebrate character in his time; he was also a member of the society for the propagation of the gospel, formed on the model of that in England, and appointed president of the Swedish churches in Pensilvania and London by Charles XII. In the year 1710, I began my travels, first into England, and afterwards into Holland, France and Germany, and returned home in 1714. In the year 1716, and afterwards, I frequently conversed with Charles XII, King of Sweden, who was pleased to bestow on me a large share of his favour, and in that year appointed me to the office of Assessor in the Metalic-

College, in which office I continued till the year 1747, when I
quitted

the office, but still retain the salary annexed to it, as an appointment for life; the reason of my withdrawing from the business of

that employment was, that I might be more at liberty to apply myself

to that new function to which the Lord had called me. About this time

a place of higher dignity in the state was offered me, which I declined

to accept, lest it should prove a snare to me.

In 1719 I was ennobled by Queen Ulrica Eleonora, and named Swedenborg, from which time I have taken my seat with the nobles of the

equestrian order in the triennial assemblies of the states. I am
a

fellow, by invitation of the Royal Academy of Sciences at Stockholm but

have never desired to be of any other community, as I belong to the

society of angels, in which things spiritual and heavenly are the only subjects of discourse and entertainment, whereas in our literary societies attention is wholly taken up with things relating to

the body and this world.

In the year 1734, I published the *Regnum Minerale*, at Leipsic, in three volumes, folio; and in 1738, I took a journey into Italy, and staid a year at Venice and Rome."

After giving an account of his respectable family connections, he says: "Whatever of worldly honour and advantage may appear to be in the things before mentioned, I hold them but as matters of low estimation when compared to the honour of that holy office to which the Lord Himself hath called me who was graciously pleased to manifest Himself to me His unworthy servant in a personal appearance in the year 1743, to open in me a sight of the spiritual world, and to enable me to converse with spirits and angels, and this privilege has continued

with me to this day. From that time I began to print and publish various unknown arcane that have been either seen by me or revealed to me, concerning heaven and hell, the state of men after death, the true worship of God, the spiritual sense of the Scriptures, and many other important truths tending to salvation and true wisdom; and that mankind might receive benefit from these communications was the only motive which has induced me at different times to leave my home to visit other countries. As to this world's wealth, I have what is sufficient, and more I neither seek nor wish for."

This performance will be relished by those only who have a taste for the lucubrations of Mr. William Law, Quirinus Kahlman, and Jacob Behmen.

1325-----1326.11-12
1325

S. STROM TO GOTHENSURG CONSISTORY - RETRACTING HIS SIGNATURE

1770 July 18, Arbillds Prästgård 2 pp. folio
(See above - 1320.11)

In Göteborg, Consistory Archives: Justerade protocoller I
Göteborgs Consistorium, 1770 "Exhib. d.29 Aug. 1770."

(See below - 1346.)

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: pp.218-19.

1326

SWEDENBORG TO AUGUSTUS ALSTROMER

1770 July 19, Stockholm Phot. in Ph .File 505 2 2
pp. (+ film)

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Codex 52 17 a-b.

Transcript in ANC = Tafel MSS: 178-79.

Translation in: Doc. 2¹:p.378 (=Doc.245Y); LM
(vol.2):p.729

1326.11-12

RESOLUTION OF THE ROYAL COUNCIL

1770 July 20

1326.11: To communicate Beyer's and Rosén's (see above -
1308) and Roempke's (do. - 1310) letters to Gothenburg

Consistory.

See Jönköping Documents: p.417; Berg, v.4 Supplet:
pp.208, 211. Mentioned NCL 1910: p.746.

1326.12: To communicate Rosén's statement (see above -
1294.12)

See Jönköping Documents: p.360.

SWEDENBORG TO BISHOP MENNANDER IN ÅBO

1770 July 20, Stockholm Phot. in Ph.File 506 = 2
 sheets (2 pp+PS
 (See below - 1329)

In Leningrad, State Public Library.

See Swedenborgiana Letter File, s.v. Russia (S.Kamenetzky, Leningrad, 5.VI.1928, which states that this document was formerly in possession of Count P. Suchtelen).

Transcript from photographic reproduction:

Högwyrdige H-r Doctor, Biskop och Pro-Cancellarie!

Om några dagar bortreser jag till Amsterdam, och låter utgå hela Theologiam Novae Ecclesiae, hwars fundament blifwer Cultus Domini nostri Salvatoris, hwarpå om nu inset skulle byggas Tempel, torde sedemehra anleggas lupanaria./ Nu som jag förnummit, at Religions Saken angående Doctor Bejer och Roseen uti Götheborg, är på oförmodligt sett uti Rådet afgjord, och som därom under min bortowahro lärer här och där blifwa taladt, artså at betaga illsinta omdömen, som ofehlbart utflyta torde utur wissa personers munnar, och det ifrån deras fåwiska och inwärtas oart, altså för angelägenhetens skull, åligger mig at communicera, hwad jag derom til hans Kungl: Majestet ingifwit.

Jag hörde utaf twenne Herrar uti Justitie Revisionen, at Rådet uti Religions måhlen är Pontifex Maximus, hwarpå jag då intet swarade, men i fall jag ännu skulle höra slikt af dem, skall jag swara, at Rådet aldeles inset är Pontifex maximus, utan Vicarius Vicarii Pontificis maximi, i ty Christus wår Frelsare är allena Pontifex Maximus, Rikssens Stender dess vicarius, hwarföre de till Honom äro answarige, och Rikssens Råd är Stendernas Vicarius, i ty de

[ph.p.2] äro fullmechtige; och at således Rådet är vicarius vicarii Pontificis Maximi. At Papa Romanus kallar sig Pontificem Maximum, är af förmäthenhet, emedan han tagit, och lagt uppå sig all Christi wår Frelsares macht, och satt sig på dess Thron, och låter folket tro, at han är Christus på jorden.

Hwar mindre Pontifex eller Vicarius Pontificis maximi bör hafwa sitt Consistorium, Rikssens Stender hafwa sitt uti Högwyrdige Preste-Ståndet, Rikssens Råd hafwa sitt i synnerhet wid Academierna, men wid denna Sakens afslutande hafwa de giordt Consistorium Gothoburgense till sitt, wid hwars Betenckande de lära ord från ord förblifwit: inset wetandes, at denna Saken warit den angelägnaste, som på 1700 åhr warit före uti något Council el-r Råd, emedan den angår den nya Ecclesia, som af wår Herre förkunnad är hos Danielelem och uti Apocalypsi, och faller in med det Herren sagt hos Matthaeum Cap: XXIV: vers:

Jag förblifwer uti opmerksamhet af all heders och tilgifwenhet

Högwärdige Hr Doctorens, Biskopens och
Pro-Cancellaries

Stockholm d 20 Juli,
1770

allra wördsamste tienare

Eman.Swedenborg.

P.S. Jag har ännu intet ehrhållit swar uti Rådet: en gång har
det warit före, och beslutis, at det hwilar, til dess de af
Rådet, som warit deröfwer, hitkomma.

Transcript published in Nova Ecclesia 1929:
pp.142-44, as follows:

**Brev från Swedenborg till biskop
Menander i Åbo.**

Mr Alfred Acton har red. mottagit följande två bre
till publicering, och återgivas de här i
original-text:
Ärderige Herr Doctor Biskop och
Cellarie!

Om några dagar bortreser jag till Amsterdam,
och låter utgå Theologiam Novae Ecclesiae,
hwars fundament blifwer Gultus Domini nostri
Salvatoris, hwarpå om nu intet skulle byggas
Tempel, torde sedemehra an leggas lupanaria.
Såsom jag förnummit, at Religions Saken
angående Doctor Beyer och Roseen uti
Götheborg, är på oförmorlligt sett uti Rådet
afgiord, och som därom under min borthworo
lärer här och där blifwa taladt, altså at
betaga illsinta omdömen, som ofehlbart
utflyta torde utur wissa personers munnar,
och det ifrån deras fåwiska och inwärtens
oart, alltså för angelågenhetens skull.
åligger mig att communicera, hwad jag derom
til hans konglig Majest. ingifwit.

Jag hörde utaf twenne herrar uti Justitie
Revisionen, at Rådet uti Rcligions måhlen är
Poltifex Maximus, hwarpå jag då intet
swarade, men i fall jag ännu skulle höra
slikt af dem, skall jag swara, at Rådet
aldeles intet är Pantifex Maximus, utan
Vicarius Vicarii Pontificis maximi, i ty
Christus vår frälsare är allena Pontifex
Maximus, Riksens Stender des vicarius,
hwarföre de til honom äro ansvariga och
Riksens Råd är Stenderlas Vicarius, i ty de
äro fulmäktige; och at således Rådet är
vicarius vicarii Pontificis Maximi. At Papa
Romanus kallar sig Pontificem Maximum, är af
förmätenhet, emedan han tagit, och lagt uppå
sig all Christi vår Frälsares mackt, och satt
sig på dess Thron, och låter folket tro, at
han är Christus på jorden.

Hwar mindre Pontifex eller Vicarius
Pontificis maximi bör hafwa sitt
consistorium, Riksens Stender hafwa sitt uti
högwyrdiga Preste-Ståndet, Riksens Råd hafwa
sitt i synnerhet wid Academierma, men wid
denna sakens afslutande hafwa de giordt
consistorium Gothoborgensi till sitt, wid
hwars betänkande de lära ord från ord
förblifwit: intet wetandes at denna Saken

warit den angelägnaste, som på 1700 åhr warit före uti något Council eller Råd, eemdan den angår den ya Ecclesia, som af vår Herre förkunnad är hos Danielelem och uti apocalypsi, och faller in med det Herren sagt hos Mathaeum Cap. XXIV :vers 22.

Jag förblifwer uti upmärksamhet af all heder och tilgifwenhet

högwyrldige Herr Doctorens, Biskopens
och Procancellari
allra wördsammaste tienare
Ean. Swedenborg.

Stockholm d. 20 Juli, 1770.

P. S. Jag har änllu intet ehrhållit swar uti Rådet: en gång har det warit före, och eslutits, at det hwiliar, til dess de af Rådet, som warit däröfwer, hitkomma.

Trannlation in LM (vol.2): pp.730-31; and by the Rev
Gustaf Bæckström, as
Follows:

Right Reverend Doctor, Bishop and Pro-Chancellor!

Within some few days I am going to Amsterdam, and will let issue the whole Theologiam Novae Ecclesiae, the fundament of which will be Cultus Domini nostri Salvatoris, upon which, if now no temple would be built, later lupanaria might be erected. As I have heard that the religious matter concerning Doctor Beyer and Rosén in Gothenburg has been decided in the Council in an unexpected way, and during my absence is said to have been discussed here and there, therefore, in order to do away with malicious notions which infallibly may flow from the mouths of certain persons, and this because of their foolish and interior defect, thus for the sake of urgency, it is incumbent on me to communicate what I have presented to the King concerning it.

I have heard from two gentlemen in the Court of Chancery, that the Council in Religious matters is Pontifex maximus, upon which I did not then answer anything; but if I should heard such a statement from them again, I will answer that the Council by no means is Pontifex maximus, but it is Vicarius Vicarii Pontificis maxim), because Christ our Savior alone is Pontifex Maximus, the Estates of the Realm des vicarius, and therefore they are responsible to Him; and the State Council is the Vicarius of the Estates, as being mandatory; and that thus the Council is vicarius vicarii Pontificis Maximi. That Papa Romanus calls himself Pontificem Maximum, this is from presumption, because he has taken and laid upon himself all the power of Christ our Savior, and placed himself on High throne, and allows people to believe that he is Christ on earth.

Each smaller Pontifex or Vicarius Pontificis maxim ought to have its Consistory, the Estates of the Realm have theirs in the highly venerable Clerical Estate, the State Council has its especially at the Academies, but at this conclusion of the matter, they have made the Gothenburg Consistory to be their, with the memorial of which they are said to have abided word for word, not knowing that this matter has been the most important one that, in seventeen hundred years, has been brought forward before any council; because it concerns the new Ecclesia which our Lord has spoken of through Daniel and in the Apocalypse, and which concurs with what the Lord has said in Matthew, chap. XXIV: vs.22.

I remain in attention to all honor and affection,

Right Reverend Doctor, Bishop and Pro-Chancellor
Your most respectful servant,
Eman. Swedenborg

Stockholm, July 20, 1770.

P.S. I have not yet received any answer from the Council. It has been on the docket once, and it was decided that it should rest until those of the Council who have been over it before may arrive.

1327-----1328

1327

"SANCTAM HIEROSOLYMAM NOVAM - INSCRIPTION ON SLIP OF PAPER

1770 July 23
sheet

Phot. in Ph.File 507 = ½

L.II: 490 (+ glass neg.)

In Library of Horace P. Chandler of Jamaica Plain, Massachusetts. "Photographic reproduction presented by H.P.Chandler to the Royal Academy of Sciences, Stockholm, on August 24, 1883. See facsimile printed opposite p.320 in Benjamin Worcester's The Life and Mission of Emanuel Swedenborg, Boston 1883.n
"(L.II:490) Copy in ANC Lib. = S8S/W89 1.

Transcript: Vidi urbem sanctum Hierosolymam novam descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut sponsam ornatam marito quo, Apoc: XXI:2. Holmiae- d.23 Julj: 1770 Em: Swedenborg:

Translation: I saw the holy city the new Jerusalem descending from God out of Heaven, prepared as a bride adorned for her husband, Apoc. XXI:2. Stockholm, July 23, 1770. Em: Swedenborg

1328

SWEDENBORG TO DR. G. BEYER

1770 July 23

Phot. in Ph.File 508 = 2 pp.
(1 sheet) + film.

L. II: 491

In Stockholm, Royal Academy of Sciences: Codex

52/14.

Transcript in ANC = Tafel MSS: 450. Printed in Nya Kyrkan (A.Kahl) Lund 1847, I:p.72.

Translation in: Doc. 2¹: p.379 (= Doc.245Z); LM (vol.2): p.733.

SWEDENBORG TO C.J.BENZELIUS

1770 July 23

Phot. in Ph.File 510 = 2 pp, 4:o

L. II:493

In Linköping, Diocesan Library: Bref till C.J.Benzelius, vol.2: no.111, s.1-2. Enclosing copy of item above - 1329 - but with a few introductory words: "Högtährade kiäre Broder!"

Transcript in ANC = Tafel MSS: 174-76

Translation in: Doc. 2¹: p.381; LM (vol.2): p.732.

1331= 1334

1332-----1333

1332

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 July 25, Göteborg

3 pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv.

Koncept-protocoller 1770: §18. Justerade pros., 1770
§ 19.

Consistorii Pleni Prot. 1769-1770: p.163 § 19.

Text printed in Berg, vol.4 Supple-S p.206

1333

J. ROSEN'S STATEMENT TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 July 25, Göteborg

2pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Koncept

Protocoller: § 18

Text printed in Berg, vol.4 Supplet p.206.

GOTHENBURG CONSISTORY TO BISHOP E. LAMBERG - DRAFT

1770 July 25

1 page fol.

In Göteborg, Consistory Archives: Bref-Bok för Åren 1769, 1770:
p.150.

Transcript:

Biskopen Herr D-or Eric Lamberg. G-borg d 25
Jul.1770.

170

Den åfran Linds Contract ankomne Proste
Kallelsen warder härjemte til Tit. wördsamast
öfwersänd.

Lectorn Herr D-or Rosén, som af nyl. justerade
Protocoller funnit, huruledest uptagit det beslut,
hwari Cons-m d 20 Jun. nästl skal stadnat, rörande
Rectors ombytet här wid Gymnasium, som på nämnda tid
ske bordt, har i dag inför Protocollet förbehollit
sig, det wille Cons-m antingen förklara, hwad des
beslut då war, eller nu afgöra, hwem som är werkel

rector, emedan han, såsom efter Kongl Gymn, och Lek.
Ordningen berättigad tilträdare, wet åtskillig både
rätt- och skyldighet, efter Cons-ii praxis wid slika
tilfälles, sig allaredan, tilkomma. Öfwer detta mål
utbeder sig Cons-m Tit-i. utlåtande innan Thet
skrider til des afgörande, besynnerl i anseende
dertil, at det tilhörer Rector Gymnasii förklara
Capitel i Bibelen för Gymnasii Ungdomen, hwarmed
Herr D-or Rosén til fölge af Kongl Brefwet under d
26 Apr. sistl tils vidare ej får sig befatta.

Med wördnad framhärde

Ekebon

Kullin

Gothenius

†Hr Notarien Mag-r Brag icke med et ord

1335-----1336

1335

AURELL AND OTHERS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 July 31, Grimmeton 4 pp. folio

L. III: 1335, 1341

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt:
Handlingar: pp.240-41b. Read in Consistory July 31.

Text in Jönköping Documents: p.406

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p 214.

(See below - 1341)

1336

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 August 1, Göteborg 11 pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv. Koncept-prot. 1770,
§§ 2,8,9,11.

Justerade pros., 1770, § 2, 10, 11, 12.

See Jonkoving Documentes p.352.

Printed in Berg, vol.4 Supple-: p.207. Mentioned in
NCL 19105 p.746, as follows:

1770. Aug. 1. A memorial from the country
ministers in Laholm district is read in the
Consistory, describing their horror at the
Swedenborgian heresies, and their inability to remain
in subordination to a Consistory, members of which are
of another doctrine, etc. They want to know why the
prosecution is not more active (B. II:207-11)

GOTHENBURG CONSISTORY TO BISHOP E. LAMBERG - A DRAFT

1770 Aug. 1

1 page fol.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Bref-Box for Åren 1769-1770:
p.166.

Transcript:

Biskopen HHerr D-or Er. Lamberg. G-borg d 1 Aug. 1770

Af Kongl Maj-ts med senaste post ankomne Nådiga Skrifwelse, angående Huldhets och Ämbets Eders skyndsamma afläggande af dem, som wunnit och winna befordringar, har Cons-m funnit angeläget genast öfwersäda til HHerr D. och B. behörig afskrift, på det anstalt desto förr må kunna fogas om de i senare wåren här i Stiftet befordrade Prestmans installation.

Likaledes får Cons-m härhos öfwer sända Kongl Remissen af Drerne Beyers och Roséns underdånige beswär öfwer Titl och Cons-ii förfarande wid verkställandet af Kongl Maj-ts Nådiga förfatning under d 26 nästl April bem-te D-rer rörande. J anledning hwaraf wördsamt hemställes, om Tit. skulle täckas under bortowarelsen låta upsätta och Cons-o tilskicka några momenta til un derdånig förklarings upsättande deröfwer, som sedan til Tit. underskrift kunde öfwerstyras, i hwilket fall sjelfwe Kgl remissen ock återförwäntas, eller om Man skulle wåga dröga med wår underdån. förklarings afgifwande tils Tit. från Visitationen hemkommit.

Hwarjemte har ock Cons-m den äran lemna Tit-o del af on från Laholms Contract nyl inkommen skrift ang de rörelser Swedenborgska

wilfarelserna här i Cons-o förorsakat; utbedjande sig Cons- Tit-
mogna omdöme och yttrande deröfuer, jemte sjelfwa skrifter
tilbaka, innan Cons-m något dermed företager.

Med samma meddelas ock Tit., til genomläsande och censure
concept til et tildämnadt Ämbets Memorial, at med Tit-l och
Cons-ii underskrift afgå til Samtel Hrr Prestarne, angående den af
Kongl Maj-t Nådigst anbefalda indragningen af Ass. Swedenborgs
skrifter och D-or Beyers Prediko-Försök.

Med mycken wördnad framhärda,

Ekebon Roempke Kullin Gothenius.

Dr.A.Beyer to Magister A. [fzelius?]

30 pp. 8:o

1770, August 2, Göteborg.

In the Royal Library, Stockholm. Hadskrifter Religion - Swedenborg #A.612. pp.287-318. A copy

Bref från Theologiae Lectorn Doctor Beijer till
[underlined in orig.] Magister A.[?Afzelius]

Med mycken fågnad har jag emottagit och genomläsit Magisterns högt-ärade skrifvelse af den 19-de hujus, och har det nöjet, at derpå tjenstskyldigt lämna följande svar. - Första frågan aä: i hvad mening Christus kallas ett skuldoffer? - Om Offren i allmänhet märkes, at de voro förebilder och utvärtes afskildringar af Invärtens uds dyrkan och Tjenst eller sätt at koma i förening med ud och hade alla sitt afseende i högsta meningen på Herrens Mandoms förhäriligande. De offerande borde när sådant rätteligen skedde, genom kärlek och tro se uppå, erkäna och sätta sin tillit til honom som förebildades, nemlien Herren; ty ingen Gudstjenst duger därförutan. Widare det heter om Honom att han blifvit et offer, offrat si, framställt sig till ett offer. Detta talesätt betyder sig åt Gudomen.

Herren helgade sig, åt Gudomen sjelf, det är förenade landomened. Gudomen, genom frestelser, kämpningar och segrar. - Man tror nu för tiden allmänt, at Brännoffer och andra offer beteknade Herrens lidande och at han därigenom förso-nat allas synder, ja, at han lagt dem på sig, och dem således borttait; tillika tror

man sig blifva rättfärdiggjord och pånyttfödd, blott
man tänker, at Herren lidit I

ens stad och ställe, fast Jet ock vore i sista dödsstunden, ehuru man all sin tid letvat. Ien det förhåller sig annorlunda. Korssets lidande var det sista af Herrens frestelser hvarigenom han fullkomligen förente mandonen rned Gudomen och Gudomen med mandomen, och således förhäriligade sig. Sjelfva den föreningen äret, enom hvilken de kunna frälsas, som hafva en kärleks tro till honom; ty sjelfva hösta Gudomen kunde icke vidare hina till människoslägtet, som så långt hade siljt sig itrån kärleks himmelskheter och tros andeligheter, så at de icke en gång numera sådant erkände, mindre någon ting deraf med förnimelse kände.

Derföre på det högsta Gudomen måtte kunna nedstiga till en sådan människa, kom Herren i världen och förenade Mandomen med Gudomen uti sig, och denna förening kunde icke på annat sätt ske, än genom de aldrasvåraste frestelse-kämpningar och segrar, och ändteligen geno den sista, som var korssets; därutaf är det, at Herren kan af sin Gudomliga Mandom upplysa själar, ja, ock dem som äro längre bort från karlekens himmelskheter, alleast de befinnas uti en kärleks tro.-

Härutaf kan man ock finna huru han såsom offer är försonin- for synderna neml- Han allena kan ränsa och rena från ondakor och falkheter, onda lustar och begärelser och de därutaf upvällande orätta begrep och villfarelser (offer för synden betyde så) samt göra at människan anammar och emottaget kärleks och tros godhet af Herren eller Herren gifver henne ny vilja och

nytt förstånd, så at hon finner nöje och lust uti hvad godt och sant är af erren till at görat, nemligen sedan onskorna med sina falskheter blifvit undanröjde som sker genom bättring, och det anammandet är egentelig försonin. Nu angående suldoffer. Härom läses i Esaiea 53:10. Där bör det öfversättas: om hans själ ställes såsom skull eller, misshandel. det är, om han låter sig anklaas såsom den grofvaste förbrytare, och tillstädjer sig tillräknas synd och öfverträdelse emot Guds kärleks bud och heliga sanning; hvaraf den heliga korss lidelses historien innehåller de uppenbaraste vedermälen; och han således i de grufliga frestelserna uthärdat de aldra känbaraste lidelser samt i den aldra djupaste ödmjukhets förnedring träder i den aldra-närmaste förening med Gudomen (ithy och Herren i de hårdaste friestelser är hos sina trogna närmast närwarande), så skall Han kunna hos människorna inflyta med Gudomlig godhet och sanning m.m. Det var altså at låta sig tillräknas af sina hatare synd och misshandel; icke det, at han lat uppå sig något af synd, till at det borttaga. - Uti vers.4 läses väl: Han drog (bar) våra svedor; men därme förstås, at han genom frestelse-kämpningar och segrar öfverwann helfvetena, och således han allena, jämväl till mänskliga väsendet skulle uthärda frestelserna hos de trogna; emedan ingen männisla kan bestå i någon frestelse, ja ock af en enda ond ande. - Från in 4-de till 9 versen handlas här on Herrens frestelser af helveten och ändteligen af Iudarna, hvilka korsfäste honom. Det år till vetande, at Herran kom i

varlden, på det han skulle underkufva och lägga under sitt välde helfvetena eller alla helfvetets andar och magter, som då nade vuxit upp och fått öfverhand at de begynte oroa och anfäktade Änglarne.

Han underkafvade och lade under sina lydno helfvetena enom kämpningar under frestelser af desamma och ständiga segrar; ty andeliga frestelser äro icke annat än faktningar emot helfveten. - Nu efter hvar och en människa till sina sinnebøjelser och tankar i följe deraf är i omgånge och sällskap med andar, en ond människa med Ändar från helfvetet, och en od människa med Änlar från himmelen; så följer, at då Herren underkufvade helfveten, han ej allenast befriade himmelens änglar från fiendteliga anfall och anfäktning, utan ock människorna här på jorden. Uti alt hvad härtills anfört är, igenkännes Herrens både såsom Öfverste Präst och offer, det är Återlösare, Förlossare, Försonare, Frälsare. Härvid faller nir inn, at för ämnets förvandtskap skull, tilläga en öfversättnig jämte korrt tekning af Rom. 8 Cap 3v. - Hvad (Mosis) Lags omöjlighet angår (därom är förr taladt i 4-de och 5-te Capit.) därutinnan at den var svag (och magtlös) genom köttet (utvärtes bokstafs meningen af stadgarna, så at genom deras hållande endast efter den, meningen omöjligen kunde åstadkommas rättfärdighet till förening med Gud, det är frälsning och salighet); så när Gud sände sin son (aflade och lät födas en mädom.) i likhet af syndens kött (lik en annan syndig Jude under de Levitiska stadgar) och till et syndoffer (at rena och ränsa de syndiga människorna,

först Iudar, so.n (abstracte) förtjente kallas synd under sit utvärtes lags hållande., ifrån ondskor och därmed förknippade willfarelser) fördömde han syndeni köttet (lärde och upLenbarade lagens andeliga och saligjöraflde mening, och därjämte at fördömelse förestår dem, som denna förkasta., emelan de förblifva i synd, engen- och värlis kärlek, alla, som blott hålla sig wid de utvärtes stadgar i bokstafsmeningen). Detta är klart, när det besinnas, at Iudar tillskrefvos, hwad mening om lags rättfärdihet de hade och hwad ande och kött äfven hos en Philo Iudeaus har för en betydelse, samt det föregående och efterföljande härmed betraktas.-

Andra frågan angår Läran om Bönen. När man härom sökt göra sig egentlitgt begrepp hvare den består, så faller lätt förstånd om hwad därtill hörer. Till sitt väsende äro böner icke annat än tankar, som äro trons, af håg och rörelser, som äro kärlekens; och gifves icke hos andra än dem som veta Herrens bud och sanningar sant enligt därmed dyrka Honom. När sådane af Kärleks rörelser hänflytande trostankar följakteligen till Herren allena strällde utföras i ord, är Bön ett tal med honom och uttryckelit meddelande af åstundan, begär, tillit, öjvertygelse, glädje, m.m. man hyser. Bön är således invärtes och hörer till Herrens dyrkal, som är invärtes och utvärtes sammanstämmande göromål. Den invärtes tänker af rörd kärlekshåg på Herren vid sitt åliggande, eller sina bristfullhets eller förnöjsamhets ämnen,

och den utvärtes aftrycker (afbildar) det i
ord och åthäfvor. Utan tro af kärlek till
Gud och nästan är bön ingen bön;

utan invärtes bön är det utvärtes, så andägt, den må se ut, ingen ting annat än et tomt ljud: utan förölmjukande under innerlig erkänsla af egen ondska och falskhet, samt oförmögenhet, är bönen ett munnstam mer: och om icke Herren det gifver at man beder, och hvad man skall bedja; så är bön en sjelfgrjord ting och duger till intet. Icke dessmindre will Herren, at människan skall bedja, förr än hon får, och det liksom af sig sjelf, ehuru dock Herren är i sanning den, som gifver eller werkar det, som sades så, en rätt bön den är af Herran; ty huru skulle det annars kunnat heta: alt det i bedjen, skole i få. Orsaken at man bör bedja, är at det måtte enom tilnas hvad godt af Herren man ombeder; ty uti bön yttrar sig isynnerhet det som kallas ömse och inbördes, hvilket är oomgängeligt i all kärleks firbindelse, nemligen et wändande åt och till Herren, at emottara hans inflytande kärles godhet och vishets sannhet, i hänseende till hvad man märker och ser si omtränga. En natt bön, i sig sjelf betraktad är ock derföre en kärleks tros utöfnin, wid känbara brister eller ömnogets tillfällen, i afseende på Herrens godhets och ljufhets åtnjutande. Det förhåller si i gemen sålunda med alla Gudstjenst, at människan först will, åstunder, och beder, och Herren då svarar, underrättar och gör; på annat sätt tager icke människan emot något Gudomligt. Derföre heter det: åkalla i nöden etc: och at Herren svarar när de åkalla och ropa. Se! huru det är då en kärlels-troende tala talar med Gud, under det han ser på sit böne-ämne; då svarar däremot något som likt et inflytande i andesinnets förnimmelse aller

tanke, så at där är liksom et ögnande af människans invärtes partier ända åt Gud, att efter hennes tillstånd och den sakens art, hvarom tron beder. Sker bönen af kärlek och tro, och ej annat än himmelska och andeliga ting ombedjas, antingen för egen eller andras skull. så händer i bönen något liksom uppenbarelse, hvilket röjer sig i den bedjandes sinnesrörelser, beträffande de hopp, tröst eller invärtes glädje, fågnad, frimodighet, lugn, förnöjeise m.m. Men det frågas huru är at bedja med den fördel? Det kommer an på sättet och på saken.. Man nämnde förut bön af Herran. At bedja af Herren, det är kraftit och sker då, när man beder som Ordet lärar, och en sann Lära därutur föreskrifver; ty Herren är ordet och Läran. Huru härligt med böner och Psalmer, om de äro tarne ur Guds Ord och frie från mäniskowäfveri. Inga gällande böner kunna fela oss, om wi wilje hämta dem ur sjelfva Sriften, särdeles Davids Psalmer, men slätt bevändt i det hänseende, så mycket de icke äro det, eller äro intrasslade uti egen tankekonst. Will man rätt bedja, måst ock böne-ämnet vara tillbörligt. Hvad andelit är, hvad kärlek och tro tillhör, det är egenteligen böne-ämne. Icke innehålles i Bönemönstret (Fader Vår) annat än andeligt från början till slut. Den som läser henne med åtanka på Herran allena, får ju längre ju mer ärfara därwid et uplyftande till honom, hvilket är såsom et dragande till Honom, hvarwid tankebilderna äro öppna och gemenskap gifves med samfunder i Himmelen. Et Herrens inflytande är i hvarje tanke-föreställning, utaf meningen i den Bönens ämnen; och såsom de äro osägeligen många.

altså blifva ock tanke föreställningarne af Herrens inflytande i den öfvermåttan rika meningen osägeligen ständigt ömsade och förökte, hvaraf rönes, at Herrer är närvarande i hvarje enda den bödens outöseliga meningsdel. Lika är det beskaffadt med all annan ur ordet tagen bön, som af et kärlekefullt rördt hjerta, efter Herrens sanning göres. De ting som skola ombedjas äro andeliga och angå uplysning och alt hvad till kärlek och tro, till Guds Rike och rättfärdighet, till kraf emot det onda och styrka till alfvare för det goda till trygghet emot helfvetet och gemenskap ned himmelen och dess fridsamma sällhet, korteligen, alt hvad till godhet och sanning, krälek och vishet hörer. De timeliga ting få ornbedjas, men icke utan allenast i afsigt på Herres rike och nästans väl; alls icke för timeliga förmånens egen skull. Det heter annars om dem, at Herren wet väl at sådant göres oss behof: de skola icke med bekymmer påtänkas; de skola falla en Guds Rike Sökande till och likson framsättas när wedertarfvar, m.m. Till bön höra för öfrigt alla afsigter på det godt och sant, rätt och uprigtigt, rättvist och billigt är, således ock fortgång af alt kärleks-hågadt företagande i andelig och lekamlig måtto.

At af något exernpel se huru med bedjande bör förhållas, tjenar detta. De, som äro i frestelser, pläga släppa händerna, och endast gifva sig till at bedja, och det brinnande ifrigt; ej vetande at bönerne ej uträttasaken, utan at fäckta emot falkheter och ondskor, som af helfveten

ininskjutas. Den kampen sker genom tros sanningar, och dessa hjälpa; ty de bekräfta och stärka hvad godt och sant är emot det ondt och falskt är. Här bör ock människan kämpa liksom af sig; men likväl erkänna och tro at det är af Herran. Om hon ej kämpar liksom af sig, så tillägnas henne icke godhet och sannhet, som inflyter genom himmelen af Rerren; men då hon gör som sades, då blifva desamme hos henne en egendom, och derutaf får hon en nyegenhet, som kallas en himmelsk egenhet, hvilken är en ny wilja. Dessutom de som äro i frestelser och ej yttra annat werksamt lif än Bönens, de weta icke, at om frestelserna skulle uphöra, innan de äro fullt för sig gångne, så äro de (sjelfva) icke blefne beredde och skickelige gjorde till himmelen och altså ej kunna saliggjöras; hvarföre ock deras böner, som äro i frestelser föga höras. Nemligen Herren will ändamålet, som är människans frälsning och salighet; det ändamålet wet han, men icke människan, och Herren gör icke efter bönen emot ändamålet som är människans frälsning. Den som i frestelserna winner, han förvissas och stärkes i den sanninen, men den ej winner, han efter det han ej bönhöres, omgås med tvifvel om Guds magt och hjälp, och undertiden då efter han släpper händerna, ligger under. Därföre bör man icke lita på Bönen, at den skall görat; ty uti en bön som är af Herren, tänker man alltid och tror, at allena Herren vet orn det gagnar eller icke, som man beder, hvarföre den bedjande underställer Herren bönhörelsen, och då tillika ödmjukt beder, at Herrens wilja och icke ens egen må ske, enligt Herrens ord under den grufveligen svåra Hans frestelse i Örtagården. Bed och arbets, är fördenskull en

välgrundad gammal sats, och wid hvarje förefallande Böne ämne och tillfälle, at hafva i minne; ty tänka rätt och vilja väl i verket kan wid intet tillfälle umbäras.

Nu af alt detta är så mycket mindre det Bönen är i Skriften så högeligen anbefalld och med Herrens egen föresyn bestyckt, såsom till Guds sanna dyrkan och gemenskap med honom nödig och nyttig; och kunna af det anförda NB icke af min hjerna upprundna, wigtiga sanningar hämtas; men jag måste sluta.

Förblifver med kärligaste högaktning och tillgifvenhet

S.T. Herr Magisterns

hörsamme tjenare

Gabriel Andersson Beijer.

Götheborg d. 2 Aug.

1770.

The following "Confession of Faith" is pasted on the inside cover of the same book that containe this.:

Den Nya Tron.

1. At Gud är En, i Hvilken är Guddomelig Treenighet. Och at Densamme är HERren Guden Frälsaren JESUS

CHRISTUS.

2. At en Saliggörande Tro, är at tro uppå Honom.
3. At man måste icke göra hvad som ondt är emedan det är djevulens och ifrån djevulen.
4. At man bör göra det som godt är, för det at det är Gudas och ifrån Gud.
5. At detta alt bör göras af människjan såsom af henne

själf; men tro måste hon, at det är ifrån HERren hos henne och igenom henne.

De Tu första stycken äro Trones. De Tu senare Kärlekens, och det Femte sammanbinder Kärleken och Tron, således HERren och människjan.

NOTICE OF SWEDENBORG'S DEPARTURE FOR HOLLAND

1770 Aug. 4, Stockholm

1 page

4:o

In Almanna Tidningar, Stycket 99, Stockholm, den 4
Augusti 1770. "Lärda Nyheter, Stockholm," p.394.

Text as follows:

. Assessor Em. Swedenborg är d.31 Jul.
siöledes och nyo utrest, til Holland, för at uplägga
nya Arbeten i sin Theologie; och är detta den ellofte
Resan, han anträder til utrikes orter, för sine
Arbetens utgifwande.

Translation:

.Assessor Em. Swedenborg again departed by sea for Holland, on July 31st, for the purpose of publishing new works on [the subject of] his Theology; this is the eleventh Journey he has undertaken to foreign lands, for the object of publishing his works.

.

1338-----1341

1338

DR. C.A.BEYER'S STATEMENT TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Aug. 15, Goteborg

2 pp. 8:o

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Koncept Protocoller 1770:

§13. "Detta wil jag hafwa infördt i Protocollet för den
15 dennes."

1339 = 1320.11-15

1340

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Aug. 15, Gotheborg

6 pp. fol.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller

1769-1770: pp.171-73 § 8, 12.

(Koncept Prot. § 13, Justerade Prot. § 8, 12)

Text printed in Berg, vol.4 Supplet: p.212

Mentioned in NCL 1910: p.746, as follows:

1770 Aug. 15. Dr. Rosén having demanded his legal privilege of occupying the position of "rector" (i.e., superintendent), of the College, in annual rotation with the other professors, this privilege is denied him by Bishop Lamberg, because the "rector" is to read the Scriptures in the morning worship at the School. Further memorials are received from the country ministers, describing their awful horror, and their reluctance to send young men to the College in Gothenburg. Beyer and Rosén demand copies of these memorials, but are refused. They insist that the reception of such documents as evidence against them is totally illegal. Roempke, for tho last time, supports Beyer and Rosén (B.II: 212-13),

1341 = 1320,11-15 (see also 1323, 1335)

1342-----1344

1342

J. ROSEN'S STATEMENT TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Aug. 15, Göteborg

2 pp. 8:o

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Koncept Protocoller 1770:
§ 13.

1342.11-12

VARIOUS PERSONS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770

L. III: 1347-48, 1349 7 pp.

In Jönköping, in the archives of Götha Hof Rätt: Handlingar,
pp.242-43b, 244-45.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Inkomma Handlingar E II 1770.

1342.11 - Lignell et alii - text in Jönköp.Docs. p.410; Berg v.4

supple-t 221

1342.12 - Wallerius " " " " 414 "
supple-t 220

Read in Consistory Sept. 5, 1770.

See NCL 1910: p.747.

1343

VARIOUS PERSONS TO GOTHENEURG CONSISTORY

1770 Aug. 20, Bro-Prästgård L. III: 1344, 1363

L.III:1343)= In Göteborg, Domkapitlets: arkiv: Inkomma.
Handlingar-E

1363)= 1770. I "Eshib. d.19 Septemb: 1770." 3 pp.

1344 = " Jönköping, in the archives of the Gota
Hof Rätt.

Ekström, etc. Wikorna Contraktets skrifvelse angående
Swedenborgianismen.

Text in Jönköping Documents: p.432; printed in Minutes in
Berg, vol,4 Supple-t: p.230.

1345-----1346

1345

B. EHN AND E. HOMAN TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Aug. 21, Träslöf

L.III:1345, 1360

L.III:1345 = In Jönköping, in the arkives of the Götha Hof
Rätt: Handlingar. "Exhib. d. 5 Sept. 1770." 3 pp. fol.
Text in Jönköping Documents: p.430.

1360 = In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Inkomma Handlingar E.I

Exhib. d.12 Sept. 1770."

4 pp. fol.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.225

1346

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Aug. 29, Göteborg

3 PP.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni Protocoller

1769-1770: pp.178-79, 183, §6, 20.

Text printed in Berg, vol.4 Supplet: p.218

Mentioned in NCL 1910: pp.746-47, as follows:

1770. Aug. 29. The Rev. Samuel Strom of Abil, who "had in haste signed" one of the memorials, writes to the Consistory retracting his signature, as he does not wish to have his name used in an accusation against innocent persons (B. II: 218-19).

REVIEW OF "A THEOSOPHIC LUCUBRATION ON THE NATURE OF INFLUX" etc.

1770 Aug., Bouillon

L.III: 1402b

3 pp. 8:o

In Journal Encyclopedique. . .Année 1770, Tome VI, Bouillon,
Aout 1770: "Nouvelles Litteraires, Grande-Bretagne"
pp.143-45. Copy of this journal in Royal Library, Stockholm.

Text:

A Theosophical lucubration, le. C'est-a-dire, Recherches theosophiques sur la nature de l'influx, concernant la communication & les opérations de l'âme & du corps. Par l'honorable & scavant Emanuel Swedenborg. Traduit du latin. A Londres, chez Lewis, 1770.

A la suite de la préface de cet ouvrage, on lit une lettre datée de Londres 1769, dans laquelle M. le Baron de Swedenborg parle ainsi delui même: "je nâqui à Stockholm, le 29 Janvier 1689; mon pere étoit Evêque de Westgothie, & jouissoit de la plus grande reputation. Il fut nommé l'résident des églises suédoises en Pensylvanie. Je commencai mes voyages en 1710, & j'allai tour-à-tour en Angleterre, en Hollande, en France, en Allemagne, & retournai en Suède en 1714. Je fus à la cour en 1716; my conversation & les connoissances que j'avois acquises me valurent les bontés du Roi Charles XII, qui me combla de bienfaits, & me nomma Assesseur au collège métallique. Je gardai cette place jusqu'en 1747; je m'en demis alors, & l'on me conserve les honoraires qui y étoient attachés. La seule cause de ma démission fut le désir d'avoir assez de liberté pour m'appliquer antièrement aux fonctions auxquelles Dieu lui-même m'appeloit: on m'offrit même alors un posse très-considérable, que je refusai. En 1719, je fus ennobli par la Reine Ulrique Eléonor, & depuis j'ai siégé parmi les Nobles de l'Ordre équestre, dans les assemblées triennales de l'état. L'académie des sciences de Stocholm me nomma, sans que je l'eusse demandé, l'un de ses Membres; je l'acceptai; mais j'ai constamment refusé de me laisser nommer dans toute autre académie; attendu

que j'appartiens a la société des anges, dans laquelle il n'y a que des sujets vraiment spirituels pour les discours & les conversations; au lieu que dans nos sociétés littéraires, on se consacre grossièrement aux choses terrestres &c.» Ce fragment developpe suffisamment le caractère de l'Auteur, qui, malgré les moeurs les plus puree, l'érudition la plus profonde, doit, à bien des égards, être régarde comme un & visionnaire, & qui, au lieu de recherches sur la communication de l'ame avec le corps, ne nous parle que de l'ordre que les Anges ont reçu de l'instruire, & les fréquentes conversations qu'il a avec ces intelligences.

Translation by B.G.B., as follows:

A Theosophical lucubration, &c., that is, Theosophical Investigations into the nature of influx, concerning the communication and operations of the soul and the body, by the honorable and learned Emanuel Swedenborg. Translated from the Latin. London, published by Lewis, 1770.

At the end of the preface to this work, there is a letter, dated London, 1769, in which M. Baron de Swedenborg speaks of himself as follows: "I was born at Stockholm, January 29, 1689; my father was Bishop of West-Gothia, & enjoyed the greatest reputation. He was named President of the Swedish churches in Pennsylvania. I commenced my journals in 1710, and I went in turn to England, Holland, France, Germany, and returned to Sweden in 1714. I was at the court in 1716; my conversation and the knowledges which I had acquired won for me the kindness of Charles XII, who heaped benefits on me and named me Assessor in the Metallic College. I kept this office until 1747; I then resigned, and was allowed to retain the salary that goes with this office. The sole reason for my resignation was the desire to have enough liberty to apply myself entirely to the functions to which God Himself had called me; even then, I was offered a position of high dignity, which I refused. In 1719 I was ennobled by Queen Ulrica Eleonora, and since then I have taken my seat among the Nobles of the Equestrian order, in the Triennial Assemblies of the state. The Academy of Sciences of Stockholm named me - without my having requested it - as one of its members: I accepted it: but I have constantly refused to allow myself to be named in any other academy; inasmuch as I belong to the society of angels, in which there are only truly spiritual subjects for discourse and conversation; whereas in our literary societies, the attention is wholly taken up with things belonging

to the world, etc " This fragment will suffice to show forth the character of the author who, in spite of the purest morals, the most profound learning, must in all due respect be regarded as a visionary, and who, instead of investigations as to the communication of the soul with the body speaks to us only concerning the command received by the Angels to instruct him, and of the frequent conversations which he has with these intelligences.

[See above - 1198, 1305,1306.11]

[" " also - 1057.11]

1347-- - - 1350

1347 = 1342.11 (Jönköping)

1348 = 1342.12 (**J**önköping)

1349 = 1342.12 (Jönköping)

1350

Minutes of Gothenburg Consistory

1770 Sept.5

9 pp.

In Götheburg, Domkapitlets arkiv: Consistorii
Pleni Protocoller 1769-1770: pp.188-96 §:4,8,14,15.

Extract in Stockholm, State Archives - see below, 1352.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: pp.220-26,
Mentioned in NCL 1910: p.747, as follows:

1770 Sept.5. Further memorials from the country
ministers; also one signed by Elizabeth Homan, "a deeply

grieving widow," who does not dare to send her four sons to the heretical College in Göthenburg (B.II: 220-226).

1351-----1352

1351

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING - DRAFT

1770 Sept. 5, Göteborg Phot. in Ph.File 511 = 7 pp.folio

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Bref-Bok för Åren 1769, 1770:
pp.177a - 177g.

Received Sept.10. Draft of 1319 - see above.

"Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar - draft of 1319
above (July 5th).

See C.T.O.MSS. p.53.

See text in Jönköping Documents: pp.361-69.

(See above - 1319)

1352

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY - EXTRACTS

1770 Sept. 5 3 pp.folio

In Stockholm, State Archives: Acta Ecclesiastica Religionsmål
Swedenborgianismen.

Text in ANC = C.T.O. MSS: 53.

Mentioned in NCL, as follows:

1895: p.183 no.34: Extracts from Minutes of the Consistory.

Dr.Rosen deprived of certain official privileges, in consequence of
Royal Resolution.

1910: p.747: The Consistory resolves that Rosen is to be passed

over at the coming change in the rectorate. This resolution is reported to the king, but is not included in the printed Minutes. (Copy of original in A.N.C)

MINUTES OF GÖTEBORG STADS KÄMNERNS RÄTT - EXTRACT

1770 Sept. 7

Phot. in Ph.File 512 = 5 pp. folio

In Stockholm, State Archives: Justitiekanslerns Arkiv, Skrifvelse från fisk. (Extract concerning the Printer Smitt.)

Transcript:

[ph.p.1] [Embetsmål]

Utslag öfwer Boktryckarens Herr Erich Stakbergs uti målet emellan Auditeuren wid Kongl. Artillerie Bataillon, Ädel och Högaktad Herr Johan Govert In De Betou, och Honom, rörande den ifrån Stakbergs Boktryckerie utRomne Skriften, kallad: Tankar öfwer den bekanta Partie-Skrifwaren, Kongl. Bibliothecarien Herr Carl Christopher Giörwells, allmänna tidningar för år 1770 giorda inwänd ning och påstående, det Herr Kongl. Bibliothecarien måtte instämmas, at höra s såsom part och stå Herr Auditeuren In De Betou till laga genmäle uti de på stående han emot honom giordt, samt at Herr Auditeuren In De Betou i betrakt tande theraf icke måtte få ware Herr Kongl. Bibliothecariene Fullmächtig; Afsagt å Götheborgs Kämners Kammare

den 7 September 1770.

Sedan Kamners Rätten igenom dess d. 10 sidstl. Julii gifne utslag öfwer Stakbergs förut giorda hemställande, huru wide Herr Auditeuren In De Betou wore eller borde anses såsom Actor Publicus i detta mål, förklarar Herr Auditeuren icke kunna betagas, at sitt emot Stakberg anställte käromål, så wide han sig befogad funne, fullfölja, och Herr Auditeuren derefter, i anledning af Boktryckaren Stakbergs

[" p.2] påstående, å honom laga Stämning utwårkat, samt Stakberg Herr Auditeuren genstemma låtit, hwarpå han med sin Libell emot Stakberg inkommit och tillika företedt Herr Kongl. Bibliothecarien Giörwells Fullmagt, at å dess wägnar anställa och fullfölja Laga Rättegång för berörda ifrån Stakbergs Boktryckeri utkona skrift; Så har Boktryckaren Stakberg uti afgifwen förklaring ibland annat anhollet, at innan han i

Hufwudsaken vidare kunde ingå få Kämnars Rättens Utslag, huruvida det är med en ren Rätteg fwerenstammande eller huru det kunde wara tillatit för Herr Auditeuren In De Betou, at wara Herr Kongl. Bibliothecarien Giörwells Fullmächtig, då Herr Bibliothecarien ej annorlunda skall kunna anses, än såsom sielf Swarande mot Herr Auditeuren, som å honom skall påstådt förlust af Lif, Ära och Gods.

Herr Auditeuren skall uti sitt Memorial af d. 20 sidstl. Marti hafwa påstådt, at om den tilwitelsen kunde bewisas som Auctor till versarne skall giordt emot Herr Kongl. Bibliothecarien Giörwell med desse orden: För Frankerikes sold han gör sig heder af at hafa sanning dold, Herr Kongl. Bibliothecarien då icke allenast skulle wara owärdig den tjenst och Sysla han nu bekläder, utan ock sielfwa lifwet, med mera. Som nu detta skall wara et påstående emot Herr Kongl. Bibliothecarien af Herr Auditeuren In De Betou, så skall ock theraf följa, at Herr Auditeuren

[“ p.3] ej kan tillika wara Herr Giörwells Fullmächtig, hålst han uti 35 stycket af sine allmänna tidningar sielf skall erkänt sig hafwa begådt det brott som herr Auditeuren skall förment ej utan lifwets förlust skulle kunna försonas, för hwilcket obetänksamma påstående det likwäl skall tilkomma herr Auditeuren, at gifwa Herr Kongl. Bibliothecarien uprättelse.

På sådan grund har Boktryckaren Stakberg påstådt Herr Kongl. Bibliothecariens in stämmande och hörande såsom part, at stå Herr Auditeuren till Laga genmäle uti de påstsender han emot honom skall giordt, förmenandes Stakberg, at det i betraktande häraf skall wara Herr Auditeuren betagit, at kunna wara Herr Kongl, Bibliothecariens Fullmächtig.

Detta med hwad mera Boktryckaren Stakberg uti denna inwändnings fråga anfördt och hwad Herr Auditeuren In De Betou jemte Herr Stadsfiscalen Gillerstedt å Embete wägnar deremot påmint har Kämners Rätten uti behörigt öfwerwägande tagit, och finner Kämners Rätten Boktryckaren Stakbergs inwändning om Herr Kongl. Bibliothecarien Giörwells instemmande så mycket mera obefogad, som Stakberg, hwilken af Herr Bibliothecarien igenom hans ombud tiltales för den i frågawarande skriften, icke påstådt, det Herr Kongl. Bibliothecarien borde göra honom, Stakberg, utan Herr Bibliothecariens

[p.4] egen Fullmächtig genmäle, at det uti et påstående, som Herr Auditeuren emot honom skall hafwa giordt om förlust af lif, ära och Gods, ther likwäl Herr Auditeurens ord äfwen så litet finnas innefatta något sådant påstående som Herr Auditeuren för Herr Bibliothecariens wederdeloman kan anses, sedan Herr Bibliothecarien anförtroit Herr Auditeuren Fullmächtigskapet emot Stakberg i detta mål, och Herr Auditeuren det samma sig åtagit.

J anseende härtill pröfwar Kamners Rätten skäligt, at denna Boktryckaren Stakbergs obefogade inwändning aldeles ogilla, samt pålägga honom, at i dag åtta dagar eller d.14 denna månad sig hufwudsakligen förklara. Hwad angår Boktryckaren Stakbergs hemställande, huruwida det är med en ren Rättegång öfwerensstämmande, eller huru det kan wara tillåtit för Herr Auditeuren In De Betou, at wara Fullmächtig för Herr Kongl. Bibliothecarien Giörwell, så finner Kämners Rätten samma inwändning nu sedan den förra om Herr Bibliothecariens instemmande blifit ogillad, af sig sielf förfalla.

Therefter upropades parterne och förekom Boktryckaren Stakberg, men ej Herr Auditeuren In De Betou, utan anmälte Betienten Siögren, at han skall wara bortrest;

[p.5] dock afsades utslaget, sedan Herr Stads- Fiscalen Gillerstedt närwarande förklara sig wilja å Embets och Herr Auditeuren In De Betou wägnar det samma afhöra, hwarefter Boktryckaren Stakberg derom gaf missnöije tillkänna. Kämnens rätten underrättade Boktryckaren Stakberg, at målet igenom detta af honom förklarade missnöije wäl kommer at hwila, så framt han missnöijet fullföljer, men at det då åligger honom at sine beswär hos Kongl. May-ts och Riksens Höglöfl. Götha HofRätt innan klockan tolf å tiugonde dagen, denna oräknad som blifwer Torsdagen d. 27 innewarande September månad, ingifwa; emedan i annat fall beswären icke antagas, utan målet härstädes kommer utan vidare upskof at fullföljas. År och dag, som förr, skrefwit står.

Ex Protocollo

Ser: J: Falckman

Vice Notarius

1354-----1355

1354

JOHAN ROSÉN TO THE KING

1770 Sept, 7, Göteborg

3 pp. folio

In Stockholm, State Archives: Acta Ecclesia Religionsmål

Swedenborgianismen.

Transcript in ANC = C.T.O. MSS: 54-55.

Mentioned in NCL, as follows:

1895: p.183 no.35: 1770, Sept. 7th, Gottenburg. - Dr.
Rosén to the King. Promises not to preach or
defend Swedenborg's teachings.

1355

BEYER AND ROSÉN TO THE KING

1770 Sept. 10, Göteborg

7 pp.folio

In Jönköping, in the archives of Götha Hof Rätt:

Handlingar pp.225-28.

Text in Jönköping Documents: p.377.

1356-----1358

1356

STATEMENT BY BEYER AND ROSÉN

1770 Sept, 10, Göteborg 6 pp. folio

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt:
Handlingar pp.228-31.

Kort och oweldigt Utdrag af Doctor Roempkes
Synodal-Disputation de Reprobatione, försvarad på
Prestemötet i Götheborg år 1768.

Text in Jönköping Documents: pp.384-89. See Berg, vol.4
Supple-t p.226.

1357

STATEMENT BY BEYER AND ROSÉN

1770 Sept. 10, Göteborg 4 pp. folio

In Jönköping, as above: Handlingar pp.232-33b. Read in
Consistory Sept. 5th (see Berg, vol.4 Supple-t p.225).

Text in Jönköping Documents: pp.390-95.

This statement includes a comparison in parallel columns of
Roempke's De Reprobatione and Swedenborg - in Latin.

1358

MINUTES OF THE GÖTHENEURG CONSISTORY

1770 Sept. 12, Göteborg

6 pp. folio

In Göteborg, Domkapitlets Arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller för Åren 1769 & 1770: pp.197-99, 202-4 §:1,
12.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.226.

MINUTES OF THE PRIVY COUNCIL

1770 Sept. 12 Phot. in Ph.File 513 = 3 pp. (2 sheets)

In Stockholm, in the State Archives: Kongl.Maj-ts Justitiae Revisions
Protocoller 1770: pp.275[a]-276[a].

Transcript:

[ph.p.275a]*Hans Excellence Herr Riks Rådet Friherre von Hermansson påminte, att angelägit wore, det saken angående den så kallade Svedenborgianismen, hwilker

["] 276 ännu lærer hos Kongl. Maj-t ligga oafgjord, warder snart företagen och till slut befördrad, så wäl i anseende till samma saks egen granlaga beskaffenhet och wigt, såsom ett Religions mål, som för den upmärksamhet densamme bland allmänheten förorsakat.

De öfrige Deras Excellencer instämde samteligen härutinnan, och ensågo högst nödigt, att denna sak snart warder företagen och afgjord.

Revisions Secreteraren Plaan, som detta mål blifwit tillåttat, anmälte i underdånighet, att då saken sista gången d. 11. sistl. Julii war före, har

[“ p.276a] den blifwit upskuten i anseende därtill, att ej alle Deras Excellencer Herrar Riksens Råd som den förut öfwerwarit in Pleno, woro närwarande, hwilket hinder ännu skall Continuera; warandes emedlertid i detta mål så mycket tillgjort med Communicationer och wederbörandes förklarings infordrande, som kunnat skje.

Deras Excellencer befalte, att så snart förberörde hinder uphör, så bör meranämde sak ofelbart förekomma.

[p.276a]

[*In lefthand margin:]

anmålning ang Svedenborgianismen

1359----- -- -1360

1359

VARIOUS PERSONS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Sept. 12

4 pp. folio

In Jönköping, in the archives of Götha Hof Rätts
Handlingar. "Exhib. d. 12 Sept. 1770."

545

Text in Jönköping Documents: pp.434-36.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.228 (in the Minutes).

1360 = 1345

ANDERS B. KOLLINIUS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Sept. 14 Phot. in Ph.File 514 = 1 page

In Göteborg, in the Consistory Archives: Inkomma
Handlingar E 1770 II N- 13.

Described in Berg, vol.4 Supple-: p.232. See below
- 1371.

Transcript:

N- 13
1770

Exhib. d 26 Sept

548

Ödmjukt Memorial.

Uti ämbets memorial un der d. 31 aug. sistl,
hafver i anledning af Kongl Maj-9 nådiga
skrifvelse under d. 26 apr. sistl. Högvördige
Herr Doctor och Biskopen samt Max. Ven.

Consistorium befall, at Probs tar och Kyrkoherdar
skola hvar i sin församling, i al tysthet samt på

det sät och vid de tilfällen dertil tjenligast
pröfves, söka in draga och sedan med första til
Högvördige Consistorium insända hvad öfverkommas
kan af H. Assess.

Svedenborgs så kallade Th eologiske arbeten och
H. Doct. Beyers så kallade Nya försök til en
handpostilla.

Detta lærer bäst kunna värkställas vid

husförhören, då åtminstone menige almogen rärer
gera aflämna en i deras tycke, onyttig bok, om
allenast deras utlagie penningar varda dem
återstälde. Men at utan betalning vilja
affordra boken, vore icke allenast orät, emedan
almogen på et lagliget sät förwerfwat sig
densamma; utan skulle ock upräcka obehageligaste
up märksamhet i afseende på den recommendation,

som föregåt pränumerationen på Nya försöken, och
den Censure med hvilken boken utkommet.

Hvarföre jag i al ödmjukhet fördristar göra denna
förfrågan: hvar och af hvem betalning a 4 d 2/:

Silfmt för hvar inbunden bok af Nya försöken, får
reqvireras?

Seglora d. 14 Septemb. 1770.

And. Kollintus.

1362 -----1363

1362

A.J.AURELL TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

554

1770 Sept. 19

2 pp. folio

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Justerade
protocoller 1770: "Exhib. d. 19 Sept. 1770."

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.231.

See below - 1365.

$$136 = 1343$$

556

MINUTES OF THE ROYAL COUNCIL ON SWEDENBORGIANISM

1770 Sept. 19

1 page folio

In Stockholm, in the State Archives: Kongl. Majj-ts
Justitiae Revisions Protocoller För År 1770, Senare
 delen: p.298.

Transcript:

Then 19 September
 Onsdag, Förmiddagen
 Närwarande uti Kongl. May-- RådCammare,
 Öfwer Justitiae render,
 Deras Excellencer Herrar Riksens Råds

Herr Grefwe Ekeblad,

Herr Grefwe Hierne,

Herr FriHerre von Wallviik,

Herr FriHerre von Hermanson,

Herr FriHerre Posee,

Herr FriHerre von Snoilskij

Swedenborgianismen. p.298: Revisions Secreteraren Plaan
 hemstälte i underdånighet om icke ett nyligen inkommit
 underdånigt utlåtande itrån Consistorium i Götheborg jemte
 en un derdånig förklaring utaf Lectorerne Doctor Bejer och
Doctor Rosén i ämnet rörande den så kallade
Swedenborgianismen, kunde till tidens vinnande, på sätt med
 dylika förut inkomne förklaringar wanligt varit, få
 aflemnas till Justitiae Cancellern.
 Hwilket bifölls.

p.327: In Fidem Protocolli.

Johan Hesselius

1770 d. 26. September: RådCammaren Justerat.

1365-----1368

1365

MINUTES OF THE GOTHENEURG CONSISTORY

1770 Sept. 19, Göteborg 3 pp. folio

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni Protocoller
föe Åren 1769 & 1770: pp.209-11 §: 14, 17.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t p.230.

See Jönköping Documents: p.437.

1366

C.G.LIGNELL TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Sept, 21, Seglora 3 pp. folio

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Inkomma Handlingar E II. 1770.
"Exhib. d.26 Sept. 1770.

Described in Berg, vol. 4 Suppl-t p.232. See below - 1371.

1366.11

VARIOUS PERSONS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Sept. 4 pp. folio L.III: 1374

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt: Handlingar

Text in Jönköping Documents: pp.437-39.

1367 = 1373

1368 = 1373.11

1369----1370

1369

STATEMENTS MADE IN GOTHENBURG CONSISTORY - EXTRACT FROM MINUTES

1770 Sept. 26, Göteborg

In Stockholm, in the State Archives: Acta ecclesiastica.

Religionsmal. Swedenborgianismen.

a) By Dr. Rosén Text in ANC - C.T.O. MSS: 59
 Printed in Berg, vol.4 Suppletspp.237-38.
 Mentioned in NGL 1895: p.183, as follows:
 "38. - 1770, Sept.26th, Gottenburg. -
 Dr.Rosén to the Consistory. A very witty
 protest against the Consistory's unjust
 treatment of him versus Dr. Roempke."

b) By C. L. Meincke (dated Sept. 24)

Text in ANC = printed in Feral ibid., p.239.

1370

DR. ROEMPIE'S STATEMENT - EXTRACT FROM MINUTES OF GOTHENBURG
CONSISTORY

1770 Sept. 26, Göteborg

2 pp. folio

L. III: 1370, 1372

In Stockholm, same source as above.

L.III:) In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Justerade
Protocoller, 1770.

Test in NC = C.T.O. MSS: 56

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.235

Mentioned in NCL 1895: p.183, as follows: "36. - 1770, Sept.
26th, Gottenburg. - Dr. Roempke to the

Consistory. Accuses Dr. Rosén of violence against his pupil, Dr. Roempke's son." "

(See next following item - 1371)

See Skarstedt: Göteborgs Stifts Herdaminne.
pp.142,-735.

1371-----1372.11

1371

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Sept. 26: a.m. & p.m. 6 pp.

In Goteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller För Aren 1769 & 1770: pp.218-19, 224-27
§§ 13,22,25,27,28.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: pp. 232-33, 235seq.

Mentioned in NCL 1910: p.747, as follows:

(See above - 1361) 1770. Sept. 26. Dean Kollinius in a letter to the Consistory makes inquiry as to the method of withdrawing Beyer's volume of Sermons from circulation. Persons possessing the book might be willing to surrender it, if the money paid for it be returned to them. Who, then, is to pay for it? The Consistory resolves to report this new difficulty to the king, with the question whether Dr.Beyer should not be required to return the money received by him for the book, which had been published at his own expense. (B.II:232-233)

(See above - 1370) Dr. Roempke formally reports to the Consistory that Dr.Rosén had recently during a lesson struck Roemke's son in the face with an umbrella, upon which the father had forbidden his two sons ever again to attend Rosen's lectures in the College. The Bishop immediately orders a thorough investigation of this momentous case, which occupies

many solemn sessions, and is finally reported to the king. As it has only an indirect bearing upon the heresy trial, we will not dwell further upon it. (B.II: 235-241).

1372 = 1370

1372.11 = 1361

1373-----1374

1373

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 Sept. 26

L. III: 1367, 1373
3 pp. folio

L.III:1367 = In Jönköping, Götha Hof Rätt Archives:
Handlingar. Text in Jönköping Documents:
pp.422-23.

" 1373 = " Göteborg, Domkapitlets arkiv: Bref Bok,
1769-1770:
pp.217a-d. 4 pp. folio

"Ink: d. 8 Octobr 1770."

As to how far Swedenborgianism might be
Permitted, but without any printing.

1373.11

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 Sept. 26

L. 1368

L.III:1368 = In Jönköping, Götha Hof Rätt Archives:
Handlingar

565

Text in Jonköping Documents: pp.424-26 3pp. fol. "Ink:
d. 18 Octobr 1770."

1373.11 = " Göteborg, Domkapitlets arkiv: Bref Bok,
1769-1770: pp.217a-d

Regarding suppression Swedenborgianism.

1374=1366.11

SWEDENBORG'S HOUSE IN AMSTERDAM - DESCRIBED

1770 Sept.

Information received by Dr. A. Acton through Jan H. Weiss in 1952. See Swedenborgiana Letter File, s.v. W Misc. (postcard from J.H.Weiss dated April 19, 1950, and a carbon copy of the original translation of which the following is a copy:)

Translation

Amsterdam, Aug.25,1952

Gemeente-Archief
van Amsterdam
No.I 232

In re House in Warmoesstraat where Swedenborg stayed

Tieleman van Leeuwen, at whose house Swedenborg must have lived, appears in the Transport Files of standing property as a buyer of a house in Warmoesstrsat opposite the Vissteeg, in which house he was also living (June 16, 1735). This house - later mentioned as Warmoesstraat 191 - has been torn down together with some other houses, in order to make way for a larger building. It is no longer recognisable today, nor is there any clear picture of it. In the topographical atlas belonging to the Archives, there is a picture of this part of Warmoesstreat from the year 1913, but Tieleman van Leeuwen's house is hardly recognisable.

Tieleman van Leouwen was an apothecary. On March 6, 1731, he married Isabella Bartelingh who was born in 1707 in Munster, Germany. After his death in 1756, his widow stayed on in the house until her death in 1791. It must have been in her house that Swedenborg stayed. In regard to Swedenborg's stay in Amsterdam, however, no further data are available.

De Gemeente-archivaris
[Signed]

See Swedenborgiana Letter File, s.v. Pfeiffer, May 1948,
for further information in regard to Warmoesstraat.

REVIEW OF "A THEOSOPHIC LUCUBRATION ON THE NATURE OF INFLUX," ETC.

1770 September

Phot of pp.992-93 in Ph.File 514a = 2pp. (1sheet)

In Edinburgh, The Scots Magazine, 1770, vol.32, A. Murray and J. Cochran: pp.435, 491-94. "Swedenborg on the Nature of Influx."

Text:

[p.435:]

London

Religion, Morality, Controversy, etc.

A Theosophic Lucubration on the nature of influx, as it respects the communication and operations of soul and body. By the honourable and learned Emanuel Swedenborg. Now first translated from the original Latin, 2s. 6d. Lewis, etc.

This is a curious performance, and discovers some good sense and learning in the writer, at the same time that he appears to be a visionary and enthusiast. M.

[p.491] A Theosophic lucubration on the nature of influx, as it respects the communication and operation of soul and body. By Emanuel Swedenborg.

This mystical title will lead our readers to expect somewhat rhapsodical and chimerical in the work itself, and they will not be disappointed. It is a curious performance and discovers some good sense and learning in the writer, at the same time that he appears to be a visionary and enthusiast. Several other Latin works have been published by him, but this Lucubration, though printed, the translator tells us, was never before published. He addresses it particularly "to the honourable and learned universities of this realm; and offers it to the public, chiefly, he says, as a means to introduce the knowledge of the other Latin works of this writer, which, though long ago printed, remain yet as a treasure hidden in a field."

We cannot but express our doubt whether such a publication would be attended with many real and solid advantages. Perhaps it would rather tend to confuse the mind and be a source of endless conceit and fancies.

In a letter affixed to this book, dated from London, 1769, and written by Baron Swedenborg himself, he gives the following account: "I was born at Stockholm, in the year of our Lord 1689, Jan. My father was Bishop of Westgothia, and of celebrated character in his time: He was also a member of the society for the propagation of the Gospel, formed on the model of that of England, and appointed president of the Swedish churches in Pennsylvania and London by K.Charles XII. In the year 1710, I began my travels, first into England and after-wards into Holland, France and Germany, and returned home in 1714. In the year 1716 and afterwards, I frequently conversed with Charles XII, King of Sweden, who was pleased to bestow on me a large share of his favour, and in that year appointed me to the office of assessor in the Metallic College: in which office I continued

from that time till 1747 when quitted the office, but still retain the salary annexed to it, as an appointment for life. The reason of my withdrawing from the business of that employment was, that I might be more at liberty to apply myself to that new function to which the Lord had called me. About this time a place of higher dignity in the state was offered me; which I declined to accept

lest it should prove a snare to me. In 1719 I was ennobled by Queen Ulrica Eleonora, from which time I have taken my seat with the nobles of the Equestrian Order, in the triennial assemblies of the states. I am a fellow by invitation of the Royal Academy of Sciences at Stckholm; but have never desired to be of any

[ph.p]492 other community as I belong to the society of angels, in which things spiritual and heavenly are the only subjects of discourse and entertainment, whereas in our literary societies the attention is wholly taken up with things relating to the body and this world. In the year 1743 I published the Regnum Minerale at Leipsic in three volumes, folio; and in 1738, I took a journey into Italy, and staid a year at Venice and Rome."

He afterwards gives an account of his family connections; among which are the Archbishop of Upsal, the Bishop of Ostrogothia, and the Bishop of Westmannia and Dalecarlia, the two last of whom are his nephews. After which he proceeds: "I converse freely and am in friendship with all the bishops of my country who are ten in number, and also with the sixteen senators, and the rest of the grandees, who love and honour me, as knowing that I am in fellowship with angels. The King and Queen themselves, as also the three princes their sons, shew me all kind countenance; and I was once invited to eat with the King and Queen at their table, (an honour granted only to the peers of the realm), and likewise since that with the Hereditary Prince. All in my own country wish for my return home, so far am I from the least danger of persecution shore, as you Deem to apprehend, and are also so kindly solicitous to provide against; and should any thing of that kind befall me elsewhere, it will give me no concern. Whatever of worldly honour and advantage may appear to be in the things before mentioned, I hold them but as matters of low estimation when compared to the honour of that holy office to which the Lord himself hath called me, who was graciously pleased to manifest himself to me, his unworthy servant, in a Personal appearance, in the year 1743, to open in me a sight of the spiritual world, and to enable me to converse with spirits and angels; and this privilege has continued with me to this day. From that time I began to print and publish various unknown arcane that have been either seen by me, or revealed to me, concerning heaven and hell, the state of men after death, the true worship of God, the spiritual sense of the Scriptures, and many other important truths tending to salvation and true wisdom' and that mankind might receive benefit from these communications, was the only motive which has induced me at different times to leave my home to visit other countries. As to this world's wealth, I have what is sufficient; and more I neither seek nor wish for. Your letter has drawn the mention of these things from me, in case, as you say, they may be a means to prevent or remove any false judgement, or wrong prejudices with regard to my personal circumstances."

To this relation, which the author himself gives, we may join the following short extracts from the translator's prefaces "That Baron Swedenborg's life, qualifications, and high pretensions, have passed through a strict scrutiny in his own country, as to every part of his character, moral, civil, and divine, is not to be doubted; and that he maintains dignity, esteem, and friendship, there, with the great, the

wise, and the good, I am well informed by a gentleman of that nation now residing in London; and from whose mouth I could relate an instance of the author's supernatural knowledge, as well known in the court of

Sweden, and not to be evaded or called in question, if the fact be as is related; but as I have not the author's leave for this, I think not myself at liberty to mention it. - The extensive learning displayed in his writings, evinces him to be the scholar, and the philosopher; and his polite behavior and address bespeak the gentleman. He affects no honour, but declines it; pursues no worldly interest, but spends his substance in travelling, and printing, in order to communicate instruction and benefit to mankind; and he is so far from the ambition of heading a sect, that where-ever he resides on his travels, he is a mere solitary, and almost inaccessible, though in his own country of a free and open behavior: nor does he persuade any to leave that established church to which they belong. Till very lately he has not set his name to any of his theological works, He has nothing of the precisian in his manner, nothing of melancholy in his temper, and nothing in the least bordering upon the enthusiast in his conversation or writings; in the latter of which he delivers facts in the plain style of narrative speaks of his converse with spirits and angels with the same coolness that he treats of earthly things, as being alike common to him; he proves all points of [ph.p]493 doctrine from scripture- testimony; always connects charity and good life with true faith, and is upon the whole as rational a divine as ever I read." Thus does the anonymous translator plead in favor of his author. He informs us, that he has conversed with him at different times, in Company with a gentleman of a learned profession, and of extensive intellectual abilities; that they both consider their acquaintance with the author and his writings as one of the greatest blessings of their lives, and think he may properly be called the living apostle of these days.

We apprehend, that Baron Swedenborg is to be classed with Jacob Behmen, our countryman William Law, and other mystic writers. Jacob, if we remember right, talks of the hot, cold, dry qualities of the soul; and if he means anything, we suppose means something of the same kind with the present author; who appears, however, to be much his superior in learning and abilities.

Publications of this kind do not commonly merit any particular attention but as this gentleman's character and pretensions are of a very singular and extraordinary nature, we thought that something more than a general account was suitable to the nature of our own work, and would be acceptable to our readers; for which reason we shall add the following marvellous relation of what is said to have passed in one of the strange reveries of our learned visionary.

After this lucubration was finished, I prayed that the Lord would please to grant me an interview with the disciples of Aristotle, with those of Descartes, and also with those of Leibnitz, to the end that I might hear from them their tenets concerning the communication and

operations of the soul and body and the answer to my prayer, nine persons presented themselves to my view, three of each class, and ranged themselves in order, the Aristotelian towards my left hand, the Cartesians towards my right, and the Leibnitzians behind them; and through the intermediate spaces, at a great distance off, appeared three men, as if crowned with laurel, whom I knew by an influxile perception to be the three founders of those sects. Behind Leibnitz stood one who had hold on the skirts of his garment, and I was told that he was Wolfius. These nine men, at their first interview, behaved courteously to one another; but on the appearance of a spirit from beneath, with a torch in his right hand, which he waved before their

faces, they immediately commenced enemies, three against three, for they became inflamed with the zeal of disputation. -- The Aristotelians, who were of the schoolmen, began the debate, saying, 'Who does not perceive, that influx proceeds from outward objects through the senses into the soul, and that as plainly as a man is seen to pass into a room at the door; and consequently that ideas are excited in the soul by the laws of such influx? Do not numberless instances demonstrate, that the bodily senses are the only inlets to the soul, and sufficiently establish the doctrine of physical influx? To this the Cartesians, who hitherto stood, with their fingers upon their eyebrows, in a musing posture, replied as follows. 'What delusion is here? and how do you reason from fallacious appearances only' - Show, if you can, what else causes the tongue and lips to speak but thought, or the hands to work but the will; now thought and will proceed from the soul, and not from the body; and hence likewise it is that the eyes see, the ears hear, and the rest of the corporeal organs discharge their respective functions. From these, and many more convincing proofs, every one that has a grain of intellectual knowledge may know of a truth, that influx proceeds not from matter to spirit, but contrariwise; and therefore we call it by the name of spiritual, and sometimes by that of occasional influx.' After this, the three who were followers of Leibnitz, cried out, and said, 'We have heard, and compared the arguments on both sides, and find, that each has both its advantage and disadvantage; and being asked, 'How they would compound the difference?' they answered, 'fly setting aside all influx from the soul to the body, and from the body to the soul; and by maintaining a joint consent and instantaneous operation of both together, which a celebrated author has properly distinguished by the name of Pre-established Harmony.' A spirit, it is said, afterwards appeared waving a torch behind them, on which their ideas became confused, and they all acknowledged their ignorance. Then agreed to decide the dispute by lots: three lots were accordingly put into a receiver, and the [p.494] person appointed to be the drawer drew out that on which was written spiritual influx. They concluded to abide by this, and an angel appeared who assured them that the lot came not to hand by chance but by a divine direction.

The reader will make his own reflections on this wonderful narrative. The writer of the preface says what can be said in defence of his author, and hopes that his discoveries may be useful to check that propensity to materialism which, it is to be feared, too much prevails at present; but, we apprehend, will require some different methods to prevent its progress and growth. M.

(See above - 1162.11, 1179, 1198, 1306.11, 1346.11;
(" " below - 1402.14, 1402.15)

1375 -----1376

1375

ROSEN'S REBUTTAL READ IN COUNCIL

1770 Oct. 3

3 pp. folio

In Stockholm, in the State Archives: Acta
Ecclesiastica Religionsmal, Swedenborgianismen.

Text in ANC = C.T.O.MSS: 57-58

See Berg, vol.4 Supplet: p.242 (in Minutes).

This statement by Rosen contains as enclosures the following items' See above - 921, 932, 1277.

Mentioned in NCL 1895: p.183, as follows:

37.- 1770, Sept., Göttenburg. - Dr. Rosén to the Consistory. Explains the chastisement given to Dr. Roempke's son. [See above - 1370]

1376

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct. 3 Göteborg

3 pp. folio

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller For Åren 1769 & 1770: pp.255-37.

Text in Berg, vol.4 Supple-t: p.242.

1377.11

C.F.MENNANDER TO HIS SON, C.F.FREDENHEIM

[1770] Oct. 9, Åbo

1 page 8:o

In Stockholm, Royal Library: Menander Brefvexling,
C.F.Mennanders och sonen C.F.Fredenheims Bref till
hvarandra. 3. 1770-1772.

Transcript:

Nu har jag allenast at lägga til mine förre
commissioner, at du ophandlar åt mig et exemplar at de
i Gøtheborg tryckte Swedenborgianiska handlingarne.
som skola finnas til salu där aviserne utgifwas...

Translation by C.L.O.

I have now only to add to my former commissions
that you buy for me a copy of the Swedenborgian
Proceedings printed in Gothenburg, which are to be
found for sale where the newspapers are published. . .
.

Åbo, October 9, 1770.

[Note by C.L.O. In an answer dated "Stockholm den 12

October 1770, it is stated that the books have been sent.]

1377.12-----1379

1377.12

ROSÉN'S STATEMENT IN THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct. 10

Source the same as next item, in which it is included

Read in Consistory Oct.10.

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.244.§13.

See below - 1378

1378

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct. 10

3pp.

In Göteborg, Domkapitlets Arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller

För Åren 1769 & 1770: pp.243-45 § 12,13,14

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: p.244.

1379

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 Oct. 11, Göteborg L.III:1379, 1380 = 5pp.

L:III: 1380 = In Stockholm, State Archives: Acta ecclesiastica.

Religionsmål, Swedenborgianismen.

Transcript in ANC = C.T.O. MSS: 61-62.

L:III:1379 = In Göteborg (a copy), Domkapitlets arkiv:
Bref-Bok

För Ären 1769-1770: pp.235a-235b.

Mentioned in NCL, 1895: p.183, as follows:

"39.-1770, Oct.11th, Gottenburg.- Bishop
Lamberg and the Consistory to the King. Report of Dr. Rosén's
violence against his pupils, and his 'impudence' toward the
Consistory."

1380-----1381

1380 = 1379

1381

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct. 11, Göteborg

1 page fol.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller För Åren 1769 & 1770: p.248 & 1-2.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: pp.246-47.

P. AURELIUS TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct. 13, Grimmethon Phot. in Ph.File 516 = 3pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Inkomma Handlingar E. II 1770 "Exhib. d.
17 Octob. 1770."

Transcript:

[ph.p.1]

Exhib. d 17 Octob. 1770

Högwördige och Widtberömde Herr Doctor och Biskop
Högwördige Herr Doctor och DomProbst
Så ock
Samtelige Plur; Venert Consistorii gunstige
Herrar Assessorer.

Det angelägna ärende, som Plur: Vener: Consistorium uti Höggunstigt
Ämbets Memorial af d: 31: sisledne Augusti, mig täckts befalla rörande
Herr Assessor Svedenborgs Theologiska Arbeten och Herr Dr Beyers Nya
Försök til en Hand Postilla samt deras indragande, har jag med
Presterskapet har i Contractet communicerat.
Widkomnde de förra så finnes här i Contractet intet af dem, utom
Apocalypsis
Reelata, som Herr Eotpredikanten Josephsson berättar sig aga,

[" p.2] och emot betalning gärna wila aflåta. Hwad åter de senare angår,
så befinnas Exemplar til Pastorater här i Contractet ankomne och
utielte wara; Men i Winberg hafwa 13, i Liungby, 50, i Fagered, 4,
och i Hunnestad, 35 personer på dessa nya försöken praenumererat.
Herrar Kyrkoherdarne i dessa församlingar hafwa på Omgångs Brefwet
yttrat sig, at deras åhörare nu i några är öferlegat dem med
trägen och alfwarsam anhollan, at antingen få Boken, eller ock
deras utgifne penningar tillbaka. Herr Kyrkoherden Barck berättar,
at en stor hop af des åhörare, genom des förra Comministers, nu
Kyrkoherdens i Breared, Herr Nils Grimbecks dem gjorde
föreställningar, låtit öfwertala sig til praenumeration på denna
Boken. Och som de, oktadt flere derom gjorde påminnelser, icke
kunna få hwarcken Boken eller deras utlagda penningar åter, hota
de at lagligen wila dem utsöka, hwarutinnan de öfrige
praenumeranter i Contractet, ofelbart lära sig förena. Häraf
täckes Plur: Vener: Consistorium Höggunstigt inhämta, huru denna
säken, efter Kongl Mat-ttz Nådigsta befallning, icke mer lærer i
tysthet hollas kunna, om praenumeranterne sina utlagda penningar
lagligen utsöka skola, Satelige af Presterskapet här i Contracter
äro med mig af den oförgripeliga tanckan, at, så framt Kongl Maj-
ttz Nådigata befallning i underdånighet skall efterkommas, och
denna Bok i tysthet indragas, intet tienligare medel til ån-
damålets winnande kan mögeligt wara, än om Plur: Vener:
Consistorium skulle täckas så förordna, at, sedan en förteckning
så wäl uppå de til contractet ankomne

[“ p.3] Exemplar, såsom uppå prænumeranterne, blifwit inäsnd, penningar til deras inlösen af ägaran, och äfwen til Praenumeranterne öfwerstyras; då Presterakapet gör sig aldele derom försäkrade, at allmogen gärne lemnar Boken emot sine utlagde penningars återfående, och saken således i möjeligaste tysthet aflöper: lörandes Heran och en af Presterskapet med största försigtighet tid och tilfälle här til så afpasse, at ändamålet, som Kongl maj-tt N ådegst anbefalt, winnes.

Häremot föreställer sig Presterskapet, at allmogen, om Boken, utom deras ut gifne penningar begäres eller dem ifråntages, gör buller, blir nyfiken och begärlig efter at så beholla sin köpta egendom, eller blifwa underrättad om ordsaken, hwarföre den dem afhädes, ehwad försigtighet med afpassade omständigheter af tid och tilfälle härwid brukas kunde.
Med diup wördnad framlefwer

Högwördige och Widtberömde Herr Doctorn och Biskopens
samt

Plurimum Venerandi Consistorii

Grimeethon d: 13: Octobr,

(See above - 1290)

Ödmiukaste tienare

P: Aurelius

(See above - 1290)

1382.11

DR. JOHN ROSÉN TO THE KING

1770 Oct. [13] Göteborg

8 pp. folio

L. III: 1385

In Stockholm, in the State Archives: Acta ecclesiastica, Religionsmål. Swedenborgianismen.
Received Oct. 19.

Text in ANC = C.T.O. MSS: 63-65: "Stormächtigste, Alranådigste Konung, Lectoren Doctor Johan Rosén med besvär doröfwer, at Consistorium i Götheborg uteslutit honom från Gymnasi Rectoratet derstädes" (Dr. Johan Rosén to the king. Complaining that the Gothenburg

Consistory has excluded him from the Rectory
of the Gymnasium there).

Mentioned in NCL 1895: p.183:

"Gottenburg. - Dr. Rosén to the King. Protests
against unnecessary persecution on part of the
Consistory."

1383

H. GILLERSTEDT TO HERR SECRETERARE - ON
SWEDENBORG'S LETTER

1770 Oct. 17 Phot. in Ph.File 517 = 3 pp. (2
sheets)

In Stockholm, in the State Archives: Justit.
Arkiv. Skrivelse från fisk.

Transcript:

[ph.p.1]

Högädle Herr Secreterare

Wid min hemkomst förleden Gårdag från några
förrätningar och angelägenheter utom Staden, hade
jag den äran emottaga Herr Secreterarens med sista

591

Post ankomme gunstiga skrifvelse af den 8 i denna månad;

[“ p.2] Till följe hwaraf uppå Högwälborne Herr Justitiae Cancellers höga Befallning jag nu bordt med berättelse inkoma, så wäl angående Assessor Swedenborgs trykta bref, som det Trykta Poëmet rörande Herr Kongl. Bibliotheqvarien Giörwell; Men som Kämners Rättens härstades Utslag böre in extenso medfölja, och de ei så hastigt kunnat utskrifwas, så är min ödmiukaste anhållan, det täcktes Eerr Secreteraren sadant Herr Justitiae Cancelleren fbredraga, jemte det,

[p.3] at jag med nästa Post skall de anbefalte Berättelser med erforderliga Handlingar aller ödmiukast insända.
Med all högaktning framlefwer
Högädle Herr Secreterarens

Gotheborg d. 17.
Oct, 1770/.

Ödmiukaste tienare

H: Gillerstedt.

[See above - 1275]

1384-----1385

1384

MINUTES OF THE GOTHERBURG CONSISTORY

1770 Oct. 17

5 pp. folio

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller För Åren 1769 & 1770: pp.250-52,
257-58 §§ 13-14, 32-33.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.247

1384.11

ROSÉN'S STATEMENT TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct. 17

Source = the same as 1384, the previous item.
(§ 33) Statement read in Consistory Oct. 17.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.250.

1385 = 1382.11

H.GILLERSTEDT TO CHANCELOR OF JUSTICE

1770 Oct.20

Phot. in Ph.File 518 = 3 pp.

In Stockholm, in the State Archives: Justitiekanslerns Arkiv.
Skrifvelse från fisk.

Transcript:

[ph.p.1]

Ink.d.25.Octobr 1770.

Högwälborne Herr Justitiae Cancellor
Samt Riddare af Kongl. Maj-ts-- Nord Stierne Orden

Till aldra ödmiukaste följe af Högwälborne Herr
Justitiae Cancellorens och Riddarens nådgunstiga befallning
genom Herr Secreteraren Thomé, medelst skrifvelse af den 8 i
denna månad, får jag nu, sedan[*]

["p.2] jag erhållit Kämners Rättens härstädes hållne Protocoller
i målen emellan Herr Assessoren And. Johan Aurell och Herr
Doctor Beijer, rörande det till Trycket befordrade Herr Assessor
Swedenobrgs bref af den 30 Oct.1769; Såsom ock samma Råtts den
7.sistl. September afsagde Utslag, emellan Herr Auditeuren Jn de
Betou och Boktryckaren Stakberg, angående den ifrån Stakbergs

Boktryckert utkomne skriften, som rörer Kongl. Bibliothecarien
Herr Carl Christoph. Giörwell, samma Protocoller och Utslag
aldraödmukast insända, Hwaraf Högwälborne Herr Justitiae
Cancelleren och Riddaren täcks
[" p.3]nådgunstigt inhemta, på hwilka grunder dessa mål hwila
under Kongl. Maj-ts och Riksens Höglofl. Götha Hofrätts åtgärd.

Jag får och derjemte i lika ödmiukhet tillkänna gifwa, det
Herr Auditeuren Jn de Betou efter Höglofl. Kongl. Götha Hofrätts
Förordande är syslosatt med Tings förrätningar för Herr Lagman
Brunjeansson och efter tre wekors tid åfter förväntas till
Staden, då om Högwälborne Herr Justitiae Cancellerens och
Riddarens mig gifne Höga Befallning jag skall honom underrätta.

Med diup wördnad framlefwer
Högwälborne Herr Justitiae Cancellerens och Riddarens

Götheborg d.20.
Oct.1770.

Aldraödmukaste tiernare
H.Gillerstedt.

[*At foot of p.1:] ang.ett Em.Svedenborgs bref af d.30 Okt. 1769
samt in another hand.] bibliotekarien Chr. Giörwell.

[See above - 1275,1383]

1387-----1389

1387

ROSIRS MEMORIAL TO THE KING

1770 Oct.21, Stockholm

27 pp.folio

In Jönköping, in the archives of the Götha Hof Rätt:

Handlingar. Received Nov.2.

Underdånigt Memorial, angående Svedenborgianismen och dess anhängare i Götheborg.

Text in Jönköping Documents: pp.440-55

1388

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct.24, Götheborg

In Götheborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii Pleni
Protocoller För Ären 1769 & 1770: pp.268-69 §§ 20,21,22.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: p.250-52.

(See next item)

1389

J.ROSÉN STATEMENT TO THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct.24, Göteborg

2pp.8:o

In same source as above-see 1388. (§§:21,22).

Read to Consistory Oct.24.

Printed in Berg, ibid: pp.251,252

1389.11-----1392

1389.11

ROSÉN'S STATEMENT TO THE CONSISTORY

1770 Oct. 27

In same source as next following item - see 1390
Read to Consistory October 27th. (§ 6)

Printed in Berg, vol.4 Supplet:p.254-55 §6.
(See next item)

1390

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Oct.27, Göteborg 2pp.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistori

Pleni Protocoller

För Åren 1769 & 1770: pp.282-83 §§ 5,6.

Printed in Berg, vol.4 Supplet: pp-253-54.

(See above - 1389.11)

1391

GOTHENBURG CONSISTORY TO THE KING

1770 Oct.27, Göteborg

3

pp.folio L.III:1391.1392

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Bref-Bok För Ären

1769-1770: pp.252-54. (Draft.)

L.III:1392 "Jönköping, Götha Hof Rätt archives: Handlingar.

Text in Jönköping Documents: pp.427-29.

1392=1391

MINUTES OF THE ROYAL COUNCIL ON SWEDENBORGIANISM.

7 pp.Fol.

1770, Nov. 9

In the State Archives, Stockholm.

Kongl: Majj-ts Justitiae Revisions Protocoller För
År 1770. Senare delen. pp.496-490.

År 1770

Then 9. November

Fredag, Förmidaggen

Närwarande, uti RådCammaren I Stockholm,

In Pleno.

Theras Excellencer Herrar Riksens Råd:

Grefwe Rudenschiöld,

Grefwe Hjärnea,

FriHerre Wallwijk,

FriHerre Stockenström

Grefwe Bielcke,

FriHerre von Hermanson,

FriHerre Beckfriis,

FriHerre Posse,

Gretwe Barck,

FriHerre Sinclair,

FriHerre Sniolkij.

Theras Excellencer Grefwe Ekeblad ochFriHerre. Scheffer anmältes wara hindrade uti Cancellie
Collegio.Justitiae Cancellern war tillstades.Svedenborgianismen. Sedan Kongl: May-t I anledning af de
inkomne Handlingar rörande Assessoren Emanuel Swdenborgs
yppade irriga Lärosatser i Theologien samt Lectorernes
wid Gymnasium i Götheborg Doctorerne Beijers och Roséns
therföre förklarade tillgifwenhet, genom

nådig skrifwelse till Consistorium i berörde stad, af th:26. sistledne April, pröfwat, att the I Swedenborgs skrifter innefattade samt då nämde meningar och Lärosatser gå snörrät emot vår Evangeliske Församlings Trosbekännelse i the ömmaste delar, samt them theföre aldeles ogillat, förkastat och förbudit; jämwäl ock i nåder befallt, thet bemälte Lectorer med hwilka eljest skolat förfaras effter Religions Stadgarne, borde genom Biskopen i Consistorio förchållas theras willfarelse, och åtwarnas samt höras, om the wille låta thenna warning hos sig gällam med mera; Så har Consistorium i Götheborg, uti underdänig skrifwelse af th.20. nästledne Iunii inkommit med underdänig berättelse huru thetta blifwit wärktält; hwarjemte Lectorerne Beijer och Rosén anfördt underdånige beswär öfwer Consistorii förfarande med them wid thetta tillfälle.

Af thesse jemte någre flere härmed gemenskap ägande hanlingar har justitiew Cancellern th.27.Iuni Nådig del blifwit lemnad; Och i anledning af dess underdånige hemställande, thet som till målets ytterligare beredning hörde, th:11. Nästwekne Julii blifwit besörgot; men thet öfriga är, at skäl som Protocollet för samma dag utwisar, wordet utstält, till dess samtelige Theras Excellencer Herrar Riksens Råd, som saken förut öfwerwarit, komma tillsammans.

J anledning häraf, och sedan de th:11 Iulii infordrade förklaringar inkommit, samt justitiew Cancellern, under th.21.sistl. October ytterligare underdånigt Memorial afgifwit woro Theras Excellencer i dag till thetta måls företagande in Pleno sammankomne.

Thet samma olef altså, på nådig befallning, af Revisions Secreteraren Plaan I underdånighet föredragit.

Sedan hwad förut i saken förelupit blifwit recapitulerat, uplästes

1: Kongl. May--ts Nådiga Bref till Consistorium i Götheborg, af th.26.sistl.April.

2: Consistorii underdånige berättelse af th:20. Sistledne Iunii, angående wärkställigheten af hwad Kongl. Mayt, i förenämde nådige rescript anbefallt.

3: Consistorii Protocoll af th:5. Maij, tå Kongl; May-ts Bref blifwit upläst, samt Beijer och Rosén tillsagde, att ej befatta sig med underwining i Theologien; jämwäl och Pastor Roempke antydd, att öfwer Svedenborgs satser sig närmare förklara.

4: Bemälte Consistorii Protocoll af th: 9. Maij.

5: Förmiddags Protocollet derstädes th: 16. Maij, då Beijer och Rosén den anbefallte warning blifwit gifwen, åtskillige frågor dem förestäles, och de sine skriftelige utlåtande afgifwit.

6: Beijers underdånige yttrande.

7: Roséns underdånige utlåtande.

8: The förestälte frågor 44. Till antalet.

Theras Excellence Grefwe Ekeblad och FriHerre Scheffer upkommo ifrån Cancellie Collegium; och som angelägne Utrikes ärender skulle företagas, så blef förenämde Religionsmål till nästa wecka upskutit.

p.503

Jn Fidem Protocolli
J: Kinninmundt

Justerat i RådCammaren th.15.Nov.1770.

Johan Rosir.

MINUTES OF THE ROYAL COUNCIL ON SWEDENBORGIANISM.

45 pp.Fol.

1770, November 15.

In the State Archives. Stockholm.

Kongl: Maij--ts Justitiae Revisions Protocoller,

För År 1770. Senare delen pp.504-526.

År 1770.

Then 15. November

Torsdag Förmiddag

Närvarande i Kongl. May--ts RådCammare in Pleno,

Theras Excellencer Herrar Riksens Råd:

/Roll as on March 29,1770, with
the addition of:/
Friherre Sinclair,
Friherre Snoilskij
Justitiae Cancellern war tillstädes.

Justering. Protocolls-Secreteraren Kinninmundt upläste
till Justerande Protocollet öfwer Pleni arender af th.9.i
thenna månad.

Hwareffter fortfors med Handlingarnes läsande i målet,
rörande Lectorerne Beijer och Roséen i Götheborg hwarmed I
förleden wecka börjades, men ej hants till slut.

Och fölgde nu i ordningen:

9: Consistorii Protocoll hallit om efftermiddagen th.16.

Maij sistledne.

10: Transumt af ett Bref th. 27. Maij sistl. från
Kyrkoherden Redin till Biskop Lamberg.11: Lectorerne Beijers och Roséns underdåniga beswär öfwer
Consistorii förfarande wid werckställande af Kongl. Maij-ts
förre författning, them angående.

14: Beijers och Roséns påminnelser theremot.

15: En nyligen af Rosén ingifwen underdånig skrift.

16: RådsProtocollet ar th.30 Martij sistledne i thetta ömne.

17: Justitiea Cancellerens underdåniga Memorial af th.21.sistledne October, therutinnan, sedan Justitiea Cancellern berättat then ställning hwaruti thetta mål så wäl tillförene warit som nu är, han förmäler, hurusom härwid först möter Beijers och Roséns beswär i 10. särskildte puncter öfwer Consistorii förfarande, tå the effter Kongl. May--ts Befallning skulle få åtwarning, bestående 1: theruti, att Lector Beijer ej fatt del af Biskopens gjorde anmarckningar ofwer Beijers Correction af en Gymmasists projecterade Predikan, men så wida thet skulle l[nda till gravation för Beijer, hade hans hörande theröfwer warit I sin ordning.

2: Att thesse Lectorer, fast graduerade Personer skall blifwit ålagt, att undergå examen och swara på åtskillige af Biskopen upsatte frågor; dock tå Lectorerne redan ärkändt sig wara tillgifne Swedenborgs Lära, så yttrar Justitiea Cancellern sig oförgripeligen hwarcken se, att theras Doctors grad kunnat befria them ifrån, att gifwa besked om hwad i thetta ämne them föreställt blef, eller att Biskopen sig förgådt, tå han af nit för renlärigheten och auctoriserad af Kongl. May--ts Befallning, gjordt them frågor till utrönande om the sig upricktigt ändra wille. 3: att them wore wägrat föra till Protocollet hwad the funnit nödigt, thet har Consistorium bestridt, fast them stundom blifwit tillsagt, att något wänta med sine påminnelser, hwilket synes af Consistorii Protocollet;

men tå the fådt Justera sitt anförande, och eljest hafwa fådt öppet, att andraga hos Kongl. May-t, hwad the ansedt för sig angelägit, lærer härpå föga afseende kunna hafwas. 4: att them blifwit wägrat extradition at Consistorii Protocoller, thertill synes hafwa warit mindre tillräckelig anledning, så wida thet rörde thesse Lectorer sjelfwa och theras wälfärds försvar; dock hade thet, enligt Kongl.förordningen, ankommit på Consistorii pröfning, om the bordt få tryckas, eller sådant förbjudas. Consistorium tyckes likwäl härutinnan effter Justitiea Cancellereus tancka, kunna winna nådig undskylan, så wida thet härrödt af farhåga for utspridande.

5: Klagas af Lectorerne thet them blifwit af Biskopen tillagt Kättare-namn; att Swedenborgske Theologien, så wida then afwiker i the förnämste Hufwudarticlar ifrån vår Evangeliska Lära, kan anses för att innehålla Kätterer, synes ej kunna bestridas; följakteligen kan icke eller wara underligt, om the, som äro then samme tillgifne, kunnat komma under en sådan rubique; Justitiea Cancelleren supponerar likwäl härwid, att både tålmod och sagtmodighet förut emot thesse Lectorer blifwit brukad, och att theras gensträfwoghet, att sig widare, än theras skrifter innehålla, utlåta, gifwit anledning i ämbets ifren till thetta epitheten.

6: att Lectorernes stolar blifwit flyttade något ifrån Consistorii bordet, lærer för the skäl Consistorium anfördt, icke förtjena något afseende.

7: Att Lectorerne blifwit afhållne ifrån att examinera them, som skulle Prästwigas, och att wara medwid Prästwignings acten, samt

8: att effter-frågan skedt om Beijers Continuation af hans dictata exegetica, och

9: att Biskopen beskylt Lectorerne

för otillräckelig kundskap uti renläriga Theologers skrifter, their torde Consistorii förklaring anses tillräckelig; warandes eljest thesse mål dels af mindre bytydenhet, och dels sådane, som skulle ankomma på närmare undersökning, men icke hade the berättelser och ryckten, som inlupit om ett och annat thesse Lectorers förhållande wid särskilte tillfällen bordt inkomma i Consistorii Protocoll th.23. sistledne Maij, utan att Lectorerne theröfwer blifwit hörde och fått sig förklara; att och ändteligen 10: Lectorerne ej fått del af Lector Roempkes förklaring, thet förfaller nu mera, sedan then samma blifwit med then th.11 sistledne Julii communicerad.

Widare yppar sig then frågan praeliminariter, om Beijer och Rosén skola få del af Consistorii utlåtande öfwer them, så wäl som ock hwad en del af Prästerskapet emot them erindrat, samt thernäst, om Consistorio och 1 synnerhet Lector Beijers och Rosens angifwelser och uprättade parallelisme, rörande Synodal Disputation; och änteligen om berörde Disputation må lemnas till någon Facultes grandskning; dock som thet ena med thet andra beror på then hufwudfragan, om och huruwida Beijers och Rosåns gjorde afsägelser och Rompkens förklaring äro tillräckelige eller ej: emedan i then förre händelsen thesse praeliminairer förfalla, äfwen som och, i then senare händelsen, tå sjelfwa målet torde komma, att förwisas till domstolen, hälst ther altsammans borde komma till utredande; så förmäler Justitiae Cancellern sig hafwa haft anledning, att yttra sin underdåniga tancka I Hufwudquaestionen.

Justitiea Cancellern berättar sig med Consistorio icke kunna finna, att thesse Lectorers declarationer, som egenteligen synas grunda sig på Kongl. May--ts nådiga befallning, utan omrörd förändring af öfwertygelse, samt sträcka sig blott till afsägelse af utspridande och utöfning i theras Läro ämbeten, äro så fullständige och tillfyllest gjörande, att alt twifwelsmål om theras förut ärkände tillgifwenhet för Swedenobrgske Theologien kan therigenom blifwa upplöst, och försäkert hållas, att the icke innom sig ännu hysa samme tillgifwenhet, Det ä är sant, att ingen menskelig magt är i stånd hwarcken att ransaka en annans dolda tanckesätt, eller straffa honom för thess begrep och fattade öfwertygelser, så länge then icke är transitive eller roijes, till andras förledande emot Gudas och werdslig ordning; men tå ett willfarande tanckesätt i religionen är rögt, dels genom operationer, samt dels genom widgående, och enär föreställning icke synes hafwa kunnat wärcka oförbehållen bekännelse och fullkomlig ändring, så föreskrifwer wäl Kongl. stadgan af th.20. Martij 1735. I 4. §., huru i sådane fall förhållas bör, nemligen, att en sådan skall ställas för werdslig Rätt och med honom förfaras effter the their nämde Lagens rum; dock likwäl tyckes the nu icke gjöra thenna Lag hit aldeles lämpelig, sedan thesse Lectorer widgått sine felsteg, och låtit sig så wida, som be rördt är rätta.

Wid så granlaga omständigheter och effter som then nämde Kongl. förordningen will hafwa tålamod och sagtmodighet med them, hwilka äro på wägen att låta sig rättas, har Justitiea Cancellern fallit

på then tanckan: Om icke Lectorerne Doctor Beijer och Doctor Rosén kunde förpliktas, ej allenast, att sig närmare och uttryckeligare förklara, huruwida the finna sig, at upriktigt och conformt med thesas gjorde och öfwerträdde Eder, afsäga all tillgifwenhet för och befattning med Swdenborgske eller andra slika lärosatser, som icke öfwerenskomma med vår rena uti Symboliske böckerne ärkände och antagne Evangeliska Lära, utan ock förbindas i sådan händelse, att therpå genom trycket gifwa något offentligt prof eller bewis, att the then samma hos sig ogilla och förkasta, thet måtte blifwa i en Disputation, Oration eller Aphorismer hwilket senare synes wara så mycket mera nödig, som the i Stiftet warit bekante för irrige Religions satser, hwaraf, enligt Consistorii utlåtande, farhåga hos Föräldrar lätteligen kan upväckas, att till thetta Läroställe insända sine barn, med mera.

Angående Lector Roempkes Synodal Disputation, så yttrar sig Justitiae Cancellern, att om Kongl. May- skulle täckas widtage then i så måtto lindrigare utwäg med Lectorerne Beijer och Rosén och the skulle lata håraf råtta sig, så torde hwad i anseende till samme Disputation emot Roempke blifwit anfördt, äfwen förfalla; Men i annor händelse, och så wida hans Disputation är af Beijer och Rosén angifwen för nära gemenskap med Swedenborgs Theologie, så ser Justitiae Cancellern ej annor utwäg, än att then må lemnas till Theologiske Facultetens i Upsala närmare granskning.

Widkommande Consistorii underdaniga förfrågan,

huruwida Assessor Aurell må kunna bewilljas att till tryck få ut the särskilte förklaringar och betänkande som ifrån Consistorium th.14. Februarii sistledne blifwit insande; så emedan Kongl. Majt.under th.2. sistledne Januarii lemnat recensioner och öfwersättningar I thetta mål på Consistorii pröfning, med mera; så tyckes, att Consistorium sielf bör lemna Aurell swar härutinnan såframt ej kongl. Mayt i anseende till sakens wigt, skulle täckas therom directe förordna.

[This paragraph in C.T.O.MSS: p.66] Hwad änteligen angår Assessor Swedenborgs underdåniga ansökning, om del af the till Kongl.Majt i thetta mål inkomne Hanlingar och äfwen Råds Protocollerne, samt hans beswär theröfwer, att han blifwit ohördan dömd med mera, så anför Justitiea Cancellern flere betänkeligheter theremot, och hemställer sluteligen både thet ena och andra i thenna ömma och wigtiga sak till Kongl. Mayts nådiga godtfinnande.

Sedan thesse handlingar woro af ör och Lectorerne Beijers och Roséns afsägelse skrifter jemte the af Biskopen Doctor lamberg upsätte frågor blifwit recapitulerade, togs thetta måli öfwerwägande

Och beträffande först the i Justitiea Cancellers underdåniga Memorial anförde prealiminarii frågor, så yttrade sig theas Excellencer theröfwer på sätt, som omröstningen i theta mål här redanföre utwisar.

Att Consistorium th.23. sistledne Maij om efftermiddagen haft Session och tå företagit saken angående Lectorerne Beijer och Rosén, utan att

the theraf del och blifwit horde; samt att Biskopen ej lemnat Doctor Beijer del af the anmarkningar som blifwit gjorde ofwer Beijers correction af en Gymnasistis projecterade Predikan, saa wida samme correction blifwit anmalt sasom landande Beijer till last; Sadant funno Theras Excellencer icke hafwa warit I sin ordning utan fortjena paminnelse.

I Hufwudmalet yttrade sig hans Excellence Herr RiksRadet FriHerre Snoilkij salunde;

Ta then nu forewarande sak, eller then så kallade Swedenborgianismen tillforene blifwit granskad har uti Radets Pleno, har jag icke haft tillfalle, att ofwerlaggningsgrane biwista sasom ta franwarande uppa Kongl. May--ts nadiga beslut; så maste jag tillsta att mig forekommit, som skulle Kongl. May--ts forre nadiga befallning anuu icke wara fullgjord emedan the for Swdenborgs irriga lara misstanckte Personer icke afgifwit en sadan full tros-bekannelse, hwaraf, utan omswep och inweklade ordalag theras tanckesattt kan utronas, och hwilken okonstlade renhet altid ar then sanna Religionens oskiljaktiga egenskap, antingen then med eller utan fragor werckstalles; Och innan thet skjedt, ser jag mig ej I stand att nagot sluteligt utlatande lemna; Hwarfore mig synes bast wara, att till fullgjorande theraf, Saken ater

sändes till Consistorium att them vidare höra. Och hwad prealiminaire fragorne widkommer, så bifaller jag Justitiae Cancellerns Memorial.

Hans Excellence Herr Riks Rådet FriHerre Sinclair utlät sig, icke hafwa warit tillstädes uti Rådet, när thetta mål then 30.sistledne Martij förehades, och att Hans Excellence af the nu upläste Handlingar kunnat samla. men tå Hans Excellence icke thess mindre nu bor therutinnan afgifwa thess underdaniga utlatande, så r Hans Excellence föranlåten, att grun. Thet samma på thet beslut, som th: 30. Martij i Rådet tagit är. Thet innehaller, att admonitions-graden först borde widtagas, och i anledning theraf, att Lectorerne Beijer och Rosén skulle warnas, att afstå ifrån the wilsefarande meningar the af Swedenborgs lära hämtat och emot sig ärkändt, samt sedermera genom en formelig afsägelse sådant alt försaka, som ej med vår Evangeliske iros grunder instämmer.

Af Consistorii berättelse om förloppet häraf, samt Hans Excellence, att Lectorerne ej så tydeligen som wederbordt, författadt sine skrifterlige afsägelser, och att Consistorium således haft fullt skäl att förelägga them till beswarande the frågor som blifwit författade till en ren och oskrymtad bekännelses erhållande af them; och som tillika anledning år att sluta af then bekännelse the redan gjordt, det de, om them lemnas ytterligare tillfälle, på sätt Justitiae Cancellern

i sitt Memorial anfördt, att sig förklara och något öfwertygande pro af theras rättelse, genom trycket allmänt göra, torde sig aldeles rätta. Så kan Hans Excellence ännu ej anse admonitions graden till fullo wara nyttjad, utan finner Hans Excellence sig föranlåten att i underdånighet tillstyrka, att Lectorerne nu må åläggas, att till fullo beswara the them förelagde frågor och sedan Consistorium med sin underdåniga Raaport therom inkommit, blir effter Hans Excellences underdåniga tancka tå först tiden att döma, huru-wida saken till werdslig domstol bör förwisas eller icke.

Hans Excellence Herr Riks Rådet Grefwe Barck yttrade sig, som fölljer: Emedan then admonitions grad, hwilken Consistorium uppå Kongl. May--ts nådiga befallning, med Lectorerne Rosén och Beijer tagit ej wunnit then Hufwudsakeliga werckan, som theras försäkrings skrift nogsamt utwisar; Så finner jag, att någon förändring uti thenna saken förekommer: och således åberopar jag mig uppå mitt underdåniga tillstyrkande af th. 30. Martij thetta år. Jnstämmandes jag äfwen med Justitiea Cancellern uti pröfning af the anmärkningar thesse Lectorer emot Consistorium anfördt.

Hans Excellence Herr Riks Rådet FriHerre Posse upläste sin skrifteliga författade mening så lydande:

Hwad angår the uti Justitiea Cancellerns underrdåniga memorial anförde Prealiminariae frågor; så befaller jag för min del i underdanighet, hwad han sig theröfwer i inderdånighet utlåtit.

Härnast förekommer således sielfwa Hufwudfrågan, huruwida Hans Kongl. May--ts Nådiga Befallning och skrifwelse af th.26. April nästledne blifwit upfylid och thet therigenoom påsyfftade ändamäl wunnit? Jag finner härwid å ena sidan, enligt the inkomne Handlingar, att Lectorerne Rosén och Beijer blifwit af Biskopen i Consistorio sin willfarelse förhållne samt therifrån warnade; och att genom förestäldte frågor, thetas tydeliga och upriktiga utlåatande blifwit infordrat om the, effter then them i Nåder förunte Betänckningstid wilja låta thenna warning hos sig gälla, eller om the uti sine satser ärna fortfara. Men å andra sidan förekommer att bemälte Lectorsers afgifne förklaringar thessto mindre effter min underdåniga tancka, kunna anses swarande emot Hans Kongl. May--ts Nådiga befallning af then them i nåder förundte admonitions grad, som the, jemlikt hwad Justitiae Cancellern anmärkt, endast innehålla en afsägelse till utspridande och utöfning i thetas Läro ämbete, men ingalunda något upriktigt ärkännande, eller en på något satt utmarkt tillgifwenhet, att wilja afstå och hos sig förqwäfja samt utrota the irrige och af them gynnade willosatser som Swedenborgske Läran innefattar.

Enär jag härmed uti ett sammanhang öfwerwägar thet huru Beijer och Rosén undandragit sig afgiiwa swar uppå the frågor, som Consistorium wid thetta granlaga och bekymmersamma ämne funnit lämpelige och tjenlige huru the med thet samma undardragit sig ingå uti någon vidare explication eller förklaring öfwer sina willosatser

än som redan otillräckeligen skedt: Huru the i thet stället inkommit emot Consistorium med rlere mindre grundade anmärkningar, theribland Beijer anför, såsom ett förgripeligit steg af Consistorio, att honom blifwit wägrat wara tillstädes wid Ordinandorum examen Theologicum, oagtdt högst berörode Hans Kongl. May--ts Nådiga skrifwelse af th.26. April nästledne förmår att the ifrån all underwisning in Theologicis skulle afhallas, hwilken icke ifrån en behörig examen kan sågas wara skild och huru bemalte Lectorer, fastån theas förklaringar icke innefatta the wäsentelige delar, som Hans Kongl. May--ts Nådiga befallning föreskrifwa, likwäl gifwit tillkänna sin åtra, att i hela sin widd få theas Ämbeten after förrätta; Då finner jag hos mig så mycket mera skäl, att till alla delar åberopa mig mitt th.30.Martii nästledne underdåniga yttrande och therwid förolifwer. Som min upmärksamhet och effters innande icke kan undfalla, huruledes Consistorium förmält sig icke wara i stånd, att, enligt thess Ämbetes skijldlighet, ikläda sig ansvar för Religionens wård och Församlingens med then therstädes Studerande ungdomens skjötsel, så länge bemalte Lectorer i Läro Ämbetet förblifwa, hwilket underdåniga förklarande Consistorium synes grunda dels på Roséns och Beijers inskränckta samt med förbehåll beledsagade swar, och dels uppå deras förhållande både under thenna förrättning och förut i åtskillige numer, än förr, uplyste delar; om hwilket senare ingen närmare och säkrare än Consistorium synes kunna underrättelse lämna.

1394.

1394 - page 13

Om theras öfwertygelse warit ren,
att Swedenborgianismen borde på det
sätt anses, som Hans Kongl. Mayt-s
nådiga bref innchåller, och om
theras åtrå och nit funnits
brinnande och rättskaffens, att
sådana flarliga och irrige meningar
aldeles förkasta; så hade och
theras förklaring warit otwungen
och theras bekännelse oskrymtad;
men så litet thet effter min
underdåniga tancka står att förmoda
såsom en möjelig omständighet, att
någon skall kunna tillbörligen och
med nytta annorlunda lära, än med
thess egen öfwertygelse finnes
öfwerensstämmande; Så litet
afseende kan ock af mig göras, på
thesse Lectorers blotta
föregifwande, att icke vidare
thessa willfarande satser utsprida
och i Läro Ämbetet gynna.

Likaledes uplästes thet af Hans
Excellence Herr Riks Rådet FriHerre
Beckfriis upsatte skrifteliga
yttrande i thetta mål af följande
innehåll: Af the flere
praeliminaire frågor Lectorerne
Beijer och Rosén upväckt, stadgas
jag i then underdåniga tancka jag
förut om them fattat. Thet the

under th.26. April sistledne, har
jag ingen anledning mig föreställa,
thet wid verkställigheten theraf
10. Sarskildte prealiminairer
skulle upkomma: thesse Lectorers

page 14

förhållande war ansedt stridande emot vår rena Salighets Lära. Consistorii åtgärd war röreskrifwen, och thet återstod ej mer, än att thesse brottslige borde weta, thet effter Legens stränghet med them borde förfaras, men att af Kongl. Nåd them tillats få erkänna sina willosatser, och therifrån afstå.

I stället att i underdånighet en dylik Nåd emottaga, aflemna the otillräckelige och willkorligen upsatte förklaringar, undardraga sig all vidare explication öfwer sina willosatser och upställa flere anmärkningar öfwer Consistorii förhållande.

Wid these anmärkningars pröfning instämmer jag med Justitiea Cancellerns yttrande; gjöra allena wid then andra och femte then tillägning, att nögwandigheten af the upstälte frågors beswarande, effter min underdåniga tancka, war så mycket angelägnare, som i Consistorio ej mindre än uti Kongl. May-ts RådCammare then frågan upkom, huruwida thesse lectorers förklaringar innehöllo en Försäkran om ärkännandet och återkaallengar innehöllo en försäkran om ärkännandet och återkallelsen af sine willfarelser, till utredande hwaraf frågornes beswarande, therutinnan thet hufwudsakeligaste af Swedenborgianismen war intagit kunde lämna det bästa lius

utspridt och förswara sökt, och uppå en sådan grund får jag äfwen wid 5--te anmärkningen tillägga, att ordet Kättare, effter min underdaniga tancka, rätteligen till them blifwit applicerad, så mycket mer, som theas föresats, att icke till fullo full jöra sin skyldighet, helt tydeligen utmärker theas afwoga hjärta i an sak, ther Konstlande aldraminst bör äga rum.

Hwad sedan thesse Lectorers förklaringar beträffar, äro the, i min underdåniga tancka, aldeles icke swarande emot innehållet af Kongl. May--ts Nådiga Befallning af th.26. sistledne April; de innehålla allenast, som Justitiae Cancellern thet anmärckt, en afsägelse till utspridande och utöfning i Theas LäroÄmbete; men the wisa icke på minsta sätt, att the sina willfarelser ärkändt, och all tillgifwenhet för them sig afsagt utan twärtom, tå thesse Lectorer icke upriktigt och utan förbehåll welat nyttja then them wiste nåd, ledes jag på then tanckan, thet the sin älskade Swedenborgianismen äro lika tillgifne, och då upkommer then frågan: om the medelst att slikt sitt förhållande förtjent then ytterligare nåd att vidare höras, huruwida the rent och upriktigt wilja sin willfarelse ärkänna och afsäga? Härwid åberopar jag mig mitt underdåniga yttrande af th.30. Martii sistledne, och tror mig äga så mycken större anledning att therwid forblifwa, som then emot them wiste Kongl. Nåd ingen annor wärckan medfördt, än att the wunnit ett halft års längre tid, att uti sine willfarelser framhärda; Och anser jag i synnerhet Lärares tillgifwenhet för willosatser af så granlaga beskaffenhet att theas utur

befordras: En gnista kan lätteligen utsläckas, men får then obehindrad sig utwidga, ken snart en Eld åstadkommas, som hotar hela samhället.

Hans Excellence Herr Riks-Rådet Friherre von Hermansson yttrade sig wid thetta måls noga påtänckande, finna så många ömma och wigtige Considerationer, både emot och för Lectorerne Beijer och Rosén, att Hans Excellence nu, da deras Excellencer äro i begrep att åtskiljas, icke har tillräckeligt rådruum, att rätteligen, ther öfwerstaga sina tanckar; utan förbehölt Hans Excellence sig att få taga Handlingarne till närmare påseende, hwarefter Hans Excellence wille aflemna sitt underdåniga utlåtande.

De öfrige Theras Excellencer, som ännu icke yttrat sig upsköto thermed, till thess Hans Excellence FriHerre von Hermansson sig utlåtitt.

Hwareffter deras Excellence åtskildes.

Jn Fidem Protocolli

Johan Hesselius

Upläst i RådCammaren th. 22. November. 1770.

See C.T.O. MSS: p.66 (= "transcript of § 2, p.7 above).

Mentioned in NCL 1895: p.183 no.41, as follows:

"1770 Nov.15, Stockholm. - Extract from meeting of the Royal Council of State. Swedenborg's memorial to King considered. The whole referred to the King's own decision."

Minutes of the Royal Council on Swedenborgianism.

47 pp.Fol.

1770, November 16.

In the State Archives, Stockholm. Kongl. May: ts Justitiae
Revisions Protocoller För År 1770. Senare delen. pp.534 ½ - 557 ½.

År 1770, Then 16. November.

Fredag Förmiddag,

Närwarande i Kongl. May--ts Råd Cammar in Pleno.

Deras Excellencer Herrar Riksens Råd:

Grefwe Ekeblad,

Grefwe Rudenschiöld,

Grefwe Hiärne,

FriHerre von Stockenström,

Grefwe Bjelcke

FriHerre Scheffer,

FriHerre von Hermanson,

FriHerre Beckfriis,

FriHerre Posse

Grefwe Barck,

FriHerre Sinclair,

FriHerre Snoilskij

Justitiae Cancellern war tillstädes,

Hans Excellence Herr Riks Rådet FriHerre von Wallvijk anmältes for
opasslighet ej kunna i dag i Rådet upkomma.

Hans Excellence Herr RiksRådet FriHerre von Hermanson, son inkom, återstälde Handlingarne i saken rörande Lectorerne i Gjöötheborg Doctor Beijer och Doctor Rosén, med förmälan, det Hans Excellence härutinnan skriffteligen författadt sitt underdåniga tillstyrkande, hwilket uplästes, så lydande:

Till att undwika widlyffthet uprpar jag icke de af Justitiae Cancelleren upgifne preliminaire-Frågor, emedan jag till alla delar instämmer med Justitiae Cancellerns underdåniga hemställande; utan hwad jag nu egenteligen har att omröra är hufwudsaken, eller den fråga; huruwida Doctorernes Beijers och Roséns Förklaringar kunna anses tillräckelige eller ej?

Det gör icke tillfyllest, såsom Justitiae Cancelleren det grundeligen anmärkt, att desse Lectorer afsäga sig utspridandet och utöfningen af Swedenborgianismen uti deras LäroEmbeten, utan tillkommer dem jemwäl att såsom Lärare emotstå, förlägga och utrota en falsk Lära.

Om man jemförer deras förklaringar och dem tager på den lindrigaste sidan, så blifwa de alltid twetydige och en sådan twetydighet kan icke godkännas i Religions mål eller tillåtas Lärare, hwilka Ungdomens underwisning anförtrodd är.

Om den rätteligen skall handledas uti det ömaste Läro-ämne, bör man hafwa säkerhet om Läraren, att han sjelf är öfwertygad om hwad han lär.

När nu förklaringarne som desse Lectorer afgifwit, icke finnes tillräckelige, så upkommer af denna otillräckelighet en annan fråga: Om warnings-graden, hwilken Kongl.May-t med sin

Nådiga skrifwelse af d.26 sidstledne Aprilis påsyfftat, är förbi, och saken nu mera må förwisas till Domaren?

Wore det fulleligen bewist, att desse Lectorer af träska och ett otidigt återhåll icke lämnat en fullständig Forklaring, så hade jag uti mitt omdome en otwifwelaktig anledning, att anse dem hafwa förwärvat den nåd, som till deras rättelse och återbringande ifrån en willfarande Lära, Kongl. May-t dem welat tillskynda, och wore då intet annat öfrigit än ätt hänwisa dem till Domaren.

Men derwid förekomma följande omständigheter:

Att ingendera af dem undandragit sig beswarandet af Biskopens upgifne frågor uppå den grund, att de innom sig sjelwa wille hysa uti Religionen andra tankar än dem de förbundit sig att bibringa Ungdomen, åtminstone har jag uti Handlingarne intet det minsta yttrande funnit som derhan kan yttydas.

Att när Doctor Beijer försakrar sig skola låta uti sitt Embetes förrättningar Kongl. May--ts Nådiga warning hos sig gälla och icke förtfara med Swedenborgske Satsernas yrkande och underwisning, är uti en del Kongl May-ts afsigt upfyld; den andre om des egen öfwertyglse icke widrörd, men icke aller motsagd. Ännu swårare blir det, att gjöra Doctor Rosén, effter Handlingarne, till att sådant motstånd skyldig, som han förklarar sig wilja aldeses dermed afsta. Jag kan icke ännu, innan jag ytterligare härom tillspord warder, med wisshet döma, om han endast afstår med att yrka och förswara Swedenborgianismen

mycket mindre fålla honom till framhårdelse uti willfarelsen, som han på ett ställe uti förklaringen kallar sina förra tanckar förgripelige, eller såsom orden lyda, ej vidare oförgripelige, och derjemte tillstår sig icke hafwa fullleligen insedt swedenborgianismen, med mera.

At Biskopens upgifna frågor ehuru i sig sjelwa mycket grundelige grundelige och tagne utur Assessor Swedenborgs Lärosatser, likwäl åro stälte på ett sätt emot desse Lectorer, at göra dem brottslige, och att frucktan mera än dem föregifne Doctors graden kunnat afhalla den ifrån desse grågors beswarande.

Antingen desse Lectorers Förklaring bäst kunde inhämtas igenom Frågor eller på annat sätt, det lemnar jag för min del derhän. Men af den underdåniga tanka är jag likwäl, att ändamålet winnes, utan att binga derörde Lectorer wid att hafwa tänckt uti alt lika med Swedenborg, och att det gör tillfyllest att få en ren tros bekännelse af dem.

Till Exempel will jag anföra jemte det af Biskopen till desse lectorer hållne tal, en och annan fråga:

Tron J enligt thenna Läran/: den Evangeliska Lutterska nemligen:/ att J

orimelige willfarelse med mera!

Jag berömmar mycket Biskopens och Consistorii nijt. Men till att blifwa fulleligen öfwertygad, att förenämde Lectorer af halsstarrighet icke beswara frågorne, önskade jag att de warit stälte utan tillämpning uppå Personer; när frågan beswaras, ehuru på nöijaktigt sätt, har han gjordt sig saker till de grofwaste willfarelser både om Treenighet och återlösning wärk, hwarwid frugtan, att egonom en sadan bekännelse underkasta sig att werdsligt straff, honom kunnat afhålla, aldramäst då åtminstone en af dem icke en gång widgådt sig känna Swedenborgss Läro systeme uti hela sin widd.

Det föregående leder mig uppå den underdåniga tancka, att Kongl. Stadgan af th. 20. Martij 1735. i 4.§. icke är hit lämpelig sedan desse Lectorer af gifwit sin förbindelse på sätt som förrberrödt är, och sig åtminstone uti en hufwudsakelig del redan rättat, och då Förordningen supponerar förhärdelse att icke wilja lata bringa sig till rätta.

Således instämmer jag I underdånighet

förkasta, med ett ord, att Förklaring och prof deruti instämma, att de sjelfwe äro öfwertygarde om hwad de förbundet sig att iagttaga uti deras LäroEmbeten.

Jag styrkes häruti af 3.§.Cap Missg.Bl.der det häter: Faller någon af ifrån vår rätta Evangeliska Lära och träder till en willfarande och låter han [*See reference on p.24 below] sig icke rätta, tå skall han förwisas Riket.[*]

Denne rättelse har Kongl. May-t determinerat uti sitt Nådiga Bref af th.26.sidstledne Aprilis, och så lange den icke till alla delar ernådt sin verkställighet, att jag med tillförlåtelighet döma kan, om de anklagade wilja sig rätta eller icke, ser jag mig icke kunna gå längre, än Justitiea Cancellern hemstält.

Hos mig blifwer qwar den ömhet, som jag uti Protocollet af th.30.Martij yttrat, att icke upväcka nyfikenhet eller en willfarelse, som igenom försiktighet uti dess första upkomst kunnat qwäfja s, och att hällre föra den willfarande till rätta än att bringa honom på obestånd, då en sådan lindrigare medfart med Religionens egen sakerhet och Lagens foreskrifft instammer.

Hans Excellence Herr RiksRådet FriHerre Scheffer yttrade sig: att när Hans Excellence nu åter bör afgifwa sitt underdaniga tillstyrkande i förewarande ömma och granlaga ämne, så finner Hans Excellence icke för sig någon säkrare grund än den Justitiae Cancellern i sitt underdåniga Memorial anfördt, och hwilken instämmer med den principe Hans Excellence th.30.sidstl. Martij fattat wi d des då yttrade underdåniga tankar i

detta mål.

(wrede)

Hans Excellence trodde då och ar af samma mening ännu, att i ett så beskaffat ämne som detta, en lindrigare wäg så mycket hälldre bör följas till de willfarandes rattelse, som Lagen den samma medgifwer och förfarenheten offta wist, att en hårdare åstadkommit en mindre god och åstundad wärkan. Hans Excellence finner wäl, att Kongl. May-t, genom des th.. 30. Sidstledne Martij tagne Nådiga beslut, redan låtit Lectorerne Doctor Beijer och Doctor Rosén röna prof af Kongl. Nåd och mildhet, då genom den föreställning och warning, som i följe derat, genom Biskopen intör Consistorium blifwit dem giwen, de fått tillfälle att befinna sig och afsäga sine hyste irrige satser i Himlalären, hwilket de effter Handlingarness föranledande, dock icke finnas hafwa så positive och utan alt förbehåll gjordt, som de bordt och Kongl May-t af dem wäntat.

Men som the icke des mindre förklarar sig wilja afstå ifrån Swedenborgske willfarelsens utspridande och att ej wilja inblanda något deraf i sine föreläsningar, utan låta Hans May--ts Nådiga åtwarning lända sig till underdånig effterrättelse så är i Hans Excellences tanka nog anledning att sluta, att the mera öpenhjärtigt och utan förbehåll torde skilja sig wid alt hwad som kan hafwa sammanhang och gemenskap med Swedenborgs willfarelser, om dem skulle lemnas ännu ett ytterligare tillfälle och rådrum, att få sig härutinnan förklara: Och i den förhoppning tror Hans Excellence sig hafwa anledning, Kongl. May -i underdånighet tillstyrka, att ännu ett försök

härutinnan med dem må göras, på sätt Justitiae Cancelleren i underdånighet föreslagit, innan Lagens stränghet må öfwer them wärkställas; bifallandes Hans Excellence i alle de öfrige delar Justitiae Cancellerens underdåniga Memorial såsom wälgrundat.

Hans Excellence Herr RiksRådet och Öfwerste Marskallken Grefwe Bjelcke utlät sig: Till widlyffthets undwikande will jag ej uprepa de skäl, som redan af Hans Excellence Herr RiksRådet Baron von Hermanson äro så wäl och grundeligen detaillerade, utan Conformerar mig till alla delar med Hans Excellences mening och styrcker saledes i underdanighet till bifall på Justitiae Cancellerns underdaniga Memorial. Jag ser mig hartill så mycket mera foranlaten, som jag tror, at grundet till Kongl. May--ts bref at th. 26. Sidstledne April till Consistorium i Götheborg war, ej allenast, att af Faderlig ömhet för sine undersåtare snarare widtaga de lindrigare ån de strangare medel, att aterfora wilsefarande ppåratta wägen, utan jemwäl, att då saken innom Consistorii murar med tillbörlig warsamhet handterades, kunde sådane wilfarelser blifwa snarare dämpade och aldeles qwäfde, än om de blefwo till werdslig domstol hänwiste, derest igenom Laglig undersökning de torde blifwa mera utspridde och för allmänheten kunnoge samt mången skulle kunna, dels af nyfikenhet, dels af mindre grundad kundskap uti vår rena Evangeliska Lära, dragas in uti dylika willfarelser. Som dessutan, i min tancka Lectorerne Beijer och Rosén ej aldeles gordt sig Kongl May--ts Nåd

owärdige, ehuruwäl deras till Consistorium ingifne förklaring ej kan anses för fullkomlig nöijaktig eller wittnande om deras upriktiga afstånd ifran Swedenborgs wilfarelser, särdeles som Consistorii förhållande emot dem ehuru berömlig dess nijt wid detta tillfälle warit likwal tyckes warit nog strängt, och de dem förestälte frågor samt skarpa förebråelser snarere tjenlige att reta menskligheten, än att på ett fogeligt satt öfwertyga willfarande: Så är min underdaniga tanka, att Consistorium ännu ytterligare får Kongl. May--ts befallning, än för sig kalla Lectorerne Beijer och Rosén, samt med sagtmodighet och Christelig kärlek föreställa dem, att de måtte förklara sig, om de ärkänna Swedenborgske satserne wara stridande emot vår rena Evangeliska och uti Symboliska böckerne förwarade trosgrunder, med dem således afstå, samt tydeligen och utan ringaste förbehåll förbinda sig, att hwarken uppå Lärställen, eller uti enskyldte samtal, Swedeborgs willfarelser gynna, förswara och utspida: Och sidst, som igenom deras dels hållna föreläsningar och skriffter, dels enskytlte samtal en allmän förargelse blifwit gifwen så bör dem och påläggas, att igenom någon publique declaration, deras bättring å daga lägga och Swedenborgske satserne förkasta och wederlägga. Skulle, som jag af hjertat önskar och förmodar, detta ytterligare prof af Kongl. May--ts raderliga mildhet och långmodighet, wärka hos desse Lectorer en skyldig ärkändsla och röra dem till en sann kannedom och upriktigt afstaende ifrån deras förre hyste willfarelser, så har Consistorium sådant genast till Kongl. May-t jemte deras förbindelser att insanda. Men om intet den påsyfftade

bättring skulle sta winna, så blifwer ej något vidare öfrigt, än låta bägge desse Lectorer såsom halsstarrige och i sin willo fortfarande, för Lagens stränghet blottställas.

Hans Excellence Her RiksRådet FriHerre von Stockenström yttrade sig på effterföljande sätt:

Kongl. May--ts förra beslut har icke gådt vidare, än att Beijer och Rosén blifwit ansedde för willfarande, och att de för deras willfarelse skulle till förbättring få i Consistorio en sådan föreställning, som Kongl. Brefwet derom innehåller: afseendet dermed har warit, att qwäfwå sådane slags Religions Schismer - och förekomma, det igenom en rättegång allmänhetens nyfikenhet, serdeles i Religions mål, skulle få tillfälle, att blande sig uti så granlaga och farliga ämnen.

När jag nu tager detta för afgjordt, att Kongl. Mayt welat och redan faststält en sådan lindrig wäg till detta ömtoliga måls stillan - och afhjelpande, så blifwer frågan: om Beijer och Rosén förwärkat denna Kongl. Nåd, för de orsaker, som Consistorium emot dem anfördt, bestående deruti, att deras återkallesle och afsägelse skriffter ifrån de af dem antagna irrige Lärosatser, ej skola wara upriktiga och rena utan twetydiga och utmärka något hemligit förbehåll med mera?

ofullkomliga, att desse Lectorer ej förklarar, det de hålla Swedenborgianismen, och de af dem derut ur tagne satser för irriga, samt att de af ren öfwetrygelse derom med fullt alfware wilja afstå med deras hysande och Lärand. Men ehuru likt det will synas, att de ännu kunna med den skadeliga Läran wara besmittade, så stadnar det dock blott i en misstanka, uppå hwilken, utan deras nämnare yttrande, jag tycker det wara ömt, att straxt tillstänga dem dörren för den wäg, som Hans May-t i des förra Nådiga Bref för dem öpnat.

Den öfullkomlighet, som afsägelseskriffterne gifwit anledning till att påtanka, kan hafwa en annan grund, än en undanflyckt, att rent bekänna sitt tillstånd: hans Mayt--ts nådiga Befallning till Consistorium lyder, att Hans Mayt-t denne gången med stränget will hafwa fördrag; men att Biskopen skulle förekalla Lectorerne i Consistorium, före dem deras willfarelser till sinnes, förehålle dem hwad äfwentyr de sig underkasta, om med dem effter Religions Stadgarna förfaras, samt alfwarsammeligen wara dem, att afstå ifrån sina willosatser, coh änteligen, att Kongl. May-t af Gunst och Nåde lemnade dem betänkings tid, att tydeligen och upriktigt inför Protocollet, sig utlåta, om de wille låta denna warning hos sig gälla, eller i deras willosatser fortfara.

När jag nu jemför detta Mandatum till Biskopen, och afsägelseskriffterne emot hwarandra,

så tyckes det senare wara swarande emot det förra, så wida Lectorerne tydeligen förklarar sig wilja wara Kongl. May--ts Befallning med wördnad och lydriad undergifna, samt afstå ifrån willosatserne, och dem hwarken lära eller utsprida, som är just det som hans May-t föreskrifwit.

Det kan derföre, när jag ser uppå den skarpa föreställning, som Biskopen uti Consistorio gifwit dessa Lectorer, wara äfwen så troligit, att en mennisklig frugtan afhållit dem ifrån att wilja utlåta sig längre i ämnet, än så långt de hållit före, det Hans May-ts nådiga Befallning sig i Bokstafwen stråkt, som det å den andra kan wara anledning dertill, att Lectorerne welat dölja sina hemliga förbehåll om Swedenborgianismen, då de på alt sätt undandragit sig, att swara på de spørsmål, som Biskopen dem om deras tros bekännelse gjöra welat.

Men wara härnad huru det må, så kan jag icke annat än gilla Biskopens nitiska omsorg och förhållande häruti, emedan han borde aldranärmast känna nödwändigheten af de steg, som säkrast kunde befordra ändamålet, att skaffa enhet och renhet i Läran samt lugn i orten.

Af denna grund håller jag i underdånighet före, att Lectorernes afsägelse - skriffter icke äro tillfyllest gjörande, och i anseende härtill med de af Hans Excellence Baron Hermanson i dees voto anförda grundeliga skäl, bifaller jag, att med Hufwudmalet må widare förfaras på sätt som

Justitiea Cancelleren i dess underdåniga Memorial föreslagit.

Jag går så mycket hålldre till denna mening, som i fall saken, i dess nu warande ställning skulle förwisas till HofRätten, att där Lagligen handteras, jag föreställer mig, att Lectorerne ej skulle undandraga sig, att upfylla hwad som nu synes wara felande; hwaraf den frågan straxt yppar sig: om Lectorerne ändock hade förwärvat den af Hans May-t redan förklarade nådiga och milda medfart? Hwalken fraga af Kongl. May-t sjelf läre böra afgjöras; och emedlertid, i stallet för att saken nu skyndesamt kan komma till rättelse, på den här ofwanföre föreslagna vägen, hade men på den andra gjordt detta granlaga mål för Allmänhetens nyfikenhet mera ryktbart, den jag tror wara ganska betänkeligit.

Hans Excellence Herr Riks Rådet Grefwe Hjärnea, styrkte i underdånighet till bifall af Justitiea Cancellereus underdåniga Memorial, så wal på de skäl, samme Memorial innehaller, som på de grunder hwilka Hans Excellence Herr RiksRådet FriHerre von Hermanson i sitt votum anfördt.

Hans Excellence Herr RiksRådet Grefwe Rudenschiöld utlät sig: Som jag, då detta mål förra gangen i Kongl. May--ts RådCammare förehades i underdånighet tillstyrkte, att med lindrige wågar först försökas måtte och de warnings grader

användas, som Kyrkostadgan förmår, den jag ej eller ansåg, såsom genom 1735. års Förordnande uphafwen så kan jag icke eller ännu finna, att ett strängare förfarande äger rum, sedan Doctorerne Beijer och Rosén förbundet sig, att afsta med alt utspridande af Swedenborgske willosatserne, och jemwäl såmedelst fullgjordt hwad Kongl. May-ts skrifwelse till Consistorium unnehöll; ty jag har ej blifwit warse, att i den samma påyrkas någon afsägelse ifrån sielfwa Läran, utan allenast ifrån utspridandet deraf; Så att nu skulle derpå ankomma, huruwida de sig i sielfwa wärket råttat och således upfyllt hwad 4. § 1.Cap Missg. B1 förmår hwilken egenteligen synes wara hit lämpelig. Jag tillstår wäl, att samwete och inwärtens ofwertygelse är öfwer all menskelig magt, men så medger jag dock, tillika att utan en sådan formelig afsägelse här ej är tillrackelig säkerhet, och således bijaller jag härutinnan Justitiea Cancellarens hemställande, Jag finnar altsa att Consistorium hait rog, att af dem jemwal äska en tydelig bekännelse, men kan för mid del ej gilla sättet såsom hwarken enligit med den sagtmodighet som blifwit Consistorio härutinnan anbefalt, ej eller tjenande till förbättring, ehuru jag för öfrigt låter derwid bero. Mitt underddåniga tillstyrkande är saledes, det Consisotirum må undfå Kongl. May-ts ytterligare nådiga Befallning,

at med ömhet handtera detta mål och uti
simplicitet samt med sagtmod söka förmå bägge
desse Doctorer, att till Consistorium afgifwa en
ren och tydlig bekännelse det de nu mera anse
Svedenborgske satserne för falske och i
hufwudsakelige delar stridande emot Guds Heliga
ord, vår beswurne Evangliske Lära och våra
Symboliska böcker, och att the hädanefter ifrån den
samme afstå wilja. Och emedan man förnimmer, att
jemwål olärde blifwit af desse willosatser
smittade, så kunde en sådan bekännelse göras
allmänt bekant, att således rätta den oreda, som i
synnerhet Prediko försöken kunnat åstadkomma. Att
enligt Justitiea Cancellarens hemställande, de
derjemte skulle genom någon publique act bestyrka
en sådan bekännelse, derwid har jag ej eller något
att påminna, såsom hwarigenom i synnerhet Beijers
dictata uti hwad som har gemenskap med
Swedenborgske willfarelserne, kunde återkallas. Då
Consistorium öfwer alt detta inkommit med
underdånig befättelse, torde jag då wara i stånd,
att afgifwa mitt sluteliga yttrande huru med dessa
män ytterligare förfaras måtte.

Hans Excellence Herr RiksRådet och Cancellie
Preasidenten Grefwe Ekeblad förklarade för sin del
sig wål å ena sidan finna, thet Lectorerne Doctor
Beijer och Doctor Rosén wid warningens undfående
inför Consistorium icke gjordt en sådan fullkomlig
afsägelse ifrån all tillgifwenhet för

Swedenborgs willosatser, som werkeligen warit påsyfftat; Men så fant hans Excellence äfwen å den andra, att Consistorium ej i allo så skickat sig emot dem, som wederbordt; i thy therwid saknas den fogelighet och sagtmodighet, som that wid samma tillfälle bordt i agttaga, och hwarmed mera kunnat stå att uträtta, än med ett hårdare... bemötande. J Hans Excellence tanka, är således ej ännu tiden inne, tå desse Lectorer måge öfwerlämnas till werdslig Domstols bestraffning emedan de ej ännu fadt fulleligen till godo njuta den lindrigare medfart, medelst warnings grad och tillfälle att afsäga sig sine willfarelser, som 1735 års stadga sådane willefarande Personer rörunnar. Dessutom gjor förfarenheten wid handen, att i Religions mål, må den utwäg till rättelse i möijeligaste måtto nyttjas, som ej gjör oro bland Allmänheten utan åstadkommer den minsta upmärksamheten. Men som angelägit är, att mer säkerhet må kunna utrönas, huruwida de upriktigt wilja afstå icke allenast ifrån alt utspridande af Swedenborgske willfarelserne, hwilket de redan inför Consistorium utlofwat, utan och sielfwe ärkänna och bekänna, att de samme äro stridande emot Guds Heliga Ord och vår sanna Ewangeliska Lära, så fant hans Excellence, för sin del, det Consistorium må å nyo i Nåder anbefallas, att kalla dem för sig och med sagtmodighet gjöra dem ännu en tjenlig föreställning, samt förmå dem, att

gifwa rena och tydeliga swar på de frågor, som dem tillförene blifwit gjorde, men de då undandragit sig att beswara. Det skulle wäl tyckas, som något kunde wara att påminna, wid en och annan fråga, hwilket Hans Excellence Herr Riks Rådet FriHerre von Hermanson äfwen i sitt voto grundeligen anmärkt, men Hans Excellence går det nu förbi, så wida Consistorium ansedt dem tillfället lämpelige. Och i öfrigt instämmer Hans Excellences med Iustitiea Cancellern, så wäl angående de i detta mål warande prealiminaire frågor, som att Lectorerne Beijer och Rosén måge förpliktas, att till et bewis af deras tro utgifwa något arbete å trycket, hälst Aphorismer, såsom i Hans Excellence äfwen nödig, att en tid af Åtta dagar kunde utsättas ifran den dag, då Consistorium härom erhåller Kongl. Mayt-s bref innom hwilken detta ytterligare försök med Lectorerne bör göras, hwareffter Consistorium skyndesammast bör med underdånig berättelse om förloppet till Kongl. mayät inkomma, tå närmare blifwer att finna, hwad härwid kan wara tillgjörande.

Med denne sistnämde omständighet, angående såwäl, att desse Lectorer måge förpliktas, att genom trycket utgifwa något arbete till bewis af deras renlärighet, som tiden, innom hwilken de måge än ytterligare inför Consistorium förekallas och höras, förenade sig samtelige deras Excellencer Herrar Riksens Råd, som warrit af den

lindrigare meningen; äfwen som deras Excellencer upsköto med något yttrande, angående det emot Lectoren Roempke gjorde angifwande, att hafwa uti sin Synodal Disputation yttrat någon benägenhet för Svedenborgs irriga Religions satser, till dess Consistorii swar ankommer, tå altsammans på en gång kan komma till sluteligt afgjörande.

Hwad Consistorii underdåniga förfrågan angår, huruwida Assessor Aurell må tillåtas, att till tryck få utbekomma de särskildte förklaringar och betänkande, som ifrån Consistorium th. 14. Febr. Sistl. Blifwit insande; så ehuruwäl Consistorium som genom Kongl. May-ts Nädiga Bref af d.2. sistl. Ianuarii blifwit Nåder anbefalt, att hafwa ett wakande öga öfwer Recensioners och öfwersättnings utgifwande, rörande Svedenborgs Lära, theröfwer bordt sig utlåta utan att Kongl. May-t dermed omedelbart beswära; dock likwäl och som derpå ligger magt, att Hanlingar rörande detta Religions mål ej måge utkomma till allmänhetens kundskap till undwikande af hwarjehanda aftertänkeliga påföljder; så tillstyrket deras Excellencer i underdånighet, att Consistorium må häruppå lemnas det swar, att inga Hanlingar, som angå detta mål, af hwad namn de wara måge, och ej för detta blifwit utgifne, måge tils vidare extraderas.

[In C.T.O. MSS: 66] För öfrigt och hwad angår Assessor Svedenborgs underdåniga ansökning, att i denne sak warda hörd, så styrkte Deras Excellencer i underdånighet till bifall i Iustitiae Cancellarens underdåniga Memorial,

af de deruti anförde skal.

Om hwilket alt bref till Consistorium kommer att afga.

[de Ang-- Predikoförsökens indragning]

Revisions-Secreteraren gaf i underdånighet wid handen, att Consistorium inkommit med en underdånig skrifwelse af th. 26. Sistledne September, rörande wärkställigheten at Kongl. May--ts Nådiga Betallning, att i tysthet indraga de i Stifftet utspidde skrifter, hwilcka i någon matto kunde innehålla någre Svedenborgske willosatser.

Denne underdånige skrifwelse afhördes, derutinnan Consistorium förmaler sig, till underdanigt fullgjörande häraf, hafwa anmodat Probstar- och KyrkoHerdarne i Stifftet, att hwar i sin Församling, i tysthet, och på tid och sått dertill tjenligast pröfwes, söka indraga och sedan till Consistorium insända hwad öfwerkommars kan af Swedenborgs arbeten och Lector Beijers så kallade nya försök till en Hand-Postilla.

Någre af Probstarne hafwe deruppå inkommit till Consistorium med sådant swar, att åhörarne sjelfwe äro benägne, att aflemna bemälte försök, såsom i deras tycke oförståndige och onyttige, allenast de för samme bok återfa sina utlagde penningar.

Uppå Doctor Beijers tillfrågan af Consistorio, huru indragningen af denna bok måtte i anseende till förewettande omständigheter, kunna skje, har Beijer icke annat swarat, än att det är Biskopen med Consistorio, som fådt Nådig befallning om desse försöks indragande, och att honom i det målet ingenitng i Nåder blifwit alagt.

J anseende härtill anhåller Consistorium underdånigst om Kongl. May--ts Nådiga föreskrift, huru det bör sig i detta mål förhålla, med yttrande, huruledes swårt tyckes wara, om desse böcker skulle Allmogen, som till de samma kan wisa Laglig åtkomst, utan någon ersättning fråntagas, emedan Allmogen genom blotta föreställningar ej lærer kunna förmås, att kunna för intet afhända sig en sådan, ehuru litet, i anseende till hwar person betydande egendom. Men ännu swårare will det, i Consistorii tanka, synas blifwa för Doctor Beijer, om han skulle anses skyldig, att inlösa alla de utgångne Exemplaren, hälst han sedermera, till underdånigt följe af Kongl. May--ts Nådiga skrifwelse af th. 26. Sistledne April icke finge desse Exemplar disponera eller sig till någon slags nytto använda, aldenstundt då oförrykte tillsamman hållas under Consistorii wård.

Deras Excellencer funno, att som Cronan ej bör betungas med utgiffter till Swedenborgske skrifternes och Predikoförsökens inlösande, så är ej annat härwid nu till gjörande än att Consistorium söker verkställa hwad Kongl. May--ts Nådiga bref af th. 26. Sistledne April innehåller om de Swedenborgske skriffernes indragning på tjenligt sätt; Och wille Deras Excellencer, derest framdeles någon annan författning skulle finnas af nöden, taga i öfwerwägande, hwad ytterligare utwägar, härutinnan måge widtagas.

Grefwe Ekebald och
FriHerre Scheffer.

Deras Excellencer Herrar Riksens Råd,
Grefwe Ekebald och Friherre Scheffer gingo i Cancellie
Collegio

Consistorium ytterligare Ang--de Svedenborgianismen

Likaledes anmälte Revisions Secreteraren, att
Consistorium insändt en underdånig skrifwelse af th.27.
sistledne October, derutinnan, jemte förmälände af den
upmärksamhet, som i orten genom Svedenborgianismen blifwit
förordsakad, Consistorium insänder atskillige af
KyrkoHerdarne i stifttet derom ingifne Raporter, jemte
Änckans Hustru Elisabeth Homans och Klockaren i Tresslöf
Bengt Ehns till Consistorium ingifne skrifft, hwarutinnan
de anhålla om tillstånd, att i anseende till någre Lärares
wid Göteborgs Gymnasium besmittande af kätteri, få sända
sina barn directe till Academien.

Sedan desse skriffter woro afhörde,
Funno Deras Excellencer, att Consistorii skrifwelse i denna
omständigheten förfaller, i anseende till det slut, hwaruti
Deras Excellencer nu stadnat uti Hufwudmålet.

Och komma altså desse Handlingar att läggas ad acta.
D-Rosens und. Beswär ang--Rectorats ombyttet.

Ytterligare anmältes i underdånighet af Revisions
Secreteraren, att Lectoren Doctor Rosén ingifwit
underdånigt, beswär deröfwer, att Consistorium, wid
Rectorats ombyttet i sistledne September månad, uteslutit
Rosén, ehuru han dertill warit i ordningen närmast;
derutinnan han

om ändring i underdånighet anhållit.

Desse beswär, jemte Utdrag af Consistorii Protocoll af th. 5. September sistledne afhordes.

Wid öfwerwägande af hwad Consistorium häruti anfördt, funno Deras Excellencer icke anledning att göra någon ändring med des tagne författning, rörande Roséns uteslutande ifrån ofwannämde Rectorat; utan pröfwades, att han warit obefogad, Kongl. May-t härmed beswara.

Hwarom Utslag på Supliquen utfärdas, och Consistorium till efterrättelse förständigas.

Consist: ang--de Lector
Roséns förhållande i Ämbetet.

Sist berättade äfwen Revisions Secretaren, att Consistorium uti skrifwelse af d.11. sistledne October gifwit i underdånighet tillkännat Consistorium, hwad Doctor Beijers upförande wid informations wärcket angår, icke har något att påminna; men rörande Doctor Rosén, så förmåler Consistorium honom wara af ett ganska hastigt sinne, samt att han, twärt emot Scholeaordningen, med skäls-ord hårda hugg och slag skall antastat Ungdomen under Lectionerne; och skall i synnerhet Lectorens Doctor Roemphers son, derföre måst wara ett bedröfweligt wedermäle: Hwilket Consistorium trodt sig böra i underdånighet inberätta, till fullgjörande af Kongl. May--ts förklarade Nådiga tillsägelse, det Consistorium borde hafwa all upmärksamhet på desse Lärares upförande wid underwisnings-wärket.

Denne underdånige skrifwelse afhordes; /

Men som Deras Excellencer funno, hwad theruti war anfördt emot Lectoren Doctor Rosen, icke höra till Kongl. May--ts omedelbara åtgärd; så tillstyrktes, att sådant skulle Consistorium till swar förständigas i det bref som nu kommer till Consistorium att afgå. Och befalltes för öfrigt, att Hans Excellence Herr Riks Rådet FriHerre Wallvijks utlåtande skulle öfwer thetta mål inhämtas.

Deras Excellencer gingo sedan på Divisioner, och fördes särskilt Protocoll öfwer the ther hållne Rådplägningar.

In Fidem Protocolli

Joh: Hesselius.

Justerat i RådKammaren d.22 Novemb. 1770

See C.T.O. MSS: 66 (= transcript of last paragraph on p.18 above.)

Mentioned in NCl 1895: p.183, as follows:

"42. - 1770, Nov. 16th, Stockholm.- Extract from Minutes of the Royal Council. Further consideration of Swedenborg's memorial. The memorial of the Chancellor of Justice approved."

Reference for page 6 above:

"The passage [quoted on p.6 above] 'Faller någon ifrån vår rätta Evangeliska lära, etc.' is to be found in 'Sveriges rikets lag af år 1734' Missgjernings-balken Cap.§ 3. The first edition of Sveriges rikets lag af år 1734 was printed in 1736. I am sure it will be possible for you to secure the original edition or a later one from some Antiquariat in Sweden." (Dr.O.Colliander, Librarian, Upsala University Library, July 10, 1954, in reply to Dr.A.Acton's inquiry in June 1954. See Swedenborgiana Letter File, s.v. Upsala University Library, June-July 1954.)

This work - Sveriges Rikes Lag Gillad och antagen på

Riksdagen Åhr 1734 (Law of the Swedish Kingdom,
Authorized and Accepted in the Parliament of 1734) -
is not in the ANC Library: there is however, a
microfilm of the whole work (over 500 pp.) made from
a copy in the library of the Philadelphia Bar
Association (1746 edition).

J. AHLELÖF TO GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Nov. 17, Frillesås Prästgård

Phot. in Ph.File 519 = 2 pp.fol.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: 1770 Inkomma Handlingar
E.II."Exhib. d.21 Nov.1770.

Described in Berg, vol.4 Supplet: p.255

Transcript:

[ph.p.1]

Exhib. d 21 Nov.

1770.

Ödmjukaste svars afgifvande!

Förutan Förteckningen uppå de Adelige Giftermål födelser
och Dödsfal, som härhos följer, som Prasterskapet varit
föranlåtne, i anledning så väl af Hans Kongl Majj--st
Nådiga Skrifvelse under d 4 Julii nästvekne, som Max:

Ven: Consistorii gunstiga Memorial af d 10 Oct.
förflutne, afgifva; får efven nu anledning med min
berättelse inkomma uti de mål, HögWördige Herr Doctorn
och Biskopen samt Maxime Ven: Consistrium uti Memorialet
under d 31 Aug. begärt.

Beträffande altså Assessor Swedenborgs trykta Theolgiske
tractater så lærer efter gjord efterfrågning inga sådane
finnas uti detta Contract, efven som utaf Lectorens Herr
Doctor Beijers Nija Försök till en HandPostilla förutan
de exemplar, som en eller annan Prästman kan vara ägare
utaf, skall uti dett Contract ej finnas på något annat
ställe, än allenast uti Förlanda sokn, hvarest några och
20 böcker skola finnas; men som desse ej kunna antingen
på ett eller annat sätt fås utur Almogens händer, innan
de för dem få sina utlagde penningar; ty underställes
HögWördige Herr Doctorn och Biskopen samt Max: Ven:
Consistorio wördsammast, huru härmed förhållas skal,
sedan Almogen ej utan contant betalning kan formås at

utlemna sina böcker, den de, som sin välfångna ägendom
anse. Förutan de Praenumerationer som skedt uppå
Cancelairen a Mosheims förkortade Theologii Dogma genom
Bibliothecarien Mag Brag, äro inge på-öfrige tractater
tagne här uti Contractet. Under förmodan at hafva
afgifvit de berättelser, som af mig blifvit äskade får
äran, med all wördnad framlefva

HögWördige Herr Doctors och Biskopens,

Samt

Maxime Venerandi Consistorii,

Frillesås Prastgd

D 17 Nov: 1770

allerödmjukste tjenare

Jonas Ahlelöf.

[See above-1291.01]

1396.01

LIST OF SWEDENBORG'S WORKS IN LIDEN'S
HANDWRITING

1770 Nov. 17, Linköping 1 page

In Upsala, University Library: Samling af

Bref til J.H.Liden, vol.IV, 1769-70:
no.128 - on the back of a letter from
Elf to Liden, dated Nov. 17, 1770,
there is a list of Swedenborg's works
in Liden's handwriting.

1396.11

C.F.MENNANDER TO HIS SON

1770 Nov. 20, Abo

1 page 4: 0

In Stockholm, in the Royal Library: Mennander
Brefvexling. C.F.Mennanders och Sonen C.F.Fredenheims
Bref till hvarandra, 3. 1770-1772.

Transcript:

. . . ."Väntar jag med påsten continuationen af
Handlingarne om Swedenborgianismen, så snart et elf.
flere ark däraf utkommn: Bed ock Askergren, at hen äntel.
skaffar et exemplar af Swedenborgs i Götheborg tryckta
Bref, som är et hufwud document i denna samlingen."

Åbo, d.20. Nov. 70.

Translation by C.L.O., as follows:

"I am expecting by post the continuation of the Proceedings concerning Swedenborgianism as soon as one or more sheets of it is out. Bid Askergren to secure me a copy of Swedenborg's letter printed in Gothenburg, which is one of the principal documents in this collection."...

Åbo, Nov. 20, 1770.

1397

MINUTES OF THE GOTHENBURG CONSISTORY

1770 Nov. 21, Göteborg 1 page fol.

In Göteborg, Domkapitlets arkiv: Consistorii pleni
protocoller. För Aren 1769 & 1770: p.298 § 5.

660

Printed in Berg, vol.4 Supple-t: pp.255-56.

C.F.FREDENHEIM TO HIS FATHER, C.F.MENNANDER

1770 Dec. 4, Stockholm

1 page 4:o

In Stockholm, in the Royal Library: Mennander Brefvexling.
C.G.Mennanders och sonen C.F.Fredenheims Bref till
hvarandra,

3. 1770-72.

Transcript:

. . . . Ingen tiny at Alm. Tidn. eller Svedenborgiana är
utkommit sedan sist. Jag har frågat Askergren om
Svedenborgs bref, men han har endast medföljande tryckt i
London, son jag i all händelse torde få öfversända. . . .

Translation by C.L.O., as follows:

. . . .Nothing has appeared in All. Tidn. (General News)
or Swedenborgianism since the last issue. I have requested

Mr. Askergrén to give me Swedenborg's letter; but he has only the enclosed, printed in London, which I send over in any case. . . .[*]

Stockholm, Dec. 4, 1770.

[*Probably this is Influx. Compare item below 1402.01 (Note by AA).]

(See below - 1402. 01)

1397.12 = 1402.01

1398 = 1400

Minutes of the Royal Council on
Swedenborgianism.

11

Pp.Fol.

1770, December 7.

In the State Archives, Stockholm. Kongl:
May:ts Justitiae Revisions Protocoller För År
1770. Senare delen. pp.693-8

År 1770

Den 7 December.

Fredag förmidaggen

Närvarande i RådKammaren i

Stockholm.Theras Excellencer Herrar

Riksens Råd.

Grefwe RudenschöldFriherre von WallwijkFriherre StockenströmFriherre BeckfiisGrefwe SchwerinFriherre Posse

Swedenborgska målet.

Hans Excellence Herr RicksRådet Friherre
von Wallwijk återstälde Handlingarne uti målet,
rörande Assessoren Emanuel Swedenborgs irriga
satser uti Theologien, samt 2-ne Lectorers i
Götheborg der före förklarade tilgifwenhet, med
mera; Och upläste sitt Underdåniga utlåtande, ther
öfwer, lydande som följer:

Som jag Den 16 nestledne Nowember, då

religions målet rörande Lectorerne Bejer och Rosén
i Götheborg, uti Kong Mayts RådKammare förehades
til sluteligit afgörande, af åkommen siukdom måste
wara frånwarande, så får jag nu effter befallning
öfwer thetta granlaga mål, i hela sin

widd mig i underdånighet utlåta.

Jag går här förby at uprepa dess beskaffenhet och förlpp såsom af Justitiew Cancelleren uti dess Memorial af den 21 October anført, och förfogar mig till sielfwa saken, hwaruti, i anledning af samma Memorial, först prealiminarter förekommer. Lectorerne Beijers och Roseens anförde underdåniga beswär och påminnelser öfwer det olagliga förfarande som dem skall öfwergådt, då Biskopen och Consistorium i Götheborg til underdånigste föllje af Kongl Mayts Nådiga befallning af den 26 nestledne Aprill, skolat göra dem den deruti anbefalte föreställning och åtwarning, bestående uti 10 särskildte puncter.

För at undwika widlöfftighet med theras uprepande, och at mig utlåta öfwer Hwarje punct, förenar jag mig til alla delar med hwad Hans Excellence Herr RiksRådet Friherre Beckfriis så öfwer desse prealiminaire anmärkningar i Allmänhet som wid den 2--dra och 5--te i synnerhet sig yttrat.

Hwad thernäst angår sielfwa hufwudfrågan, som Justitiew Cancellerens förbemelte Memorial framställer angående de af Lectorerne Beijer och Roseen i Consistorio afgifne och til Kongl Mayts insände skriffteliga utlåtanden och declarationer, huruwida de, I anledning af hwad Consistorium i Götheborg wid dem anmärkt, kunna ansees för tilräckeligen swarande emot Kongl Maijt

nådigst förklarande afsikt med Beijer och Roséen uti dess nådiga skrifwelse af den 26 nestledne Aprill, samt om de dermed upfyllt hwad Kongl Mayt deruti af dem askat; Så finner jag med Consistorio och Justitiae Cancelleren, at de, langt ifran at wara tillrakelige och fullstandige uti et rent och upricktigt arkennande af theras grofwa willfarelser, och en forkastelse af den så kallade Swedenborianismen, samt afsägelse at hwarken hemigen eller uppenbarligen wara Swdenborgska Theologien tilgifne, det jag tror at Kongl mayt af dem wäntat, äro kånstlade och förbehållne, så at jag för min del af dem icke kan taga fullkomlig öfwertygelse och säkerhet om Beijer och Roseen, ännu innom sig hysa samma tillgifwenhet för Swedenborgs Religions satser som de förut ärkiändt sig hafwa hafft, eller eÿ. Jag har all ordsak at befara det förra, så mycket mera som då Biskoppen och Cons. begiära theras swar på åtskillige dem förantälte frågor såsom närmare ledande till afsägelse af Swedenborgska Religions saterna, de undandragit sig alt swar och utlåtande deruppå, och det af en så swag och orimmelig grund, som Justitiea Cancelleren det uti bemelte sig Memorial ådaga lagt.

Det skulle således wäl synas willja deraf föllja, at desse Lectorer underkastat sig den laglige påfölgd, som Kongl Brefwet af den 26 nestldne April, dem för Ögonlägger, i fall de

icke skulle willja afsta ifrån theras willo
satser och låta bringa sig på den rätta
salighets Ordningens wäg; Men som Beijer och
Roseen likwäl icke wågrat den nådige
föreställning och åtwarning, som uppå Kongl
Maijts nådiga befallning, Biskoppen til dem
giordt, utan den samma, med underdånigste
wördnat och lydnad emottagit, icke yrkat eller
welat vidare förswara sina förra af Swedenborgs
skriffter antagne willosatser, utan förklaradt
sig willia afstå med theras yrkande,
förswarande, lårande, och utspridande med mera,
ehuru icke vidare effter theras egne ord nu
inför Kongl May-tt eller Dom Capitlet och i
sina Embetes förrättningar med hwad dertill
hörer och jag will förmoda, at då dem blifwer
för Ögonen lagt, i hwad måtto desse theras
declarationer äro ofullkomlige och
otillräckelige att upfylla det som Kongl Mayt
af dem såsom lydige undersåtare samt edsworne
Embets män Präster och Lärare äskat och afwen
förwäntat samt dem ännu lemnas tillfälle at sig
närmare besinna och förklara, En sådan stor
Kongl nåd och ömhet för theras så ewiga som
timmeliga wälfärd, måtte wärka hos dem en
deremot swarande rörelse till en ren och
upricktig ärkänsla af deras willfarelser, och
okånstalt samt oförbehållen afsägelse och
förkastelse af Swedenborgs kietterska Religions
satser, Förthenskuld och emedan Lagen äfwen
medgifwer, at en på orätt Religions wäg kommen,
må warnas, förmanas och

söka återbringas och till rätta ställas; Ty tillskyrker jar för del I underdånighet ännu et ytterligare försök therutinna i så måtto, at Beijer och Poseen må åläggas, at directe swara Och sig utlåta på the frågor som Biskoppen uti Consistorio dem förelagt och förestäldt och det utan uppehåld och vidare tids et sådant af dem inför protocollet I Consistorio inhämtadt swar och utlåtande; det samma skyndsammeligen til Kongl. Mayt insände, hwarefter jag sedan får mig uti denna sak, effter therwid tå förekommande omständigheter vidare utlåta, tillika om Beijer och Roseen måge få del af Consistorii Göthenburgensii utlåtande öfwer dem, tillika med hwad en del af Prästerskapet där i striftet, emot dem andragit, och huruwida med Consistorium och i synnerhet lector Roempke skall Communiceras, de af Beijer och Roseen gjorde angifwelser och upstälte praeliminairer, rörande den förras Synodal Disputation, samt äfwen huruwida samma Disputation må lemnas till någon facultets granskning.

Hwad sluteligen angår så wäl Consistorii underdåniga förfrågan, huruwida Assessoren Aurell må kunna bewiljas at til tryckning utbekomma, de särskilte förklaringar och betänckanden hwilka ifrån Consistorio i denna sak blifwit insände, som och Assessoren Swedenborgs underdåniga

ansökning, at få del af de til Kongl Mayt inkomne Handlingar och äfwen Råds protocollerne i detta religions mål så förenar jag mig till alla delar med hwad Justitiea Cancelleren uti sitt Memorial af den 21 October theröfwer sig untlåtit, och kan i grund theraf, til ingentheras begiäran lemna mit tillstyrkande. Stockholm d.6. Decemb. 1770.

Jean von Wallwijk.

Thetta underdåniga yttrande blef sedermera, af undertecknad Protocols Secreterare, på andra Råds Divisionen upläst, närwarande derstädes; Hierne Grefwe Bielke. Friherre von Hermansson, Grefwe Bark och Friherre Sinclair.

Sedan samtelige deras Excellencer Herrar Riksens Råd sig nu i thetta Religions mål utlåtit, utom Hans Excellence Herr Riks Rådet Grefwe Schweri, som warit frånwarande på utrikes resor med Hans Kongl Höghet Prints Carl, när saken tilförene warit före, och altsa therutinnan nu icke kunde taga del; Befaltes, att enligt Pruralitetens underdåniga tillstyrkande, Expedition therutinnan ofördröyöeligen skulle ske, genom Bref til Consistorium i Götheborg, som under detta dato utfärdas.

p.710.

In fidem protocoll

J: Kinninmundt

Just. I RådC: d: 12 Decemb: 1770.

J: Rosir.